ISSN 1512-7559

SLUŽBENE NOVINE ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

Godina XXIV - Broj 7 ZENICA, petak, 31.05.2019.god.

U S T A V N I S U D

108.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Dopredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti odredbi čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i članka 23. Zakona o ovršnom postupku, na temelju članka IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, nakon održanih sjednica Suda s javnom raspravom, na sjednici Suda o vijećanju i glasovanju, održanoj 06.03.2019. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

1. Utvrđuje se da članak 29. točka 2) u dijelu koji glasi: „notarski obrađen“ i točka 3) u dijelu koji glasi: „notarski utvrđen“ i članak 36. stavak (1) u dijelu koji glasi: „notarski obrađene“ Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

Utvrđuje se da su čl. 34. i 35. istog Zakona sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

2. Utvrđuje se da članak 53. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena“, članak 82. stavak (2), članak 147. stavak (5), članak 190. stavak (1) u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 278. stavak (2) u dijelu koji glasi: „mora biti u obliku notarski obrađene isprave i“ i članak 305. stavak (2) Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 100/13) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

3. Utvrđuje se da članak 41. stavak (2) Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 58/02, 19/03 i 54/04) nije sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

Utvrđuje se da je članak 58. istog Zakona sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

4. Utvrđuje se da članak 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 130. stavak (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, članak 131. stavak (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, članak 136. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, članak 147. stavak (1), članak 167. stavak (3), članak 176. stavak (2) i članak 237. stavak (6) u dijelu koji glasi: „ Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave“ Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 80/14) nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

Utvrđuje se da su čl. 70. i 163. istog Zakona sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

5. Utvrđuje se da članak 258. stavak (2) Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14) nije sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

Utvrđuje se da je članak 238. istog Zakona sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

6. Utvrđuje se da je članak 23. Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br.: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) sukladan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

7. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donosi prijelazno rješenje kojim se daje mogućnost Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da u roku od najviše šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u „Službenim novinama Federacije BiH“ uskladi odredbe zakona koje su utvrđene kao neustavne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, do kada se iste mogu primjenjivati;

8. Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i službenim glasilima kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e nj e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Dopredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine Milan Dunović (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), putem opunomoćenika Hakije Kurtovića, odvjetnika iz Sarajeva podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 29.07.2016. godine pod brojem: 03-01-2-255-1/16 zahtjev za ocjenu ustavnosti odredaba zakona čiji je pravni temelj za donošenje bio članak 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02) (u daljnjem tekstu: Zahtjev), i to konkretno: čl. 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 53., 82., 147., 190., 278. i 305. Zakona o stvarnim pravima; čl. 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine; čl. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; čl. 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i članka 23. Zakona o ovršnom postupku (u daljnjem tekstu: osporene odredbe zakona).

U smislu članka IV.C.3.10.(2) a) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine Dopredsjednik Federacije je ovlašten za podnošenje zahtjeva za ocjenu ustavnosti zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudskom postupku su: Dopredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine kao podnositelj zahtjeva i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, kao donositelj osporenih odredbi Zakona.

3. Bitni navodi podnositelja zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da je osporenim odredbama zakona došlo do povrede članka II.A.2.(1) c), d), k) i l), u svezi s člankom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i Aneksom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. U obrazloženju zahtjeva citira Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/16) na kojoj temelji Zahtjev, a kojom je utvrđeno: *da članak 6. stavak 1., u dijelu koji glasi: “kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovoga članka“ i stavak 2. istog članka, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine“.* Poziva se na tekst obrazloženja navedene presude, te parafrazira da je u istoj navedeno da je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, čiji je zakonski temelj za donošenja bio članak 73. Zakona o notarima. Kako takav, zakonski temelj više ne postoji, to se implikacija prednje navedene presude Ustavnog suda Federacije proširuje i na osporene odredbe zakona.

Nakon objave citirane presude Ustavnog suda Federacije došlo je do pravne konfuzije, jer notari nisu pristupili implementaciji iste, već poslove i dalje obavljaju kao da ne postoji navedena presuda. Također, ni Federalno ministarstvo pravde nije dalo nikakve instrukcije Notarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Notarska komora) za postupanje po spomenutoj odluci. S tim u svezi mnogi građani, pravne osobe, pa i pravosudne institucije se službeno i neslužbeno obraćaju podnositelju zahtjeva za pojašnjenje kako postupati u okviru svoje nadležnost, a nakon objave citirane odluke Ustavnog suda Federacije. U prilog tome, podnositelj zahtjeva ukazuje i na akt Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.2016. godine i akt Općinskog suda u Zenici broj gornji od 10.06.2016. godine, koji je dostavljen Predsjedniku i Dopredsjednicima Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine. U tom aktu, Predsjednik Općinskog suda u Zenici obavještava podnositelja zahtjeva, između ostalih, da se obratio Dopredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine, Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine i Predsjedniku Ustavnog suda Federacije u svezi s implementacijom Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz tog akta proizilazi da postoje mnoge nejasnoće u svezi s

izvršenjem poslova iz sudske mjerodavnosti nakon proglašenja odredbe članka 73. Zakona o notarima neustavnom. Predsjednik Općinskog suda u Zenici, između ostalog, predlaže da se postavi zahtjev za ocjenu ustavnosti posebnih propisa čiji je zakonski temelj donošenja bio članak 73. Zakona o notarima.

Podnositelj zahtjeva, nadalje tvrdi da iz obrazloženja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine proizilazi da: *„pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim sukladno s člankom 73. Zakona o notarima bila propisana obvezna notarska obrada određenih pravnih poslova su u suprotnosti s člankom II.A.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, čl. 14. i 17. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 1. Protokola 12. uz Europsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima kao i čl. 2., 5., 6. i 7. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima“.* Podnositelj zahtjeva navodi da iz naprijed navedenih odredaba proizilazi, da države potpisnice navedenih međunarodnih akata niti jednim zakonom ne mogu ustvrditi zakonsko ograničenje volje građanina koji ima potrebu za zaključenje pravnog posla da taj posao mora zaključiti u formi notarski obrađene isprave, već građanin, odnosno fizička ili pravna osoba može da bira da sadržaj isprave izradi sam ili da izradu potrebnog pravnog posla povjeri nekoj drugoj stručnoj osobi.

Prema navodima iz zahtjeva, notarski obrađene isprave propisane osporenim odredbama zakona su u cijelosti u suprotnosti i s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, citiranim međunarodnim konvencijama i s načelima Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, br.: 59/09 i 66/16) i Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br.: 48/05, 76/07 i 80/09). Konačno, poslovi za koje se traži notarski obrađena isprava, prema navodima podnositelja zahtjeva, izgubili su pravni temelj objavljivanjem Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Podnositelj zahtjeva smatra, da obzirom da su osporene odredbe zakona utemeljene na članku 73. Zakona o notarima, koji je presudom ovog suda proglašen neustavnim, te da je u obrazloženju te odluke određeno da se implikacije proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira ustavnosudsku odluku već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave, to stvara pravnu nesigurnost građana u cilju ostvarivanja njihove volje sukladno s odlukom Ustavnog suda Federacije.

U odnosu na prednje, podnositelj zahtjeva, predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će utvrditi neusklađenost s Ustavnom Federacije Bosne i Hercegovine osporenih odredbi zakona. Podnositelj zahtjeva ostavlja Ustavnom sudu Federacije da cijeni da li ima potrebe za izricanjem prijelaznih rješenja.

Uz zahtjev za ocjenu ustavnost dostavljeni su sljedeći prilozi: Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, „Izvodi iz posebnih Zakona“ čije odredbe se osporavaju predmetnim zahtjevom za ocjenu ustavnosti; dopis Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 08.07.2016. godine kojim se naslovljenim institucijama dostavlja: obavijest Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: S-63-1/16 od 18.06.2016. godine kojom se navodi da ovaj sud nije zaprimio zahtjeve za ocjenu ustavnosti zakona koji se navode u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine (Obavijest data na upit Općinskog suda u Zenici), pismeno obraćanje Općinskog suda u Zenici broj: 043-0-Su-16-001060 od 10.06.2016. godine kojim se ukazuje na problem nastao u odnosu na provođenje Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, te alternativno, traži pokretanje procedure izmjene zakona koji reguliraju notarsku obradu isprave kao obveznu formu, odnosno pokretanje postupka ocjene ustavnosti tih zakona pred Ustavnim sudom Federacije; dopis Notarske komore broj: 2-2371/16 od 07.06.2016. godine u kojem spomenuta komora pravosudnim institucijama kojima se obraća iznosi stav da smatra da su aktivnosti ovjera potpisa na ugovorima koji za predmet imaju prijenos, izmjenu, ograničenje ili brisanje vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava, a koje poduzima Općinski sud u Zenici nakon donošenja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, protivne važećim propisima i vode pravnoj nesigurnosti, te pozivaju taj Sud da prestane sa, kako navode, nezakonitim radnjama.

4. Prethodni postupak

Na temelju članka 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 04.08.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave pismene odgovore na navode podnositelja zahtjeva. Traženi odgovori nisu dostavljeni.

Na temelju članka 8. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 8. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 40/10 i 18/16), Ustavni sud Federacije je aktima broj: U-22/16 od 15.09.2016. godine zatražio od oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde, da u roku od 30 dana od prijema tog akta, dostave obrazloženja koja su pratila prijedloge osporenih zakona od strane ovlaštenog predlagatelja.

Federalno ministarstvo pravde je postupajući po navedenom aktu Ustavnog suda Federacije dana 10.10.2016. godine dostavilo: Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama datim tijekom javne rasprave o Nacrtu Zakona o stvarnim pravima, obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, s primjedbama na Nacrt Zakona o nasljeđivanju i obrazloženje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Također je informiralo ovaj sud da ne raspolaže s obrazloženjem Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga što je isti proglašen Odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 58/02, da ne raspolaže ni s obrazloženjem koje je pratilo Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o ovršnom postupku i Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine u osnovnom tekstu, te upućuje da se zatraženi podaci pribave od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da se dostavljeno Izjašnjenje o primjedbama i sugestijama Zakona o stvarnim pravima ne dotiče osporenih odredbi Zakona. U odnosu na obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, može se konstatirati da u istom predlagatelj zakona obrazlaže potrebu za rasterećenjem pravosuđa i postizanjem veće efikasnosti sudova, na način da se određeni nasljednopravni poslovi povjere notarskoj službi. Što se tiče obrazloženja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, navedeno je da je izvršeno usklađivanje pojedinih odredbi Zakona na način da se napušta koncept notarske obrade pojedinih odluka gospodarskih društava u tijeku postupka registracije i vrši se usklađivanje sa Zakonom o notarima, a sve u cilju unaprjeđenja ekonomskog prostora na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uklanjanjem administrativnih barijera i opterećenja gospodarskim subjektima, prije svega u oblasti registracije poslovnih subjekata.

Tražene podatke u ostavljenom roku, je dostavio Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dok Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nije dostavio tražene podatke.

Ustavno povjerenstvo Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 18.10.2016. godine Ustavnom sudu Federacije dostavila je obrazloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima (koje nije traženo i nije relevantno za ovaj postupak), te izvode iz transkripata sa sjednica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu razmatranja: Nacrta Zakona o stvarnim pravima, Prijedloga Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, te Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obzirom da je od strane Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine samo djelimično odgovoreno na zahtjev ovog suda, to je Ustavni sud Federacije aktima broj: U-22/16 od 05.01.2017. godine i 21.02.2017. godine od navedenog Doma zatražio dostavljanje traženih potpunih podataka.

Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dana 27.02.2017. godine ovom sudu dostavio je dokumentaciju s kojom, kako se navodi, raspolaže tj. ponovno dostavio obrazloženje koje je pratilo prijedlog Zakona o notarima, izvode iz transkripata sa sjednica tog Doma na kojima su razmatrani: prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o stvarnim pravima, prijedlog Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te dostavio obrazloženje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i obrazloženje Zakona o ovršnom postupku. U odnosu na obrazloženje za donošenje Zakona o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine, između ostalog, navodi se da isti ima za cilj reguliranje sustava zemljišnih knjiga koje vode sudovi, davanje većeg značaja i poboljšanja dosadašnje situacije u svezi s zemljišnim knjigama i pravom vlasništva, dosljedno poštivanje načela konstitutivnosti upisa i povjerenja u zemljišnu knjigu, osiguranje pravnog prometa nekretnina, kao i anticipiranje rješenja buduće kodifikacije stvarnog prava. Što se tiče obrazloženja Zakona o ovršnom postupku navodi se potreba za reformom ovršnog postupka, s ciljem pojednostavljenja i ubrzanja istog,

imajući u vidu novonastale uvjete u zemlji. Napomenuto je da dostavljena dokumentacija nije autorizirana od strane ovlaštenog predlagatelja, te da u najvećem dijelu ona odražava točnost rasprave na sjednicama tog Doma.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da navedena obrazloženja u odnosu na Zakon o zemljišnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakon o ovršnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, ne daju odgovore na pitanje legitimnog cilja (razloga) za donošenje osporenih odredbi zakona, odnosno objašnjenje predmetnih zakonskih rješenja koja se preispituju u ovom postupku. U preostalom dijelu nije dato obrazloženje za donošenje zakona, nego diskusije tijeka sjednica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Suda s javnom raspravom od 20.11.2018. godine

Ustavni sud Federacije je dana 20.11.2018. godine održao sjednicu Suda s javnom raspravom, na koju su pored stranaka u postupku, a radi davanja obavještenja od značaja za donošenje odluke pozvani i Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ministar Federalnog ministarstva pravde, te u svojstvu zainteresiranih osoba Notarska komora i Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Odvjetnička komora).

Na sjednicu Suda s javnom raspravom odazvali su se opunomoćenici stranaka u postupku, opunomoćenik Federalnog ministarstva pravde, te opunomoćenici Notarske komore i Odvjetničke komore.

U svom obraćanju, opunomoćenik podnositelja zahtjeva je ponovio navode iz zahtjeva i ukazao na „zlouporabu prava“ i nepoštivanje odluke Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer su notari nastavili s notarskom obradom isprava što stvara pravnu nesigurnost u Federaciji Bosne i Hercegovine. Time je nastavljena kontinuirana direktna diskriminacija prava odvjetnika, jer je nakon utvrđenja neustavnosti članka 73. Zakona o notarima prestao temelj za bilo kakvo favoriziranje notara u odnosu na odvjetništvo koje, kao jedan od stubova pravnog sustava i demokracije i egzistira na području Bosne i Hercegovine punih 135. godina ne ugrožavajući nikoga i boreći se za ljudska prava i slobode. Zaključuje da se u konkretnom slučaju ne radi o međusobnom sporu između notara i odvjetnika, nego o pravima građana Federacije Bosne i Hercegovine na slobodu izbora.

Opunomoćenici Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dostavili su Ustavnom sudu Federacije pismeno izlaganje, odnosno pismeni odgovor na navode zahtjeva, pod nazivom "Izlaganje pred Ustavnim sudom Federacije BiH", s 19 priloga i to: Rješenje Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine kojim se ne prihvata incijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti članka 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik RS“, broj: 86/04); Rješenje Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine kojim se ne prihvata incijativa za pokretanje postupka ocjene usklađenosti odredbe članka 6. i članka 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, br.: 9/03 i 17/06), s odredbom članka 13. stavak 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10); Obrazloženje Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine; Obrazloženje Zakona o stvarnim pravima; neformalni akt o Preporukama Europske komisije pod nazivom: „Drugi sastanak o Strukturalnom dijalogu o pravosuđu između Europske unije i Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 10.-11. studeni 2011.“; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP 2567/16 od 16.02.2018. godine; ovjereni prijevod s njemačkog jezika Ekspertnog mišljenja o ustavnosti temelja latinskog, te posebice njemačkog notarijata povodom Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora dr. Christian Waldhoff-a; ovjereni prijevod s njemačkog jezika Mišljenja koje se referira na Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, autora prof. dr. Wolfgang Lower-a; službeni podaci registra poslovnih subjekata općinskih sudova (Općinski sud u Goraždu, Općinski sud u Orašju, Općinski sud u Tuzli) - koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane odvjetnika u 2006. godini i notara u 2009. godine; podaci porezne uprave (Porezna uprava Bihać – Ispostava Cazin; Kantonalni porezni ured Ljubuški – Ispostava Široki Brijeg, Kantonalni porezni ured Zenica – Porezna ispostava Zenica, Kantonalni porezni ured Orašje – Ispostava Odžak, Kantonalni porezni ured Livno – Ispostava Livno, Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine – Središnji ured Sarajevo, Kantonalni porezni ured Mostar – Porezna Ispostava Grada Mostara, Kantonalni porezni ured Novi Travnik – Ispostava Travnik) koji se odnose na broj isprava sačinjenih od strane odvjetnika u 2006. godini; članak *„Javnobilježnička služba u Europskoj uniji: filozofija struke i trendovi razvoja, harmonizacija i ujednačavanje“,* autora Stefan Zimmermann-a i Andreas Schmitz – Vornmoor-a, objavljen u Zborniku Pravnog fakulteta

Zagreb, 59, (6) 1217. – 1250. (2009)); pismeno izlaganje predsjednice Općinskog suda u Sarajevu Janje Jovanović na Međunarodnoj konferenciji u Sarajevu „Efekti djelovanja notarske službe na rasterećenju sudova“; studij *„Ekonomski značaj notarskih isprava“* autora prof. emeritus dr. Rolf Knieper-a; Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-5126/17 od 23.04.2018. godine; ovjereni prijevod s njemačkog jezika stručnog mišljenja: *„Ključni komentari na presudu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, predmet broj: U-15/19“,* autora prof. dr. Joseph Marko-a; članak Nove pravne revije časopisa za domaće, njemačko i europsko pravo, broj: 1-2/2010 „Lex est quod notamus“, autora Christiana Sager-a; Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-666/14 od 15.02.2017. godine i broj: AP-1862/15 od 15.11.2017. godine i članak „*Odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine o neustavnosti Zakona o notarima“* autora Demirela Delića.

Opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u svom izlaganju su naveli da je njihov primarni zahtjev da Ustavni sud Federacije zahtjev za ocjenu ustavnosti odbaci u cijelosti, iz razloga što, kako navode, ne sadrži sve bitne elemente propisane člankom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine jer ne ukazuje o kojoj povredi zaštićenog temeljnog prava i slobode se u konkretnom slučaju radi.

Nadalje, Ustavni sud Federacije nije nadležan da odlučuje o postavljenom zahtjevu iz razloga što ne može ulaziti u pitanje „poboljšanja“, odnosno cjelishodnosti zakona. Ukoliko Ustavni sud Federacije, ne prihvati prijedlog za odbacivanje zahtjeva predlažu da se isti u cijelosti odbije kao neutemeljen. Smatraju da raniji članak 73. Zakona o notarima nije, niti može biti pravni temelj za donošenje osporenih zakonskih odredbi, odnosno da jedan zakon ne može biti pravni temelj za donošenje drugog zakona, kao i da pravni sustav Bosne i Hercegovine ne poznaje kategoriju „sistemski zakon“.

U odnosu na navode podnositelja zahtjeva da su osporene odredbe Zakona u suprotnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodnim dokumentima, kao i s načelima Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o konkurenciji, ukazano je da je za postupak pred Ustavnim sudom Federacije irelevantno da li je jedan zakon u nesuglasnosti s drugim, kao i da su tvrdnje podnositelja zahtjeva paušalne iz razloga što se o povredi zabrane diskriminacije uvijek mora govoriti u kontekstu povrede nekog drugog temeljnog ljudskog prava garantiranog Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a upravo je pozivanje na to pravo izostalo u predmetnom zahtjevu.

U odnosu na presudu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, ne radi se o *res judicata* već o dva potpuno različita zahtjeva za ocjenu ustavnosti. Nadalje su se osvrnuli na odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na članak I.4. Ustava Bosne i Hercegovine i načelo pravne sigurnosti. Ističu da podnositelj zahtjeva „miješa“ temelj donošenja zakona (koji može biti samo Ustav) i razloge i motive za donošenje jednog zakona. Notorna je činjenica da je prvi element svakog obrazloženja zakona ustavni temelj donošenja i da se nikad kao temelj donošenja zakona ne navodi drugi zakon. U prilogu prednjeg navode da u obrazloženju Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao niti u obrazloženju Zakona o stvarnim pravima raniji članak 73. Zakona o notarima nije spomenut, te da je temelj za donošenje navedenih zakona bio Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Osvrću se i na pitanje pojma „sistemski zakon“, te da pravni sustav Federacije Bosne i Hercegovine ne poznaje navedeni pojam, a svako naznačavanje pojedinačnih zakona kao „sistemskih“ je proizvoljne prirode i stvara prostor za pravnu nesigurnost. Država putem svog zakonodavnog tijela ima ekskluzivno pravo da uredi javne službe i taj stav temelje na utvrđenim stanovištima najviših ustavnih instanci unutar Bosne i Hercegovine, kao i Europskog suda za ljudska prava.

Navedeno je da ispitivanje da li zakon posjeduje potreban „kvalitet“ sukladno sa standardima određenih ustavnih prava, jeste u mjerodavnosti Ustavnog suda Federacije, dok je pitanje „poboljšanja“ zakona u isključivoj mjerodavnosti zakonodavca i Sud ne može odlučivati o tom pitanju u okviru kontrole ustavnosti zakona. U odnosu na test diskriminacije i prvo pitanje testa (a u slučaju negativnog odgovora na prvo pitanje diskriminacija ne postoji) koje se odnosi na činjenicu da li se diskriminacija odnosi na neko pravo garantirano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ističu da bi jedino pravo koje bi, eventualno moglo da bude uzeto u razmatranje jeste pravo na imovinu. Niti jedna pravnička profesija, pa niti odvjetnik, prije stupanja na snagu osporenih odredaba o uvođenju notarski obrađenih isprava, nije imala zakonom posebice priznato pravo da vrši te poslove na način kako ih vrše notari. Stoga, smatraju da se ove osobe ne mogu pozvati na pravo na imovinu kako ga garantira Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Notarijat i odvjetništvo su potpuno različite i neuporedive profesije, s različitim modusom djelovanja, te različitim ulogama unutar oblasti prava. Notarijat je dio tzv. „preventivnog pravosuđa“, čiji je cilj da poveća pravnu sigurnost, upozna stranke s primjenjivim pravom,

te tako smanji broj sporova i rastereti pravosuđe, a odvjetništvo nije dio „preventivnog pravosuđa“. Ističe se da notarska profesija, ukoliko bi se poredila s nekom drugom pravničkom profesijom, to bila profesija suca, a ne odvjetnika. U nastavku izlaganja se navodi praksa drugih država o prirodi notarske profesije, u kojima je uspostavljen „latinski“ tip notarijata.

Smataraju da se radi o paušalnom nabrajanju određenih odredaba iz međunarodnih dokumenata bez ikakvog pokušaja argumentiranja, te da je potpuno izostala identifikacija povrede konkretnog ustavom ili međunarodnim aktima zagarantiranog prava. U odnosu na navedenu povredu članka II.A.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ista sadrži katalog ustavom zaštićenih prava, a većina ih nije takve prirode da bi Zakon o notarima bio u suprotnosti s istim. U odnosu na dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti koji se odnosi na navode o povredi prava konkurencije, isti smatraju irelevantnim iz razloga njegove nepreciznosti i paušalnosti, kao i činjenice da predmet ocjene ustavnosti pred Ustavnim sudom Federacije može biti samo usklađenost zakona s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a ne međusobna usklađenost dva zakona, zatim nepostojanje ustavom ili međunarodnim paktima garantirano pravo na takmičenje, kao i činjenica da notari nisu subjekti na koje se odnosi Zakon o konkurenciji. Načelo konsenzualizma i neformalizma je jedno od temeljnih načela modernog obligacijskog prava, pa tako i Zakona o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br.: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list RBiH", br.: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine FBiH", br.: 29/03 i 42/11), a prema odredbi članka 67. istog Zakona, neformalizam je načelo, a propisivanje forme izuzetak ili ograničenje ovog načela. Zakon o obligacijskim odnosima ničim nije ograničio slobodu zakonodavca da propiše formu, a ovo pitanje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i međunarodni dokumenti uopće ne reguliraju. Smatraju da kada podnositelj zahtjeva osporava mogućnost da se propiše forma, kao i sankcija u vidu ništavosti za njeno nepoštivanje, dovodi u pitanje načela ugovornog prava, kakva postoje u svim suvremenim sustavima. Podnositelj zahtjeva, kako se navodi, ispušta iz vida da je notarski obrađena isprava samo jedna od mogućih vrsta forme i da argumentacija koja ograničavanje slobode ugovaranja propisivanjem forme smatra protivnom Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, osporava svaku formu. U konačnici se ističe da se zahtjev koji osporava pravo zakonodavcu da za određene ugovore propiše obveznu formu, odnosi na kvalitet zakona, odnosno na svrsishodnost, što nije u mjerodavnosti Ustavnog suda Federacije.

Opunomoćenica Federalnog ministarstva pravde u roku javne rasprave obavijestila je Sud da je Ministarstvo sačinilo Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kojim je implementirana Presuda Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a da je Nacrt Zakona utvrđen na 146. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i upućen u parlamentarnu proceduru.

Ustavni sud Federacije je na temelju članka 23. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine odlučio da javnu raspravu odloži na neodređeno vrijeme, te ujedno odredio rok od 30 dana za dostavljanje pismenih izjašnjenja na navode odgovora na zahtjev.

6. Nastavak sjednice Suda s javnom raspravom od 26.02.2019. godine

6.1. Bitni navodi izjašnjenja opunomoćenika podnositelja zahtjeva

Ustavni sud Federacije je dana 13.12.2018. godine od strane opunomoćenika podnositelja zahtjeva zaprimio „Odgovor na izjašnjenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine“. U uvodnom dijelu tog akta prvo se prigovara činjenici da je druga strana u postupku dala odgovor tek na sjednici suda od 20.11.2018. godine, što je rezultiralo njenim odlaganjem, a usmjereno je na odugovlačenje postupka. Zahtjev za ocjenu ustavnosti sadrži bitne elemente propisane člankom 36. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pa su navodi u tom pravcu neutemeljeni. Ističe se da se iz odredbi članka 17. Europske konvencije nesporno zaključuje da Federacija Bosne i Hercegovine ne može ograničiti volju građana da u postupku izrade privatnih isprava sami sačine te isprave ili sačinjavanje istih povjere odvjetniku ili nekoj drugoj stručnoj osobi. Nadalje, se iz članka 5. st. 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, prema navodima opunomoćenika podnositelja zahtjeva, može zaključiti da država ne može zakonom ograničiti ranije priznata prava, kao i između ostalog pravo na volju građana da odlučuje o tome da li će privatne isprave izraditi sam ili će izradu istih povjeriti drugim stručnim osobama, s izuzetkom propisivanja ovjere potpisa na toj ispravi od strane mjerodavnog organa.

Argumentacija da ne postoji definicija sistemskog zakona i da odnos između dva zakona ne može biti hijerarhijski je djelimično točna, ali zanemaruje činjenicu da je Odlukom Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10

od 02.12.2015. godine proglašena neustavnom ne samo odredba članka 73. Zakona o notarima, već i sama notarski obrađena isprava.

Temelj za donošenje svakog zakona jeste Ustav kao najveći pravni akt, a iz sadržaja zakona može se zaključiti da li se radi o reformskom zakonu koji uvodi novine, ili se radi o zakonu izvedenom iz drugog zakona, a sve radi usuglašavanja propisa. U konkretnom slučaju raniji članak 73. Zakona o notarima je propisao obveznu formu u vidu notarski obrađene isprave za taksativno navedene pravne poslove, a što je rezultiralo donošenjem drugih propisa koji su predmet ocjene ustavnosti u ovom sudskom postupku. Smatra da se nije moglo drugačije postupiti iz razloga što bi isto predstavljalo sukob propisa iz istovjetnih oblasti. Zakonodavac u osporenim odredbama zakona nije razmatrao opravdanost ili neopravdanost obvezne notarske isprave, već je samo preuzeo odredbe iz ranije važećeg članka 73. Zakona o notarima, koji je proglašen neustavnim. Postojanje zakonskih određenja da samo notar može sačiniti određene isprave predstavlja diskriminaciju u smislu odredbe članka 6. stavak 1. točka k) Zakona o zabrani diskriminacije, a što se može smatrati uskraćivanjem prava na rad iz djelokruga profesionalne djelatnosti kao što je odvjetništvo, te uskraćivanjem prava da pravne osobe svoje isprave sačinjavaju putem uposlenika ili da građani sami odlučuju o izboru tko će u njihovo ime sačiniti privatnu ispravu ili će istu sami sačiniti. Niti jedna notarski obrađena isprava nema konstitutivno dejstvo tj. ista služi samo kao *iustus titulus* za upis u javne registre, te se stoga postavlja pitanje iz kojih razloga je opravdana ekskluzivnost i favoriziranje notara.

Navodi da je uvođenje notarijata bilo motivirano potrebom harmonizacije propisa u notarskoj oblasti u oba entiteta Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine su neutemeljeni, iz razloga postojanja brojnih oblasti u kojima Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine imaju propise koji se razlikuju od propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine, primjera radi Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine. Neutemeljeni su navodi da je notarijat posebna profesija koja se razlikuje od drugih iz razloga što je na notare prenijeto vršenje poslova koji su u domenu države, odnosno u domenu javnog interesa. Poslovi za koje je kao obvezna forma propisana notarska obrada nikada nisu bili sačinjavani od strane državnih organa, već se radilo o privatnim isprava na kojima su potpisi bili ovjeravani od strane nadležnih državnih organa. U konkretnom slučaju ne spori mogućnost zakonodavca da ispita valjanost određenog pravnog posla kroz potvrđivanje istog bilo od strane notara ili druge institucije, već je sporno oduzimanje prava drugim osposobljenim građanima da sačine određenu privatnu ispravu (ugovor ili drugi akt) ili da tu izradu povjere trećoj osobi. U zaključku datog odgovora, ističe da se svi navodi opunomoćenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine odnose na „osporavanje“ Odluke Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne na osporavanje predmetnog zahtjeva, te da opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iznose razloge kojima ukazuju na ustavnost notarski obrađenih isprava, a koji navodi su već cijenjeni u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Uz podneseni akt, dostavljena su i 34. priloga i to: korespodencija unutar Notarske komore, presuda Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 461347 14 P od 28.02.2018. godine; Zakon o notarima Republike Srpske, Zakon o registraciji privrednih subjekata Republike Srpske, Zakon o stvarnim pravima Republike Srpske, Zakon o premjeru i katastru Republike Srpske, Zakon o nasljeđivanju Republike Srpske, Obiteljski zakon Republike Srpske, Zakon o ovršnom postpuku Republike Srpske, Zakon o javnom bilježništvu Republike Hrvatske; Zakon o sudskom registru Republike Hrvatske, Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Republike Hrvatske, Zakon o zemljišnim knjigama Republike Hrvatske, Zakon o nasljeđivanju Republike Hrvatske, Obiteljski zakon Republike Hrvatske, Ovršni zakon Republike Hrvatske, Zakon o javnom beležništvu Republike Srbije, Zakon o postupku upisa u sudski registar Republike Srbije, Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa, Zakon o državnom premeru i katastru, Zakon o nasleđivanju, Porodični zakon Republike Srbije, Zakon o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije, Zakon o notarima Republike Crne Gore, Zakon o privrednim društvima Republike Crne Gore, Zakon o svojinsko – pravnim odnosima Republike Crne Gore, Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti Republike Crne Gore, Zakon o nasljeđivanju Republike Crne Gore, Porodični zakon Republike Crne Gore i Zakon o izvršenju i obezbjeđenju Republike Crne Gore.

6.2. *Podnesak Federalnog ministarstva pravde broj:02-49-3855/18 od 03.12.2018. godine*

Ustavni sud Federacije je dana 17.12.2018. godine od Federalnog ministarstva pravde zaprimio traženi Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, s obrazloženjem. Uz to je dostavljen i podnesak u kojem se navodi da je u cilju provođenja Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, Federalno ministarstvo pravde pripremilo nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, koji je upućen u redovnu parlamentarnu proceduru.

U odnosu na predmet broj: U-22/16, predlaže se da Ustavni sud Federacije zastane s postupkom dok Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ne bude razmatrao predloženi Nacrt, jer bi u suprotnom moglo doći do visokog stupnja pravne nesigurnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Nadalje da pravni temelj za donošenje bilo kojeg zakona, ne može biti neki drugi zakon, čime je faktički predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, po njihovom stavu, pravno neutemeljen.

6.3. *Podnesak Notarske komore broj: 2-4587/18 od 12.12.2018. godine*

Notarska komora je dana 17.12.2018. godine Ustavnom sudu Federacije dostavila pismeno izjašnjenje, odnosno svoj pravni stav vezano za predmetni ustavnosudski postupak ocjene ustavnosti u kojem se prvenstveno osvrće na raniji članak 73. Zakona o notarima i Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Data je analiza podataka o broju notarski obrađenih isprava u periodu od 2007. godine do 2017. godine. Navodi da forma notarski obrađene isprave u osporavanim odredbama zakona ne proizilazi iz odredbe ranijeg članka 73. Zakona o notarima, na koju se poziva podnositelj zahtjeva, već iz odredbi čl. 67. do 73. Zakona o obligacijskim odnosima, koje, prema mišljenju Notarske komore, daju upućujuću pravnu normu. Imajući u vidu Presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine u odnosu na ovaj ustavnosudski predmet, smatraju da se radi o već presuđenoj stvar. U daljnjem tekstu se vrši elaboriranje stava i davanje mišljenja Notarske komore u odnosu na važnost i značaj, te uspjehe notarske službe.

6.4. *Tijek nastavka sjednice Suda s javnom raspravom*

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dana 26.02.2019. godine u istom sastavu stranaka i opunomoćenika zainteresiranih osoba održao nastavak sjednice Suda s javnom raspravom.

Tijekom nastavka sjednice Suda s javnom raspravom, opunomoćenici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine su usmeno izložili, i u pismenoj formi u spis Suda uložili svoj odgovor na dato izjašnjenje podnositelja zahtjeva. U uvodnom dijelu izlaganja navode da smatraju da izjašnjenje i dostavljena 34. priloga opunomoćenika zahtjeva nisu relevantni za ovaj ustavnosudski postupak. Osnovni prigovor na podnesni zahtjev za ocjenu ustavnosti je taj da povreda određenog ustavnog prava nije dovoljno konkretizirana, te da nedostaje argumentacija na koji način je povrijeđeno konkretno pravo. Nadalje obrazlažu termin „sistemski zakon“, citiraju i obrazlažu sadržaj Rješenja Ustavnog suda Republike Srpske broj: 18/05 od 31.05.2006. godine i Rješenja Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj: 97 0 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine, te potrebu harmonizacije propisa unutar Bosne i Hercegovine. Ističu da je proizvoljan svaki navod opunomoćenika podnositelja zahtjeva kojima se izjednačavaju razlozi neustavnosti ranijeg članka 73. Zakona o notarima i razlozi neustavnosti osporenih odredbi zakona. U pogledu navoda opunomoćenika podnositelja zahtjeva da su osporene odredbe zakona diskriminatorne jer nisu sukladne s odredbama drugog zakona tj. Zakona o zabrani diskriminacije, ponavljaju da odredbe jednog zakona ne mogu biti temelj za neustavnost odredbi drugog zakona. Podnositelj zahtjeva pitanje diskriminacije ne razrađuje sukladno s Europskom konvencijom i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Ponavljaju da Ustavni sud Federacije nije nadležan da ocjenjuje da li je jedan zakon u suglasnosti s drugim zakonom, već samo da li je zakon suglasan s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom. Bit „latinskog“ notarijata u svim državama koje su ga prihvatile je isti, ali svaka država zadržava „široko polje“ slobodne procjene utvrđivanja modaliteta ostvarivanja te službe. Osporene odredbe zakona ni na koji način ne ograničavaju bilo čija prava, niti pripadnika drugih pravničkih profesija, niti građana. U izlaganju *de facto* ponavljaju već izrečene tvrdnje iz pismenog podneska.

Opunomoćenik podnositelja zahtjeva u svom osvrtu na izjašnjenje Notarske komore je istakao da u istom ničim nije dovedena u pitanje argumentacija iz zahtjeva. Kao primjer argumentacije da je uvođenjem notarijata građanima oduzeto pravo na slobodu izbora za izradu privatnih isprava, te da notari imaju monopolistički položaj u izradi tih isprava prezentira podatke prikupljene od Notarske komore za 2006. godinu iz kojih proizilazi da je više od 70% sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prijenosu prava vlasništva sačinjeno od strane stranaka, dok je više od 90% osnivačkih akata, statuta i drugih akata u svezi s osnivanjem tvrtki sačinjeno od strane pravnih osoba. Smatra da Notarska komora osporava Presudu Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, a ne predmetni zahtjev za ocjenu ustavnosti, te iznosi razloge kojima ukazuje na ustavnost notarski obrađene isprave, a koji razlozi i navodi su već cijenjeni u tom predmetu.

Opunomoćenik Notarske komore u svom usmenom izlaganju je naveo da je zakonodavac donoseći zakone čije su odredbe predmet ocjene ustavnosti postupao po preporuci “Povjerenstva za rasterećenje pravosuđa”, tako što je sačinjavanje javnih isprava u važnim pravnim poslovima sa sudova prenio na notare kao nositelje javnih

ovlaštenja. Predložio je da na temelju svih argumenata iznesenih od strane opunomoćenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije zahtjev u ovome predmetu odbije kao neutemeljen.

Opunomoćenik Odvjetničke komore u svom usmenom izlaganju je istakao da se najveći dio izlaganja opunomoenika Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine svodi na komentiranje presude ovoga suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Smatra da se spomenuta odluka uopće ne bi trebala spominjati u diskusijama vezanim za predmetnu ocjenu ustavnosti. Mišljenja je da je osnovni problem u tome što je svim građanima u Federaciji Bosne i Hercegovine ograničena slobodna volja, odnosno, ograničena im je poslovna sposobnost u smislu odredbi Zakona o obligacijskim odnosima koje uređuju pitanje autonomiju volje, suglasnost volja i neformalnost ugovora (čl. 10., 26. i 67). Nedopustivo je poslovno sposobnoj osobi ograničavati slobodnu volju ugovaranja. Podržao je u cijelosti sve navode opunomoćenika podnositelja zahtjeva i predložio da se njegov zahtjev uvaži.

Opunomoćenik Federalnog ministrastva pravde, u odnosu na postavljeni upit u kojoj fazi je postupak po Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, istakao je da se spomenuti Zakon još uvijek nalazi pred Zastupničkim domom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u formi Nacrta.

7. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebice:

(1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:

(...)

c) jednakost pred zakonom

(...)

Članak II.A.6.

Svi sudovi, organi uprave, institucije koje vrše javna ovlaštenja i drugi organi federalne vlasti primjenjivat će i poštovati prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu.

Članak IV.C.3.10.(2) a)

(2) Ustavni sud:

a) na zahtjev Predsjednika Federacije, Dopredsjednika Federacije, Premijera, Doremijera ili na zahtjev jedne trećine članova bilo kog doma Parlamenta Federacije, utvrdit će da li je prijedlog zakona koji je usvojio jedan od domova, ili zakon koji su usvojila oba doma, sukladan s ovim ustavom;

(...)

Članak IV.C.3.12 b)

Odluke Ustavnog suda konačne su i obvezujuće, posebice kada:

(...)

b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona, grada ili bilo koje općine nije sukladan s ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na način koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prijelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

(...)

Amandman XVIII

Članak VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

„Međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji, te opća pravila međunarodnog prava čine dio zakonodavstva Federacije. U slučaju nesuglasnosti međunarodnog ugovora, odnosno sporazuma i zakonodavstva, preovladava međunarodni ugovor, odnosno sporazum“.

B.1. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/05)

Članak 29. ***(osporena odredba)***

Isprave potrebne za upis u sudski registar osnivanja poduzeća koje ima javna ovlaštenja

Uz prijavu za upis u sudski registar osnivanja poduzeća koje ima javna ovlaštenja prilažu se:

1) isprave utvrđene člankom 22. stavak (1) toč. 1), 2) i 3) ovog Zakona;
2) akt o osnivanju;
3) statut;
4) dokaz o iznosu sredstava za osnivanje i početak rada poduzeća, odnosno dokaz da su stvari i prava koja se unose u poduzeće predata na raspolaganje poduzeću;
5) odluka o imenovanju ravnatelja ili vršitelja dužnosti ravnatelja ako nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis;
6) akt mjerodavnog organa o davanju javne ovlasti poduzeću;
7) akt mjerodavnog organa da poduzeće koje ima javna ovlaštenja ispunjava propisane uvjete za obavljanje poslova ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Članak 34. ***(osporena odredba)***

Prijava za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva

(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva po temelju novih uloga prilaže se: odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljivanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) s odobrenjem prospekta od strane mjerodavnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala, odnosno izvješće ovlaštenog procjenitelja o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.

(2) Uz prijavu uvjetnog povećaja kapitala dioničkog društva prilaže se odluka skupštine društva o uvjetnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na temelju odluke o uvjetnom povećanju kapitala, prilaže se izvješće banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala i izjava ravnatelja da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.

(3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na temelju ovlaštenog kapitala prilaže se: odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz povećanja kapitala.

(4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na temelju kog je donesena odluka o povećanju kapitala.

(5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica s ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.

(6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog članka.

Članak 35. ***(osporena odredba)***

Isprave potrebne za upis smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva

(1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala s pozivom povjeriteljima da prijave svoja potraživanja sukladno sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti sukladno sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili oglašavanju dionica nevažećim.

(2) Uz prijavu za upis pojednostavljenog smanjenja osnovnog kapitala nastalog sprovođenjem odluke shodno se primjenjuje odredba stavka (1) ovog članka.

Članak 36. ***(osporena odredba)***

Isprave potrebne za upis u registar povećanja odnosno smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću

(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću prilaže se: odluka o povećanju osnovnog kapitala i notarski obrađene izmjene osnivačkog akta, odnosno statuta društva, donesene sukladno sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga sukladno s tom odlukom, odnosno, po potrebi, suglasnost mjerodavnog organa za sticanje značajnog ili većinskog učešća kapitala.

(2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću podnosi se odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjeritelji subjekta upisa, obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala.

B.2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/09)

Članak 14. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

Mijenja se članak 29. toč. 2., 3. i 5. tako što se prije riječi: "akt", "statut" i "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađenu" u odgovarajućem obliku.

Nakon izmjena ove točke glase:

"2) notarski obrađen akt o osnivanju,

3) notarski obrađen statut,

5) notarski obrađena odluka o imenovanju ravnatelja ili vršitelja dužnosti ravnatelja ako nije imenovan aktom o osnivanju i ovjeren potpis."

Članak 18. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

Mijenja se članak 34. tako što se u st. 1., 2., 3., 4. i 5. prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena članak 34. glasi:

„(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva na temelju novih uloga prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala, dokaz o objavljivanju i sadržaj javnog poziva za upis i uplatu dionica (prospekt) s odobrenjem prospekta od mjerodavnog organa, potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala, odnosno izvješće ovlaštenog procjenitelja o vrijednosti uloga u stvarima i pravima.

(2) Uz prijavu uvjetnog povećanja kapitala dioničkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine društva o uvjetnom povećanju kapitala. Uz prijavu za upis ukupnog iznosa za koji su izdate dionice u prethodnoj poslovnoj godini, na temelju odluke o uvjetnom povećanju kapitala, prilaže se izvješće banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala i izjava ravnatelja da su dionice izdate za namjene određene u toj odluci.

(3) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala na temelju ovlaštenog kapitala prilaže se: notarski obrađena odluka uprave društva o povećanju kapitala, izvod iz statuta odnosno odluka skupštine kojom je uprava ovlaštena za donošenje takve odluke i potvrda banke o upisanim i uplaćenim dionicama ili drugi dokaz o povećanju kapitala.

(4) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala dioničkog društva pretvaranjem rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital prilaže se notarski obrađena odluka skupštine dioničara o povećanju osnovnog kapitala i bilans stanja na temelju kojeg je donesena odluka o povećanju kapitala.

(5) Uz prijavu za upis u registar odluke o izdavanju zamjenjivih i participativnih obveznica prilaže se notarski obrađena odluka skupštine ili odluka uprave društva o izdavanju tih obveznica s ovlaštenjem skupštine za donošenje takve odluke.

(6) Na upis povećanja osnovnog kapitala jednočlanog dioničkog društva shodno se primjenjuju odredbe st. od (1) do (4) ovog članka."

Članak 19. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

Mijenja se članak 35. stavak 1. tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjene članak 35. stavak 1. glasi:

"(1) Uz prijavu za upis u registar smanjenja osnovnog kapitala dioničkog društva prilaže se: notarski obrađena odluka skupštine dioničara o smanjenju osnovnog kapitala uz dokaz o objavljivanju odluke o smanjenju osnovnog kapitala s pozivom povjeriteljima da prijave svoja potraživanja sukladno sa zakonom, dokaz o pozivanju dioničara za podnošenje dionica radi spajanja ili promjene nominalne vrijednosti sukladno sa zakonom, odnosno dokaz o poništavanju dionica ili proglašavanju dionica nevažećim."

Članak 20. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

Mijenja se članak 36. stavak 1. i 2. tako što se prije riječi "odluka" dodaju riječi: "notarski obrađena".

Nakon izmjena st. 1. i 2. glase:

"(1) Uz prijavu za upis u registar povećanja osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću prilaže se: notarski obrađena odluka o povećanju osnovnog kapitala i izmjene osnivačkog akta, odnosno statuta društva donesene sukladno sa statutom društva, potvrda banke o uplati uloga, odnosno dokaz o unošenju novih uloga sukladno s tom odlukom, odnosno, prema potrebi, suglasnost mjerodavnog organa za stjecanje značajnog ili većinskog učešća kapitala.

(2) Uz prijavu za upis smanjenja osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću prilaže se notarski obrađena odluka o smanjenju kapitala društva kao i dokaz da su povjeritelji subjekta upisa obaviješteni o namjeravanom smanjenju kapitala."

B.3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/14)

Članak 4.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„Članak 22.

(1) Za potrebe utvrđivanja i provjere općih i posebnih podataka koji se prilikom osnivanja poslovnog subjekta ili izmjena podataka od značaja za pravni promet obvezno unose u registar, u ovisnosti od predmeta upisa, registarski sud zahtijevat će podnošenje sljedećih isprava:

1) ovjeren potpis osobe ovlaštene za zastupanje na obrascu prijave za registraciju predviđenom za sud u štampanom obliku;

2) notarski obrađeni akt o osnivanju ili akt o izmjenama općih podataka od značaja za pravni promet već osnovanog, odnosno registrovanog subjekta upisa kojim se utvrđuje osnivanje, odnosno izmjena bitnih podataka;

3) notarski utvrđen statut poslovnog subjekta;

(...)“

Članak 10. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

U članku 29. u stavku (1) u točki 1) riječi: "toč. 1), 2) i 3)" zamjenjuju se riječima: "točka 1)".

U točki 3) riječ: "obrađen" zamjenjuje se riječju: "utvrđen".

U točki 5) riječi: "notarski obrađen" se brišu.

Članak 14. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

U članku 34. u st. (1), (2), (3), (4) i (5), u članku 35. u stavku (1), u članku 36. u st. (1) i (2), u članku 38. u st. (2) i (3), u članku 39. u st. (1), (2), (3), (5) i (6), u članku 40. u stavku (1), u članku 41. u st. (1) i (2), u članku 42. i u članku 43. riječi: "notarski obrađena" se brišu.

Članak 15. ***(izmjena/dopuna osporene odredbe)***

U članku 36. u stavku (1) iza riječi: "kapitala i" dodaju se riječi: "notarski obrađene".

C. Zakon o stvarnim pravima

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13 i 100/13)

Članak 53. ***(osporena odredba)***

Stjecanje uknjižbom

(1) Pravo vlasništva na nekretninama na temelju pravnog posla stječe se uknjižbom u zemljišnu knjigu ako zakonom nije drugačije određeno.

(2) Pravni posao iz stavka 1. ovog članka zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.

(3) Vlasništvo se prenosi na temelju valjano izražene volje zemljišnoknjižnog vlasnika usmjerena na to da njegovo vlasništvo pređe na sticaoca (clausula intabulandi). Ova izjava volje može biti data u pravnom poslu koji je upravljen na prijenos vlasništva ali može biti data i u posebnoj ispravi, u kojem slučaju ta isprava mora biti notarski obrađena.

(4) Provedena uknjižba djeluje od trenutka kad je sudu bio podnesen zahtjev za uknjižbu.

Članak 82. ***(osporena odredba)***

Uspostavljanje etažnog vlasništva

(1) Etažno vlasništvo se uspostavlja odlukom vlasnika nekretnine (izjava o diobi) sukladno s odredbom članka 86. ovog zakona ili sporazumom suvlasnika nekretnine (ugovor o diobi) sukladno s odredbom članka 84. ovog zakona.

(2) Za valjanost izjave o diobi i ugovora o diobi potrebna je forma notarski obrađene isprave.

(3) Etažno vlasništvo se stječe upisom u zemljišnu knjigu kao pravo povezano s određenim suvlasničkim dijelom te nekretnine.

Članak 147. ***(osporena odredba)***
Ugovor o davanju u zalog

(1) Ugovorom o davanju u zalog, odnosno ugovorom o hipoteci, dužnik ili neko treći (zalogodavac) obvezuje se da će radi osnivanja založnog prava, predati vjerovniku određenu pokretnu stvar u zalog, ili će mu dopustiti da svoje založno pravo upiše u javni registar kao teret određene stvari, ili će mu prenijeti neko pravo radi osiguranja. Druga strana se pri tome obvezuje da će čuvati pokretni zalog i čim njegova tražbina prestane, vratiti ga zalogodavcu, ili će učiniti što je potrebno da bi se izbrisalo založno pravo iz javnog registra, ili će mu natrag prenijeti pravo.

(2) Ništave su sve odredbe ugovora suprotne naravi zaloga i one tražbine koja bi trebala biti osigurana založnim pravom.

(3) Ništave su odredbe ugovora da će zalog preći u vjerovnikovo vlasništvo ako dug ne bi bio plaćen u određeno vrijeme, da dužnik ne može zalog nikad iskupiti ili da ne može nikom drugom dopustiti da osnuje založno pravo na istom zalogu, ili da vjerovnik ne bi niti nakon dospijeća tražbine smio zahtijevati prodaju zaloga.

(4) Ništave su i odredbe da vjerovnik može po svojoj volji ili po unaprijed određenoj cijeni otuđiti zalog ili ga zadržati za sebe, osim ako zalog ima propisanu cijenu ili ako je određena na temelju procjene vještaka.

(5) Ugovor o davanju u zalog nekretnine (ugovor o hipoteci) mora biti u formi notarski obrađene isprave.

Članak 190. ***(osporena odredba)***
Osnivanje zemljišnog duga

(1) Zemljišni dug se osniva na temelju izjave volje koju je vlasnik nekretnine koja se opterećuje dao u formi notarski obrađene isprave, a nastaje upisom u zemljišnu knjigu.

(2) U zemljišnu knjigu se upisuje visina, dospjelost i kamata zemljišnog duga.

Članak 278. ***(osporena odredba)***
Osnivanje pravnim poslom

(1) Na temelju pravnog posla, realni teret se osniva njegovim izvođenjem iz vlasništva nekretnine koja se njime opterećuje, a na način određen zakonom.

(2) Pravni posao o osnivanju stvarnog tereta mora biti u obliku notarski obrađene isprave i mora sadržavati odredbe o osnivanju tereta na određenoj nekretnini, njegovom sadržaju i korisniku tereta.

(3) Suvlasnici ili zajednički vlasnici na nekretnini mogu samo suglasno odrediti da se optereti realnim teretom.

Članak 305. ***(osporena odredba)***
Osnivanje prava građenja

(1) Pravo građenja osniva se na temelju pravnog posla ili odluke suda.

(2) Pravni posao iz stavka 1. ovog članka zaključuje se u obliku notarski obrađene isprave.

D. Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 58/02, 19/03 i 54/04)

Članak 41. ***(osporena odredba)***
Zainteresirane osobe

(1) Upis u zemljišnu knjigu je dozvoljen samo uz suglasnost osobe koja je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisana u zemljišnu knjigu kao nositelj prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše.

(2) Odobrenje prema stavku 1. ovog članka mora biti notarski ovjereno, osim ako se za ugovor na temelju kojeg se vrši promjena prava zahtijeva notarska obrada.

(3) Odobrenje iz stavka 1. ovog članka može biti zamijenjeno sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem.

(4) Za ispravku zemljišne knjige nije potrebno odobrenje iz stavka 1. ovog članka ako se dokaže netočnost. Ovo posebice važi za upis ili brisanje ograničenja raspolaganja.

(5) Pravo koje je ograničeno na životni vijek nositelja prava smije nakon njegove smrti, ukoliko nisu isključeni zaostaci činidbi, biti brisano samo uz odobrenje pravnog nasljednika, ako brisanje treba uslijediti prije isteka jedne godine od smrti nositelja prava ili ako je pravni nasljednik zemljišnoknjižnom uredu podnio prigovor protiv brisanja. Prigovor se po službenoj dužnosti upisuje u zemljišnu knjigu. Ukoliko je nositelj prava proglašen umrlim, rok od godinu dana počinje teći od dana pravosnažnosti rješenja kojim se vrši proglašenje nestale osobe umrlom ili rješenja o dokazivanju smrti.

(6) Odobrenje pravnog nasljednika predviđeno u stavku 4. ovog članka nije potrebno ukoliko je u zemljišnoj knjizi upisano da je brisanje prava dovoljan dokaz o smrti nositelja prava.

Članak 58. ***(osporena odredba)***
Prijenos prava prilikom otpisa

Ukoliko se vrši podjela zemljišnoknjižnih tijela, upisi stvarnih prava koja opterećuju tuđe zemljište ostaju u zemljišnoknjižnom ulošku koji se dalje vodi i istodobno se prenosi u nove dijelove. Ovo ne važi ukoliko notarski obrađeni sporazum između vlasnika zemljišnoknjižnog tijela i zainteresiranog određuje nešto drugo.

E. Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14)

Notarski testament

Članak 70. ***(osporena odredba)***

(1) Testament može zavještatelju sačiniti notar u formi notarski obrađene isprave sukladno s posebnim zakonom kojim se uređuje postupak notarske obrade isprava.

(2) Notarski testament iz stavka 1. ovog članka je oblik redovnog i javnog testamenta.

Forma ugovora o nasljeđivanju

Članak 128. ***(osporena odredba)***

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Prestanak ugovora o nasljeđivanju

Članak 130. ***(osporena odredba)***

(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi notarski obrađene isprave.

(2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane izvanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije određeno drukčije.

(3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.

(4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Jednostrani raskid ili opoziv ugovora

Članak 131. ***(osporena odredba)***

(1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uslovljeno ispunjenjem obveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacijskog prava.

(2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz naslijeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.

(3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

(4) Osoba koja je nedostojna za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na temelju ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Uvjet valjanosti sporazuma

Članak 136. ***(osporena odredba)***

(1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba članka 135. ovog zakona punovažni su samo ako su se sa tim suglasila sva djeca i drugi ustupiteljevi potomci koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu ostavinu.

(2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

(3) Potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno u istoj formi.

(4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije suglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao nasljeđa, ili je isključen iz nasljeđa, ili je nedostojan.

Forma

Članak 147. ***(osporena odredba)***

(1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.

(2) Obveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Odricanje od nasljeđa

Članak 163. ***(osporena odredba)***

(1) Nasljednik se može odreći od nasljeđa izjavom u formi notarski obrađene isprave ili izjavom datom na zapisnik kod suda do donošenja prvostupanjske odluke.

(2) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao od nasljeđa ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime.

(3) Ako su potomci malodobni, za ovo odricanje nije potrebno odobrenje starateljskog organa.

(4) Nasljednik koji se odrekao od nasljeđa samo u svoje ime smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.

(5) Ako se odreknu od nasljeđa svi nasljednici koji u trenutku smrti ostavitelja pripadaju najbližem nasljednom redu, na nasljedstvo se pozivaju nasljednici sljedećeg nasljednog reda. Za slučaj da se nasljedstva odreknu ostali nasljednici prvog nasljednog reda, bračni partner ostaje u prvom nasljednom redu.

Odricanje od nasljeđa koje nije otvoreno

Članak 167. ***(osporena odredba)***

(1) Odricanje od nasljeđa koje nije otvoreno nema nikakvo pravno djelovanje.

(2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom s pretkom odreći od nasljeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kad se bračni partner odriče od nasljeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.

(3) Za punovažnost ovog ugovora potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.

(4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako ugovorom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Pravo nasljednog dijela prije diobe

Članak 176. ***(osporena odredba)***

(1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno ili djelimično, samo na sunasljednike.

(2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.

(3) Ugovor nasljednika s osobom koje nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obvezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio saugovoratelja, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na saugovorača.

Nasljednička izjava

Članak 237. ***(osporena odredba)***

(1) Svako je ovlašten, ali niko nije dužan dati nasljedničku izjavu.

(2) Za osobu koja nije dalo izjavu o odricanju od naslijeđa smatra se da želi biti nasljednikom.

(3) Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća naslijeđe ne može ga se više odreći.

(4) Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili njegov zastupnik.

(5) Ako nasljednik ili njegov zastupnik nije u stanju potpisati nasljedničku izjavu, navest će razlog ovlaštenoj osobi koje će to zabilježiti u zapisniku.

(6) Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave. Ovu izjavu ili punomoć s istim pravnim djelovanjem nasljednik može dati i pred konzularnim predstavnikom ili diplomatskim predstavnikom Bosne i Hercegovine koji obavlja konzularne poslove.

(7) U izjavi treba navesti da li se nasljednik prima, odnosno odriče dijela koji mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju ili na temelju testamenta ili se izjava odnosi na nužni dio.

(8) Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju ili na temelju testamenta, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo po bilo kojem osnovu.

(9) Sud neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, ali nasljednik koji želi dati izjavu može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom na zapisnik, odnosno predajom ostavinskom sudu isprave iz stavka 6. ovog članka.

(10) Prilikom davanja izjave o odricanju od naslijeđa ovlaštena osoba će nasljednika upozoriti da se može odreći nasljedstva samo u svoje ime, ili i u ime svojih potomaka.

F. Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14)

Članak 238. ***(osporena odredba)***

(1) Organ starateljstva, vodeći računa o dobrobiti djeteta, nastojat će da se roditelji sporazumiju o visini, odnosno o povišenju doprinosa za izdržavanje djeteta kada to zahtijevaju povećane potrebe djeteta ili to omogućavaju bolje materijalne prilike roditelja.

(2) Sporazum iz stavka 1. ovog članka roditelji mogu zaključiti i pred notarom u formi notarski obrađene isprave. Notar je dužan ovu ispravu dostaviti organu starateljstva.

(3) Sporazum iz st. 1. i 2. ovog članka ima snagu izvršne isprave.

Članak 258. ***(osporena odredba)***

(1) Bračnim ugovorom mogu se urediti imovinskopravni odnosi bračnih partnera prilikom sklapanja braka, kao i tijekom trajanja bračne zajednice.

(2) Za punovažnost ugovora nužno je da isprava bude notarski obrađena.

G. Zakon o ovršnom postupku
(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16)

Članak 23. ***(osporena odredba)***
Ovršna isprava

(1) Ovršne isprave su:

1) ovršna odluka sudova i ovršno sudsko poravnanje;

2) ovršna odluka donesena u upravnom postupku i poravnanje u upravnom postupku ako glasi na ispunjenje novčane obveze, ukoliko zakonom nije drukčije određeno,

3)ovršna notarska isprava;

4)druge isprave koje su zakonom određene kao ovršne isprave.

(2) Pod ovršnom ispravom iz stavka 1. ovog članka smatra se svaka takva isprava donesena u Bosni i Hercegovini.

H. Zakon o obligacijskim odnosima
(„Službeni list SFRJ“, br.: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni list RBiH", br.: 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03 i 42/11)

TEMELJNA NAČELA

Sloboda uređivanja obligacijskih odnosa

Članak 10.

Učesnici u prometu slobodno uređuju obligacijske odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Bosne i Hercegovine prinudnim propisima te moralu društva.

I – SUGLASNOST VOLJA

Kad je ugovor zaključen

Članak 26.

Ugovor je zaključen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

VI - FORMA UGOVORA

Neformalnost ugovora

Članak 67.

(1) Zaključenje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako je zakonom drukčije određeno.

(2) Zahtjev zakona da ugovor bude zaključen u određenoj formi važi i za sve kasnije izmjene ili dopune ugovora.

(3) Ali su punovažne kasnije usmene dopune o sporednim točkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno ukoliko to nije protivno cilju radi koga je forma propisana.

(4) Punovažne su i kasnije usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obveze jedne ili druge strane, ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Raskidanje formalnih ugovora

Članak 68.

Formalni ugovori mogu biti raskinuti neformalnim sporazumom, izuzev ako je za određeni slučaj zakonom predviđeno što drugo ili ako cilj zbog koga je propisana forma za zaključenje ugovora zahtijeva da raskidanje ugovora bude obavljeno u istoj formi.

Ugovorena forma

Članak 69.

(1) Ugovorne strane mogu se sporazumjeti da posebna forma bude uvjet punovažnosti njihovog ugovora.

(2) Ugovor za čije je zaključenje ugovorena posebna forma može biti raskinut, dopunjen ili na drugi način izmijenjen i neformalnim sporazumom.

(3) Ako su ugovorne strane predvidjele posebnu formu samo da osiguraju dokaz svoga ugovora, ili da postignu što drugo, ugovor je zaključen kad je postignuta suglasnost o njegovoj sadržini, a za ugovarače je u isto vrijeme nastala obveza da ugovoru dadu predviđenu formu.

Sankcija nedostatka potrebne forme

Članak 70.

(1) Ugovor koji nije zaključen u propisanoj formi nema pravno dejstvo ukoliko iz cilja propisa kojim je određena forma ne proizilazi što drugo.

(2) Ugovor koji nije zaključen u ugovorenoj formi nema pravno dejstvo ukoliko su stranke punovažnost ugovora uvjetovale posebnom formom.

Pretpostavka potpunosti isprave

Članak 71.

(1) Ako je ugovor zaključen u posebnoj formi, bilo na temelju zakona bilo po volji stranaka, važi samo ono što je u toj formi izraženo.

(2) Ipak, biće punovažne istovremene usmene pogodbe o sporednim točkama o kojima u formalnom ugovoru nije ništa rečeno, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovom sadržinom ili ako nisu protivne cilju zbog koga je forma propisana.

(3) Punovažne su i istovremene usmene pogodbe kojima se smanjuju ili olakšavaju obveze jedne ili obje strane ako je posebna forma propisana samo u interesu ugovornih strana.

Sastavljanje isprave

Članak 72.

(1) Kad je za zaključenje ugovora potrebno sastaviti ispravu, ugovor je zaključen kad ispravu potpišu sve osobe koje se njim obvezuju.

(2) Ugovaratelj koji ne zna pisati staviće na ispravu rukoznak ovjeren od dva svjedoka ili od suda, odnosno drugog organa.

(3) Za zaključenje dvostranog ugovora dovoljno je da obje strane potpišu jednu ispravu ili da svaka od strana potpiše primjerak isprave namijenjen drugoj strani.

(4) Zahtjev pismene forme je ispunjen ako strane izmjenjuju pisma ili se sporazumiju teleprinterom ili nekim drugim sredstvom koje omogućava da se sa izvjesnošću utvrde sadržina i davatelj izjave.

Kad je izvršen ugovor kome nedostaje forma

Članak 73.

Ugovor za čije se zaključenje zahtjeva pismena forma smatra se punovažnim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile, u cjelini ili u pretežnom dijelu, obveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog koga je forma propisana očigledno ne proizilazi što drugo.

8. Sudska praksa

8.1. Presuda Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/16 od 20.04.2016. godine).

8.2. Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 08.07.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/16 od 29.07.2016. godine).

8.3. Rješenje Ustavnog suda Federacije broj: U-15/10 od 05.12.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/17 od 03.02.2017. godine).

8.4. Rješenje Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 20.12.2017. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/18 od 18.04.2018. godine).

8.5. Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2481/16 od 07.03.2017. godine.

8.6. Odluka o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP-2567/16 od 16.02.2018. godine, sa Zaključkom i Ispravkom od 23.04.2018. godine.

9. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Analizirajući navode zahtjeva, odgovora na zahtjev, usmena izlaganja stranaka u postupku i opunomoćenika zainteresiranih osoba te isključivo priloge koje ovaj sud barem dijelom smatra relevantnim, utvrđeno je činjenično stanje, te donesena odluka kao u izreci iz sljedećih razloga:

9.1. Suština navoda zahtjeva se može u relevantnom dijelu svesti na sljedeće: zahtjevom se traži ocjena kompletnih odredbi zakona navedenih u izreci ove presude; zahtjevom se osporava njihova ustavnost bazirano na dva ključna elementa, a to su da su osporene odredbe zakona proistekle iz ranije važeće odredbe članka 73. Zakona o notarima i da, imajući u vidu da je navedena odredba ocijenjena neustavnom, njenu pravnu sudbinu trebaju slijediti i osporene odredbe zakona jer više ne postoji pravni temelj za njihovu primjenu; da su osporene odredbe zakona u nesuglasnosti s određenim ustavnim pravima kao što su pravo na imovinu, zabrana diskriminacije, jednakost pred zakonom i dr., koje su narušene imajući u vidu rad notarijata kao javne službe u smislu opsega poslova koji obavlja notar, te da se navedeno direktno kosi s autonomijom volje građana.

Opunomoćenik zainteresirane Odvjetničke komore se pridružio navodima zahtjeva inzistirajući na pitanju autonomije volje građanina prema Zakonu o obligacijskim odnosima u odnosu na pojedine osporene odredbe Zakona.

Ustavni sud Federacije primjećuje da zahtjevom nisu obuhvaćeni niti su osporeni ostali zakoni koji propisuju obveznu notarski obrađenu ispravu (npr. Zakon o faktoringu, objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 14/16), kao niti sve odredbe u zakonima koji se dijelom osporavaju (npr. članak 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine), ali je ovaj sud u smislu članka 13. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ograničen navodima podnesenog zahtjeva u tom pravcu.

9.2. S druge strane, opunomoćenici druge strane u postupku su inzistirali na činjenici da temelj za donošenje osporenih odredbi zakona jeste Ustav, a ne ranije važeći članak 73. Zakona o notarima; da ne postoji hijerarhija zakona, niti ustavni pojam „sistemski zakon“; da podnositelj zahtjeva nije opredijelio zahtjev na način da se o njemu može meritorno odlučivati; da je pitanje uvođenja tzv. „latinskog notarijata“ u isključivoj mjerodavnosti zakonodavca tako da ovaj sud ne može o istom raspravljati ni u ovom predmetu; da kako u ranijoj odluci Suda nije ocijenjena kao neustavna forma „notarski obrađena isprava“ tako se pred ovim sudom ne može uspješno postavljati pitanje ustavnosti osporenih odredbi zakona; da ovaj sud nije nadležan da ocjenjuje ustavnost nekog propisa sa stanovišta eventualne harmonizacije propisa što je u mjerodavnosti zakonodavca; te konačno, da smatraju da Sud može i da sačeka s donošenjem odluke do izvršenja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, jer to može biti prethodno pitanje. U suprotnom smatraju da treba donijeti odluku kojom se utvrđuje da su osporene odredbe zakona sukladne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Opunomoćenik Notarske komore koji se pridružuje navodima druge strane u postupku je osim toga istakao i da uporište za uvođenje notarski obrađene isprave u pojedine osporene zakonske odredbe nalazi i u Zakonu o obligacijskim odnosima.

9.3. U tijeku ovog postupka od strane stranaka i zainteresiranih osoba, te po zahtjevu Ustavnog suda Federacije od strane Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva pravde dostavljeni su brojni prilozi i dokumentacija. Ustavni sud Federacije je stava da većina priloga nije relevantna za donošenje odluke u ovom predmetu, što će nadalje ukratko i obrazložiti.

9. 3.a) Prilozi opunomoćenika podnositelja zahtjeva u vidu dopisa Notarske komore, te korespondencija unutar Notarske komore nisu relevantni za ovaj postupak, kao takvi nemaju svojstvo dokaza za ovo ustavnosudsko odlučivanje jer se i ne odnose na pitanje ocjene ustavnosti prema podnesenom zahtjevu.

9. 3.b) Prilozi u vidu dopisa Općinskog suda u Zenici od 10.06.2016. godine koji je dostavljen i ovom sudu, kojim se postavljaju brojna pitanja, a između ostalih da li je neka od ovlaštenih osoba podnijela ovom sudu zahtjev za ocjenu ustavnosti svih ostalih zakona, posebice vezano za konkretne odredbe Zakona o stvarnim pravima, Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine i Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, te kojim se daje inicijativa da se podnese zahtjev za ocjenu ustavnosti i predlaže pokretanje postupka ocjene ustavnosti odredaba zakona spomenutih u obrazloženju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, relevantno je isključivo u smislu utvrđivanja činjenice da je u primjeni odredbi Zakona o notarima i ovdje osporenih zakona došlo do „konfuzije“, odnosno da redovni sud u tom pravcu problematizira pitanje vršenja svojih mjerodavnosti.

9. 3.c) Pokazatelji iz poreskih uprava u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na promet nepokretnosti koje je prezentirao opunomoćenik podnositelja zahtjeva, kao i iz određenih općinskih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koji pokazuju procentualno učešće odvjetništva u odnosu na samostalno sačinjavanje takvih ugovora od strane građana prije donošenja Zakona o notarima, pri čemu je manji procenat takvih pravnih poslova sačinjen od strane odvjetnika, relevantan je isključivo u dijelu u kojem se od strane ovog suda može zaključiti i potvrditi njegov stav i iz ranije Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, da se

u ovom slučaju ne radi o „sukobu“ između notarijata i odvjetništva, da u tom pravcu opseg poslova koji je zakonodavac dodijelio notarijatu izuzimajući, prema navodima podnositelja zahtjeva, odvjetništvo iz tog procesa, nije pitanje kojim se bavio ili će se baviti ovaj sud. Isto se odnosi i na priloge koje je u tom pravcu dostavila druga strana u postupku. Ovaj sud posmatra navedeno u kontekstu prava građanina, odnosno fizičkih i pravnih osoba koje su u određenom ugovornom odnosu i legitimnosti cilja za uvođenje obveze notarski obrađene isprave u gotovo sve segmente pravnog života u Federaciji Bosne i Hercegovine. Iz navedenog se samo može zaključiti da je prije stupanja na snagu Zakona o notarima, najveći procenat sačinjenih privatnih isprava u obliku ugovora o prijenosu prava vlasništva sačinjen od samih ugovornih strana (fizičkih ili pravnih osoba), a pretežan broj (procentualno gotovo u cijelosti) akata za upis u sudski registar pravnih osoba sačinjen od strane tih pravnih osoba.

9. 3.d) Brojni zakoni iz različitih oblasti koji su na snazi u entitetu Republika Srpska, kao i zakoni koji tretiraju oblast notarijata ili javnog bilježništva u zemljama u susjedstvu i drugi posebni zakoni, relevantni su isključivo u dijelu koji pokazuje da su različite države (misli se na susjedne države) na drugačiji način regulirale ovo pitanje. U pitanju su ili zemlje Europske unije kao što je Republika Hrvatska ili zemlje koje su u kandidatskom ili sličnom statusu, pa se iz navedenog može samo zaključiti da prigovor, odnosno navod druge strane u postupku da je tu oblast trebalo regulirati zbog europskih integracija Bosne i Hercegovine, ne stoji u smislu toga da je jasno da niti jednim međunarodnim aktom relevantnim za ovaj proces nije zahtijevano niti propisano koji tip notarijata treba da bude uveden na teritoriju i Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno kakva konkretna zakonodavna rješenja su nužna, nego je to ostavljeno na slobodnu procjenu zakonodavca. Stoga se i ne može argumentirano pozivati na tu činjenicu za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta. Istovremeno analizirajući u tom pravcu odluke Ustavnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te zakone koji su na snazi u Republici Srpskoj, jedino što se može meritorno zaključiti je da pomenuti sudovi nisu rješavali postavljena pitanja u meritumu, tako da se ne može pozivati na različitu praksu sudova u Bosni i Hercegovini. Također, a sukladno s organizacijom vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i u Federaciji Bosne i Hercegovine, ova materija je u isključivoj mjerodavnosti entiteta, a pitanje harmonizacije entitetskih propisa na nivou cijele Bosne i Hercegovine, sem u dijelu u kojem ovaj sud potvrđuje da je to dobra intencija, nije relevantno za rješavanje ovog predmeta. Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, izuzev apelacija kojima se „osporava“ ranija presuda ovog suda, a koje pokazuju izuzetnu upornost zakonodavca u smislu ne izvršavanja konačne i obvezujuće presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, ni na koji način ne doprinose utvrđivanju relevantnih činjenica za ovaj predmet.

9. 3.e) Prilozi druge strane u postupku u vidu Ekonomske studije o notarijatu, stručnih članaka iz te oblasti, izvoda iz zaključaka sa konferencija itd., iako zanimljivo pravno štivo, nisu relevantni i nemaju status dokaza u ovom ustavnosudskom predmetu. Naime, oni se u ključnom bave isključivo promoviranjem „latinskog notarijata“ u Federaciji Bosne i Hercegovine i njegovim uspjesima, kao i poviješću notarske službe. Po mišljenju ovog suda pretežno predstavljaju materiju zagovaranja za uvođenje tog tipa notarijata, i ne mogu biti od značaja u rješavanju ovog konkretnog predmeta.

9. 3.f) Ustavni sud Federacije je pribavio, odnosno zatražio podatke od Federalnog ministarstva pravde i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine za dostavljanje obrazloženja koje je prethodilo donošenju osporenih zakona, te je imalo u vidu obrazloženja Zakona o stvarnim pravima, Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine i dr. Ustavni sud Federacije konstatira da obrazloženja ovlaštenog predlagatelja zakona koja su prethodila njihovom usvajanju, suštinski ne tretiraju razloge pojedinih zakonskih rješenja koja su ovdje osporena.

9. 3.g) Također, zatražena je informacija o izvršenju presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Od strane opunomoćenika Federalnog ministarstva pravde dostavljen je u formi prednacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, koji se nalazi u parlamentarnoj proceduri. To Ministarstvo je predložilo da ovaj sud zastane s daljnjim postupanjem u ovom predmetu do odlučivanja Parlamenta Federacije

Bosne i Hercegovine o spomenutom zakonu. Istovremeno je navedeno da je pravno neutemeljen navod da je pravni temelj za donošenje osporenih odredbi zakona neki drugi zakon.

Iz ovog teksta Prednacrta, koji je u svibnju 2018. godine dostavljen u parlamentarnu proceduru, a radi, kako je navedeno, usuglašavanja s presudom ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, vidljivo je da se ovaj put ovlašteni predlagatelj zakona opredijelio za potpuno drugačije rješavanje pitanja notarijata kao javne službe. Obveza notarski obrađene isprave je predložena u odnosu na raspolaganje imovinom malodobnih i poslovno nesposobnih osoba i pravne poslove kojima se obećava neka činidba kao poklon s tim što se nedostatak notarske forme, u tom slučaju nadomješta izvršenjem obećane činidbe. Uvodi se postupak solemnizacije (potvrđivanja) isprave kod pravnih poslova reguliranja imovinskih odnosa između bračnih i izvanbračnih partnera, prijenosa ili stjecanja vlasništva ili drugih stvarnih prava na nekretninama i kada su u pitanju osnivačka akta i promjena statuta gospodarskih društava, koja, po predloženom rješenju, mogu sačinjavati i druge osobe, a biti potvrđena od strane notara po zakonskoj proceduri kada, ukoliko je isprava sačinjena sukladno sa zakonom, notarskom potvrdom dobija snagu javne isprave. U ovom dijelu, uz uvažavanje argumenata ovlaštenog podnositelja zahtjeva, Ustavni sud Federacije je sadržaj predloženog teksta Prednacrta sagledao isključivo u svjetlu potvrđene činjenice da ne stoje argumenti da postoji „opasnost“ po pravni život u Federaciji Bosne i Hercegovine i pravnu sigurnost i stabilnost u osporenim oblastima, ukoliko se oblast notarijata uredi i na drugačiji način. Na takvoj kvalifikaciji su inzistirali opunomoćenici druge strane u postupku, te pretežni dio svojih izlaganja i usmjerili na, u suštini, ponovno osporavanje odnosno dovođenje u pitanje presude ovog suda u predmetu broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u odnosu na ranije važeći članak 73. Zakona o notarima.

9.4. Ustavni sud Federacije podsjeća da je Presudom broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine raniji članak 73. Zakona o notarima ocijenjen neustavnim. Presuda donesena te godine, još nije izvršena, odnosno tek u svibnju 2018. godine je od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine utvrđen tekst Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima i upućen u parlamentarnu proceduru. U međuvremenu, od donošenja navedene presude pa do danas, zakonodavac je kao druga strana u tom postupku u dva navrata pred ovim sudom tražio preispitivanje citirane presude u odnosu na članak 73. Zakona o notarima. Rješenjima ovog suda broj: U-15/10 od 08.07.2016. i 05.12.2016. godine ovaj sud je odbio prijedloge o preispitivanju citirane presude. U međuvremenu je, zakonodavac pokrenuo i apelaciju pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine u odnosu na citiranu presudu ovog suda, koja je u predmetu broj: AP-2481/16 tog suda Odlukom o dopustivosti od 07.03.2017. godine odbačena kao nedopuštena, jer po općepoznatom stavu i tumačenju mjerodavnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine taj sud nije nadležan za preispitivanje presuda/odluka entitetskih ustavnih sudova u apstraktnoj kontroli ustavnosti. No, gotovo istovremeno, Notarska komora putem većeg broja notara, također je podnijela apelaciju protiv spomenute presude, iako nije niti bila stranka u tom postupku, kao što nije niti u ovom. Slijedom već utvrđenog stava Ustavni sud Bosne i Hercego-vine je Odlukom broj: AP-2567/16 od 16.02.2018. godine istu odbacio kao nedopuštenu iz istih razloga.

Rješenjem ovog suda broj: U-15/10 od 20.12.2017. godine utvrđeno je da Presuda Ustavnog suda Federacije, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine nije izvršena.

Imajući u vidu sve navedene činjenice, radnje koje je zakonodavac poduzimao, te činjenicu da je u cilju izvršenja spomenute presude tek u svibnju 2018. godine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine kao ovlašteni predlagatelj dostavila zakonodavcu tekst u vidu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Ustavni sud Federacije decidno ističe da stanje neustavnosti u odnosu na ovu oblast i u odnosu na odredbe Zakona o notarima koje su ocijenjene neustavnim, a koje se prema sili Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu primjenjivati od dana objave presude u „Službenim novinama Federacije BiH“, traje izuzetno dugo i direktno predstavlja kršenje odredbe o konačnosti i obveznosti odluka ovog suda koja je ustavni imperativ. Bez poštivanja i izbjegavanjem ili neutemeljenim odugovlačenjem izvršenja presuda ovog suda, a u konkretnom slučaju ocjenjujemo da je došlo do grubog kršenja razumnog roka za izvršenje presude ovog suda, ne može se govoriti o ustavnosti i zakonitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine koja je ključ za društvo utemeljeno na načelima vladavine prava.

Osporene odredbe zakona u ovom postupku, ne samo prema navodima podnositelja koji ih direktno povezuje s Presudom ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, nego i dijelom prema navodima druge strane u postupku u kojem je jedan od prijedloga da se zastane s odlučivanjem u ovom predmetu do eventualnog usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, što je stav i ovlaštenog predlagatelja zakona, potvrđuje činjenicu da je rješavanje u ovom ustavnosudskom predmetu neodvojivo od pitanja posljedica neustavnosti ranije odredbe članka 73. Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije utvrđuje da je Zakon o notarima sistemski zakon, što je pojam općeprihvaćen u pravnoj teoriji, da kao takav sadrži materijalnopravne i procesnopravne, te organizacijske norme kojim se na sveobuhvatan način propisuje notarijat u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stoga je neprihvatljiv argument druge strane u postupku koji se svodi na to da taj zakon, odnosno ranije važeća odredba članka 73. Zakona o notarima, nije bila ili nije, a također ne može biti temelj za donošenje ovih posebnih zakonskih odredbi koje su osporene u ovom predmetu. U formalnopravnom smislu svakako da je temelj za donošenje svih zakona od strane zakonodavca sadržan u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. U konkretnom slučaju suštinski je temelj za propisivanje obveznosti notarski obrađene isprave upravo u sistemskom zakonu koji tretira oblast notarijata, a to je Zakon o notarima. Pri tome se ne dovodi u pitanje hijerarhija zakona koja ne postoji u ustavnopravnom životu u Federaciji Bosne i Hercegovine. No, Ustavni sud Federacije podsjeća da su u Federaciji Bosne i Hercegovine na snazi zakoni (primjera radi Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, objavljen u „Službenim novina Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09), koji nalažu usklađivanje drugih zakona, također sa zakonom koji je u formalnopravnom smislu iste pravne snage. Ustavni sud Federacije podsjeća na navode ovlaštenog predlagatelja, pa i druge strane u postupku da će, po donošenju izmjena Zakona o notarima biti nužno usuglasiti osporene odredbe zakona sa izmijenjenim tekstom Zakona o notarima. Ustavni sud Federacije također podsjeća na obrazloženje Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, u dijelu koji glasi: „Kao što je naprijed obrazloženo osporena odredba članka 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novina Federacije BiH“, odredbe koje su ocijenjene takvim više nisu na snazi. U svezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisivali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe“. Primjera radi Zakon o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 23/17) stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u službenom glasilu tj. dana 06.04.2017. godine, nakon što se odredba ranijeg članka 73. Zakona o notarima nije mogla primjenjivati. Očigledno je da je donijet od strane zakonodavca primjenom njegovih ustavnih zakonodavnih ovlaštenja, ali i da je ranije važećom odredbom članka 73. Zakona o notarima bila propisana mogućnost donošenja „budućih zakonskih rješenja“, koja će propisivati obveznu notarski obrađenu ispravu. Kako jasno proizilazi iz navedenog dijela obrazloženja Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, implikacije te presude direktno se proširuju i na ovakvu zakonodavnu aktivnost zakonodavca. Ustavni sud Federacije ne nalazi da je, imajući u vidu sve činjenice ovog predmeta, potrebno da utvrđeni i obrazloženi stav u toj presudi koriguje ili mijenja.

9.5. Ustavni sud Federacije, iako nerado, u rješavanju ovog konkretnog ustavnosudskog predmeta, imajući u vidu sve prethodno navedene činjenice, osporene odredbe Zakona i to dijelu u kojem se imperativno propisuje isključivo obveza notarski obrađene isprave u različitim oblastima, mora posmatrati i u kontekstu usuglašenosti zakona kao jednom od načela za uspostavu vladavine prava i riješiti ovu ustavnopravnu situaciju. Bjelodano je utvrđena činjenica da je osporenima odredbama zakona u dijelu kako je to odlučio ovaj sud, narušeno osnovno načelo, a to je načelo vladavine prava, koje uključuje pravnu sigurnost i stabilnost. Kao što je dijelom obrazloženo i u presudi ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, prema jurisprudenciji Europskog suda za ljudska prava, osnovno načelo ocjene zakona je, osim načela obvezne dostupnosti, preciznosti i predvidljivosti, ključno da je zakonsko rješenje sukladno s vladavinom prava. Vladavina prava u tom konvencijskom smislu podrazumijeva da su zakonska rješenja donesena u cilju razvoja demokratskih institucija u društvu, uz poštivanje načela nužnosti i srazmjernosti. U ustavnopravnom smislu vladavina prava podrazumijeva obvezu zakonodavca da donosi zakone u najboljem javnom i

društvenom interesu, koji pritom, moraju biti međusobno usklađeni. I iz navoda ovlaštenog predlagatelja zakona, Federalnog ministarstva pravde proizilazi da će eventualno donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima kako je predložen, zahtijevati istovremenu zakonodavnu aktivnost na usklađivanju i drugih posebnih zakona, od kojih su neki ovdje i osporeni. Na isti način, nepostojanje u pravnom životu odredbe članka 73. Zakona o notarima, a kojom se propisivala i regulirala nadležnost notara u smislu obveznosti notarski obrađene isprave za određene pravne poslove, konsekventno je proizvodila posljedicu u vidu nužnosti da se u razumnom roku citirana odredba izmijeni sukladno s uputstvima iz obrazloženja presude ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine i istovremeno posebni zakoni kojima je *in concreto* propisana obveza notarski obrađene isprave, usuglase sa sistemskom, izmijenjenom odredbom o mjerodavnosti notara.

Kako, međutim, do toga u nerazumno dugom vremenskom periodu nije došlo, a iz utvrđenih činjenica se zaključuje i da zakonodavna aktivnost u pogledu izvršenja ranije presude ovog suda je tek u nekoj početnoj fazi, koju bi trebala slijediti zakonodavna aktivnost u odnosu na ove posebne odredbe iz posebnih zakona koje se u suštinskom smislu naslanjaju na nadležnost notarijata za sačinjavanje notarski obrađene isprave, to je ovaj sud ovo stanje ozbiljnog kršenja ustavnosti dugog trajanja, morao riješiti. Navedeno je „iako nerado“, jer je međusobno usklađivanje zakona direktna obveza i nadležnost zakonodavca. No, u ovakvoj ustavnopravnoj situaciji, Ustavni sud Federacije je slijedeći vrhunsko ustavno načelo vladavine prava, utvrdio da osporene odredbe zakona iz izreke presude, isključivo u onim dijelovima u kojima ne ostavljaju nikakvu mogućnost ugovornim stranama koje sklapaju određeni pravni posao, a kao takve nisu propisane niti u Zakonu o notarima, nisu sukladne sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije ne smatra da je potrebno da ponavlja argumentaciju iz konačne i obvezujuće Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine, koja je u odnosu na ovdje osporene odredbe Zakona pretežnim dijelom relevantna i za rješavanje po ovom predmetu.

Ustavni sud Federacije u tom pravcu može da dopuni da argument druge strane u postupku da u procesu europskih integracija u Bosni i Hercegovini, i entitet Federacija Bosne i Hercegovine je bio obvezan da uvede notarijat kao javnu službu, da ga ne osporava, naprotiv. No, niti jednim dokumentom nije, niti može biti propisana obveza, kojom se nalaže državi u kojem obimu i na koji način, te koji od modusa notarijata će smatrati najprimjerenijim i propisati ga. Također, Ustavni sud Federacije ponovno ističe da je stanovišta da je harmonizacija propisa iz određenih oblasti na nivou Bosne i Hercegovine poželjna. No, činjenica da je dijelom, na prostoru drugog entiteta, donesen Zakon o notarima i posebni zakoni kojima se preferira tzv. „latinski tip notarijata“, te da se ni Ustavni sud Republike Srpske, niti Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nisu bavili tim pitanjem (donošenjem procesnih odluka, neprihvaćanjem inicijative i nisu razmatrali postavljena pitanja o notarijatu u meritumu), nisu u konkretnom slučaju takve prirode da bi utjecale na donošenje ove ustavnosudske odluke. Pri tom, činjenica da je u zemljama u susjedstvu, koje su ili dio Europske unije, kao što je Republika Hrvatska ili također kao i Bosna i Hercegovine u procesu pridruživanja, Republika Srbija i Republika Crna Gora, uvedena notarska služba s potpuno drugačijim uređenjem mjerodavnosti notara, jeste zanimljiva sa stanovišta uporednog prava, ali ne može biti i nije od ključnog značaja za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta.

9.6. Argumentacija druge strane u postupku da od strane ovog suda nije ocijenjena kao neustavna forma notarski obrađene isprave u prethodnom postupku, tako se ne može pokretati ustavnosudska zaštita u ovom konkretnom postupku nije prihvatljiva, osim u dijelu u kojem i druga strana u postupku, suprotno argumentaciji kojom osporava „vezu“ između predmeta u kojem je ocijenjena ustavnost pojedinih odredbi Zakona o notarima s ovim postupkom, posredno ovim potvrđuje da se suština rješavanja po ovom ustavnosudskom predmetu ne može odvojiti od konačne i obvezujuće presude u predmetu ovog suda broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Iz izreke ove presude jasno proizilazi da je pitanje notarski obrađene isprave posmatrano u odnosu na osporene odredbe isključivo u kontekstu davanja ekskluziviteta za takvu strogu formu zaključenja pravnih poslova u gotovo svim sferama ugovaranja, a ne u kontekstu koji mu pridaje druga strana u postupku.

Pri svemu ovome, treba imati na umu da je propisivanje stroge forme pravnih poslova izuzetak u materiji građanskog i poslovnog (trgovačkog, gospodarskog) prava, u kojoj općenito dominira načelo slobode (autonomije) volje i slobodne dispozicije.

Kako takvi pravni poslovi podrazumijevaju disponiranje privatnim pravima, svako ograničavanje i otežavanje takvog disponiranja od strane zakonodavca mora biti s najvećom pažnjom odmjereno i nesumnjivo utemeljeno na javnom interesu. Upravo zato, svako propisivanje takvih ograničenja mora da se dovede u svezu s ustavnim i zakonskim garancijama koje stoje na strani građana, odnosno pravnih subjekata i njihove slobodne dispozicije svojim privatnim pravima, ali i s onim garancijama koje stoje na strani zaštite njihove privatnosti uopće. Jer, te garancije zapravo omogućavaju da se realizira jedno od najbitnijih osobnih svojstava (kapaciteta) pravnih subjekata: njhova poslovna sposobnost, kao pravna podloga na kojoj oni, upravo svojom slobodnom voljom, djeluju radi ostvarivanja svojih životnih i poslovnih interesa.

Integritet te slobode uređivanja obligacijskih odnosa ne može se odvojiti od ustavnih garancija primjene „najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda“ utvrđenih samim ustavom ili međunarodnim pravnim instrumentima koji imaju ustavni rang, niti se može izolirati od ustavne garancije na „jednakost pred zakonom“. Ne može ga se, isto tako, odvojiti i izolirati ni od garancije prava na privatnost, jer se ta krupna garancija u svome aspektu zaštite privatnosti s obzirom na imovinske interese, bez sumnje, uz sve ostalo, odnosi i na aktivnosti profesionalne i poslovne naravi. Kada se osporene odredbe promatraju u tome kontekstu, sasvim se jasno ukazuje njihov ograničavajući učinak u svim slučajevima kada one utvrđuju da pravnim subjektima koji su naumili zaključiti valjan pravni posao ili poduzeti valjanu pravnu radnju u disponiranju svojim privatnim pravima ostaje samo jedan put: notarski obrađena isprava. „Oštrina“ tog ograničenja je očevidna, čak i uz punu svijest o tome da se svako subjektivno pravo može zakonom ograničiti zbog „viših“ razloga.

Stoga u ovom predmetu nije, niti može biti upitno pravo zakonodavca da u općem interesu propisuje ograničenja u privatnopravnoj sferi, ali jeste i treba biti upitno da li su oštrina ovog ograničenja, s obzirom na ranije pravno stanje, te njegova širina, s obzirom na broj osporenih odredbi, sukladni s gore spomenutim ustavnim garancijama.

Drugačije rečeno, da li su već postojeća ograničenja slobodne dispozicije zbog neophodnosti posebne forme pojedinih pravnih poslova bila tako neefikasna i da li je stupanj pravne sigurnosti subjekata i sigurnosti pravnog prometa bio toliko nizak, da je to iziskivalo da se u gotovo cjelokupnom privatnopravnom području pravni subjekti (fizičke i pravne osobe) liše svake mogućnosti izbora u pogledu načina zaključenja valjanih pravnih poslova i načina poduzimanja valjanih pravnih radnji i da im se nametne samo forma notarski obrađene isprave?

Ustavni sud Federacije smatra da je inače opravdana i neophodna briga zakonodavca za sigurnost pravnog prometa i pravnu sigurnost pravnih subjekata u privatnopravnim odnosima, u ovom slučaju dobila zakonodavni izraz koji pravni subjekti s pravom mogu percipirati kao „nametnutu brigu“, što je samo po sebi *contradictio in adiecto*, i što stvara logičnu asocijaciju na pravno područje u kojem je „nametnuta briga“ društveni i zakonodavni imperativ kao jedino rješenje: starateljstvo.

Stoga se osporene odredbe moraju posmatrati iz aspekta ograničavanja slobode (autonomije) volje pravnih subjekata, kao njihovog osobnog svojstva (kapaciteta). A to nameće zaključak da je, u odnosu na ranije pravno stanje u kojem je, propisanom strožijom formom, već bila manifestirana briga zakonodavca za stupanj pravne sigurnosti i sigurnost pravnog prometa, u pojedinim pravnim poslovima koji to nesumnjivo iziskuju, osporenim odredbama učinjen radikalan korak kojim je, prema stanovištu Ustavnog suda Federacije, narušen delikatni balans između javnog i privatnog interesa.

To je, s jedne strane, rezultiralo neprimjerenim sužavanjem načela slobodne dispozicije, koje u privatnopravnoj sferi predstavlja pravnu vrijednost najvišeg ranga, neodvojivu od integriteta pravnog subjekta. Ali, ne samo to. S druge strane, ugroženo je pravo na jednakost pred zakonom onih pravnih subjekata koji, usprkos svojim kvalifikacijama, verificiranim znanjima i vještinama, ne mogu više raditi ono što su, kao stručnjaci, ranije mogli, a što se, opet, ne može odvojiti od njihovog profesionalnog integriteta.

To osporene odredbe, dovodi u opreku prema ustavnim garancijama uživanja najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda iz članka II.2. i jednakosti pred zakonom iz članka II.2.1.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Na temelju svega iznesenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je većinom glasova u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. Šahbaz Džihanović, prof. dr. Edin Muminović i dr. sc. Kata Senjak, suci Suda.

Broj: U-22/16
Sarajevo, 06.03.2019. godine

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine

Aleksandra Martinović, v.r.

.....

109.

Na temelju članka 28. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/95 i 37/03), a u svezi s člankom 21. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/10 i 18/16), u propisanom roku, ulažem

IZDVOJENO MIŠLJENJE

na donesenu Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine koja se ima priložiti u Zapisnik sa sjednice i uložiti u predmet, te objaviti u cijelosti u „Službenim novinama Federacije BiH“ zajedno s citiranom Presudom

Uz uvažavanje većinskog mišljenja mojih kolegica i kolega, ne slažem se s donesenom Presudom većine zbog čega, glasujući protiv, nisam mogla podržati donesenu odluku.

Moji razlozi za izdvojeno mišljenje podijelila bi u nekoliko dijelova, prvo opredjeljenje zakonodavca u Bosni i Hercegovini (Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine) za uvođenje jedne nove institucije kojoj zakonodavac povjerava javna ovlaštenja, približavanje bosansko-hercegovačkog zakonodavstva propisima EU, a zatim osvrt na samu donesenu Presudu broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine.

U procesu reforme koja se odvija u Bosni i Hercegovini poslije potpisivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir Bosne i Hercegovine, 14.12.1995. godine, država Bosna i Hercegovina opredijelila se da postigne efikasan i moderan pravni sustav koji uvažava, priznaje i prihvata postignute europske standarde. Na tom reformskom putu značajan doprinos daje i uvođenje notarijata kao nove institucije. Bosanskohercegovački zakonodavac (Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, Narodna skupština Republike Srpske i Skupština Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine) se opredijelio da slijedi stečena pozitivna iskustva zemalja EU u ovoj pravnoj oblasti. Pored toga bila su to i pozitivna iskustva u drugim tranzicijskim zemljama u okruženju posebice u Republici Sloveniji, dok su u Republici Hrvatskoj određena rješenja izmijenjena i prilagođena rješenjima većine zemalja EU. Ovo zanimanje u Bosni i Hercegovini je sada jedna nova institucija koja svoje korijene vuče iz perioda Kraljevine Jugoslavije kada je donesen Zakon o javnim bilježnicima (notarima) 1930. godine. Prema paragrafu 52. i 53. spomenutog zakona, nadležnost notara imala je osobine latinskog tipa notarijata kao što je i danas prihvaćeno u Bosni i Hercegovini, a javnobilježnička akta imala su snagu izvršnog naslova. Odlukom AVNOJA 1944. godine ukinut je Zakon o javnom bilježništvu, a ti poslovi tada su preneseni na sudove, organe uprave i odvjetnike. Prema ovom zakonu iz 1930. godine, notar nije državni službenik nego je to bila osoba javnog povjerenja. U socijalističkom periodu od 1945. do 1992. godine nije postojao institut javnog bilježništva u Bosni i Hercegovini iako su mnoge socijalističke zemlje poznavale „državni notarijat“.

Reformske projekte u Bosni i Hercegovini moramo posmatrati i u uskoj svezi s transformacijom pravnog uređenja i njegovim razvojem od socijalističke države do slobodne i demokratske tržišnog gospodarstva i pravne države, gdje u okviru toga moramo prihvatiti neophodnost da se u cijeloj državi, a ne samo u jednom entitetu uvede na istovjetan način jedna nova javna služba, a to je notarijat.

Na takav način je osigurana punovažnost i priznavanje isprava, a time i ukupna pravna sigurnost u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Uvođenje notarijata u Bosni i Hercegovini je također i važan korak za integraciju države Bosne i Hercegovine u EU. Za sve buduće države koje žele integraciju u EU važno je da svoje pravno uređenje harmoniziraju s europskim pravom. Istina, ne postoji jedinstvena regulativa za notarsku profesiju u državama članicama EU. Ipak, se u većini država članica koje pripadaju takozvanom „kontinentalno-europskom pravnom krugu“, notarijat podrazumijeva kao javna služba u smislu „latinskog notarijata“. Europski parlament je u Odluci od 18.01.1994. godine formulirao zajednička temeljna načela notarske profesije u EU koja je prihvatila i Bosna i Hercegovina[1].

Nadalje, Europski sud pravde (u pravnom predmetu C-342/15-Piringer) je potvrdio pravo država članica da predviđaju obveznu notarsku obradu koja se ne može dovoditi u pitanje pozivanjem na slobodu pružanja usluga pripadnika drugih pravno-savjetodavnih grupa zanimanja (a posebice odvjetnika). U tom pogledu najviši Sud EU daje sljedeće obrazloženje [2].

Na temelju tih zajedničkih načela postiže se još jedan korak u pravcu stvaranja pravne države i pravne sigurnosti, a samim tim i korak ka integraciji Bosne i Hercegovine u EU.

Kad je u pitanju osnovna koncepcija zakona o notarima u Bosni i Hercegovini, prihvaćen je koncept „latinskog notarijata“, a djelatnost se definira kao javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i neovisni nositelji te službe. To po prirodi znači da notari obavljaju poslove koji po svojoj prirodi spadaju u nadležnost organa vlasti (sudova, organa uprave i drugih organa), ali se ti poslovi povjeravaju notarima kao javna ovlaštenja. Smatram da odredbe čl. 2., 4. i 90. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju temeljni značaj za instituciju notarijata. Ovo iz razloga što je zakonom regulirano da je notarijat javna služba koju obavljaju notari koji su samostalni i neovisni nositelji te službe, da su notarske isprave javne isprave i važe kod svih organa vlasti i pravnih osoba, kao i da one imaju snagu ovršne isprave ukoliko su sačinjene u pisanoj formi i ako su sastavljene o nekom pravu potraživanja koje za predmet plaćanja ima određenu sumu novca. Istovjetna rješenja su i u Zakonu o notarima Republike Srpske i Zakonu o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Taj značaj ogleda se u tome što je tom odredbom riješeno pitanje pravne snage notarskih isprava, jer se njim osigurava pravna sigurnost u svim pitanjima u kojima u granicama svoje mjerodavnosti, postupaju notari u cijeloj Bosni i Hercegovini.

I na kraju ključne odredbe koje određuju nadležnost notara za notarsku obradu određenih pravnih poslova je odredba članka 73. Zakona o notarima Federacije Bosne i Hercegovine, članka 68. Zakona o notarima Republike Srpske i članka 47. Zakona o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koja po svojoj prirodi u svim zakonima ima temporalni karakter. S obzirom na razgraničenje mjerodavnosti između Bosne i Hercegovine i entiteta 2002. godine kada je donesen Zakon o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine, nije bilo moguće očekivati da istovremeno s donošenjem ovog zakona budu doneseni i odgovarajući posebni zakoni u smislu propisivanja obvezne notarske obrade za pojedine pravne poslove. Dakle, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine se opredijelio, da navedena odredba ima temporalni karakter i da će biti derogirana u onim dijelovima kako pojedini zakoni budu uređivali ovo pitanje. Isto proizilazi i iz same odredbe članka 73. stavak 6. kojim je propisano „da se odredbe istog članka primjenjuju samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava“.

Zbog opredjeljenja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da se prihvate predložena rješenja za uvođenjem „latinskog tipa notarijata“ podnesen je zahtjev za ocjenu ustavnosti od strane Dopredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine i to članka 6. stavak 2., članka 27., te članka 69. do 73. Zakona o notarima, navodeći da su iste odredbe suprotne članku II.A.2(1)c, d, k, l, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, zatim članku 2. Opće deklaracije o ljudskim pravima i članku 2. stavak 2. Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

---

[1] Službeno glasilo EU, broj: C 44 od 14.02.1994. godine

[2] “Pod ovakvim okolnostima nacionalne odredbe, koje propisuju da točnost upisa u zemljišnu knjigu moraju povjeriti pripadnicima zanimanja za koja se daje prisega, poput notara, doprinose osiguravanju pravne sigurnosti transakcija koje se odnose na zemljište i funkcionalnosti zemljišnih knjiga, i one su općenito vezane za zaštitu propisnog funkcioniranja pravosuđa, što prema sudskoj praksi Suda predstavlja uvjerljiv razlog općeg interesa (vidi u ovom smislu presudu od 12.12.1996., putnička agencija Broede, C-3/95:C:1996:487, Rn. 36) i Presuda od 24.05.2011. godine Komisija/Austrija (C-53/08, EU:C:2011:338, Rn. 96)“.

Rješavajući po istom zahtjevu Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine i „utvrdio da odredba članka 6. stavak 1. u dijelu koji glasi: „kao i osoba koja ispunjava pretpostavke iz stavka 2. ovog članka“ i stavak 2. istog članka, te čl. 27. i 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nisu sukladne s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.“. U obrazloženju donesene Presude je navedeno „da je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine pošao od članka II.A.2(1) c), d) i l) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano da će: Federacija osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u aktima navedenim u Aneksu, a posebice da sve osobe unutar teritorije Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na: c) jednakost pred zakonom; d) zabranu svake diskriminacije; k) l) osnovne slobode: (...), slobodu na rad“ (...); (2) Svi građani uživaju: a) (...), b) politička prava: (...) da imaju jednak pristup javnim službama; pri čemu se također, imaju u vidu i međunarodni ugovori i drugi međunarodni sporazumi, koji su na snazi u odnosu na Federaciju, i opća pravila međunarodnog prava, koji su prema Odjeljku VII. članku 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine sastavni dio zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine, a prema kojem, u slučaju bilo koje nesuglasnosti između međunarodnih ugovora i zakonodavstva, prevagu imaju međunarodni ugovori. S tim u svezi, Ustavni sud Federacije uzeo je u obzir članak 2., članak 23. stavak 1., a posebice članak 29. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, prema kojima svakom pripadaju sva prava i slobode utvrđene u ovoj Deklaraciji, odnosno, da svatko ima pravo na rad, te da u vršenju svojih prava i sloboda svatko se može podvrgnuti samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom isključivo u cilju obezbjeđenja potrebnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih, kao i zadovoljavanja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu.

Sve ovo ukazuje na nesuglasnost osporenog članka 73. Zakona s citiranim odredbama članka II.A.2.(1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, međunarodnim ugovorima i drugim sporazumima koji su na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine, a sadržani su i u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, posebice u pogledu prava na jednakost pred zakonom, te zabranu diskriminacije po bilo koje osnovu.“.

Pored pomenutog, u obrazloženju je navedeno:

„Kao što je naprijed obrazloženo, osporena odredba članka 73. Zakona je stoga u cijelosti ocijenjena neustavnom, te danom objave u „Službenim novinama Federacije“, odredbe koje su ocijenjene takvim više nisu na snazi. U svezi s tim kako je u međuvremenu donesen jedan broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu, po kojem je ta mogućnost propisana više ne postoji, te se implikacije ove ustavnosudske odluke proširuju i na posebne odredbe.“.

Istom Presudom, odredbe članka 69. do 72. spomenutog Zakona nisu proglašene neustavnim, i ako je podnositelj zahtjeva tražio ocjenu ustavnosti istih članaka.

Ovdje bih posebice istaknula odredbu članka 4. Zakona kojom je propisano, (da su notarske isprave sve isprave notara, koje on sačini na temelju ovog zakona, a u okviru svoje mjerodavnosti. Notarske isprave su: isprave nastale notarskom obradom, notarske ovjere i notarske potvrde. Notarske isprave su javne isprave i važe kod svih organa vlasti, pravnih osoba i drugih institucija neovisno od toga od kojeg su notara izdate. Notarski obrađene isprave, koje je notar sačinio u granicama svojih službenih ovlaštenja u propisanoj formi, imaju punu pravnu snagu javne isprave o izjavama datim pred notarom, čija ustavnost nije ni cijenjena, zatim odredbu članka 69. koja je vrlo bitna, a čiju ustavnost je cijenio Ustavni sud Federacije i utvrdio da je sukladna Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine. Istom odredbom je propisano, „da definira temelju mjerodavnosti notara, a to je sačinjavanje određenih isprava koje imaju karakter javnih isprava, i da je notar nadležan da poduzima notarsku obradu isprava, izdaje potvrde, kao i da ovjerava potpise, rukopise, prijepise“. Iz ove odredbe proizilazi da notari i dalje mogu obavljati poslove notarske obrade isprava kada je to propisano Zakonom.

Imajući u vidu karakter članka 73. Zakona koji je imao temporalni karakater kako je to bilo propisano stavkom 6. (odredbe ovog članka vrijede samo tako dugo dok ne budu zamijenjene posebnom regulativom o obvezi notarske obrade isprava koja ih izričito u cjelini ili u dijelovima stavlja van snage), postavlja se suštinsko pitanje, da li se njegova ustavnost i mogla cijeniti, imajući u vidu, da su svi zakoni gdje je za pravne poslove neophodna notarska obrada regulirani u zakonima, i to: Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05,

43/09 i 63/14), Zakon o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br.: 66/13, i 100/13), Zakon o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/03 i 54/04), Zakon o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14 i Zakon o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 32/03 i 39/09). Svi naprijed doneseni zakoni doneseni su prije donošenja Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine. Po meni, donošenjem materijalnih zakona prije donošenja odluke Suda izvršena je implementacija članka 73., a samim tim i prestala je njegova primjena, imajući u vidu stavak 6. članka 73. Zakona. Notari su i poslije donošenja spomenute odluke imali pravni temelj za sačinjavanje notarski obrađenih isprava što su svi sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine i prihvatali.

U novom podnesenom zahtjevu od 29.07.2016. godine za ocjenu ustavnosti članka 29., 34., 35. i 36. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), članka 53., 82., 147., 190., 278., 305. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13, i 100/13), članka 41. i 58. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/03 i 54/04), članka 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. i 237. Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/04), članka 238. i 258. Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 35/05, 41/05 i 31/14 i članka 23. Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br.: 32/03 i 39/09), navedeno je da odredbe istih zakona nisu sukladne Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga, što je u Obrazloženju Presude broj: U- 15/10 od 02.12.2015. godine navedeno: „Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je pojasnio da je u međuvremenu donesen jedna broj posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, a kako zakonski temelj u ovom sistemskom zakonu po kojem ta mogućnost više ne postoji, te se implikacije ove presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine proširuju i na posebne zakone“. Isto tako u obrazloženju podnesenog zahtjeva je navedeno „da članak 73. Zakona o notarima nije sukladan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine iz čega proizilazi da pravni poslovi za koje je posebnim zakonima donesenim sukladno članku 73. bila propisana obvezna notarska obrada određenih pravnih poslova, te da su u suprotnosti s člankom II.A.2 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, čl. 2., 23., 29. i 30. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine, člankom 14. i 18. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, te člankom 1. Protokola 12. uz Europsku konvenciju i člankom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima“. Pored spomenutoga, navedeno je „da se implikacije ove odluke Ustavnog suda proširuju i na odredbe posebnih zakona koji su propisali obveznu notarsku obradu određenih pravnih poslova, te da Notarska komora ne želi da implementira odluku Ustavnog suda Federacije, već i dalje nastavlja izradu pravnih poslova u obliku notarski obrađene isprave“.

Na održanoj javnoj raspravi 20.11.2018. godine i 26.02.2019. godine opunomoćenik podnositelja zahtjeva nije naveo nikakve druge razloge neustavnosti spomenutih članaka zakona osim onoga što je navedeno u obrazloženju Presude broj: U-15/10 od 02.12.2015. godine.

Na Sjednici Suda o vijećanju i glasovanju koja je održana 06.03.2019. godine, Sud je donio Presudu i utvrdio neustavnost svih odredbi zakona, kako je to i navedeno u izreci donesene odluke. Nisam se složila s većinskim mišljenjem svojih kolega iz razloga što je Sud izmijenio opredjeljenje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je zakonom prenio javna ovlaštenja na jednu novu javnu službu, a to je notarska služba, izmijenio njene mjerodavnosti i pored jasne odredbe čl. 4. i 69. Zakona o notarima kojima je utvrđeno, da je u mjerodavnosti notara da poduzimaju notarsku obradu isprava. Iste odredbe nisu proglašene neustavnim. Po mom mišljenju, takvo postupanje i donošenje odluke od strane Ustavnog suda Federacije nije u njegovoj mjerodavnosti, nego je to u mjerodavnosti zakonodavca koji treba da cijeni cjelishodnost i racionalnost zakonskih rješenja jer su to pitanja iz domena zakonodavne politike jedne države, a u konkretnom slučaju, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koji je osnovao jednu javnu službu i utvrdio njenu mjerodavnosti.

Zakonodavac je i u ovom slučaju notarsku službu uredio kao javnu službu i na istu prenio javno ovlaštenje. Ukoliko su na neku službu prenesena javna ovlaštenja, ta služba mora podjednako da vodi računa o pravima i obvezama svih strana u postupku, za razliku od odvjetnika koji samostalno i neovisno obavljaju svoju službu i štite samo svoju stranu. Ovdje je potrebno dodati i činjenicu, i to zbog stalnih prigovora od strane odvjetnika, da se ovdje

radi o Zakonu o odvjetnicima i Zakonu o notarima koji imaju istu pravnu snagu jer su doneseni od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a stvar je Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, da se opredijeli koje će poslove odrediti da obavljaju odvjetnici, a koje notari. Ne stoji prigovor prava na rad, sloboda rada, sloboda izbora, pravo na imovinu, jer svaka osoba ima pravo da obavlja poslove za koje ispunjava uvjete, ali u oblasti javne djelatnosti moraju postojati zakonska ograničenja broja osoba koje obavljaju tu djelatnost kao što su suci, tužitelji, pravobranitelji, državni službenici, notari itd.

U prilog navedenom obrazloženju mog Izdvojenog mišljenja, spomenut ću i doneseno Rješenje broj: U-18/05 od 31.05.2006. godine Ustavnog suda Republike Srpske, gdje Ustavni sud nije prihvatio inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti članka 68. Zakona o notarima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 86/04), koji ima istovjetna rješenja kao i članak 73. Zakona o notarima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Obrazlažući podnesenu inicijativu Ustavni sud Republike Srpske je istaknuo „da zakonodavac na način koji smatra cjelishodnim, a imajući u vidu javni interes, notarsku službu uredio kao javnu službu koju obavaljaju stručne osobe – notari, kao samostalni i neovisni nositelji ove djelatnosti. Spomenutim zakonom Republika Srpska je suglasno navedenoj ustavnoj odredbi na notare prenijela dio javnopravnih ovlaštenja i propisala da je notar dužan da neovisno i nepristrano obavlja ovu djelatnost, da mora podjednako voditi računa o interesima svih stranaka u postupku jer prema njima ima položaj službene osobe, te da notar osigurava čuvanje, dokaznu snagu i izvršnost notarski obrađenih isprava. Istovremeno, Republika Srpska je zadržala pravo nadzora nad sprovođenjem Zakona i djelatnosti notara. Uvođenjem ovog instituta, po mišljenju Suda, osigurava se veća pravna sigurnost u pravnom sustavu Republike Srpske, a postiže se i ekonomičnija zaštita prava fizičkih i pravnih osoba.

Pitanje ocjene eventualne nesuglasnosti odredaba članka 68. Zakona o notarima sa Zakonom o odvjetništvu, a na koje ukazuje davatelj inicijative, nije u mjerodavnosti Ustavnog suda Republike Srpske jer se radi o propisima iste pravne snage usvojenim od strane istog donositelja, odnosno Narodne skupštine Republike Srpske. Prema tome, isključivo je stvar zakonodavne politike koje će poslove zakonodavac dati u nadležnost odvjetnicima, a kako će, s druge strane, regulirati pitanje notarske djelatnosti, odnosno, u konkretnom slučaju, za koje će pravne poslove propisati obveznu notarsku obradu isprava. Pri tome također treba imati u vidu da je zakonodavac osporenom odredbom predvidio mogućnost učešća odvjetnika u postupku pred notarima, tako što je stavkom 6. članka 68. Zakona o notarima propisano, da pripremu akta za notarsku obradu i ovjeru isprava, kao i zastupanje stranaka pred notarima, mogu vršiti odvjetnici.

Ovim člankom je, između ostalog, utvrđeno da svatko ima pravo na rad i slobodu rada, da je svatko slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i pod jednakim uvjetima mu je dostupno radno mjesto i funkcija.

Iz navedene ustavne odredbe nesumnjivo proizilazi da Ustav ne garantira obim prava na rad. Po mišljenju Suda, ovo ustavno načelo prije svega podrazumijeva pravo da svaki građanin ima mogućnost da osigurava sredstava za život radom koji je slobodno izabrao ili prihvatio.“.

Isto tako, Apelacioni sud Brčko Distrikta nije prihvatio inicijativu odvjetnika Čedomira Ostojića iz Brčkog za pokretanje postupka ocjene usuglašenosti članka 47. Zakona o notarima s člankom 13. stavak 1. Statuta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 2/10). U ovom slučaju, Sud je donio Rješenje broj: 970 U 002071 18 Ous od 11.07.2018. godine u kojem je navedeno „da je Zakonom o notarima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnovan notarijat kao javna služba, koju obavljaju notari kao samostalni i neovisni nositelji te službe, zatim da određene notarske isprave koje notari sačinjavaju imaju dokaznu snagu javnih isprava, tako da notarski obrađene isprave imaju punu dokaznu snagu javne isprave o svim izjavama koje su date pred notarom dok notarske potvrde i ovjere imaju dokaznu snagu javne isprave o činjenicama o kojima se u njima svjedoči. U konkretnom slučaju, namjera zakonodavca je bila da notarijat formira kao posebnu javnu službu, imajući u vidu da je isprava koju sačini notar priznato svojstvo javnih isprava, a u određenim slučajevima i svojstvo izvršnih isprava. U obrazloženju se dalje navodi da za razliku od notara odvjetnici obavljaju privatnu profesionalnu djelatnost koja se sastoji u pružanju različitih vidova pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama, te zastupaju svoje vlastodavce u postupku pred sudovima i drugim državnim organima.

Sud nadalje ističe da Skupština Brčko Distrikta kao zakonodavac ima statutarno ovlaštenje da na području Brčko Distrikta uredi funkcioniranje javnih službi prema zahtjevima i potrebama pravnog sustava i taksativno prema članku 47. Zakona o notarima gdje su navedeni pravni poslovi za čiju pravnu valjanost je neophodna notarska obrada isprava. U tom domenu zakonodavac

uživa određeno polje slobodne procjene, a Sud u postupku ocjene usklađenosti pravnih akata ne može cijeniti cjelishodnost i zakonodavnost pravnih rješenja jer su to pitanja iz oblasti zakonodavne politike koju kreira zakonodavac prilikom donošenja zakona“.

Polazeći od navedenog smatram, da je Ustavni sud Federacije u predmetu U-22/16 od 06.03.2019. godine trebao utvrditi da su spomenuti članci zakona za koje se traži ocjena ustavnosti, sukladni s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Nisam se složila sa stajalištem većine sudaca Suda, jer sam mišljenja da ća donesena odluka izazvati pravnu nesigurnost i pravnu neizvjesnost kod građana na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine kad je u pitanju pravna valjanost isprava koje su do sada sačinjavali notari.

Sutkinja
Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine

dr. sc. Kata Senjak, v.r.

.....

110.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о захтјеву Потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине за оцјену уставности одредби чл. 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 53., 82., 147., 190., 278. и 305. Закона о стварним правима; чл. 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине; чл. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине и члана 23. Закона о извршном поступку, на основу члана IV.Ц.3.10.(2) а) Устава Федерације Босне и Херцеговине, након одржаних сједница Суда са јавном расправом, на сједници Суда о вијећању и гласању, одржаној 06.03.2019. године, донио је сљедећу:

П Р Е С У Д У

1. Утврђује се да члан 29. тачка 2) у дијелу који гласи: „нотарски обрађен“ и тачка 3) у дијелу који гласи: „нотарски утврђен“ и члан 36. став (1) у дијелу који гласи: „нотарски обрађене“ Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

Утврђује се да су чл. 34. и 35. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

2. Утврђује се да члан 53. став (2) у цјелини и став (3) у дијелу који гласи: „у којем случају та исправа мора бити нотарски обрађена“, члан 82. став (2), члан 147. став (5), члан 190. став (1) у дијелу који гласи: „у форми нотарски обрађене исправе“, члан 278. став (2) у дијелу који гласи: „мора бити у облику нотарски обрађене исправе и“ и члан 305. став (2) Закона о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13 и 100/13) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

3. Утврђује се да члан 41. став (2) Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 58/02, 19/03 и 54/04) није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

Утврђује се да је члан 58. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

4. Утврђује се да члан 128. у дијелу који гласи: „у форми нотарски обрађене исправе“, члан 130. став (1) у дијелу који гласи: „који мора бити у форми нотарски обрађене исправе“, члан 131. став (3) у дијелу који гласи: „учињен у форми нотарски обрађене исправе и“, члан 136. став (2) у цјелини и став (3) у дијелу који гласи: „у истој форми“, члан 147. став (1), члан 167. став (3), члан 176. став (2) и члан 237. став (6) у дијелу који гласи: „ Изјава о примању насљеђа или о одрицању од насљеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање насљедничке изјаве“ Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број: 80/14) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

Утврђује се да су чл. 70. и 163. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

5. Утврђује се да члан 258. став (2) Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14) није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

Утврђује се да је члан 238. истог Закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

6. Утврђује се да је члан 23. Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16) у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине;

7. Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине доноси прелазно рјешење којим се даје могућност Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да у року од највише шест мјесеци од дана објављивања ове пресуде у „Службеним новинама Федерације БиХ“ усклади одредбе закона које су утврђене као неуставне са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, до када се исте могу примјењивати;

8. Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и службеним гласилима кантона у Федерацији Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Потпредсједник Федерације Босне и Херцеговине Милан Дуновић (у даљем тексту: подносилац захтјева), путем пуномоћника Хакије Куртовића, адвоката из Сарајева поднио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 29.07.2016. године под бројем: 03-01-2-255-1/16 захтјев за оцјену уставности одредаба закона чији је правни основ за доношење био члан 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02) (у даљем тексту: Захтјев), и то конкретно: чл. 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 53., 82., 147., 190., 278. и 305. Закона о стварним правима; чл. 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине; чл. 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; чл. 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине и члана 23. Закона о извршном поступку (у даљем тексту: оспорене одредбе закона).

У смислу члана IV.Ц.3.10.(2) а) Устава Федерације Босне и Херцеговине Потпредсједник Федерације је овлашћен за подношење захтјева за оцјену уставности закона Федерације Босне и Херцеговине.

2. Странке у поступку

На основу члана 39. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 6/95 и 37/03), странке у овом уставносудском поступку су: Потпредсједник Федерације Босне и Херцеговине као подносилац захтјева и Парламент Федерације Босне и Херцеговине, као доносилац оспорених одредби Закона.

3. Битни наводи подносиоца захтјева

Подносилац захтјева наводи да је оспореним одредбама закона дошло до повреде члана II.A.2.(1) ц), д), к) и л), у вези са чланом VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине и Анексом на Устав Федерације Босне и Херцеговине. У образложењу захтјева цитира Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 30/16) на којој заснива Захтјев, а којом је утврђено: *да члан 6. став 1., у дијелу који гласи: “као и лице које испуњава претпоставке из става 2. овога члана“ и став 2. истог члана, те чл. 27. и 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02), нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине“.* Позива се на текст образложења наведене пресуде, те парафразира да је у истој наведено да је у међувремену донесен један број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, чији је законски основ за доношења био члан 73. Закона о нотарима. Како такав, законски основ више не постоји, то се импликација предње наведене пресуде Уставног суда Федерације проширује и на оспорене одредбе закона.

Након објаве цитиране пресуде Уставног суда Федерације дошло је до правне конфузије, јер нотари нису приступили имплементацији исте, већ послове и даље обављају као да не постоји наведена пресуда. Такође, ни Федерално министарство правде није дало никакве инструкције Нотарској комори Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Нотарска комора) за поступање по поменутој одлуци. С тим у вези многи грађани, правна лица, па и правосудне институције се службено и неслужбено обраћају подносиоцу захтјева за појашњење како поступати у оквиру своје надлежност, а након објаве цитиране одлуке Уставног суда Федерације. У прилог томе, подносилац захтјева указује и на акт Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 08.07.2016. године и акт Општинског суда у Зеници број горњи од 10.06.2016. године, који је достављен Предсједнику и Потпредсједницима Федерације Босне и Херцеговине, као и Премијеру Федерације Босне и Херцеговине. У том акту, Предсједник Општинског суда у Зеници обавјештава подносиоца захтјева, између осталих, да се обратио Потпредсједници Федерације Босне и Херцеговине, Премијеру Федерације Босне и Херцеговине и Предсједнику Уставног суда Федерације у вези са имплементацијом Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Из тог акта произилази да постоје многе нејасноће у вези са извршењем послова из судске надлежности након проглашења одредбе члана 73. Закона о нотарима неуставном. Предсједник Општинског суда у Зеници, између осталог, предлаже да се постави захтјев за оцјену уставности посебних прописа чији је законски основ доношења био члан 73. Закона о нотарима.

Подносилац захтјева, надаље тврди да из образложења Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године произилази да: *„правни послови за које је посебним законима донесеним у складу са чланом 73. Закона о нотарима била прописана обавезна нотарска обрада одређених правних послова су у супротности са чланом II.A.2. Устава Федерације Босне и Херцеговине, чл. 2., 23., 29. и 30. Универзалне декларације о људским правима, чл. 14. и 17. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, чланом 25. Међународног пакта о грађанским и политичким правима као и чл. 2., 5., 6. и 7. Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима“.* Подносилац захтјева наводи да из напријед наведених одредаба произилази, да државе потписнице наведених међународних аката нити једним законом не могу утврдити законско ограничење воље грађанина који има потребу за закључење правног посла да тај посао мора закључити у форми нотарски обрађене исправе, већ грађанин, односно физичко или правно лице може да бира да садржај исправе изради сам или да израду потребног правног посла повјери неком другом стручном лицу.

Према наводима из захтјева, нотарски обрађене исправе прописане оспореним одредбама закона су у цијелости у супротности и са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, цитираним међународним конвенцијама и са принципима Закона о забрани дискриминације („Службени гласник БиХ“, бр.: 59/09 и 66/16) и Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр.: 48/05, 76/07 и 80/09). Коначно, послови за које се тражи нотарски обрађена исправа, према наводима подносиоца захтјева, изгубили су правни основ објављивањем Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

Подносилац захтјева сматра, да обзиром да су оспорене одредбе закона засноване на члану 73. Закона о нотарима, који је пресудом овог суда проглашен неуставним, те да је у образложењу те одлуке одређено да се импликације проширују и на

одредбе посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, те да Нотарска комора не жели да имплементира уставносудску одлуку већ и даље наставља израду правних послова у облику нотарски обрађене исправе, то ствара правну несигурност грађана у циљу остваривања њихове воље у складу са одлуком Уставног суда Федерације.

У односу на предње, подносилац захтјева, предлаже да Уставни суд Федерације донесе пресуду којом ће утврдити неусклађеност са Уставном Федерације Босне и Херцеговине оспорених одредби закона. Подносилац захтјева оставља Уставном суду Федерације да цијени да ли има потребе за изрицањем прелазних рјешења.

Уз захтјев за оцјену уставност достављени су сљедећи прилози: Пресуда Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, „Изводи из посебних Закона“ чије одредбе се оспоравају предметним захтјевом за оцјену уставности; допис Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 08.07.2016. године којим се насловљеним институцијама доставља: обавијест Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: С-63-1/16 од 18.06.2016. године којом се наводи да овај суд није запримио захтјеве за оцјену уставности закона који се наводе у образложењу Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године (Обавијест дата на упит Општинског суда у Зеници), писмено обраћање Општинског суда у Зеници број: 043-0-Су-16-001060 од 10.06.2016. године којим се указује на проблем настао у односу на провођење Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, те алтернативно, тражи покретање процедуре измјене закона који регулишу нотарску обраду исправе као обавезну форму, односно покретање поступка оцјене уставности тих закона пред Уставним судом Федерације; допис Нотарске коморе број: 2-2371/16 од 07.06.2016. године у којем поменута комора правосудним институцијама којима се обраћа износи став да сматра да су активности овјера потписа на уговорима који за предмет имају пренос, измјену, ограничење или брисање власништва или неког другог стварног права, а које предузима Општински суд у Зеници након доношења Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, противне важећим прописима и воде правној несигурности, те позивају тај Суд да престане са, како наводе, незаконитим радњама.

4. Претходни поступак

На основу члана 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације је актима број: У-22/16 од 04.08.2016. године затражио од оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да у року од 30 дана од пријема тог акта, доставе писмене одговоре на наводе подносиоца захтјева. Тражени одговори нису достављени.

На основу члана 8. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, у вези са чланом 8. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 40/10 и 18/16), Уставни суд Федерације је актима број: У-22/16 од 15.09.2016. године затражио од оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Федералног министарства правде, да у року од 30 дана од пријема тог акта, доставе образложења која су пратила приједлоге оспорених закона од стране овлашћеног предлагача.

Федерално министарство правде је поступајући по наведеном акту Уставног суда Федерације дана 10.10.2016. године доставило: Изјашњење о примједбама и сугестијама датим током јавне расправе о Нацрту Закона о стварним правима, образложење Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, са примједбама на Нацрт Закона о насљеђивању и образложење Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине. Такође је информисало овај суд да не располаже са образложењем Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине из разлога што је исти проглашен Одлуком Високог представника за Босну и Херцеговину, која је објављена у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 58/02, да не располаже ни са образложењем које је пратило Породични закон Федерације Босне и Херцеговине, Закон о извршном поступку и Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине у основном тексту, те упућује да се затражени подаци прибаве од Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

Уставни суд Федерације је утврдио да се достављено Изјашњење о примједбама и сугестијама Закона о стварним правима не дотиче оспорених одредби Закона. У односу на образложење Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине,

може се констатовати да у истом предлагач закона образлаже потребу за растерећењем правосуђа и постизањем веће ефикасности судова, на начин да се одређени насљедноправни послови повјере нотарској служби. Што се тиче образложења Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине, наведено је да је извршено усклађивање појединих одредби Закона на начин да се напушта концепт нотарске обраде појединих одлука привредних друштава у току поступка регистрације и врши се усклађивање са Законом о нотарима, а све у циљу унапређења економског простора на територији Федерације Босне и Херцеговине уклањањем административних баријера и оптерећења привредним субјектима, прије свега у области регистрације пословних субјеката.

Тражене податке у остављеном року, је доставио Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, док Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине није доставио тражене податке.

Уставна комисија Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине дана 18.10.2016. године Уставном суду Федерације доставила је образложење које је пратило приједлог Закона о нотарима (које није тражено и није релевантно за овај поступак), те изводе из транскрипата са сједница Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине у погледу разматрања: Нацрта Закона о стварним правима, Приједлога Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о извршном поступку, те Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине.

Обзиром да је од стране Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине само дјелимично одговорено на захтјев овог суда, то је Уставни суд Федерације актима број: У-22/16 од 05.01.2017. године и 21.02.2017. године од наведеног Дома затражио достављање тражених потпуних података.

Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине дана 27.02.2017. године овом суду доставио је документацију са којом, како се наводи, располаже тј. поновно доставио образложење које је пратило приједлог Закона о нотарима, изводе из транскрипата са сједница тог Дома на којима су разматрани: приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине, приједлог Закона о стварним правима, приједлог Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, приједлог Закона о измјенама и допунама Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине, те доставио образложење Закона о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине и образложење Закона о извршном поступку. У односу на образложење за доношење Закона о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине, између осталог, наводи се да исти има за циљ регулисање система земљишних књига које воде судови, давање већег значаја и побољшања досадашње ситуације у вези са земљишним књигама и правом власништва, досљедно поштивање принципа конститутивности уписа и повјерења у земљишну књигу, осигурање правног промета некретнина, као и антиципирање рјешења будуће кодификације стварног права. Што се тиче образложења Закона о извршном поступку наводи се потреба за реформом извршног поступка, са циљем поједностављења и убрзања истог, имајући у виду новонастале услове у земљи. Напоменуто је да достављена документација није ауторизована од стране овлаштеног предлагача, те да у највећем дијелу она одражава тачност расправе на сједницама тог Дома.

Уставни суд Федерације је утврдио да наведена образложења у односу на Закон о земљишним књигама у Федерацији Босне и Херцеговине и Закон о извршном поступку Федерације Босне и Херцеговине, не дају одговоре на питање легитимног циља (разлога) за доношење оспорених одредби закона, односно објашњење предметних законских рјешења која се преиспитују у овом поступку. У преосталом дијелу није дато образложење за доношење закона, него дискусије тока сједница Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

5. Сједница Суда са јавном расправом од 20.11.2018. године

Уставни суд Федерације је дана 20.11.2018. године одржао сједницу Суда са јавном расправом, на коју су поред странака у поступку, а ради давања обавје-штења од значаја за доношење одлуке позвани и Премијер Федерације Босне и Херцеговине, министар Федералног министарства правде, те у својству заинтересованих лица Нотарска комора и Адвокатска комора Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Адвокатска комора).

На сједницу Суда са јавном расправом одазвали су се пуномоћници странака у поступку, пуномоћник Федералног министарства правде, те пуномоћници Нотарске коморе и Адвокатске коморе.

У свом обраћању, пуномоћник подносиоца захтјева је поновио наводе из захтјева и указао на „злоупотребу права“ и непоштивање одлуке Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, јер су нотари наставили са нотарском обрадом исправа што ствара правну несигурност у Федерацији Босне и Херцеговине. Тиме је настављена континуирана директна дискриминација права адвоката, јер је након утврђења неуставности члана 73. Закона о нотарима престао основ за било какво фаворизовање нотара у односу на адвокатуру која, као један од стубова правног система и демократије и егзистира на подручју Босне и Херцеговине пуних 135. година не угрожавајући никога и борећи се за људска права и слободе. Закључује да се у конкретном случају не ради о међусобном спору између нотара и адвоката, него о правима грађана Федерације Босне и Херцеговине на слободу избора.

Пуномоћници Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине доставили су Уставном суду Федерације писмено излагање, односно писмени одговор на наводе захтјева, под називом "Излагање пред Уставним судом Федерације БиХ", са 19 прилога и то: Рјешење Уставног суда Републике Српске број: 18/05 од 31.05.2006. године којим се не прихвата иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 68. Закона о нотарима („Службени гласник РС“, број: 86/04); Рјешење Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине број: 97 0 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године којим се не прихвата иницијатива за покретање поступка оцјене усклађености одредбе члана 6. и члана 47. Закона о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, бр.: 9/03 и 17/06), са одредбом члана 13. став 1. Статута Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, број: 2/10); Образложење Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине; Образложење Закона о стварним правима; неформални акт о Препорукама Европске комисије под називом: „Други састанак о Структуралном дијалогу о правосуђу између Европске уније и Босне и Херцеговине, Сарајево, 10.-11. новембра 2011.“; Одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине, број: АП 2567/16 од 16.02.2018. године; овјерени превод са њемачког језика Експертног мишљења о уставности темеља латинског, те посебно њемачког нотаријата поводом Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, аутора др. *Christian Waldhoff-a*; овјерени превод са њемачког језика Мишљења које се реферише на Пресуду Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, аутора проф. др. *Wolfgang Lower*-а; службени подаци регистра пословних субјеката општинских судова (Општински суд у Горажду, Општински суд у Орашју, Општински суд у Тузли) - који се односе на број исправа сачињених од стране адвоката у 2006. години и нотара у 2009. године; подаци порезне управе (Порезна управа Бихаћ – Испостава Цазин; Кантонални порезни уред Љубушки – Испостава Широки Бријег, Кантонални порезни уред Зеница – Порезна испостава Зеница, Кантонални порезни уред Орашје – Испостава Оџак, Кантонални порезни уред Ливно – Испостава Ливно, Порезна управа Федерације Босне и Херцеговине – Средишњи уред Сарајево, Кантонални порезни уред Мостар – Порезна Испостава Града Мостара, Кантонални порезни уред Нови Травник – Испостава Травник) који се односе на број исправа сачињених од стране адвоката у 2006. години; чланак *„Јавнобиљежничка служба у Европској унији: филозофија струке и трендови развоја, хармонизација и уједначавање“,* аутора *Stefan Zimmermann-a и Andreas Schmitz – Vornmoor-a,* објављен у Зборнику Правног факултета Загреб, 59, (6) 1217. – 1250. (2009)); писмено излагање предсједнице Општинског суда у Сарајеву Јање Јовановић на Међународној конференцији у Сарајеву „Ефекти дјеловања нотарске службе на растерећењу судова“; студиј *„Економски значај нотарских исправа“* аутора проф. емеритус др. *Rolf Knieper-a*; Одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-5126/17 од 23.04.2018. године; овјерени превод са њемачког језика стручног мишљења: *„Кључни коментари на пресуду Уставног суда Босне и Херцеговине, предмет број: У-15/19“,* аутора проф. др. *Joseph Marko-a*; чланак Нове правне ревије часописа за домаће, њемачко и европско право, број: 1-2/2010 „*Lex est quod notamus*“, аутора *Christiana Sager-a*; Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-666/14 од 15.02.2017. године и број: АП-1862/15 од 15.11.2017. године и чланак „*Одлука Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине о неуставности Закона о нотарима“* аутора Демирела Делића.

Пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине у свом излагању су навели да је њихов примарни захтјев да Уставни суд Федерације захтјев за оцјену уставности одбаци у цијелости, из разлога што, како наводе, не садржи све битне елементе прописане чланом 36. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине јер не указује о којој повреди заштићеног основног права и слободе се у конкретном случају ради.

Надаље, Уставни суд Федерације није надлежан да одлучује о постављеном захтјеву из разлога што не може улазити у питање „побољшања“, односно цјелисходности закона. Уколико Уставни суд Федерације, не прихвати приједлог за одбацивање захтјева предлажу да се исти у цијелости одбије као неоснован. Сматрају да ранији члан 73. Закона о нотарима није, нити може бити правни основ за доношење оспорених законских одредби, односно да један закон не може бити правни основ за доношење другог закона, као и да правни систем Босне и Херцеговине не познаје категорију „системски закон“.

У односу на наводе подносиоца захтјева да су оспорене одредбе Закона у супротности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и међународним документима, као и са принципима Закона о забрани дискриминације и Закона о конкуренцији, указано је да је за поступак пред Уставним судом Федерације ирелевантно да ли је један закон у несагласности са другим, као и да су тврдње подносиоца захтјева паушалне из разлога што се о повреди забране дискриминације увијек мора говорити у контексту повреде неког другог основног људског права гарантованог Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а управо је позивање на то право изостало у предметном захтјеву.

У односу на пресуду овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, не ради се о *res judicata* већ о два потпуно различита захтјева за оцјену уставности. Надаље су се осврнули на одлуке Уставног суда Републике Српске и Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у односу на члан I.4. Устава Босне и Херцеговине и принцип правне сигурности. Истичу да подносилац захтјева „мијеша“ основ доношења закона (који може бити само Устав) и разлоге и мотиве за доношење једног закона. Ноторна је чињеница да је први елемент сваког образложења закона уставни основ доношења и да се никад као основ доношења закона не наводи други закон. У прилогу предњег наводе да у образложењу Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, као нити у образложењу Закона о стварним правима ранији члан 73. Закона о нотарима није поменут, те да је основ за доношење наведених закона био Устав Федерације Босне и Херцеговине. Осврћу се и на питање појма „системски закон“, те да правни систем Федерације Босне и Херцеговине не познаје наведени појам, а свако назначавање појединачних закона као „системских“ је произвољне природе и ствара простор за правну несигурност. Држава путем свог законодавног тијела има ексклузивно право да уреди јавне службе и тај став заснивају на утврђеним становиштима највиших уставних инстанци унутар Босне и Херцеговине, као и Европског суда за људска права.

Наведено је да испитивање да ли закон посједује потребан „квалитет“ у складу са стандардима одређених уставних права, јесте у надлежности Уставног суда Федерације, док је питање „побољшања“ закона у искључивој надлежности законодавца и Суд не може одлучивати о том питању у оквиру контроле уставности закона. У односу на тест дискриминације и прво питање теста (а у случају негативног одговора на прво питање дискриминација не постоји) које се односи на чињеницу да ли се дискриминација односи на неко право гарантовано Уставом Федерације Босне и Херцеговине, истичу да би једино право које би, евентуално могло да буде узето у разматрање јесте право на имовину. Нити једна правничка професија, па нити адвокат, прије ступања на снагу оспорених одредаба о увођењу нотарски обрађених исправа, није имала законом посебно признато право да врши те послове на начин како их врше нотари. Стога, сматрају да се ова лица не могу позвати на право на имовину како га гарантује Устав Федерације Босне и Херцеговине и Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција). Нотаријат и адвокатура су потпуно различите и неупоредиве професије, са различитим модусом дјеловања, те различитим улогама унутар области права. Нотаријат је дио тзв. „превентивног правосуђа“, чији је циљ да повећа правну сигурност, упозна странке са примјењивим правом, те тако смањи број спорова и растерети правосуђе, а адвокатура није дио „превентивног правосуђа“. Истиче се да нотарска професија, уколико би се поредила са неком другом правничком професијом, то била професија судије, а не адвоката. У наставку излагања се наводи пракса других држава о природи нотарске професије, у којима је успостављен „латински“ тип нотаријата.

Сматарају да се ради о паушалном набрајању одређених одредаба из међународних докумената без икаквог покушаја аргументовања, те да је потпуно изостала идентификација повреде конкретног уставом или међународним актима загарантованог права. У односу на наведену повреду члана II.A.2. Устава Федерације Босне и Херцеговине, иста садржи каталог уставом заштићених права, а већина их није такве природе да би Закон о нотарима био у супротности са истим. У односу на дио захтјева за оцјену уставности који се односи на наводе о повреди права конкуренције, исти сматрају ирелевантним из разлога његове непрецизности и паушалности, као и чињенице да предмет оцјене уставности пред Уставним судом Федерације може бити само усклађеност закона са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а не међусобна усклађеност два закона, затим непостојање уставом или међународним пактима гарантовано право на такмичење, као и чињеница да нотари нису субјекти на које се односи Закон о конкуренцији. Принцип консензуализма и неформализма је један од основних принципа модерног облигационог права, па тако и Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр.: 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89, "Службени лист РБиХ", бр.: 2/92, 13/93 и 13/94 и "Службене новине ФБиХ", бр.: 29/03 и 42/11), а према одредби члана 67. истог Закона, неформализам је принцип, а прописивање форме изузетак или ограничење овог принципа. Закон о облигационим односима ничим није ограничио слободу законодавца да пропише форму, а ово питање Устав Федерације Босне и Херцеговине и међународни документи уопште не регулишу. Сматрају да када подносилац захтјева оспорава могућност да се пропише форма, као и санкција у виду ништавости за њено непоштивање, доводи у питање принципе уговорног права, какви постоје у свим савременим системима. Подносилац захтјева, како се наводи, испушта из вида да је нотарски обрађена исправа само једна од могућих врста форме и да аргументација која ограничавање слободе уговарања прописивањем форме сматра противном Уставу Федерације Босне и Херцеговине, оспорава сваку форму. У коначници се истиче да се захтјев који оспорава право законодавцу да за одређене уговоре пропише обавезну форму, односи на квалитет закона, односно на сврсисходност, што није у надлежности Уставног суда Федерације.

Пуномоћница Федералног министарства правде у року јавне расправе обавијестила је Суд да је Министарство сачинило Преднацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима којим је имплементирана Пресуда Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, а да је Нацрт Закона утврђен на 146. сједници Владе Федерације Босне и Херцеговине и упућен у парламентарну процедуру.

Уставни суд Федерације је на основу члана 23. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине одлучио да јавну расправу одложи на неодређено вријеме, те уједно одредио рок од 30 дана за достављање писмених изјашњења на наводе одговора на захтјев.

6. Наставак сједнице Суда са јавном расправом од 26.02.2019. године

6.1. Битни наводи изјашњења пуномоћника подносиоца захтјева

Уставни суд Федерације је дана 13.12.2018. године од стране пуномоћника подносиоца захтјева запримио „Одговор на изјашњење Парламента Федерације Босне и Херцеговине“. У уводном дијелу тог акта прво се приговара чињеници да је друга страна у поступку дала одговор тек на сједници суда од 20.11.2018. године, што је резултирало њеним одлагањем, а усмјерено је на одуговлачење поступка. Захтјев за оцјену уставности садржи битне елементе прописане чланом 36. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине па су наводи у том правцу неосновани. Истиче се да се из одредби члана 17. Европске конвенције неспорно закључује да Федерација Босне и Херцеговине не може ограничити вољу грађана да у поступку израде приватних исправа сами сачине те исправе или сачињавање истих повјере адвокату или неком другом стручном лицу. Надаље, се из члана 5. ст. 1. и 2. Међународног пакта о грађанским и политичким правима, према наводима пуномоћника подносиоца захтјева, може закључити да држава не може законом ограничити раније призната права, као и између осталог право на вољу грађана да одлучује о томе да ли ће приватне исправе израдити сам или ће израду истих повјерити другим стручним лицима, са изузетком прописивања овјере потписа на тој исправи од стране надлежног органа.

Аргументација да не постоји дефиниција системског закона и да однос између два закона не може бити хијерархијски је дјеломично тачна, али занемарује чињеницу да је Одлуком Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године проглашена неуставном не само одредба члана 73. Закона о нотарима, већ и сама нотарски обрађена исправа.

Основ за доношење сваког закона јесте Устав као највећи правни акт, а из садржаја закона може се закључити да ли се ради о реформском закону који уводи новине, или се ради о закону изведеном из другог закона, а све ради усаглашавања прописа. У конкретном случају ранији члан 73. Закона о нотарима је прописао обавезну форму у виду нотарски обрађене исправе за таксативно наведене правне послове, а што је резултирало доношењем других прописа који су предмет оцјене уставности у овом судском поступку. Сматра да се није могло другачије поступити из разлога што би исто представљало сукоб прописа из идентичних области. Законодавац у оспореним одредбама закона није разматрао оправданост или неоправданост обавезне нотарске исправе, већ је само преузео одредбе из раније важећег члана 73. Закона о нотарима, који је проглашен неуставним. Постојање законских одређења да само нотар може сачинити одређене исправе представља дискриминацију у смислу одредбе члана 6. став 1. тачка к) Закона о забрани дискриминације, а што се може сматрати ускраћивањем права на рад из дјелокруга професионалне дјелатности као што је адвокатура, те ускраћивањем права да правна лица своје исправе сачињавају путем запосленика или да грађани сами одлучују о избору ко ће у њихово име сачинити приватну исправу или ће исту сами сачинити. Нити једна нотарски обрађена исправа нема конститутивно дејство тј. иста служи само као *iustus titulus* за упис у јавне регистре, те се стога поставља питање из којих разлога је оправдана ексклузивност и фаворизовање нотара.

Наводи да је увођење нотаријата било мотивисано потребом хармонизације прописа у нотарској области у оба ентитета Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине су неосновани, из разлога постојања бројних области у којима Република Српска и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине имају прописе који се разликују од прописа у Федерацији Босне и Херцеговине, примјера ради Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине. Неосновани су наводи да је нотаријат посебна професија која се разликује од других из разлога што је на нотаре пренијето вршење послова који су у домену државе, односно у домену јавног интереса. Послови за које је као обавезна форма прописана нотарска обрада никада нису били сачињавани од стране државних органа, већ се радило о приватним исправа на којима су потписи били овјеравани од стране надлежних државних органа. У конкретном случају не спори могућност законодавца да испита ваљаност одређеног правног посла кроз потврђивање истог било од стране нотара или друге институције, већ је спорно одузимање права другим оспособљеним грађанима да сачине одређену приватну исправу (уговор или други акт) или да ту израду повјере трећем лицу. У закључку датог одговора, истиче да се сви наводи пуномоћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине односе на „оспоравање“ Одлуке Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, а не на оспоравање предметног захтјева, те да пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине износе разлоге којима указују на уставност нотарски обрађених исправа, а који наводи су већ цијењени у предмету број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

Уз поднесени акт, достављена су и 34. прилога и то: коресподенција унутар Нотарске коморе, пресуда Општинског суда у Сарајеву број: 65 0 П 461347 14 П од 28.02.2018. године; Закон о нотарима Републике Српске, Закон о регистрацији привредних субјеката Републике Српске, Закон о стварним правима Републике Српске, Закон о премјеру и катастру Републике Српске, Закон о насљеђивању Републике Српске, Породични закон Републике Српске, Закон о извршном постпуку Републике Српске, Закон о јавном биљежништву Републике Хрватске; Закон о судском регистру Републике Хрватске, Закон о власништву и другим стварним правима Републике Хрватске, Закон о земљишним књигама Републике Хрватске, Закон о насљеђивању Републике Хрватске, Обитељски закон Републике Хрватске, Овршни закон Републике Хрватске, Закон о јавном бележништву Републике Србије, Закон о поступку уписа у судски регистар Републике Србије, Закон о основама својинско-правних односа, Закон о државном премеру и катастру, Закон о наслеђивању, Породични закон Републике Србије, Закон о извршењу и обезбеђењу Републике Србије, Закон о нотарима Републике Црне Горе, Закон о привредним друштвима Републике Црне Горе, Закон о својинско – правним односима

Републике Црне Горе, Закон о државном премјеру и катастру непокретности Републике Црне Горе, Закон о насљеђивању Републике Црне Горе, Породични закон Републике Црне Горе и Закон о извршењу и обезбјеђењу Републике Црне Горе.

6.2. *Поднесак Федералног министарства правде број:02-49-3855/18 од 03.12.2018. године*

Уставни суд Федерације је дана 17.12.2018. године од Федералног министарства правде запримио тражени Преднацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, са образложењем. Уз то је достављен и поднесак у којем се наводи да је у циљу провођења Пресуде Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године, Федерално министарство правде припремило нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, који је упућен у редовну парламентарну процедуру.

У односу на предмет број: У-22/16, предлаже се да Уставни суд Федерације застане са поступком док Парламент Федерације Босне и Херцеговине не буде разматрао предложени Нацрт, јер би у супротном могло доћи до високог степена правне несигурности у Федерацији Босне и Херцеговине. Надаље да правни основ за доношење било којег закона, не може бити неки други закон, чиме је фактички предметни захтјев за оцјену уставности, по њиховом ставу, правно неоснован.

6.3. *Поднесак Нотарске коморе број: 2-4587/18 од 12.12.2018. године*

Нотарска комора је дана 17.12.2018. године Уставном суду Федерације доставила писмено изјашњење, односно свој правни став везано за предметни уставносудски поступак оцјене уставности у којем се првенствено осврће на ранији члан 73. Закона о нотарима и Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Дата је анализа података о броју нотарски обрађених исправа у периоду од 2007. године до 2017. године. Наводи да форма нотарски обрађене исправе у оспораваним одредбама закона не произилази из одредбе ранијег члана 73. Закона о нотарима, на коју се позива подносилац захтјева, већ из одредби чл. 67. до 73. Закона о облигационим односима, које, према мишљењу Нотарске коморе, дају упућујућу правну норму. Имајући у виду Пресуду Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 02.12.2015. године у односу на овај уставносудски предмет, сматрају да се ради о већ пресуђеној ствар. У даљем тексту се врши елаборирање става и давање мишљења Нотарске коморе у односу на важност и значај, те успјехе нотарске службе.

6.4. *Ток наставка сједнице Суда са јавном расправом*

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине је дана 26.02.2019. године у истом саставу странака и пуномоћника заинтересираних лица одржао наставак сједнице Суда са јавном расправом.

Током наставка сједнице Суда са јавном расправом, пуномоћници Парламента Федерације Босне и Херцеговине су усмено изложили, и у писменој форми у спис Суда уложили свој одговор на дато изјашњење подносиоца захтјева. У уводном дијелу излагања наводе да сматрају да изјашњење и достављена 34. прилога пуномоћника захтјева нису релевантни за овај уставносудски поступак. Основни приговор на поднесни захтјев за оцјену уставности је тај да повреда одређеног уставног права није довољно конкретизована, те да недостаје аргументација на који начин је повријеђено конкретно право. Надаље образлажу термин „системски закон“, цитирају и образлажу садржај Рјешења Уставног суда Републике Српске број: 18/05 од 31.05.2006. године и Рјешења Апелационог суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине број: 97 0 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године, те потребу хармонизације прописа унутар Босне и Херцеговине. Истичу да је произвољан сваки навод пуномоћника подносиоца захтјева којима се изједначавају разлози неуставности ранијег члана 73. Закона о нотарима и разлози неуставности оспорених одредби закона. У погледу навода пуномоћника подносиоца захтјева да су оспорене одредбе закона дискриминаторне јер нису у складу са одредбама другог закона тј. Закона о забрани дискриминације, понављају да одредбе једног закона не могу бити основ за неуставност одредби другог закона. Подносилац захтјева питање дискриминације не разрађује у складу са Европском конвенцијом и Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Понављају да Уставни суд Федерације није надлежан да оцјењује да ли је један закон у сагласности са другим законом, већ само да ли је закон сагласан са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом. Бит „латинског“ нотаријата у свим државама које су га прихватиле је исти, али свака држава задржава „широко поље“ слободне процјене

утврђивања модалитета остваривања те службе. Оспорене одредбе закона ни на који начин не ограничавају било чија права, нити припадника других правничких професија, нити грађана. У излагању *de facto* понављају већ изречене тврдње из писменог поднеска.

Пуномоћник подносиоца захтјева у свом осврту на изјашњење Нотарске коморе је истакао да у истом ничим није доведена у питање аргументација из захтјева. Као примјер аргументације да је увођењем нотаријата грађанима одузето право на слободу избора за израду приватних исправа, те да нотари имају монополистички положај у изради тих исправа презентује податке прикупљене од Нотарске коморе за 2006. годину из којих произилази да је више од 70% сачињених приватних исправа у облику уговора о преносу права власништва сачињено од стране странака, док је више од 90% оснивачких аката, статута и других аката у вези са оснивањем фирми сачињено од стране правних лица. Сматра да Нотарска комора оспорава Пресуду Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године, а не предметни захтјев за оцјену уставности, те износи разлоге којима указује на уставност нотарски обрађене исправе, а који разлози и наводи су већ цијењени у том предмету.

Пуномоћник Нотарске коморе у свом усменом излагању је навео да је законодавац доносећи законе чије су одредбе предмет оцјене уставности поступао по препоруци “Комисије за растерећење правосуђа”, тако што је сачињавање јавних исправа у важним правним пословима са судова пренио на нотаре као носиоце јавних овлаштења. Предложио је да на основу свих аргумената изнесених од стране пуномоћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације захтјев у овоме предмету одбије као неоснован.

Пуномоћник Адвокатске коморе у свом усменом излагању је истакао да се највећи дио излагања пуномоћника Парламента Федерације Босне и Херцеговине своди на коментарисање пресуде овога суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Сматра да се поменута одлука уопште не би требала помињати у дискусијама везаним за предметну оцјену уставности. Мишљења је да је основни проблем у томе што је свим грађанима у Федерацији Босне и Херцеговине ограничена слободна воља, односно, ограничена им је пословна способност у смислу одредби Закона о облигационим односима које уређују питање аутономију воље, сагласност воља и неформалност уговора (чл. 10., 26. и 67). Недопустиво је пословно способном лицу ограничавати слободну вољу уговарања. Подржао је у цијелости све наводе пуномоћника подносиоца захтјева и предложио да се његов захтјев уважи.

Пуномоћник Федералног министраства правде, у односу на постављени упит у којој фази је поступак по Нацрту Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, истакао је да се поменути Закон још увијек налази пред Представничким домом Парламента Федерације Босне и Херцеговине у форми Нацрта.

7. Релевантно право

B. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан II. А. 2. (1) ц)

Федерација ће осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у документима наведеним у Анексу овог устава. Посебно:

(1) Сва лица на територији Федерације уживају права на:

(...)

ц) једнакост пред законом

(...)

Члан II.А.6.

Сви судови, органи управе, институције које врше јавна овлашћења и други органи федералне власти примјењиват ће и поштовати права и слободе предвиђене у актима наведеним у Анексу.

Члан IV.Ц.3.10.(2) а)

(2) Уставни суд:

а) на захтјев Предсједника Федерације, Потпредсједника Федерације, Премијера, замјеника Премијера или на захтјев једне трећине чланова било ког дома Парламента Федерације, утврдит ће да ли је приједлог закона који је усвојио један од домова, или закон који су усвојила оба дома, у складу са овим уставом;

(...)

Члан IV.Ц.3.12 б)

Одлуке Уставног суда коначне су и обавезујуће, посебно када:

(...)

6) Суд утврди да закон, усвојени или предложени закон или други пропис Федерације или било којег кантона, града или било које општине није у складу са овим уставом. Тај или други пропис неће се примјењивати, односно ступити на снагу, осим уколико се измијени на начин који пропише Суд или уколико Суд не утврди прелазна рјешења, која не могу бити на снази дуже од шест мјесеци.

(...)

Амандман XVIII

Члан VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине мијења се и гласи:

„Међународни уговори и други споразуми који су на снази у Босни и Херцеговини и Федерацији, те општа правила међународног права чине дио законодавства Федерације. У случају несагласности међународног уговора, односно споразума и законодавства, преовладава међународни уговор, односно споразум“.

Б.1. Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 27/05)

Члан 29. ***(оспорена одредба)***

Исправе потребне за упис у судски регистар оснивања предузећа које има јавна овлашћења

Уз пријаву за упис у судски регистар оснивања предузећа које има јавна овлашћења прилажу се:

1) исправе утврђене чланом 22. став (1) тач. 1), 2) и 3) овог Закона;

2) акт о оснивању;

3) статут;

4) доказ о износу средстава за оснивање и почетак рада предузећа, односно доказ да су ствари и права која се уносе у предузеће предата на располагање предузећу;

5) одлука о именовању директора или вршиоца дужности директора ако није именован актом о оснивању и овјерен потпис;

6) акт надлежног органа о давању јавне овласти предузећу;

7) акт надлежног органа да предузеће које има јавна овлашћења испуњава прописане услове за обављање послова ако је то предвиђено посебним законом.

Члан 34. ***(оспорена одредба)***

Пријава за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва

(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва по основу нових улога прилаже се: одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала, доказ о објављивању и садржај јавног позива за упис и уплату дионица (проспект) са одобрењем проспекта од стране надлежног органа, потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ повећања капитала, односно извјештај овлашћеног процјењивача о вриједности улога у стварима и правима.

(2) Уз пријаву условног повећања капитала дионичког друштва прилаже се одлука скупштине друштва о условном повећању капитала. Уз пријаву за упис укупног износа за који су издате дионице у претходној пословној години, на основу одлуке о условном повећању капитала, прилаже се извјештај банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ повећања капитала и изјава директора да су дионице издате за намјене одређене у тој одлуци.

(3) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала на основу овлашћеног капитала прилаже се: одлука управе друштва о повећању капитала, извод из статута односно одлука скупштине којом је управа овлашћена за доношење такве одлуке и потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ повећања капитала.

(4) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва претварањем резерви и нераспоређене добити у основни капитал прилаже се одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала и биланс стања на основу ког је донесена одлука о повећању капитала.

(5) Уз пријаву за упис у регистар одлуке о издавању замјењивих и партиципативних обвезница прилаже се одлука скупштине или одлука управе друштва о издавању тих обвезница са овлашћењем скупштине за доношење такве одлуке.

(6) На упис повећања основног капитала једночланог дионичког друштва сходно се примјењују одредбе ст. од (1) до (4) овог члана.

Члан 35. ***(оспорена одредба)***

Исправе потребне за упис смањења основног капитала дионичког друштва

(1) Уз пријаву за упис у регистар смањења основног капитала дионичког друштва прилаже се: одлука скупштине дионичара о смањењу основног капитала уз доказ о објављивању одлуке о смањењу основног капитала са позивом повјериоцима да пријаве своја потраживања у складу са законом, доказ о позивању дионичара за подношење дионица ради спајања или промјене номиналне вриједности у складу са законом, односно доказ о поништавању дионица или оглашавању дионица неважећим.

(2) Уз пријаву за упис поједностављеног смањења основног капитала насталог спровођењем одлуке сходно се примјењује одредба става (1) овог члана.

Члан 36. ***(оспорена одредба)***

Исправе потребне за упис у регистар повећања односно смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу

(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се: одлука о повећању основног капитала и нотарски обрађене измјене оснивачког акта, односно статута друштва, донесене у складу са статутом друштва, потврда банке о уплати улога, односно доказ о уношењу нових улога у складу са том одлуком, односно, по потреби, сагласност надлежног органа за стицање значајног или већинског учешћа капитала.

(2) Уз пријаву за упис смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу подноси се одлука о смањењу капитала друштва као и доказ да су повјериоци субјекта уписа, обавијештени о намјераваном смањењу капитала.

Б.2. Закон о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 43/09)

Члан 14. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

Мијења се члан 29. тач. 2., 3. и 5. тако што се прије ријечи: "акт", "статут" и "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађену" у одговарајућем облику.

Након измјена ове тачке гласе:

"2) нотарски обрађен акт о оснивању,

3) нотарски обрађен статут,

5) нотарски обрађена одлука о именовању директора или вршиоца дужности директора ако није именован актом о оснивању и овјерен потпис."

Члан 18. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

Мијења се члан 34. тако што се у ст. 1., 2., 3., 4. и 5. прије ријечи "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјена члан 34. гласи:

„(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва на основу нових улога прилаже се: нотарски обрађена одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала, доказ о објављивању и садржај јавног позива за упис и уплату дионица (проспект) са одобрењем проспекта од надлежног органа, потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала, односно извјештај овлашћеног процјењивача о вриједности улога у стварима и правима.

(2) Уз пријаву условног повећања капитала дионичког друштва прилаже се: нотарски обрађена одлука скупштине друштва о условном повећању капитала. Уз пријаву за упис укупног износа за који су издате дионице у претходној пословној години, на основу одлуке о условном повећању капитала, прилаже се извјештај банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала и изјава директора да су дионице издате за намјене одређене у тој одлуци.

(3) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала на основу овлашћеног капитала прилаже се: нотарски обрађена одлука управе друштва о повећању капитала, извод из статута односно одлука скупштине којом је управа овлашћена за доношење такве одлуке и потврда банке о уписаним и уплаћеним дионицама или други доказ о повећању капитала.

(4) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала дионичког друштва претварањем резерви и нераспоређене добити у основни капитал прилаже се нотарски обрађена одлука скупштине дионичара о повећању основног капитала и биланс стања на основу којег је донесена одлука о повећању капитала.

(5) Уз пријаву за упис у регистар одлуке о издавању замјењивих и партиципативних обвезница прилаже се нотарски обрађена одлука скупштине или одлука управе друштва о издавању тих обвезница са овлашћењем скупштине за доношење такве одлуке.

(6) На упис повећања основног капитала једночланог дионичког друштва сходно се примјењују одредбе ст. од (1) до (4) овог члана."

Члан 19. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

Мијења се члан 35. став 1. тако што се прије ријечи "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјене члан 35. став 1. гласи:

"(1) Уз пријаву за упис у регистар смањења основног капитала дионичког друштва прилаже се: нотарски обрађена одлука скупштине дионичара о смањењу основног капитала уз доказ о објављивању одлуке о смањењу основног капитала са позивом повјериоцима да пријаве своја потраживања у складу са законом, доказ о позивању дионичара за подношење дионица ради спајања или промјене номиналне вриједности у складу са законом, односно доказ о поништавању дионица или проглашавању дионица неважећим."

Члан 20. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

Мијења се члан 36. став 1. и 2. тако што се прије ријечи "одлука" додају ријечи: "нотарски обрађена".

Након измјена ст. 1. и 2. гласе:

"(1) Уз пријаву за упис у регистар повећања основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се: нотарски обрађена одлука о повећању основног капитала и измјене оснивачког акта, односно статута друштва донесене у складу са статутом друштва, потврда банке о уплати улога, односно доказ о уношењу нових улога у складу са том одлуком, односно, према потреби, сагласност надлежног органа за стицање значајног или већинског учешћа капитала.

(2) Уз пријаву за упис смањења основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу прилаже се нотарски обрађена одлука о смањењу капитала друштва као и доказ да су повјериоци субјекта уписа обавијештени о намјераваном смањењу капитала."

Б.3. Закон о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 63/14)

Члан 4.

Члан 22. мијења се и гласи:

„Члан 22.

(1) За потребе утврђивања и провјере општих и посебних података који се приликом оснивања пословног субјекта или измјена података од значаја за правни промет обавезно уносе у регистар, у зависности од предмета уписа, регистарски суд захтијеват ће подношење сљедећих исправа:

1) овјерен потпис лица овлашћеног за заступање на обрасцу пријаве за регистрацију предвиђеном за суд у штампаном облику;

2) нотарски обрађени акт о оснивању или акт о измјенама општих података од значаја за правни промет већ основаног, односно регистрованог субјекта уписа којим се утврђује оснивање, односно измјена битних података;

3) нотарски утврђен статут пословног субјекта;

(...)“

Члан 10. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

У члану 29. у ставу (1) у тачки 1) ријечи: "тач. 1), 2) и 3)" замјењују се ријечима: "тачка 1)".

У тачки 3) ријеч: "обрађен" замјењује се ријечју: "утврђен".

У тачки 5) ријечи: "нотарски обрађен" се бришу.

Члан 14. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

У члану 34. у ст. (1), (2), (3), (4) и (5), у члану 35. у ставу (1), у члану 36. у ст. (1) и (2), у члану 38. у ст. (2) и (3), у члану 39. у ст. (1), (2), (3), (5) и (6), у члану 40. у ставу (1), у члану 41. у ст. (1) и (2), у члану 42. и у члану 43. ријечи: "нотарски обрађена" се бришу.

Члан 15. ***(измјена/допуна оспорене одредбе)***

У члану 36. у ставу (1) иза ријечи: "капитала и" додају се ријечи: "нотарски обрађене".

Ц. Закон о стварним правима

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13 и 100/13)

Члан 53. ***(оспорена одредба)***

Стицање укњижбом

(1) Право власништва на некретнинама на основу правног посла стиче се укњижбом у земљишну књигу ако законом није другачије одређено.

(2) Правни посао из става 1. овог члана закључује се у облику нотарски обрађене исправе.

(3) Власништво се преноси на основу ваљано изражене воље земљишнокњижног власника усмјерена на то да његово власништво пређе на стицаоца (цлаусула интабуланди). Ова изјава воље може бити дата у правном послу који је управљен на пренос власништва али може бити дата и у посебној исправи, у којем случају та исправа мора бити нотарски обрађена.

(4) Проведена укњижба дјелује од тренутка кад је суду био поднесен захтјев за укњижбу.

Члан 82. ***(оспорена одредба)***

Успостављање етажног власништва

(1) Етажно власништво се успоставља одлуком власника некретнине (изјава о диоби) у складу са одредбом члана 86. овог закона или споразумом сувласника некретнине (уговор о диоби) у складу са одредбом члана 84. овог закона.

(2) За ваљаност изјаве о диоби и уговора о диоби потребна је форма нотарски обрађене исправе.

(3) Етажно власништво се стиче уписом у земљишну књигу као право повезано са одређеним сувласничким дијелом те некретнине.

Члан 147. ***(оспорена одредба)***

Уговор о давању у залог

(1) Уговором о давању у залог, односно уговором о хипотеци, дужник или неко трећи (залогодавац) обавезује се да ће ради оснивања заложног права, предати вјеровнику одређену покретну ствар у залог, или ће му допустити да своје заложно право упише у јавни регистар као терет одређене ствари, или ће му пренијети неко право ради осигурања. Друга страна се при томе обавезује да ће чувати покретни залог и чим његова тражбина престане, вратити га залогодавцу, или ће учинити што је потребно да би се избрисало заложно право из јавног регистра, или ће му натраг пренијети право.

(2) Ништаве су све одредбе уговора супротне нарави залога и оне тражбине која би требала бити осигурана заложним правом.

(3) Ништаве су одредбе уговора да ће залог прећи у вјеровниково власништво ако дуг не би био плаћен у одређено вријеме, да дужник не може залог никад искупити или да не може ником другом допустити да оснује заложно право на истом залогу, или да вјеровник не би нити након доспијећа тражбине смио захтијевати продају залога.

(4) Ништаве су и одредбе да вјеровник може по својој вољи или по унапријед одређеној цијени отуђити залог или га задржати за себе, осим ако залог има прописану цијену или ако је одређена на основу процјене вјештака.

(5) Уговор о давању у залог некретнине (уговор о хипотеци) мора бити у форми нотарски обрађене исправе.

Члан 190. ***(оспорена одредба)***
Оснивање земљишног дуга

(1) Земљишни дуг се оснива на основу изјаве воље коју је власник некретнине која се оптерећује дао у форми нотарски обрађене исправе, а настаје уписом у земљишну књигу.

(2) У земљишну књигу се уписује висина, доспјелост и камата земљишног дуга.

Члан 278. ***(оспорена одредба)***
Оснивање правним послом

(1) На основу правног посла, реални терет се оснива његовим извођењем из власништва некретнине која се њиме оптерећује, а на начин одређен законом.

(2) Правни посао о оснивању стварног терета мора бити у облику нотарски обрађене исправе и мора садржавати одредбе о оснивању терета на одређеној некретнини, његовом садржају и кориснику терета.

(3) Сувласници или заједнички власници на некретнини могу само сагласно одредити да се оптерети реалним теретом.

Члан 305. ***(оспорена одредба)***
Оснивање права грађења

(1) Право грађења оснива се на основу правног посла или одлуке суда.

(2) Правни посао из става 1. овог члана закључује се у облику нотарски обрађене исправе.

Д. Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 58/02, 19/03 и 54/04)

Члан 41. ***(оспорена одредба)***
Заинтересована лица

(1) Упис у земљишну књигу је дозвољен само уз сагласност лица које је у вријеме подношења захтјева уписано у земљишну књигу као носилац права власништва или неког другог стварног права које се преноси, мијења, ограничава или брише.

(2) Одобрење према ставу 1. овог члана мора бити нотарски овјерено, осим ако се за уговор на основу којег се врши промјена права захтијева нотарска обрада.

(3) Одобрење из става 1. овог члана може бити замијењено судском одлуком или судским поравнањем.

(4) За исправку земљишне књиге није потребно одобрење из става 1. овог члана ако се докаже нетачност. Ово посебно важи за упис или брисање ограничења располагања.

(5) Право које је ограничено на животни вијек носиоца права смије након његове смрти, уколико нису искључени заостаци чинидби, бити брисано само уз одобрење правног насљедника, ако брисање треба услиједити прије истека једне године од смрти носиоца права или ако је правни насљедник земљишнокњижном уреду поднио приговор против брисања. Приговор се по службеној дужности уписује у земљишну књигу. Уколико је носилац права проглашен умрлим, рок од годину дана почиње тећи од дана правоснажности рјешења којим се врши проглашење несталог лица умрлим или рјешења о доказивању смрти.

(6) Одобрење правног насљедника предвиђено у ставу 4. овог члана није потребно уколико је у земљишној књизи уписано да је брисање права довољан доказ о смрти носиоца права.

Члан 58. ***(оспорена одредба)***
Пренос права приликом отписа

Уколико се врши подјела земљишнокњижних тијела, уписи стварних права која оптерећују туђе земљиште остају у земљишнокњижном улошку који се даље води и истодобно се преноси у нове дијелове. Ово не важи уколико нотарски обрађени споразум између власника земљишнокњижног тијела и заинтересованог одређује нешто друго.

E. Закон о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/14)

Нотарски тестамент

Члан 70. ***(оспорена одредба)***

(1) Тестамент може завјештатељу сачинити нотар у форми нотарски обрађене исправе у складу са посебним законом којим се уређује поступак нотарске обраде исправа.

(2) Нотарски тестамент из става 1. овог члана је облик редовног и јавног тестамента.

Форма уговора о насљеђивању

Члан 128. ***(оспорена одредба)***

Уговор о насљеђивању се закључује у форми нотарски обрађене исправе. Обавеза је нотара да странке поучи о свим насљедноправним посљедицама уговора о насљеђивању, као и могућностима његовог раскида или опозива.

Престанак уговора о насљеђивању

Члан 130. ***(оспорена одредба)***

(1) Уговор о насљеђивању странке могу раскинути споразумом који мора бити у форми нотарски обрађене исправе.

(2) Уколико брак престане разводом или поништењем, односно ако престане ванбрачна заједница, престаје и уговор о насљеђивању, осим ако у самом уговору није одређено друкчије.

(3) Једнострани раскид или опозив уговора о насљеђивању није допуштен, осим ако је законом друкчије одређено.

(4) Једна уговорна страна може побијати уговор о насљеђивању уколико су при његовом закључивању постојале мане воље.

Једнострани раскид или опозив уговора

Члан 131. ***(оспорена одредба)***

(1) Уколико је насљеђивање једне стране уговором о насљеђивању било условљено испуњењем обавезе друге стране, уговор се због неизвршења може једнострано раскинути по општим правилима облигационог права.

(2) Ако су након закључења уговора о насљеђивању на страни једне уговорне стране испуњене претпоставке за искључење из насљеђивања или и прије тога, а друга уговорна страна за то није знала, друга уговорна страна може у законом прописаној форми извршити искључење из наслијеђа, чиме се сматра да је извршила опозив својих располагања у уговору о насљеђивању, осим ако приликом искључења изричито не одреди да се искључење не односи на дио обухваћен уговором о насљеђивању.

(3) Једнострани опозив мора бити учињен у форми нотарски обрађене исправе и саопштен другој страни, иначе не производи дјеловање.

(4) Лице које је недостојно за насљеђивање не може стећи ништа ни на основу уговора о насљеђивању. Права друге уговорне стране остају непромије-њена.

Услов ваљаности споразума

Члан 136. ***(оспорена одредба)***

(1) Уступање и расподјела имовине у смислу одредаба члана 135. овог закона пуноважни су само ако су се са тим сагласила сва дјеца и други уступитељеви потомци који ће по закону бити позвани да наслиједе његову оставину.

(2) Уговор о уступању и расподјели имовине за живота мора бити састављен у форми нотарски обрађене исправе.

(3) Потомак који није дао сагласност може је дати накнадно у истој форми.

(4) Уступање и расподјела имовине остају пуноважни ако је потомак који се није сагласио умро прије оставитеља, а није оставио својих потомака, или се одрекао наслиједа, или је искључен из наслиједа, или је недостојан.

Форма

Члан 147. ***(оспорена одредба)***

(1) Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у форми нотарски обрађене исправе.

(2) Обавеза је нотара да странке поучи о насљедноправним посљедицама уговора о доживотном издржавању и у исправи назначи да је тако поступљено.

Одрицање од наслијеђа

Члан 163. ***(оспорена одредба)***

(1) Насљедник се може одрећи од наслијеђа изјавом у форми нотарски обрађене исправе или изјавом датом на записник код суда до доношења првостепене одлуке.

(2) Одрицање важи и за потомке онога који се одрекао од наслијеђа ако није изричито изјавио да се одриче само у своје име.

(3) Ако су потомци малољетни, за ово одрицање није потребно одобрење старатељског органа.

(4) Насљедник који се одрекао од наслијеђа само у своје име сматра се као да никад није био насљедник.

(5) Ако се одрекну од наслијеђа сви насљедници који у тренутку смрти оставитеља припадају најближем насљедном реду, на насљедство се позивају насљедници сљедећег насљедног реда. За случај да се насљедства одрекну остали насљедници првог насљедног реда, брачни друг остаје у првом насљедном реду.

Одрицање од наслијеђа које није отворено

Члан 167. ***(оспорена одредба)***

(1) Одрицање од наслијеђа које није отворено нема никакво правно дјеловање.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, потомак који може самостално располагати својим правима може се уговором са претком одрећи од наслијеђа које би му припало послије смрти претка. Исто вриједи и за случај кад се брачни друг одриче од наслијеђа које би му као брачном другу припало након смрти његовог брачног друга.

(3) За пуноважност овог уговора потребно је да буде састављен у форми нотарски обрађене исправе.

(4) Одрицање важи и за потомке онога који се одрекао, ако уговором о одрицању или накнадним споразумом није што друго одређено.

Право насљедног дијела прије диобе

Члан 176. ***(оспорена одредба)***

(1) Насљедник може прије диобе или прије правомоћности рјешења о насљеђивању пренијети свој насљедни дио, потпуно или дјеломично, само на сунасљеднике.

(2) Уговор о преносу насљедног дијела мора бити нотарски обрађен.

(3) Уговор насљедника са лицем које није насљедник о уступању насљедног дијела обавезује насљедника само да по извршеној диоби преда свој дио сауговоратеља, односно по правомоћности рјешења о насљеђивању пренесе свој дио на сауговорача.

Насљедничка изјава

Члан 237. ***(оспорена одредба)***

(1) Свако је овлашћен, али нико није дужан дати насљедничку изјаву.

(2) За лице које није дало изјаву о одрицању од наслијеђа сматра се да жели бити насљедником.

(3) Лице које је ваљано дало изјаву да прихваћа наслијеђе не може га се више одрећи.

(4) Насљедничку изјаву потписују, односно стављају рукознак насљедник или његов заступник.

(5) Ако насљедник или његов заступник није у стању потписати насљедничку изјаву, навест ће разлог овлашћеном лицу које ће то забиљежити у записнику.

(6) Изјава о примању наслијеђа или о одрицању од наслијеђа која је поднесена суду мора бити нотарски обрађена, као и пуномоћ за давање насљедничке изјаве. Ову изјаву или пуномоћ са истим правним дјеловањем насљедник може дати и пред конзуларним представником или дипломатским представником Босне и Херцеговине који обавља конзуларне послове.

(7) У изјави треба навести да ли се насљедник прима, односно одриче дијела који му припада на основу закона, на основу уговора о насљеђивању или на основу тестамента или се изјава односи на нужни дио.

(8) Ако насљедник у насљедничкој изјави не изјави односи ли се његова изјава на оно што му припада на основу закона, на основу уговора о насљеђивању или на основу тестамента, или као нужни дио, сматра се да се изјава односи на насљедство по било којем основу.

(9) Суд неће захтијевати насљедничку изјаву ни од кога, али насљедник који жели дати изјаву може то учинити усмено пред оставинским судом на записник, односно предајом оставинском суду исправе из става 6. овог члана.

(10) Приликом давања изјаве о одрицању од наслијеђа овлашћена лица ће насљедника упозорити да се може одрећи насљедства само у своје име, или и у име својих потомака.

Ф. Породични закон Федерације Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14)

Члан 238. ***(оспорена одредба)***

(1) Орган старатељства, водећи рачуна о добробити дјетета, настојат ће да се родитељи споразумију о висини, односно о повишењу доприноса за издржавање дјетета када то захтијевају повећане потребе дјетета или то омогућавају боље материјалне прилике родитеља.

(2) Споразум из става 1. овог члана родитељи могу закључити и пред нотаром у форми нотарски обрађене исправе. Нотар је дужан ову исправу доставити органу старатељства.

(3) Споразум из ст. 1. и 2. овог члана има снагу извршне исправе.

Члан 258. ***(оспорена одредба)***

(1) Брачним уговором могу се уредити имовинско-правни односи брачних другова приликом склапања брака, као и током трајања брачне заједнице.

(2) За пуноважност уговора нужно је да исправа буде нотарски обрађена.

Г. Закон о извршном поступку

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 и 46/16)

Члан 23. ***(оспорена одредба)***

Извршна исправа

(1) Извршне исправе су:

1) извршна одлука судова и извршно судско поравнање;

2) извршна одлука донесена у управном поступку и поравнање у управном поступку ако гласи на испуњење новчане обавезе, уколико законом није друкчије одређено,

3) извршна нотарска исправа;

4) друге исправе које су законом одређене као извршне исправе.

(2) Под извршном исправом из става 1. овог члана сматра се свака таква исправа донесена у Босни и Херцеговини.

X. Закон о облигационим односима
(„Службени лист СФРЈ“, бр.: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Службени лист РБиХ", бр.: 2/92, 13/93 и 13/94 и "Службене новине Федерације БиХ", бр. 29/03 и 42/11)

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Слобода уређивања облигационих односа

Члан 10.

Учесници у промету слободно уређују облигационе односе, а не могу их уређивати супротно Уставу Републике Босне и Херцеговине принудним прописима те моралу друштва.

I – САГЛАСНОСТ ВОЉА

Кад је уговор закључен

Члан 26.

Уговор је закључен кад су се уговорне стране сагласиле о битним састојцима уговора.

VI - ФОРМА УГОВОРА

Неформалност уговора

Члан 67.

(1) Закључење уговора не подлијеже никаквој форми, осим ако је законом друкчије одређено.

(2) Захтјев закона да уговор буде закључен у одређеној форми важи и за све касније измјене или допуне уговора.

(3) Али су пуноважне касније усмене допуне о споредним тачкама о којима у формалном уговору није ништа речено уколико то није противно циљу ради кога је форма прописана.

(4) Пуноважне су и касније усмене погодбе којима се смањују или олакшавају обавезе једне или друге стране, ако је посебна форма прописана само у интересу уговорних страна.

Раскидање формалних уговора

Члан 68.

Формални уговори могу бити раскинути неформалним споразумом, изузев ако је за одређени случај законом предвиђено што друго или ако циљ због кога је прописана форма за закључење уговора захтијева да раскидање уговора буде обављено у истој форми.

Уговорена форма

Члан 69.

(1) Уговорне стране могу се споразумјети да посебна форма буде услов пуноважности њиховог уговора.

(2) Уговор за чије је закључење уговорена посебна форма може бити раскинут, допуњен или на други начин измијењен и неформалним споразумом.

(3) Ако су уговорне стране предвидјеле посебну форму само да осигурају доказ свога уговора, или да постигну што друго, уговор је закључен кад је постигнута сагласност о његовој садржини, а за уговараче је у исто вријеме настала обавеза да уговору даду предвиђену форму.

Санкција недостатка потребне форме

Члан 70.

(1) Уговор који није закључен у прописаној форми нема правно дејство уколико из циља прописа којим је одређена форма не произилази што друго.

(2) Уговор који није закључен у уговореној форми нема правно дејство уколико су странке пуноважност уговора условиле посебном формом.

Претпоставка потпуности исправе

Члан 71.

(1) Ако је уговор закључен у посебној форми, било на основу закона било по вољи странака, важи само оно што је у тој форми изражено.

(2) Ипак, биће пуноважне истовремене усмене погодбе о споредним тачкама о којима у формалном уговору није ништа речено, уколико нису у супротности са његовом садржином или ако нису противне циљу због кога је форма прописана.

(3) Пуноважне су и истовремене усмене погодбе којима се смањују или олакшавају обавезе једне или обје стране ако је посебна форма прописана само у интересу уговорних страна.

Састављање исправе

Члан 72.

(1) Кад је за закључење уговора потребно саставити исправу, уговор је закључен кад исправу потпишу сва лица која се њим обавезују.

(2) Уговарач који не зна писати ставиће на исправу рукознак овјерен од два свједока или од суда, односно другог органа.

(3) За закључење двостраног уговора довољно је да обје стране потпишу једну исправу или да свака од страна потпише примјерак исправе намијењен другој страни.

(4) Захтјев писмене форме је испуњен ако стране измјењују писма или се споразумију телепринтером или неким другим средством које омогућава да се са извјесношћу утврде садржина и давалац изјаве.

Кад је извршен уговор коме недостаје форма

Члан 73.

Уговор за чије се закључење захтјева писмена форма сматра се пуноважним иако није закључен у тој форми ако су уговорне стране извршиле, у цјелини или у претежном дијелу, обавезе које из њега настају, осим ако из циља због кога је форма прописана очигледно не произилази што друго.

8. Судска пракса

8.1. Пресуда Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 30/16 од 20.04.2016. године).

8.2. Рјешење Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 08.07.2016. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 59/16 од 29.07.2016. године).

8.3. Рјешење Уставног суда Федерације број: У-15/10 од 05.12.2016. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 8/17 од 03.02.2017. године).

8.4. Рјешење Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 20.12.2017. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 29/18 од 18.04.2018. године).

8.5. Одлука о допустивости Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2481/16 од 07.03.2017. године.

8.6. Одлука о допустивости Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-2567/16 од 16.02.2018. године, са Закључком и Исправком од 23.04.2018. године.

9. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Анализирајући наводе захтјева, одговора на захтјев, усмена излагања странака у поступку и пуномоћника заинтересованих лица те искључиво прилоге које овај суд барем дијелом сматра релевантним, утврђено је чињенично стање, те донесена одлука као у изреци из сљедећих разлога:

9.1. Суштина навода захтјева се може у релевантном дијелу свести на сљедеће: захтјевом се тражи оцјена комплетних одредби закона наведених у изреци ове пресуде; захтјевом се оспорава њихова уставност базирано на два кључна елемента, а то су да су оспорене одредбе закона проистекле из раније важеће одредбе члана 73. Закона о нотарима и да, имајући у виду да је наведена одредба оцијењена неуставном, њену правну судбину требају слиједити и оспорене одредбе закона јер више не постоји правни основ за њихову примјену; да су оспорене одредбе закона у несагласности са одређеним уставним правима као што су право на имовину, забрана дискриминације, једнакост пред законом и др., које су нарушене имајући у виду рад нотаријата као јавне службе у смислу опсега послова који обавља нотар, те да се наведено директно коси са аутономијом воље грађана. Пуномоћник заинтересоване Адвокатске коморе се придружио наводима захтјева инсистирајући на питању аутономије воље грађанина према Закону о

облигационим односима у односу на поједине оспорене одредбе Закона.

Уставни суд Федерације примјећује да захтјевом нису обухваћени нити су оспорени остали закони који прописују обавезну нотарски обрађену исправу (нпр. Закон о факторингу, објављен у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број: 14/16), као нити све одредбе у законима који се дијелом оспоравају (нпр. члан 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине), али је овај суд у смислу члана 13. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ограничен наводима поднесеног захтјева у том правцу.

9.2. С друге стране, пуномоћници друге стране у поступку су инсистирали на чињеници да основ за доношење оспорених одредби закона јесте Устав, а не раније важећи члан 73. Закона о нотарима; да не постоји хијерархија закона, нити уставни појам „системски закон“; да подносилац захтјева није опредијелио захтјев на начин да се о њему може мериторно одлучивати; да је питање увођења тзв. „латинског нотаријата“ у искључивој надлежности законодавца тако да овај суд не може о истом расправљати ни у овом предмету; да како у ранијој одлуци Суда није оцијењена као неуставна форма „нотарски обрађена исправа“ тако се пред овим судом не може успјешно постављати питање уставности оспорених одредби закона; да овај суд није надлежан да оцјењује уставност неког прописа са становишта евентуалне хармонизације прописа што је у надлежности законодавца; те коначно, да сматрају да Суд може и да сачека са доношењем одлуке до извршења Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, јер то може бити претходно питање. У супротном сматрају да треба донијети одлуку којом се утврђује да су оспорене одредбе закона у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Пуномоћник Нотарске коморе који се придружује наводима друге стране у поступку је осим тога истакао и да упориште за увођење нотарски обрађене исправе у поједине оспорене законске одредбе налази и у Закону о облигационим односима.

9.3. У току овог поступка од стране странака и заинтересованих лица, те по захтјеву Уставног суда Федерације од стране Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине и Федералног министарства правде достављени су бројни прилози и документација. Уставни суд Федерације је става да већина прилога није релевантна за доношење одлуке у овом предмету, што ће надаље укратко и образложити.

9. 3.а) Прилози пуномоћника подносиоца захтјева у виду дописа Нотарске коморе, те кореспонденција унутар Нотарске коморе нису релевантни за овај поступак, као такви немају својство доказа за ово уставносудско одлучивање јер се и не односе на питање оцјене уставности према поднесеном захтјеву.

9. 3.б) Прилози у виду дописа Општинског суда у Зеници од 10.06.2016. године који је достављен и овом суду, којим се постављају бројна питања, а између осталих да ли је неко од овлашћених лица поднио овом суду захтјев за оцјену уставности свих осталих закона, нарочито везано за конкретне одредбе Закона о стварним правима, Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине и Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, те којим се даје иницијатива да се поднесе захтјев за оцјену уставности и предлаже покретање поступка оцјене уставности одредаба закона поменутих у образложењу пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, релевантно је искључиво у смислу утврђивања чињенице да је у примјени одредби Закона о нотарима и овдје оспорених закона дошло до „конфузије“, односно да редовни суд у том правцу проблематизује питање вршења својих надлежности.

9. 3.ц) Показаоци из пореских управа у Федерацији Босне и Херцеговине у односу на промет непокретности које је презентовао пуномоћник подносиоца захтјева, као и из одређених општинских судова у Федерацији Босне и Херцеговине, а који показују процентуално учешће адвокатуре у односу на самостално сачињавање таквих уговора од стране грађана прије доношења Закона о нотарима, при чему је мањи проценат таквих правних послова сачињен од стране адвоката, релевантан је искључиво у дијелу у којем се од стране овог суда може закључити и потврдити његов став и из раније Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015.

године, да се у овом случају не ради о „сукобу“ између нотаријата и адвокатуре, да у том правцу опсег послова који је законодавац додијелио нотаријату изузимајући, према наводима подносиоца захтјева, адвокатуру из тог процеса, није питање којим се бавио или ће се бавити овај суд. Исто се односи и на прилоге које је у том правцу доставила друга страна у поступку. Овај суд посматра наведено у контексту права грађанина, односно физичких и правних лица која су у одређеном уговорном односу и легитимности циља за увођење обавезе нотарски обрађене исправе у готово све сегменте правног живота у Федерацији Босне и Херцеговине. Из наведеног се само може закључити да је прије ступања на снагу Закона о нотарима, највећи проценат сачињених приватних исправа у облику уговора о преносу права власништва сачињен од самих уговорних страна (физичких или правних лица), а претежан број (процентуално готово у цијелости) аката за упис у судски регистар правних лица сачињен од стране тих правних лица.

9. 3.д) Бројни закони из различитих области који су на снази у ентитету Република Српска, као и закони који третирају област нотаријата или јавног биљежништва у земљама у сусједству и други посебни закони, релевантни су искључиво у дијелу који показује да су различите државе (мисли се на сусједне државе) на другачији начин регулисале ово питање. У питању су или земље Европске уније као што је Република Хрватска или земље које су у кандидатском или сличном статусу, па се из наведеног може само закључити да приговор, односно навод друге стране у поступку да је ту област требало регулисати због европских интеграција Босне и Херцеговине, не стоји у смислу тога да је јасно да нити једним међународним актом релевантним за овај процес није захтијевано нити прописано који тип нотаријата треба да буде уведен на територију и Федерације Босне и Херцеговине, односно каква конкретна законодавна рјешења су нужна, него је то остављено на слободну процјену законодавца. Стога се и не може аргументовано позивати на ту чињеницу за рјешавање овог уставносудског предмета. Истовремено анализирајући у том правцу одлуке Уставног суда Републике Српске и Апелациног суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те законе који су на снази у Републици Српској, једино што се може мериторно закључити је да поменути судови нису рјешавали постављена питања у меритуму, тако да се не може позивати на различиту праксу судова у Босни и Херцеговини. Такође, а у складу са организацијом власти у Босни и Херцеговини, као и у Федерацији Босне и Херцеговине, ова материја је у искључивој надлежности ентитета, а питање хармонизације ентитетских прописа на нивоу цијеле Босне и Херцеговине, сем у дијелу у којем овај суд потврђује да је то добра интенција, није релевантно за рјешавање овог предмета. Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, изузев апелација којима се „оспорава“ ранија пресуда овог суда, а које показују изузетну упорност законодавца у смислу не извршавања коначне и обавезујуће пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, ни на који начин не доприносе утврђивању релевантних чињеница за овај предмет.

9. 3.е) Прилози друге стране у поступку у виду Економске студије о нотаријату, стручних чланака из те области, извода из закључака са конференција итд., иако занимљиво правно штиво, нису релевантни и немају статус доказа у овом уставносудском предмету. Наиме, они се у кључном баве искључиво промовисањем „латинског нотаријата“ у Федерацији Босне и Херцеговине и његовим успјесима, као и историјатом нотарске службе. По мишљењу овог суда претежно представљају материју заговарања за увођење тог типа нотаријата, и не могу бити од значаја у рјешавању овог конкретног предмета.

9. 3.ф) Уставни суд Федерације је прибавио, односно затражио податке од Федералног министарства правде и Парламента Федерације Босне и Херцеговине за достављање образложења које је претходило доношењу оспорених закона, те је имало у виду образложења Закона о стварним правима, Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине, Закона о измјенама и допунама Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине и др. Уставни суд Федерације констатује да

образложења овлашћеног предлагача закона која су претходила њиховом усвајању, суштински не третирају разлоге појединих законских рјешења која су овдје оспорена.

9. 3.г) Такође, затражена је информација о извршењу пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Од стране пуномоћника Федералног министарства правде достављен је у форми преднацрта Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, који се налази у парламентарној процедури. То Министарство је предложило да овај суд застане са даљим поступањем у овом предмету до одлучивања Парламента Федерације Босне и Херцеговине о поменутом закону. Истовремено је наведено да је правно неоснован навод да је правни основ за доношење оспорених одредби закона неки други закон.

Из овог текста Преднацрта, који је у мају 2018. године достављен у парламентарну процедуру, а ради, како је наведено, усаглашавања са пресудом овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, видљиво је да се овај пут овлашћени предлагач закона опредијелио за потпуно другачије рјешавање питања нотаријата као јавне службе. Обавеза нотарски обрађене исправе је предложена у односу на располагање имовином малољетних и пословно неспособних лица и правне послове којима се обећава нека чинидба као поклон с тим што се недостатак нотарске форме, у том случају надомјештава извршењем обећане чинидбе. Уводи се поступак солемнизације (потврђивања) исправе код правних послова регулисања имовинских односа између брачних и ванбрачних другова, преноса или стицања власништва или других стварних права на некретнинама и када су у питању оснивачка акта и промјена статута привредних друштава, која, по предложеном рјешењу, могу сачињавати и друга лица, а бити потврђена од стране нотара по законској процедури када, уколико је исправа сачињена у складу са законом, нотарском потврдом добија снагу јавне исправе. У овом дијелу, уз уважавање аргумената овлашћеног подносиоца захтјева, Уставни суд Федерације је садржај предложеног текста Преднацрта сагледао искључиво у свјетлу потврђене чињенице да не стоје аргументи да постоји „опасност“ по правни живот у Федерацији Босне и Херцеговине и правну сигурност и стабилност у оспореним областима, уколико се област нотаријата уреди и на другачији начин. На таквој квалификацији су инсистирали пуномоћници друге стране у поступку, те претежни дио својих излагања и усмјерили на, у суштини, поновно оспоравање односно довођење у питање пресуде овог суда у предмету број: У-15/10 од 02.12.2015. године, у односу на раније важећи члан 73. Закона о нотарима.

9.4. Уставни суд Федерације подсјећа да је Пресудом број: У-15/10 од 02.12.2015. године ранији члан 73. Закона о нотарима оцијењен неуставним. Пресуда донесена те године, још није извршена, односно тек у мају 2018. године је од стране Владе Федерације Босне и Херцеговине утврђен текст Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима и упућен у парламентарну процедуру. У међувремену, од доношења наведене пресуде па до данас, законодавац је као друга страна у том поступку у два наврата пред овим судом тражио преиспитивање цитиране пресуде у односу на члан 73. Закона о нотарима. Рјешењима овог суда број: У-15/10 од 08.07.2016. и 05.12.2016. године овај суд је одбио приједлоге о преиспитивању цитиране пресуде. У међувремену је, законодавац покренуо и апелацију пред Уставним судом Босне и Херцеговине у односу на цитирану пресуду овог суда, која је у предмету број: АП-2481/16 тог суда Одлуком о допустивости од 07.03.2017. године одбачена као недопуштена, јер по општепознатом ставу и тумачењу надлежности Уставног суда Босне и Херцеговине тај суд није надлежан за преиспитивање пресуда/одлука ентитетских уставних судова у апстрактној контроли уставности. Но, готово истовремено, Нотарска комора путем већег броја нотара, такође је поднијела апелацију против поменуте пресуде, иако није нити била странка у том поступку, као што није нити у овом. Слиједом већ утврђеног става Уставни суд Босне и Херцеговине је Одлуком број: АП-2567/16 од 16.02.2018. године исту одбацио као недопуштену из истих разлога.

Рјешењем овог суда број: У-15/10 од 20.12.2017. године утврђено је да Пресуда Уставног суда Федерације, број: У-15/10 од 02.12.2015. године није извршена.

Имајући у виду све наведене чињенице, радње које је законодавац предузимао, те чињеницу да је у циљу извршења поменуте пресуде тек у мају 2018. године Влада Федерације Босне и Херцеговине као овлашћени предлагач доставила законодавцу текст

у виду Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, Уставни суд Федерације децидно истиче да стање неуставности у односу на ову област и у односу на одредбе Закона о нотарима које су оцијењене неуставним, а које се према сили Устава Федерације Босне и Херцеговине не могу примјењивати од дана објаве пресуде у „Службеним новинама Федерације БиХ“, траје изузетно дуго и директно представља кршење одредбе о коначности и обавезности одлука овог суда која је уставни императив. Без поштивања и избјегавањем или неоснованим одуговлачењем извршења пресуда овог суда, а у конкретном случају оцјењујемо да је дошло до грубог кршења разумног рока за извршење пресуде овог суда, не може се говорити о уставности и законитости у Федерацији Босне и Херцеговине која је кључ за друштво засновано на принципима владавине права.

Оспорене одредбе закона у овом поступку, не само према наводима подносиоца који их директно повезује са Пресудом овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, него и дијелом према наводима друге стране у поступку у којем је један од приједлога да се застане са одлучивањем у овом предмету до евентуалног усвајања Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима, што је став и овлашћеног предлагача закона, потврђује чињеницу да је рјешавање у овом уставносудском предмету неодвојиво од питања посљедица неуставности раније одредбе члана 73. Закона о нотарима. Уставни суд Федерације утврђује да је Закон о нотарима системски закон, што је појам општеприхваћен у правној теорији, да као такав садржи материјалноправне и процесноправне, те организационе норме којим се на свеобухватан начин прописује нотаријат у Федерацији Босне и Херцеговине. Стога је неприхватљив аргумент друге стране у поступку који се своди на то да тај закон, односно раније важећа одредба члана 73. Закона о нотарима, није била или није, а такође не може бити основ за доношење ових посебних законских одредби које су оспорене у овом предмету. У формалноправном смислу свакако да је основ за доношење свих закона од стране законодавца садржан у Уставу Федерације Босне и Херцеговине. У конкретном случају суштински је основ за прописивање обавезности нотарски обрађене исправе управо у системском закону који третира област нотаријата, а то је Закон о нотарима. При томе се не доводи у питање хијерархија закона која не постоји у уставноправном животу у Федерацији Босне и Херцеговине. Но, Уставни суд Федерације подсјећа да су у Федерацији Босне и Херцеговине на снази закони (примјера ради Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, објављен у „Службеним новина Федерације БиХ“, бр.: 49/06 и 51/09), који налажу усклађивање других закона, такође са законом који је у формалноправном смислу исте правне снаге. Уставни суд Федерације подсјећа на наводе овлашћеног предлагача, па и друге стране у поступку да ће, по доношењу измјена Закона о нотарима бити нужно усагласити оспорене одредбе закона са измијењеним текстом Закона о нотарима. Уставни суд Федерације такође подсјећа на образложење Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, у дијелу који гласи: „Као што је напријед образложено оспорена одредба члана 73. Закона је стога у цијелости оцијењена неуставном, те даном објаве у „Службеним новина Федерације БиХ“, одредбе које су оцијењене таквим више нису на снази. У вези с тим како је у међувремену донесен један број посебних закона који су прописивали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом системском закону, по којем је та могућност прописана више не постоји, те се импликације ове уставносудске одлуке проширују и на посебне одредбе“. Примјера ради Закон о осигурању („Службене новине Федерације БиХ“, број: 23/17) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у службеном гласилу тј. дана 06.04.2017. године, након што се одредба ранијег члана 73. Закона о нотарима није могла примјењивати. Очигледно је да је донијет од стране законодавца примјеном његових уставних законодавних овлаштења, али и да је раније важећом одредбом члана 73. Закона о нотарима била прописана могућност доношења „будућих законских рјешења“, која ће прописивати обавезну нотарски обрађену исправу. Како јасно произилази из наведеног дијела образложења Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, импликације те пресуде директно се проширују и на овакву законодавну активност законодавца. Уставни суд Федерације не налази да је, имајући у виду све чињенице овог предмета, потребно да утврђени и образложени став у тој пресуди коригује или мијења.

9.5. Уставни суд Федерације, иако нерадо, у рјешавању овог конкретног уставносудског предмета, имајући у виду све претходно наведене чињенице, оспорене одредбе Закона и то дијелу у којем се императивно прописује искључиво обавеза нотарски обрађене исправе у различитим областима, мора посматрати и у контексту усаглашености закона као једном од принципа за успоставу владавине права и ријешити ову уставноправну ситуацију. Бјелодано је утврђена чињеница да је оспоренима одредбама закона у дијелу како је то одлучио овај суд, нарушен основни принцип, а то је принцип владавине права, који укључује правну сигурност и стабилност. Као што је дијелом образложено и у пресуди овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године, према јуриспруденцији Европског суда за људска права, основни принцип оцјене закона је, осим принципа обавезне доступности, прецизности и предвидљивости, кључни да је законско рјешење у складу са владавином права. Владавина права у том конвенцијском смислу подразумијева да су законска рјешења донесена у циљу развоја демократских институција у друштву, уз поштивање принципа нужности и сразмјерности. У уставноправном смислу владавина права подразумијева обавезу законодавца да доноси законе у најбољем јавном и друштвеном интересу, који притом, морају бити међусобно усклађени. И из навода овлашћеног предлагача закона, Федералног министарства правде произилази да ће евентуално доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о нотарима како је предложен, захтијевати истовремену законодавну активност на усклађивању и других посебних закона, од којих су неки овдје и оспорени. На исти начин, непостојање у правном животу одредбе члана 73. Закона о нотарима, а којом се прописивала и регулисала надлежност нотара у смислу обавезности нотарски обрађене исправе за одређене правне послове, консеквентно је производила посљедицу у виду нужности да се у разумном року цитирана одредба измијени у складу са упутствима из образложења пресуде овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године и истовремено посебни закони којима је *in concreto* прописана обавеза нотарски обрађене исправе, усагласе са системском, измијењеном одредбом о надлежности нотара.

Како, међутим, до тога у неразумно дугом временском периоду није дошло, а из утврђених чињеница се закључује и да законодавна активност у погледу извршења раније пресуде овог суда је тек у некој почетној фази, коју би требала слиједити законодавна активност у односу на ове посебне одредбе из посебних закона које се у суштинском смислу наслањају на надлежност нотаријата за сачињавање нотарски обрађене исправе, то је овај суд ово стање озбиљног кршења уставности дугог трајања, морао ријешити. Наведено је „иако нерадо“, јер је међусобно усклађивање закона директна обавеза и надлежност законодавца. Но, у оваквој уставноправној ситуацији, Уставни суд Федерације је слиједећи врхунски уставни принцип владавине права, утврдио да оспорене одредбе закона из изреке пресуде, искључиво у оним дијеловима у којима не остављају никакву могућност уговорним странама које склапају одређени правни посао, а као такве нису прописане нити у Закону о нотарима, нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Уставни суд Федерације не сматра да је потребно да понавља аргументацију из коначне и обавезујуће Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године, која је у односу на овдје оспорене одредбе Закона претежним дијелом релевантна и за рјешавање по овом предмету.

Уставни суд Федерације у том правцу може да допуни да аргумент друге стране у поступку да у процесу европских интеграција у Босни и Херцеговини, и ентитет Федерација Босне и Херцеговине је био обавезан да уведе нотаријат као јавну службу, да га не оспорава, напротив. Но, нити једним документом није, нити може бити прописана обавеза, којом се налаже држави у којем обиму и на који начин, те који од модуса нотаријата ће сматрати најпримјеренијим и прописати га. Такође, Уставни суд Федерације поновно истиче да је становишта да је хармонизација прописа из одређених области на нивоу Босне и Херцеговине пожељна. Но, чињеница да је дијелом, на простору другог ентитета, донесен Закон о нотарима и посебни закони којима се преферира тзв. „латински тип нотаријата“, те да се ни Уставни суд Републике Српске, нити Апелациони суд Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине нису бавили тим питањем (доношењем процесних одлука, неприхваћањем иницијативе и нису разматрали постављена питања о нотаријату у меритуму), нису у конкретном

случају такве природе да би утицале на доношење ове уставносудске одлуке. При том, чињеница да је у земљама у сусједству, које су или дио Европске уније, као што је Република Хрватска или такође као и Босна и Херцеговине у процесу придруживања, Република Србија и Република Црна Гора, уведена нотарска служба са потпуно другачијим уређењем надлежности нотара, јесте занимљива са становишта упоредног права, али не може бити и није од кључног значаја за рјешавање овог уставносудског предмета.

9.6. Аргументација друге стране у поступку да од стране овог суда није оцијењена као неуставна форма нотарски обрађене исправе у претходном поступку, тако се не може покретати уставносудска заштита у овом конкретном поступку није прихватљива, осим у дијелу у којем и друга страна у поступку, супротно аргументацији којом оспорава „везу“ између предмета у којем је оцијењена уставност појединих одредби Закона о нотарима са овим поступком, посредно овим потврђује да се суштина рјешавања по овом уставносудском предмету не може одвојити од коначне и обавезујуће пресуде у предмету овог суда број: У-15/10 од 02.12.2015. године. Из изреке ове пресуде јасно произилази да је питање нотарски обрађене исправе посматрано у односу на оспорене одредбе искључиво у контексту давања ексклузивитета за такву строгу форму закључења правних послова у готово свим сферама уговарања, а не у контексту који му придаје друга страна у поступку.

При свему овоме, треба имати на уму да је прописивање строге форме правних послова изузетак у материји грађанског и пословног (трговачког, привредног) права, у којој уопштено доминира принцип слободе (аутономије) воље и слободне диспозиције.

Како такви правни послови подразумијевају диспонирање приватним правима, свако ограничавање и отежавање таквог диспонирања од стране законодавца мора бити са највећом пажњом одмјерено и несумњиво засновано на јавном интересу. Управо зато, свако прописивање таквих ограничења мора да се доведе у везу са уставним и законским гаранцијама које стоје на страни грађана, односно правних субјеката и њихове слободне диспозиције својим приватним правима, али и са оним гаранцијама које стоје на страни заштите њихове приватности уопште. Јер, те гаранције заправо омогућавају да се реализује једно од најбитнијих личних својстава (капацитета) правних субјеката: њхова пословна способност, као правна подлога на којој они, управо својом слободном вољом, дјелују ради остваривања својих животних и пословних интереса.

Интегритет те слободе уређивања облигационих односа не може се одвојити од уставних гаранција примјене „највишег нивоа међународно признатих права и слобода“ утврђених самим уставом или међународним правним инструментима који имају уставни ранг, нити се може изоловати од уставне гаранције на „једнакост пред законом“. Не може га се, исто тако, одвојити и изоловати ни од гаранције права на приватност, јер се та крупна гаранција у своме аспекту заштите приватности с обзиром на имовинске интересе, без сумње, уз све остало, односи и на активности професионалне и пословне нарави. Када се оспорене одредбе проматрају у томе контексту, сасвим се јасно указује њихов ограничавајући учинак у свим случајевима када оне утврђују да правним субјектима који су наумили закључити ваљан правни посао или предузети ваљану правну радњу у диспонирању својим приватним правима остаје само један пут: нотарски обрађена исправа. „Оштрина“ тог ограничења је очевидна, чак и уз пуну свијест о томе да се свако субјективно право може законом ограничити због „виших“ разлога.

Стога у овом предмету није, нити може бити упитно право законодавца да у општем интересу прописује ограничења у приватноправној сфери, али јесте и треба бити упитно да ли су оштрина овог ограничења, с обзиром на раније правно стање, те његова ширина, с обзиром на број оспорених одредби, у складу са горе поменутим уставним гаранцијама.

Другачије речено, да ли су већ постојећа ограничења слободне диспозиције због неопходности нарочите форме појединих правних послова била тако неефикасна и да ли је степен правне сигурности субјеката и сигурности правног промета био толико низак, да је то изискивало да се у готово цјелокупном приватноправном подручју правни субјекти (физичка и правна лица) лише сваке могућности избора у погледу начина

закључења ваљаних правних послова и начина предузимања ваљаних правних радњи и да им се наметне само форма нотарски обрађене исправе?

Уставни суд Федерације сматра да је иначе оправдана и неопходна брига законодавца за сигурност правног промета и правну сигурност правних субјеката у приватноправним односима, у овом случају добила законодавни израз који правни субјекти с правом могу перципирати као „наметнуту бригу“, што је само по себи *contradictio in adiecto*, и што ствара логичну асоцијацију на правно подручје у којем је „наметнута брига“ друштвени и законодавни императив као једино рјешење: старатељство.

Стога се оспорене одредбе морају посматрати из аспекта ограничавања слободе (аутономије) воље правних субјеката, као њиховог личног својства (капацитета). А то намеће закључак да је, у односу на раније правно стање у којем је, прописаном строжијом формом, већ била манифестована брига законодавца за степен правне сигурности и сигурност правног промета, у појединим правним пословима који то несумњиво изискују, оспореним одредбама учињен радикалан корак којим је, према становишту Уставног суда Федерације, нарушен деликатни баланс између јавног и приватног интереса.

То је, с једне стране, резултовало непримјереним сужавањем принципа слободне диспозиције, које у приватноправној сфери представља правну вриједност највишег ранга, неодвојиву од интегритета правног субјекта. Али, не само то. Са друге стране, угрожено је право на једнакост пред законом оних правних субјеката који, упркос својим квалификацијама, верификованим знањима и вјештинама, не могу више радити оно што су, као стручњаци, раније могли, а што се, опет, не може одвојити од њиховог професионалног интегритета.

То оспорене одредбе, доводи у опреку према уставним гаранцијама уживања највишег нивоа међународно признатих права и слобода из члана II.2. и једнакости пред законом из члана II.2.1.ц) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

На основу свега изнесеног, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је већином гласова у саставу: Александра Мартиновић, предсједница Суда, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, др сц. Шахбаз Џихановић, проф. др Един Муминовић и др сц. Ката Сењак, судије Суда.

Број: У-22/16
Сарајево, 06.03.2019. године

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине

Александра Мартиновић, с.р.

.....

111.

На основу члана 28. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/95 и 37/03), а у вези са чланом 21. Пословника Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 40/10 и 18/16), у прописаном року, улажем

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ

на донесену Пресуду Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, број: У-22/16 од 06.03.2019. године која се има приложити у Записник са сједнице и уложити у предмет, те објавити у цијелости у „Службеним новинама Федерације БиХ“ заједно са цитираном Пресудом

Уз уважавање већинског мишљења мојих колегица и колега, не слажем се са донесеном Пресудом већине због чега, гласајући против, нисам могла подржати донесену одлуку.

Моји разлози за издвојено мишљење подијелила би у неколико дијелова, прво опредјељење законодавца у Босни и Херцеговини (Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине) за увођење једне нове институције којој законодавац повјерава јавна овлашћења, приближавање босанскохерцеговачког законодавства прописима ЕУ, а затим осврт на саму донесену Пресуду број: У-22/16 од 06.03.2019. године.

У процесу реформе која се одвија у Босни и Херцеговини послије потписивања Општег оквирног споразума за мир Босне и Херцеговине, 14.12.1995. године, држава Босна и Херцеговина опредијелила се да постигне ефикасан и модеран правни систем који уважава, признаје и прихвата постигнуте европске стандарде. На том реформском путу значајан допринос даје и увођење нотаријата као нове институције. Босанскохерцеговачки законодавац (Парламент Федерације Босне и Херцеговине, Народна скупштина Републике Српске и Скупштина Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине) се опредијелио да слиједи стечена позитивна искуства земаља ЕУ у овој правној области. Поред тога била су то и позитивна искуства у другим транзицијским земљама у окружењу посебно у Републици Словенији, док су у Републици Хрватској одређена рјешења измијењена и прилагођена рјешењима већине земаља ЕУ. Ово занимање у Босни и Херцеговини је сада једна нова институција која своје коријене вуче из периода Краљевине Југославије када је донесен Закон о јавним биљежницима (нотарима) 1930. године. Према параграфу 52. и 53. споменутог закона, надлежност нотара имала је особине латинског типа нотаријата као што је и данас прихваћено у Босни и Херцеговини, а јавнобиљежничка акта имала су снагу извршног наслова. Одлуком АВНОЈА 1944. године укинут је Закон о јавном биљежништву, а ти послови тада су пренесени на судове, органе управе и адвокате. Према овом закону из 1930. године, нотар није државни службеник него је то било лице јавног повјерења. У социјалистичком периоду од 1945. до 1992. године није постојао институт јавног биљежништва у Босни и Херцеговини иако су многе социјалистичке земље познавале „државни нотаријат“.

Реформске пројекте у Босни и Херцеговини морамо посматрати и у ској вези са трансформацијом правног уређења и његовим развојем од социјалистичке државе до слободне и демократске тржишне привреде и правне државе, гдје у оквиру тога морамо прихватити неопходност да се у цијелој држави, а не само у једном ентитету уведе на идентичан начин једна нова јавна служба, а то је нотаријат.

На такав начин је осигурана пуноважност и признавање исправа, а тиме и укупна правна сигурност у ентитетима и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине. Увођење нотаријата у Босни и Херцеговини је такође и важан корак за интеграцију државе Босне и Херцеговине у ЕУ. За све будуће државе које желе интеграцију у ЕУ важно је да своје правно уређење хармонизирају са европским правом. Истина, не постоји јединствена регулатива за нотарску професију у државама чланицама ЕУ. Ипак, се у већини држава чланица које припадају такозваном „континентално-европском правном кругу“, нотаријат подразумијева као јавна служба у смислу „латинског нотаријата“. Европски парламент је у Одлуци од 18.01.1994. године формулисао заједничке основне принципе нотарске професије у ЕУ која је прихватила и Босна и Херцеговина[3].

Надаље, Европски суд правде (у правном предмету Ц-342/15-Пирингер) је потврдио право држава чланица да предвиђају обавезну нотарску обраду која се не може доводити у питање позивањем на слободу пружања услуга припадника других правно-савјетодавних група занимања (а посебно адвоката). У том погледу највиши Суд ЕУ даје сљедеће образложење[4].

На основу тих заједничких принципа постиже се још један корак у правцу стварања правне државе и правне сигурности, а самим тим и корак према интеграцији Босне и Херцеговине у ЕУ.

---

[3] Службено гласило ЕУ, број: Ц 44 од 14.02.1994. године

[4] “Под оваквим околностима националне одредбе, које прописују да тачност уписа у земљишну књигу морају повјерити припадницима занимања за која се даје присега, попут нотара, доприносе осигуравању правне сигурности трансакција које се односе на земљиште и функционалности земљишних књига, и оне су уопштено везане за заштиту прописног функционисања правосуђа, што према судској пракси Суда представља увјерљив разлог општег интереса (види у овом смислу пресуду од 12.12.1996., путничка агенција *Broede*, Ц-3/95:Ц:1996:487, Рн. 36) и Пресуда од 24.05.2011. године Комисија/Аустрија (Ц-53/08, ЕУ:Ц:2011:338, Рн. 96)“.

Кад је у питању основна концепција закона о нотарима у Босни и Херцеговини, прихваћен је концепт „латинског нотаријата“, а дјелатност се дефинише као јавна служба коју обављају нотари који су самостални и независни носиоци те службе. То по природи значи да нотари обављају послове који по својој природи спадају у надлежност органа власти (судова, органа управе и других органа), али се ти послови повјеравају нотарима као јавна овлашћења. Сматрам да одредбе чл. 2., 4. и 90. Закона о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине имају основни значај за институцију нотаријата. Ово из разлога што је законом регулисано да је нотаријат јавна служба коју обављају нотари који су самостални и независни носиоци те службе, да су нотарске исправе јавне исправе и важе код свих органа власти и правних лица, као и да оне имају снагу извршне исправе уколико су сачињене у писаној форми и ако су састављене о неком праву потраживања које за предмет плаћања има одређену суму новца. Идентична рјешења су и у Закону о нотарима Републике Српске и Закону о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине. Тај значај огледа се у томе што је том одредбом ријешено питање правне снаге нотарских исправа, јер се њим осигурава правна сигурност у свим питањима у којима у границама своје надлежности, поступају нотари у цијелој Босни и Херцеговини.

И на крају кључне одредбе које одређују надлежност нотара за нотарску обраду одређених правних послова је одредба члана 73. Закона о нотарима Федерације Босне и Херцеговине, члана 68. Закона о нотарима Републике Српске и чланка 47. Закона о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине која по својој природи у свим законима има темпорални карактер. С обзиром на разграничење надлежности између Босне и Херцеговине и ентитета 2002. године када је донесен Закон о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине, није било могуће очекивати да истовремено са доношењем овог закона буду донесени и одговарајући посебни закони у смислу прописивања обавезне нотарске обраде за поједине правне послове. Дакле, Парламент Федерације Босне и Херцеговине се опредијелио, да наведена одредба има темпорални карактер и да ће бити дерогирана у оним дијеловима како поједини закони буду уређивали ово питање. Исто произилази и из саме одредбе члана 73. став 6. којим је прописано „да се одредбе истог члана примјењују само тако дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарске обраде исправа“.

Због опредјељења Парламента Федерације Босне и Херцеговине да се прихвате предложена рјешења за увођењем „латинског типа нотаријата“ поднесен је захтјев за оцјену уставности од стране Потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине и то члана 6. став 2., члана 27., те члана 69. до 73. Закона о нотарима, наводећи да су исте одредбе супротне члану II.A.2(1)ц, д, к, л, Устава Федерације Босне и Херцеговине, затим члану 2. Опште декларације о људским правима и члану 2. став 2. Међународном пакту о економским, социјалним и културним правима.

Рјешавајући по истом захтјеву Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине донио је Пресуду, број: У-15/10 од 02.12.2015. године и „утврдио да одредба члана 6. став 1. у дијелу који гласи: „као и лице које испуњава претпоставке из става 2. овог члана“ и став 2. истог члана, те чл. 27. и 73. Закона о нотарима („Службене новине Федерације БиХ“, број: 45/02), нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.“. У образложењу донесене Пресуде је наведено „да је Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине пошао од члана II.A.2(1) ц), д) и л) Устава Федерације Босне и Херцеговине којим је прописано да ће: Федерација осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у актима наведеним у Анексу, а посебно да сва лица унутар територије Федерације Босне и Херцеговине уживају право на: ц) једнакост пред законом; д) забрану сваке дискриминације; к) л) основне слободе: (...), слободу на рад“ (...); (2) Сви грађани уживају: а) (...), б) политичка права: (...) да имају једнак приступ јавним службама; при чему се такође, имају у виду и међународни уговори и други међународни споразуми, који су на снази у односу на Федерацију, и општа правила међународног права, који су према Одјељку VII. члану 3. Устава Федерације Босне и Херцеговине саставни дио законодавства Федерације Босне и Херцеговине, а према којем, у случају било које несагласности између међународних уговора и законодавства, превагу имају међународни уговори. С тим у вези, Уставни суд Федерације узео је у обзир члан 2., члан 23. став 1., а посебно члан 29. Универзалне декларације о људским правима, према којима сваком припадају сва права и слободе утврђене у овој Декларацији, односно, да свако има право на рад, те да у вршењу својих права и слобода свако се може подвргнути само оним ограничењима која су прописана законом искључиво у циљу обезбјеђења потребног признања и поштовања права и слобода других, као и задовољавања правичних захтјева морала, јавног поретка и општег благостања у демократском друштву.

Све ово указује на несагласност оспореног члана 73. Закона са цитираним одредбама члана II.A.2.(1) и (2) Устава Федерације Босне и Херцеговине, међународним уговорима и другим споразумима који су на снази у Федерацији Босне и Херцеговине, а садржани су и у Анексу Устава Федерације Босне и Херцеговине, посебно у погледу права на једнакост пред законом, те забрану дискриминације по било које основу.“.

Поред поменутог, у образложењу је наведено:

„Као што је напријед образложено, оспорена одредба члана 73. Закона је стога у цијелости оцијењена неуставном, те даном објаве у „Службеним новинама Федерације“, одредбе које су оцијењене таквим више нису на снази. У вези с тим како је у међувремену донесен један број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом системском закону, по којем је та могућност прописана више не постоји, те се импликације ове уставносудске одлуке проширују и на посебне одредбе.“.

Истом Пресудом, одредбе члана 69. до 72. споменутог Закона нису проглашене неуставним, и ако је подносилац захтјева тражио оцјену уставности истих чланова.

Овдје бих посебно истакнула одредбу члана 4. Закона којом је прописано, (да су нотарске исправе све исправе нотара, које он сачини на основу овог закона, а у оквиру своје надлежности. Нотарске исправе су: исправе настале нотарском обрадом, нотарске овјере и нотарске потврде. Нотарске исправе су јавне исправе и важе код свих органа власти, правних лица и других институција независно од тога од којег су нотара издате. Нотарски обрађене исправе, које је нотар сачинио у границама својих службених овлашћења у прописаној форми, имају пуну правну снагу јавне исправе о изјавама датим пред нотаром, чија уставност није ни цијењена, затим одредбу члана 69. која је врло битна, а чију уставност је цијенио Уставни суд Федерације и утврдио да је у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Истом одредбом је прописано, „да дефинише основу надлежности нотара, а то је сачињавање одређених исправа које имају карактер јавних исправа, и да је нотар надлежан да предузима нотарску обраду исправа, издаје потврде, као и да овјерава потписе, рукописе, пријеписе“. Из ове одредбе произилази да нотари и даље могу обављати послове нотарске обраде исправа када је то прописано Законом.

Имајући у виду карактер члана 73. Закона који је имао темпорални каракатер како је то било прописано ставом 6. (одредбе овог члана вриједе само тако дуго док не буду замијењене посебном регулативом о обавези нотарске обраде исправа која их изричито у цјелини или у дијеловима ставља ван снаге), поставља се суштинско питање, да ли се његова уставност и могла цијенити, имајући у виду, да су сви закони гдје је за правне послове неопходна нотарска обрада регулисани у законима, и то: Закон о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14), Закон о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 66/13, и 100/13), Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/03 и 54/04), Закон о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/04), Породични закон Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14 и Закон о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 32/03 и 39/09). Сви напријед донесени закони донесени су прије доношења Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број: У-15/10 од 02.12.2015. године. По мени, доношењем материјалних закона прије доношења одлуке Суда извршена је имплементација члана 73., а самим тим и престала је његова примјена, имајући у виду став 6. члана 73. Закона. Нотари су и послије доношења споменуте одлуке имали правни основ за сачињавање нотарски обрађених исправа што су сви судови у Федерацији Босне и Херцеговине и прихватали.

У новом поднесеном захтјеву од 29.07.2016. године за оцјену уставности члана 29., 34., 35. и 36. Закона о регистрацији пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 27/05, 68/05, 43/09 и 63/14), члана 53., 82., 147., 190., 278., 305. Закона о стварним правима („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 66/13, и 100/13), члана 41. и 58. Закона о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/03 и 54/04), члана 70., 128., 130., 131., 136., 147., 163., 167., 176. и 237. Закона о насљеђивању у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/04), члана 238. и 258. Породичног закона Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 35/05, 41/05 и 31/14 и члана 23. Закона о извршном поступку („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 32/03 и 39/09), наведено је да одредбе истих закона нису у складу са Уставом Федерације Босне и

Херцеговине из разлога, што је у Образложењу Пресуде број: У- 15/10 од 02.12.2015. године наведено: „Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине је појаснио да је у међувремену донесен једна број посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, а како законски основ у овом системском закону по којем та могућност више не постоји, те се импликације ове пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине проширују и на посебне законе“. Исто тако у образложењу поднесеног захтјева је наведено „да члан 73. Закона о нотарима није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине из чега произилази да правни послови за које је посебним законима донесеним у складу са чланом 73. била прописана обавезна нотарска обрада одређених правних послова, те да су у супротности са чланом II.A.2 Устава Федерације Босне и Херцеговине, чл. 2., 23., 29. и 30. Универзалне декларације о људским правима из 1948. године, чланом 14. и 18. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, те чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију и чланом 25. Међународног пакта о грађанским и политичким правима“. Поред споменутога, наведено је „да се импликације ове одлуке Уставног суда проширују и на одредбе посебних закона који су прописали обавезну нотарску обраду одређених правних послова, те да Нотарска комора не жели да имплементира одлуку Уставног суда Федерације, већ и даље наставља израду правних послова у облику нотарски обрађене исправе“.

На одржаној јавној расправи 20.11.2018. године и 26.02.2019. године пуномоћник подносиоца захтјева није навео никакве друге разлоге неуставности споменутих чланова закона осим онога што је наведено у образложењу Пресуде број: У-15/10 од 02.12.2015. године.

На Сједници Суда о вијећању и гласању која је одржана 06.03.2019. године, Суд је донио Пресуду и утврдио неуставност свих одредби закона, како је то и наведено у изреци донесене одлуке. Нисам се сложила с већинским мишљењем својих колега из разлога што је Суд измијенио опредјељење Парламента Федерације Босне и Херцеговине који је законом пренио јавна овлашћења на једну нову јавну службу, а то је нотарска служба, измијенио њене надлежности и поред јасне одредбе чл. 4. и 69. Закона о нотарима којима је утврђено, да је у надлежности нотара да предузимају нотарску обраду исправа. Исте одредбе нису проглашене неуставним. По мом мишљењу, такво поступање и доношење одлуке од стране Уставног суда Федерације није у његовој надлежности, него је то у надлежности законодавца који треба да цијени цјелисходност и рационалност законских рјешења јер су то питања из домена законодавне политике једне државе, а у конкретном случају, Парламента Федерације Босне и Херцеговине који је основао једну јавну службу и утврдио њену надлежности.

Законодавац је и у овом случају нотарску службу уредио као јавну службу и на исту пренио јавно овлашћење. Уколико су на неку службу пренесена јавна овлашћења, та служба мора подједнако да води рачуна о правима и обавезама свих страна у поступку, за разлику од адвоката који самостално и независно обављају своју службу и штите само своју страну. Овдје је потребно додати и чињеницу, и то због сталних приговора од стране адвоката, да се овдје ради о Закону о адвокатима и Закону о нотарима који имају исту правну снагу јер су донесени од стране Парламента Федерације Босне и Херцеговине, а ствар је Парламента Федерације Босне и Херцеговине, да се опредијели које ће послове одредити да обављају адвокати, а које нотари. Не стоји приговор права на рад, слобода рада, слобода избора, право на имовину, јер свако лице има право да обавља послове за које испуњава услове, али у области јавне дјелатности морају постојати законска ограничења броја лица које обављају ту дјелатност као што су судије, тужиоци, правобраниоци, државни службеници, нотари итд.

У прилог наведеном образложењу мог Издвојеног мишљења, споменут ћу и донесено Рјешење број: У-18/05 од 31.05.2006. године Уставног суда Републике Српске, гдје Уставни суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности члана 68. Закона о нотарима („Службени гласник Републике Српске“, број: 86/04), који има идентична рјешења као и члан 73. Закона о нотарима у Федерацији Босне и Херцеговине.

Образлажући поднесену иницијативу Уставни суд Републике Српске је истакнуо „да законодавац на начин који сматра цјелисходним, а имајући у виду јавни интерес, нотарску службу уредио као јавну службу коју обаваљају стручна лица – нотари, као самостални и независни носиоци ове дјелатности. Споменутим законом Република Српска је сагласно наведеној уставној одредби на нотаре пренијела дио јавноправних овлашћења и прописала да је нотар дужан да независно и непристрасно обавља ову дјелатност, да мора подједнако водити рачуна о интересима свих странака у поступку јер према њима има положај службеног лица, те да нотар осигурава

чување, доказну снагу и извршност нотарски обрађених исправа. Истовремено, Република Српска је задржала право надзора над спровођењем Закона и дјелатности нотара. Увођењем овог института, по мишљењу Суда, осигурава се већа правна сигурност у правном систему Републике Српске, а постиже се и економичнија заштита права физичких и правних лица.

Питање оцјене евентуалне несагласности одредаба члана 68. Закона о нотарима са Законом о адвокатури, а на које указује давалац иницијативе, није у надлежности Уставног суда Републике Српске јер се ради о прописима исте правне снаге усвојеним од стране истог доносиоца, односно Народне скупштине Републике Српске. Према томе, искључиво је ствар законодавне политике које ће послове законодавац дати у надлежност адвокатима, а како ће, с друге стране, регулисати питање нотарске дјелатности, односно, у конкретном случају, за које ће правне послове прописати обавезну нотарску обраду исправа. При томе такође треба имати у виду да је законодавац оспореном одредбом предвидио могућност учешћа адвоката у поступку пред нотарима, тако што је ставом 6. члана 68. Закона о нотарима прописано, да припрему акта за нотарску обраду и овјеру исправа, као и заступање странака пред нотарима, могу вршити адвокати.

Овим чланом је, између осталог, утврђено да свако има право на рад и слободу рада, да је свако слободан у избору занимања и запослења и под једнаким условима му је доступно радно мјесто и функција.

Из наведене уставне одредбе несумњиво произилази да Устав не гарантује обим права на рад. По мишљењу Суда, овај уставни принцип прије свега подразумијева право да сваки грађанин има могућност да осигурава средстава за живот радом који је слободно изабрао или прихватио.“.

Исто тако, Апелациони суд Брчко Дистрикта није прихватио иницијативу адвоката Чедомира Остојића из Брчког за покретање поступка оцјене усаглашености члана 47. Закона о нотарима с чланом 13. став 1. Статута Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, број: 2/10). У овом случају, Суд је донио Рјешење број: 970 У 002071 18 Оус од 11.07.2018. године у којем је наведено „да је Законом о нотарима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине основан нотаријат као јавна служба, коју обављају нотари као самостални и независни носиоци те службе, затим да одређене нотарске исправе које нотари сачињавају имају доказну снагу јавних исправа, тако да нотарски обрађене исправе имају пуну доказну снагу јавне исправе о свим изјавама које су дате пред нотаром док нотарске потврде и овјере имају доказну снагу јавне исправе о чињеницама о којима се у њима свједочи. У конкретном случају, намјера законодавца је била да нотаријат формира као посебну јавну службу, имајући у виду да је исправа коју сачини нотар признато својство јавних исправа, а у одређеним случајевима и својство извршних исправа. У образложењу се даље наводи да за разлику од нотара адвокати обављају приватну професионалну дјелатност која се састоји у пружању различитих видова правне помоћи физичким и правним лицима, те заступају своје властодавце у поступку пред судовима и другим државним органима.

Суд надаље истиче да Скупштина Брчко Дистрикта као законодавац има статутарно овлашћење да на подручју Брчко Дистрикта уреди функционисање јавних служби према захтјевима и потребама правног система и таксативно према члану 47. Закона о нотарима гдје су наведени правни послови за чију правну ваљаност је неопходна нотарска обрада исправа. У том домену законодавац ужива одређено поље слободне процјене, а Суд у поступку оцјене усклађености правних аката не може цијенити цјелисходност и законодавност правних рјешења јер су то питања из области законодавне политике коју креира законодавац приликом доношења закона“.

Полазећи од наведеног сматрам, да је Уставни суд Федерације у предмету У-22/16 од 06.03.2019. године требао утврдити да су споменути чланови закона за које се тражи оцјена уставности, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Нисам се сложила са стајалиштем већине судија Суда, јер сам мишљења да ћа донесена одлука изазвати правну несигурност и правну неизвјесност код грађана на територији Федерације Босне и Херцеговине кад је у питању правна ваљаност исправа које су до сада сачињавали нотари.

Судија Уставног суда
Федерације Босне и Херцеговине

др сц. Ката Сењак, с.р.

.....

S K U P Š T I N A

112.

Na temelju članka 100. i 101. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18-isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na nastavku 7. sjednice održanom 07.05.2019. godine, donijela je:

ODLUKU
o izmjeni Poslovnika
Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.

U Poslovniku Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Treći Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 14/18 i 18/18-isp.), u članku 19. stavak 6. mijenja se i glasi:

“Zastupnici jedne ili više političkih stranaka koje u Skupštini imaju najmanje jednog izabranog zastupnika zajedno sa zastupnikom odnosno zastupnicima koji su se u toku trajanja mandata izjasnili da u daljem trajanju mandata u Skupštini djeluju kao samostalni zastupnici, mogu formirati jedan zajednički klub.”

Članak 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a ista će se objaviti u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 01-34-7542/19 **PREDSJEDATELJICA**
Datum: 07.05.2019. godine
Zenica **Amira Hadžić, v.r.**

113.

Na temelju Amandmana XIX na Ustav Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine FBiH», broj 7/96, «Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 1/96, 10/00, 8/04 i 10/04) i članka 10. stavak 3. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18-isp.), novi potvrđeni kandidat za mjesto predsjedatelja i/ili zamjenika predsjedatelja Skupštine Zeničko-dobojskog kantona iz reda bošnjačkog naroda, zajedno sa dvojicom ranije potvrđenih kandidata iz reda srpskog i hrvatskog naroda, na sjednici održanoj 27.05.2019. godine, donijeli su:

O D L U K U
o izboru predsjedatelja i
zamjenika predsjedatelja
Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.
(Izbor predsjedavatelja Skupštine)

Za predsjedatelja 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona izabran je **Ćazim Huskić.**

Članak 2.
(Izbor zamjenika predsjedatelja Skupštine)

Za zamjenike predsjedatelja 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona izabrani su **Ivo Tadić i Mladen Simić.**

Članak 3.
(Prestanak važenja ranije Odluke)

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o izboru predsjedateljice i zamjenika predsjedateljice Skupštine Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 2/19).

Članak 4.
(Stupanje na snagu i objavljivanje)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona».

Broj: 01-01-7898/19
Datum, 27.05.2019. godine
Z e n i c a

Ćazim Huskić

predsjedatelj Skupštine

Ivo Tadić

zamjenik predsjedatelja Skupštine

Mladen Simić

zamjenik predsjedatelja

.....

114.

Na temelju članka 100. stavak 1. i članka 101. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona - Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18-isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 9. sjednici održanoj dana 27.05.2019. godine, donijela je:

O D L U K U
o izmjenama Odluke o osnivanju
Kluba zastupnika Bošnjaka
8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.
(Izmjena sastava Kluba)

U Odluci o osnivanju Kluba zastupnika Bošnjaka 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 17/18 i 2/19), u članku 1. stavak 1. Točka 6. mijenja se i glasi: **„Jusić Vedad“.**

Članak 2.
(Izmjena zamjenika predsjednika Kluba)

U članku 2. stavak 2. mijenja se i glasi:
„Za zamjenika predsjednika Kluba izabran je **Ramo Isak“.**

Članak 3.
(Stupanje na snagu i objavljivanje)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona».

Broj: 01-01-8780/19 **PREDSJEDATELJICA**
Datum: 27.05.2019. godine
Zenica **Amira Hadžić, v.r.**

.....

115.

Na temelju članka 15. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona–Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18 isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 9. sjednici održanoj dana 27.05.2019. godine, d o n i j e l a j e:

O D L U K U
o dopuni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine

Članak 1.
(Dodavanje novog člana Kolegija)
U Odluci o obrazovanju Kolegija Skupštine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 17/18 i 2/19), iza točke 12. dodaje se nova točka 13., koja glasi:

13. Omer Škaljo - predsjednik Zajedničkog kluba zastupnika

Članak 2.
(Stupanje na snagu i objavljivanje)
Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona».

Broj: 01-01-8781/19 **PREDSJEDATELJICA**
Datum: 27.05.2019. godine
Zenica **Amira Hadžić, v.r.**

.....

116.

Na temelju Amandmana XXI na Ustav Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine FBiH», broj: 7/96, «Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 1/96, 10/00, 8/04 i 10/04) i članka 10. stavak 2. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona -Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18-isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 9. sjednici održanoj dana 27.05.2019. godine, donijela je:

O D L U K U
o izmjeni Odluke o potvrđivanju prijedloga kandidata za mjesto predsjedatelja i/ili zamjenika predsjedatelja Skupštine

Članak 1.
(Potvrđivanje novog prijedloga kluba naroda)

U Odluci o potvrđivanju prijedloga kandidata za mjesto predsjedatelja i/ili zamjenika predsjedatelja Skupštine («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj:17/18 i 2/19), u članku 1. pod točkom 1. riječi **„Amira Hadžić**“ zamjenjuju se riječima „**Ćazim Huskić.**“

Članak 2.
(Stupanje na snagu i objavljivanje)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona».

Broj: 01-34-8782/19 **PREDSJEDATELJICA**
Datum: 27.05.2019. godine
Zenica **Amira Hadžić, v.r.**

.....

117.

Na temelju članka 15. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona–Treći Pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18 i 18/18-isp.), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 9. sjednici održanoj dana 27.05.2019. godine, d o n i j e l a j e:

O D L U K U
o izmjeni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine

Članak 1.
(Izmjena sastava Kolegija)

U Odluci o obrazovanju Kolegija Skupštine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 17/18 i 2/19), Točka 1. mijenja se i glasi:

1. Ćazim Huskić – predsjedatelj Skupštine,
predsjedatelj Kolegija,

Članak 2.
(Stupanje na snagu i objavljivanje)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona».

Broj: 01-01-8783/19 **PREDSJEDATELJ**
Datum: 27.05.2019. godine
Zenica **Ćazim Huskić, v.r.**

.....

V L A D A

118.

Na temelju članka 50. stavak 1. točka b) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o načinu izvršenja Presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetu Dujak Vinko i 52 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 17303/15 i dr i Hrnjić i 57 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 20954/13 i dr.

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Predmet ove odluke je definiranje načina izvršenja obveza Zeničko-dobojskog kantona, kao mjerodavne razine vlasti, na izvršenju domaćih sudskih presuda u korist aplikanata, koje su bile predmet postupka pred Europskim sudom za ljudska prava u predmetu Dujak Vinko i 52 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 17303/15 i dr i Hrnjić i 57 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 20954/13 i dr.

Članak 2.
(Izvršenje Presuda Europskog suda za ljudska prava)

Nalaže se Ministarstvu financija Zeničko-dobojskog kantona da u ime Zeničko-dobojskog kantona, sa ciljem izvršenja Presuda Europskog suda za ljudska prava iz članka 1. ove odluke, u dijelu koji se tiče obveza prema aplikantima po Presudama Europskog suda za ljudska prava u predmetu Dujak Vinko i 52 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 17303/15 i dr i Hrnjić i 57 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 20954/13 i dr., da najkasnije do 07.05.2019. godine izvrši plaćanje na ime dosuđene nematerijalne štete po aplikantu i na ime troškova i izdataka po aplikaciji nastalih u postupku pred Europskim sudom za ljudska prava, plus svaki porez koji može biti zaračunat na dosuđenu nematerijalnu štetu, a na temelju validne dokumentacije dostavljene putem Kantonalnog pravobraniteljstva Zenica.

Članak 3.
(Realiziranje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-06-7733/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

119.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 15. stavak (2) i (4) Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva financija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o preraspodjeli sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

Odobrava se preraspodjela sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) između proračunskih korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport.

Članak 2.
(Način preraspodjele i namjena sredstava)

Preraspodjela sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

- na razdjelu 22, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 – Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2019. godina, umanjuju se za 84.900,00 KM;
- na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0000 – Osnovno obrazovanje, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2019. godina, uvećavaju se za 84.900,00 KM, a po proračunskim korisnicima kako slijedi:

Redni broj	Proračunski kod	Proračunski korisnik	Ekonomski kod	Iznos za uvećanje	Namjena sredstava
1	22020035	OŠ „Mula Mustafa Bašeskija“ Donje Moštre, Visoko	821600	10.000,00	Kotlovnica sa drvenarnicom
2	22020032	OŠ „Alija Nametak" Buci, Visoko	821600	3.050,00	Dio stolarije
3	22020041	OŠ „Kovači" Zavidovići	821600	16.400,00	Sanacija šteta na krovu nastalih usljed elementarnih nepogoda i uplata iznosa PDV-a
4	22020043	OŠ „Vozuća“ Zavidovići	821600	3.800,00	Nabava i ugradnja jarbola
5	22020038	„Druga osnovna škola“ Zavidovići	821600	3.800,00	Nabava i ugradnja jarbola
6	22020022	OŠ „Abdulvehab Ilhamija“ Kalošević, Tešanj	821600	4.300,00	Nabava kotla na pelet
7	22020046	OŠ „Ahmed Muradbegović“ Zenica	821600	5.150,00	Izrada energetskog audita
8	22020059	OŠ „Miroslav Krleža“ Zenica	821600	3.800,00	Nabava i ugradnja jarbola
9	22020060	OŠ „Musa Ćazim Ćatić“ Zenica	821600	3.800,00	Nabava i ugradnja jarbola
10	22020061	OŠ „Skender Kulenović“ Zenica	821600	27.000,00	Uplata PDV-a na ime donacije od Japanske ambasade namjenjene zamjeni stolarije na školi
11	22020052	OŠ „Hamza Humo“ Babino Zenica	821600	3.800,00	Nabava i ugradnja jarbola
		Ukupno osnovne škole:		84.900,00	

Članak 3.
(Izvještavanje)

Proračunski korisnici su dužni sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška istih, a Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport će Vladi Zeničko-dobojskog kantona podnijeti kompletno izvješće o utrošku sredstava odobrenih ovom odlukom.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se proračunski korisnici kojima su odobrena sredstva za rekonstrukciju i investiciono održavanja, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-7734/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

120.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – OŠ „ Alija Nametak“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0048 – OŠ „Alija Nametak“, Grad Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.000,00 KM;

b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 4.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane BH Telecom d.d. Sarajevo škola će utrošiti za nabavu računarske opreme za potrebe izvođenja nastave u kabinetu informatike .

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8191/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

121.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – OŠ „ Safvet-beg Bašagić“, Općina Visoko.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0037 – OŠ „Safvet-beg Bašagić“, Općina Visoko sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.000,00 KM;

b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 4.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane BH Telecom d.d. Sarajevo škola će utrošiti za nabavu računarske opreme za potrebe izvođenja nastave u kabinetu informatike .

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8192/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

122.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – OŠ „ Meša Selimović“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0058 – OŠ „Meša Selimović“, Grad Zenica sredstva na poziciji 613900 (MBC 901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.800,00 KM;

b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0058 – OŠ „Meša Selimović“, Grad Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.800,00 KM;

c) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 732112 – Primljeni tekući transferi od Federacije Bosne i Hercegovine neplanirani u proračunu, uvećavaju se za 9.600,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane Federacije Bosne i Hercegovine odnosno od Federalnog ministarstva zdravstva škola će utrošiti za realiziranje projekta „Gibati se je lako, to može dijete svako“ nabavu sportske opreme i uređenje poligona za potrebe izvođenja nastave tjelesnog odgoja.

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8193/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

123.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5 sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – OŠ „ Hamza Humo“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0052 – OŠ „Hamza Humo“, Grad Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 3.000,00 KM;

b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 3.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane BH Telecom d.d.Sarajevo škola će utrošiti za nabavu informatičke opreme za potrebe izvođenja nastave u kabineta informatike.

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8194/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

124.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – OŠ „Skender Kulenović“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0061 – OŠ „Skender Kulenović“, Grad Zenica sredstva na poziciji 613400 – Nabavka materijala, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 665,00 KM;

b) na poziciji 613500 – Nabava goriva, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 150,00 KM;

c) na poziciji 613900(MBC 902) – Ugovorene i druge posebne usluge, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.135,00 KM;

d) na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.950,00 KM;

e) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 732112 – Primljeni tekući transferi od Federacije BiH, uvećavaju se za 9.900,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane Ministarstva zdravstva Federacije BiH škola će utrošiti za realiziranje projekta „Hraniti se zdravije je COOL“ za realiziranje promoviranja zdrave ishrane .

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8195/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

125.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU „ Prva gimnazija“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0020 – JU „ Prva gimnazija“, Grad Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 3.000,00 KM;

b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 3.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane BH Telecom d.d. Sarajevo škola će utrošiti za nabavu računarske opreme za potrebe izvođenja nastave u kabinetu informatike .

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8196/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

126.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU „Prva gimnazija“, Grad Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na sljedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0020 – JU „ Prva gimnazija“, općina Zenica sredstva na poziciji 613400 – Nabava materijala, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 1.000,00 KM;

b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0020 – JU „ Prva gimnazija“, Grad Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 1.000,00 KM;

c) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 2.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane BH Pošta d.o.o. Zenica škola će utrošiti za nabavu sportskih rekvizita za održavanje nastave tjelesnog odgoja kao i za nabavku knjiga za školsku biblioteku.

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8197/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

127.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU „ Tehnička škola“, općina Zenica.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na slijedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0024 – JU „ Tehnička škola“, općina Zenica sredstva na poziciji 613700 – Izdaci za tekuće održavanje, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 1.500,00 KM;

b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0024 – JU „ Tehnička škola“, općina Zenica sredstva na poziciji 613900 (MBC 901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 600,00 KM;

c) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0024 – JU „ Tehnička škola“, općina Zenica sredstva na poziciji 613900 (MBC 902) – Ostale ugovorene usluge, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 3.600,00 KM;

d) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0024 – JU „ Tehnička škola“, općina Zenica sredstva na poziciji 821300 – Nabava opreme, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 19.541,51 KM.

e) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 733122 – Donacije od stranih pravnih lica u proračunu, uvećavaju se za 25.241,51 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane Fondacije Geen HAAS Foundation (GHF) sa sjedištem u gradu OXNARD, Kalifornija, SAD škola će utrošiti za realiziranje projekta „Edukacija za CNC tehnologije“ .

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će su u u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8895/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

128.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 48. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – O.Š. „ 15. April“, općina Kakanj.

(2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, vrši se na slijedeći način:

a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0005 – O.Š. „ 15. April“, općina Kakanj sredstva na poziciji 613700 – Izdaci za tekuće održavanje, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 4.760,00 KM;

b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0005 – O.Š. „ 15. April“, općina Kakanj sredstva na poziciji 613900 (MBC 901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2019. godina, uvećavaju se za 240,00 KM;

c) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2019. godina, sredstva na poziciji 722751 – Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, uvećavaju se za 5.000,00 KM.

Članak 2.
(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

(1) Uplaćena sredstva od strane Općinskog načelnika općine Kakanj škola će utrošiti za rješavanje problema vodosnabdjevanja u objektu područe škole „Gora“.

(2) Škola je dužna sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8894/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

129.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova za 2019.godinu, broj: 02-14-8907/19, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju sredstava za nabavu opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva

Članak 1.
(Visina sredstava)

Odobravaju se sredstva za nabavku opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu – redovna sredstva u iznosu od 800.000,00 KM (slovima: osamstotinatisuća konvertibilnih maraka).

Članak 2.
(Naziv projekta)

Pojedinačna nabava opreme iz članka 1. ove Odluke će se vršiti prema nazivu projekta, u okviru planiranih sredstava, kako je navedeno u tabeli:

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANA SREDSTVA U KM
I OPREMA - Specijalna kombi vozila - Putnička vozila - Alkometri - Mobilni radari - Foto aparati i druga oprema za krim. tehniku - Strojeva za izradu fotografija - Uredski namještaj - Računari i druga informatička oprema (printer za akreditacije, foto aparat, računar sa pripadajućim softverom sa bazom podataka policijskih akreditacija, TV aparati, juniper npr.SSG 5, switch 48 port) - Klima uređaji - Printeri i kopir aparati - Električni uređaji - Dogradnja video nadzora PS Breza i PS Visoko (nosilac projekta općine Breza i Visoko sa učešćem MUP ZDK)	
U K U P N O I:	**800.000,00**

Članak 3.
(Izvor sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 15, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821 300, pozicija „Nabava opreme“ - redovna sredstva za 2019. godinu.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8908/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

130.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova za 2019. godinu, broj: 02-14-8907/19, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju sredstava za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva

Članak 1.
(Visina sredstava)

Odobravaju se sredstva za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu – redovna sredstva u iznosu od 135.000,00 KM (slovima: stotinutridesetpettisuća konvertibilnih maraka).

Članak 2.
(Naziv projekta)

Pojedinačne rekonstrukcije iz članka 1. ove Odluke će se vršiti prema nazivu projekta, u okviru planiranih sredstava, kako je navedeno u tabeli:

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANA SREDSTVA U KM
II REKONSTRUKCIJE: Rekonstrukcije i investiciono održavanje: - rekonstrukcija prostorija krim.tehnike, - rekonstrukcija sustava zagrijavanja u policijskim postajama, - rekonstrukcija nadstrešnica u policijskim postajama, - sanacija mokrih čvorova i vodovodnih instalacija u organizacionim jedinicama, - sanacija keramike u hodnicima te potkova u organizacionim jedinicama, - zamjena unutrašnje i vanjske stolarije u policijskim postajama, - sanacija elektroinstalacija u organizacionim jedinicama, - gletovanje i krečenje hodnika i ureda u organizacionim jedinicama, - radovi na fasadi i krovu u organizacionim jedinicama.	
U K U P N O II:	**135.000,00**

Članak 3.
(Izvor sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 15, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821 600, pozicija „Rekonstrukcije i investiciono održavanje“ - redovna sredstva.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8909/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

131.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova za 2019. godinu, broj: 02-14-8910/19, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju sredstava za nabavku stalnih sredstava u obliku prava prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva

Članak 1.
(Visina sredstava)

Odobravaju se sredstva za nabavu stalnih sredstava u obliku prava prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019.godinu – redovna sredstva u iznosu od 40.000,00 KM (slovima: četrdesettisuća konvertibilnih maraka).

Članak 2.
(Naziv projekta)

Pojedinačna nabava stalnih sredstava u obliku prava iz članka 1. ove Odluke će se vršiti prema nazivu projekta, u okviru planiranih sredstava, kako je navedeno u tabeli:

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANA SREDSTVA U KM
STALNA SREDSTVA U OBLIKU PRAVA: - licenca za vještačenja mobitela - nadogradnja, optimizacija i administracija softvera za automatsku obradu prekršaja sa radarskih sustava (mobilni i stacionirani radarski sustavi).	
U K U P N O:	**40.000,00**

Članak 3.
(Izvor sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 15, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821 500, pozicija „Nabava stalnih sredstava u obliku prava“.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8911/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

132.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova za 2019. godinu, broj: 02-14-8912/19, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju sredstava za nabavu opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - namjenska sredstva

Članak 1.
(Visina sredstava)

Odobravaju se sredstva za nabavku opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu – namjenska sredstva u iznosu od 200.000,00 KM (slovima: dvijestotinetisuća konvertibilnih maraka).

Članak 2.
(Naziv projekta)

Pojedinačna nabava opreme iz članka 1. ove Odluke će se vršiti prema nazivu projekta, u okviru planiranih sredstava, kako je navedeno u tabeli:

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANA SREDSTVA U KM
I OPREMA - Putnička vozila - Uredski namještaj - Klima uređaji i druga oprema - Računarska i druga informatička oprema - Printeri - Uređaji za potpis,akviziciju i snimanje - Foto aparati - Kopir aparati i druga oprema	
U K U P N O I:	**200.000,00**

Članak 3.
(Izvor sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 15, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821 300, pozicija „Nabava opreme“ - namjenska sredstva za 2019. godinu.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8913/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

133.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja Ministarstva unutarnjih poslova za 2019. godinu, broj: 02-14-8912/19, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju sredstava za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu namjenska sredstva

Članak 1.
(Visina sredstava)

Odobravaju se sredstva za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu – namjenska sredstva u iznosu od 140.000,00 KM (slovima: stotinučetrdesettisuća konvertibilnih maraka).

Članak 2.
(Naziv projekta)

Pojedinačne rekonstrukcije iz članka 1. ove Odluke će se vršiti prema nazivu projekta, u okviru planiranih sredstava, kako je navedeno u tabeli:

NAZIV PROJEKTA	PLANIRANA SREDSTVA U KM
II REKONSTRUKCIJE: -rekonstrukcija elektro mreže u organizacionim jedinicama, -rekonstrukcija sistema ventilacije u prostorijama centralne arhive, -rekonstrukcija dizala u MUP-a u sjedištu.	
U K U P N O II:	**140.000,00**

Članak 3.
(Izvor sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 15, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821 600, pozicija „Rekonstrukcije i investiciono održavanje“ - namjenska sredstva.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8914/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

134.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), članka 9. i 10. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 29/05), sukladno Odluci o preraspodjeli rashoda u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu broj: 07-03-01/14-6031-1/19 od 10.04.2019. godine i Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-37-7585/19, od 07.05.2019. godine, na prijedlog Ministarstva zdravstva Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019.godine, donosi

O D L U K U
o odobravanju sredstava JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za provođenje obvezne preventivne sustavne dratizacije u objekatima i površinama kojima upravlja Zeničko-dobojski kanton za 2019. godinu

Članak 1.
(Predmet)

Odobravaju se sredstva JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u iznosu od 100.000,00 KM (slovima: stotinu tisuća konvertibilnih maraka) za realiziranje ugovora o provođenje obvezne preventivne sustavne deratizacije (proljetna i jesenja faza 2019. godine) u objektima i površinama kojima upravlja Zeničko-dobojski kanton, koji će JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, nakon provedenog postupka javne nabave zaključiti sa izabranim ponuditeljem.

Članak 2.
(Analitička konta)

(1) Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 3/19) sa razdjela 21-Ministarstvo zdravstva, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100, pozicija “Tekući transfer za deratizaciju”, na temelju Odluke o preraspodjeli rashoda u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu broj: 07-03-01/14-6031-1/19 od 10.04.2019. godine.

(2) Sredstva odobrena ovom odlukom transferirat će se na žiro račun JU Instutut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica broj: 1418010001937146, na temelju zaključenog ugovora o nabavci sa izabranim ponuditeljem i ispostavljene fakture dobavljača.

Članak 3.
(Provođenje Odluke)

Za provođenje ove odluke zadužuju se Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona i JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 4.
(Izvještavanje)

JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica obvezna je izvjestiti Ministarstvo zdravstva o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-7748/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

135.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i članka 27. Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 3/19), a na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju financijskih sredstava
Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.
(Predmet)

Odobravaju se financijska sredstva Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 100.000,00 KM (slovima: stotisuća konvertibilnih maraka), na ime troškova potrebnih za financiranje redovnih obaveza i aktivnosti za period april – juni 2019. godine.

Članak 2.
(Ekonomski kod)

Odobrena sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, godinu (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 3/19), razdjel 18, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100, subanalitika IAD003, pozicija „Tekući transfer za Agenciju za privatizaciju“ – ESCROW sredstva, na žiro-račun broj: 1340100000013021 otvoren kod ASA Banka d.d. Sarajevo.

Članak 3.
(Realiziranje sredstava)

Sredstva odobrena ovom odlukom realizovat će se nakon što Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine sa transakcijskog računa broj: 195-001-00000014-89, otvorenog kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, izvrši prijenos sredstava na transakcijski račun Zeničko-dobojskog kantona broj: 1340100000017386 otvoren kod ASA banke dd Sarajevo.

Članak 4.
(Provođenje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za gospodarstvo i Ministarstvo financija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8200/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

136.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) i Zaključka o usvajanju Programa utroška proračunskih sredstava u 2019. godini (Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima-ESCROW), broj: 02-14-8217/19 od 14.05.2019. godine, na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju financijskih sredstava
Udruzi gospodarstvenika „Biznis centru“ Jelah-Tešanj u svrhu sufinanciranja organizacije 15. međunarodnog sajma gospodarstva Tešanj 2019

Članak 1.
(Predmet)

Odobravaju se financijska sredstva Udruzi gospodarstvenika „Biznis centru“ Jelah-Tešanj u iznosu od

20.000,00 KM (slovima: dvadesettisuća konvertibilnih maraka) u svrhu sufinanciranja organizacije 15. Međunarodnog sajma privrede - Tešanj 2019.

Članak 2.
(Obaveza korisnika sredstava)

Udruzi gospodarstvenika „Biznis centru“ Jelah-Tešanj organizirat će sajamsku manifestaciju u periodu 13.-16.06.2019. godine obvezan je dostaviti Izvješće sa svim bitnim dokazima o utrošku odobrenih sredstava najkasnije tri mjeseca po prijemu sredstava.

Članak 3.
(Ekonomski kod)

(1) Realiziranje ove odluke izvršit će se iz Escrow sredstava, nakon što Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine sa transakcijskog računa broj: 195-001-00000014-89, otvorenog kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, prebaci sredstva u visini utvrđenoj člankom 1. ove odluke ,na transakcijski račun Zeničko-dobojskog kantona broj: 134 01 000000 17386 otvoren kod ASA banke dd Sarajevo.

(2) Nakon priliva sredstava iz stavka 1. ovog članka, izvršit će se isplata odobrenog iznosa iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 18, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614 500, pozicija „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima“, na transakcijski račun Udruge gospodarstvenika „Biznis centru“ Jelah-Tešanj broj: 1990460053481047, otvoren kod Sparkasse Bank.

Članak 4.
(Provođenje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za gospodarstvo i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8916/19. **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

137.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a sukladno Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu, („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19) i Zaključka o usvajanju Programa utroška proračunskih sredstava u 2019. godini (Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima-ESCROW), broj: 02-14-8217/19 od 14.05.2019.godine, na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o odobravanju financijskih sredstava
Udrugi poslodavaca Usora

Članak 1.
(Predmet)

Odobravaju se financijska sredstva Udrugi poslodavaca Usora, u iznosu od 10.000,00 KM (slovima: desettisuća konvertibilnih maraka), u svrhu sufinanciranja nastupa na 15. Međunarodnom sajmu gospodarstva Tešanj 2019 i njenog rada.

Članak 2.
(Obveza korisnika sredstava)

Udruga poslodavaca Usora je obvezna dostaviti Izvješće o realiziranju utrošenih sredstava sa specifikacijom troškova najkasnije tri mjeseca po prijemu sredstava.

Članak 3.
(Ekonomski kod)

(1) Realiziranje ove odluke izvršit će se iz Escrow sredstava, nakon što Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine sa transakcijskog računa broj: 195-001-00000014-89, otvorenog kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, prebaci sredstva u visini utvrđenoj člankom 1. ove odluke ,na transakcijski račun Zeničko-dobojskog kantona broj: 134 01 000000 17386 otvoren kod ASA banke dd Sarajevo.

(2) Nakon priliva sredstava iz stavka 1. ovog članka, izvršit će se isplata odobrenog iznosa iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), razdjel 18, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614 500, pozicija „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima“, na transakcijski račun Udruge poslodavaca Usora, broj: 1011610064351164, otvorenog kod Privredne banke Sarajevo.

Članak 4.
(Provođenje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za gospodarstvo i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-8917/19. **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

138.

Na temelju člana 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona- Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), člana 7. Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16) i člana 3. Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 3/19), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o raspodjeli sredstava za financiranje političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona za mjesec travanj 2019. godine

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobrava se isplata sredstava u iznosu od 33.333,34 KM (slovima: tridesettri tisuće tristo-tridesettri/34 konvertibilnih maraka) za političke stranke zastupljene u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, za mjesec travanj 2019. godine.

Članak 2.
(Raspored sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke raspoređuju se na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama koje su osvojile mandate u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona,
- 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih mandata koje svaka politička stranka zastupljena u Skupštini Kantona, ima u trenutku dodjele mandata,
- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje se klubovima zastupnika srazmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Članak 3.
(Trenutak raspodjele)

Kao trenutak raspodjele sredstava iz članka 2. ove odluke smatra se dan donošenja odluke Vlade Kantona o raspodjeli istih.

Članak 4.
(Proračunska organizacija i ekonomski kod)

Isplata sredstava iz članka 1. ove Odluke će se izvršiti na temelju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 3/19), sa razdjela 10, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 – Skupština Kantona, Naziv pozicije “Tekući transfer za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih zastupnika”.

Članak 5.
(Realiziranje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona i Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 6.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i biti će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-7735/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

139.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 1., članka 8. i članka 10. Odluke o prihvaćanju kreditnog zaduženja prema Ugovoru o zajmu između Bosne i Hercegovine i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Bosne i Hercegovine i Razvojne banke Vijeća Evrope (CEB) za projekat „Izgradnja reginalnog vodovoda Plava voda“ („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 8/17), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 6. sjednici održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o davanju ovlaštenja za potpisivanje ugovora, mjenica i mjeničnih ovlaštenja i drugih dokumenata potrebnih za realiziranje ugovora za projekat „Izgradnja regionalnog vodovoda Plava voda“

Članak 1.
(Ovlaštenje premijeru Kantona za potpisivanje ugovora)

Ovlaštava se premijer Kantona Mirza Ganić, da u ime Zeničko-dobojskog kantona potpiše ugovore za projekat „Izgradnja regionalnog vodovoda Plava voda“ i to:

a) Podugovor o zajmu između Federacije Bosne i Hercegovine, koju predstavlja Federalno ministarstvo financija i Zeničko-dobojskog kantona,

b) Podugovor o zajmu između Zeničko-dobojskog kantona i JP Regionalni vodovod „Plava voda“ d.o.o. Travnik,

c) Poseban ugovor o garanciji za kreditno zaduženje „Izgradnja regionalnog vodovoda Plava voda“ kod Federalnog ministarstva financija i Europske banke za obnovu i razvoj između Zeničko-dobojskog kantona i Grada Zenica,

d) Ugovor u svezi sa otplatom kredita za Projekat „Plava voda“ između Zeničko-dobojskog kantona i JP Regionalni vodovod Plava voda d.o.o. Travnik.

Članak 2.
(Ovlaštenje ministru financija za potpisivanje mjenica i mjeničnih ovlaštenja)

Ovlaštava se ministar financija Josip Lovrić, da u ime Zeničko-dobojskog kantona potpiše mjenice, mjenična ovlaštenja i druge dokumente potrebne kao sredstvo osiguranja zajma za realiziranje ugovora iz članka 1. ove odluke.

Članak 3.
(Stupanje na snagu i objava)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-34-8905/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

140.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i članka 4. stavak 1. Zakona o koncesijama (Pročišćeni tekst) („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/03), na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o pristupanju provođenja procedure dodjele koncesije za istraživanje i eksploataciju krečnjaka na lokalitetu “Trebačko brdo”, Općina Tešanj

Članak 1.
(Predmet)

Pristupa se provođenju procedure dodjele koncesije za istraživanje i eksploataciju krečnjaka na lokalitetu „ Trebačko brdo“, Općina Tešanj, na parceli označenoj kao k.p.broj: 703/1 K.O. Trepče, zvana “Trebačko brdo”.

Članak 2.
(Lokacija)

Istražno-eksploatacijski prostor definiran je koordinatama prelomnih točaka:

Točka 1Y= 6 504 393 X= 4 941 729

Točka 2Y= 6 504 437 X= 4 941 747

Točka 3 Y= 6 504 454 X= 4 941 759

Točka 4 Y= 6 504 426 X= 4 941 838

Točka 5 Y= 6 504 490 X= 4 941 521

Točka 6 Y= 6 504 587 X= 4 941 456

Točka 7 Y= 6 504 694 X= 4 941 484

Točka 8 Y= 6 504 602 X= 4 941 927

Točka 9 Y= 6 504 659 X= 4 941 924

Točka 10 Y= 6 504 478 X= 4 941 628

Točka 11 Y= 6 504 457 X= 4 941 635

Točka 1 Y= 6 504 393 X= 4 941 729

Ukupna površina istražno-eksploatacijskog prostora na pomenutom lokalitetu je 3,3 ha .

Članak 3.
(Opći eliminatorni uvjeti)

Opći eliminatorni uvjeti za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine krečnjaka na predmetnom lokalitetu su:

a) Dokaz o uspješnom poslovanju ponuditelja u posljednje tri poslovne godine;

b) Dokaz o uredno izmirenim javnim prihodima (porezima, doprinosima, koncesionim naknadama);

c) Studiju o ekonomskoj opravdanosti dodjele koncesije na istraživanje i eksploataciju krečnjaka na lokalitetu „Trebačko brdo“, općina Tešanj koja je usklađena sa zahtjevom Načelnog sadržaja.

d) Izjava o prihvatćanju svih uvjeta iz članka 7. Odluke Općinskog vijeća Tešanj o davanju suglasnosti za dodjelu koncesije, broj: 01-49-2-1888-4/18 od 28.12.2018.godine, koji glasi:

„U cilju zaštite lokalne ceste LC-15 Medakovo-Trepče-Rakovice-Šije od prekomjernog opterećenja učestalim prometovanjem vozila sa eksploatacionim materijalom, obvezno je preusmjeravanje istog na nerazvstanu cestu zv. DRUM (put koji spaja Trebačko brdo sa putem Medakovo-Šije).

Koncesionar je dužan osigurati adekvatnu zaštitu okolnog zemljišta od urušavanja ili eventualne pojave klizišta, pristup privatnim parcelama i lokacijama na kojima se nalaze radio i drugi predajnici, te sanaciju površinskog kopa nakon završetka eksploatacije“.

Članak 4
(Posebni uvjeti)

Posebni uvjeti za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije na israživanje i eksploataciju mineralne sirovine krečnjaka su:

a) Vrijeme koncesije za istraživanje i eksploataciju je 10 godina, od čega do 2 godine za istraživanje, a ovisit će od utvrđenih rezervi mineralne sirovine;

b) Za eksploatirane količine mineralne sirovine krečnjaka (tehničko-građevinskog kamena) koncesionar je dužan plaćati kontinuiranu koncesionu naknadu u iznosu od minimalno 1.30 KM/ m^3 čvrste mase mineralne sirovine (slovima: jedna konvertibilna marka i trideset feninga po metru kubnom čvrste mase).

Koncesiona naknada za iskorišteni ukrasni kamen (arhitektonsko-građevinski kamen) je 5% od cijene prodate količine ukrasnog kamena po m^3, a koja ne može biti manja od 10% od ukupne godišnje eksploatirane količine mineralne sirovine krečnjaka u m^3 čvrste mase.

c) Minimalna količina eksploatirane mineralne sirovine za koju je koncesionar obvezan plaćati kontinuiranu koncesionu naknadu je 10.000,00 m^3 /godini čvrste mase mineralne sirovine krečnjaka (slovima: desettisuća metara kubnih čvrste mase po godini);

d) Minimalna jednokratna (fiksna) koncesiona naknada po hektaru istražno-eksploatacijskog prostora ležišta, „Trebačko brdo“, općina Tešanj, na parceli označenoj kao k.p.broj: 703/1 K.O. Trepče, je 10.000,00 KM/ha (slovima: desettisuća konvertibilnih maraka po hektaru).

Članak 5.
(Ostali uvjeti)

Ostali uvjeti za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu koncesije za eksploataciju i istraživanje mineralne sirovine krečnjka su:

a) Koncesija će se dodijeliti prema kriteriju najpovoljnijeg ponuditelja, odnosno, po principu najvećeg zbira bodova po temelju tenderskih kriterija, koji uključuju visinu kontinuirane i jednokratne koncesione naknade, minimalno godišnje realiziranje predmeta koncesije, poslovni rezultat, kao i na temelju općih kriterija dodjele koncesije za istraživanje i eksploataciju krečnjaka na istražno-eksploatacijskom prostoru ležišta, „ Trebačko brdo“, općina Tešanj, na parceli označenoj kao k.p.broj: 703/1 K.O. Trepče,

b) Procentualni udio kod vrjednovanja ponuda je:

a) kontinuirana naknada
maximalno 60 bodova;

b) jednokratna koncesiona naknada
maximalno 20 bodova;

c) minimalna godišnja realizacija
maximalno 20 bodova;

c) Najpovoljniji ponuditelj - koncesionar dužan je prije potpisivanja koncesionog ugovora Ministarstvu za gospodarstvo dostaviti:

- geodetski snimak „nultog stanja“ istražno-eksploatacionog polja,
- geodetski elaborat sa identifikacijom parcela,
- uplatnicu za jednokratnu naknadu,
- ovjerenu mjenicu sa mjeničnom izjavom na iznos vrijednosti minimalne dvogodišnje eksploatacije mineralnog resursa, koji iznosi 26.000,00 KM (slovima: dvadesetsesttisuća konvertibilnih maraka), prema minimalnoj kontinuiranoj koncesionoj naknadi.

Najpovoljniji ponuditelj - koncesionar dužan je odmah nakon potpisa Koncesionog ugovora osigurati:

- upis Koncesionog ugovora u Zemljišne knjige i dostaviti ZK uložak Ministarstvu za gospodarstvo, a u daljnjim upravnim postupcima i
- urbanističku suglasnost za istraživanje i eksploataciju, vodne akte, šumarsku suglasnost, okolinsku dozvolu i druge potrebne suglasnosti propisane posebnim propisima.

Članak 6.
(Istraživanje i eksploatacija)

Istražne i eksploatacijske radove, kao i sve druge prateće poslove, Koncesionar je dužan izvoditi sukladno odredbama važećih zakona i propisa kojima je uređena oblast istraživanja i eksploatacije mineralnih resursa, te drugih važećih zakonskih propisa.

Članak 7.
(Provođenje postupka izbora)

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo da, putem Povjerenstva koju imenuje ministar Ministarstva za gospodarstvo, provede postupak prikupljanja ponuda, izvrši odabir i predloži Ministarsvu za gospodarstvo najpovoljnijeg ponutelja.

Članak 8.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-18-7742/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

141.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i članka 26a. Zakona o agencijama i unutarnjim službama za zaštitu ljudi i imovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 78/08 i 67/13), na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o pravnim osobama koja su obvezna organizirati zaštitu ljudi i imovine iz mjerodavnosti Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.
(Predmet odluke)

Ovom odlukom određuju se Pravne osobe u čijoj strukturi kapitala Zeničko-dobojski kanton (u daljnjem tekstu: Kanton) ima vlasnički udio, kao i Pravne osobe čiji je osnivač Kanton, a koja su dužna organizirati zaštitu ljudi i imovine prema Zakonu o agencijama i unutarnjim službama za zaštitu ljudi i imovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 78/08 i 67/13 - u daljem tekstu: Zakon).

Članak 2.
(Pravne osobe iz mjerodavnosti Kantona)

Pravne osobe u čijoj strukturi kapitala Kanton ima vlasnički udio i Pravne osobe čiji je osnivač Kanton, a koja su dužna organizirati zaštitu ljudi i imovine su:

(1) Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica,

(2) Javna ustanova Univerzitet u Zenici,

(3) Javno poduzeće Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona d.o.o. Zavidovići,

(4) Javna ustanova Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu,

(5) Javna zdravstvena ustanova Zavod za bolesti ovisnosti,

(6) Javna ustanova Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica i

(7) Društvo za građevinske radove i usluge ŽGP ZENICA d.d. Zenica.

Članak 3.
(Obveza organiziranja zaštite ljudi i imovine)

(1) Pravne osobe iz članka 2. ove odluke, radi zaštite ljudi i imovne, dužna su organizirati vlastitu unutarnju službu zaštite ljudi i imovine ili angažovati agenciju sukladno sa Zakonom i podzakonskim propisima.

(2) Pravne osobe iz članka 2. ove odluke koje nisu organizovale zaštitu ljudi i imovine na način propisan u stavku (1) ovog članka dužna su tu zaštitu organizovati najkasnije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove odluke.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-04-8201/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

142.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), članka 18. stavak (7) Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/19), članka 27. stavak (2) Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/18) i članka 4. stavak (1) Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 4/18), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 2. vanrednoj sjednici, održanoj dana 08.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o utvrđivanju visine naknade za topli obrok zaposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima na koje se primjenjuje Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj - prosinac 2019. godine

Članak 1.
(Utvrđivanje visine naknade za topli obrok)

(1) Utvrđuje se visina naknade za topli obrok zaposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima na koje se primjenjuje Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj - prosinac 2019. godine u iznosu od 8,00 KM (slovima: osam konvertibilnih maraka) po radnom danu.

(2) Zaposlenik ima pravo na naknadu ishrane (topli obrok) za vrijeme rada samo za dane prisustva na poslu.

Članak 2.
(Izuzeće od primjene)

Naknada iz članka 1. stavak (1) ove odluke ne odnosi se na suce, tužitelje i stručne suradnike iz članka 4. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 72/05, 22/09 i 55/13).

Članak 3.
(Realizacija)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 4.
(Stupanje na snagu i datum primjene)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, primjenjuje se za period siječanj - prosinac 2019. godine i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-7687/19 **P R E M I J E R**
Datum, 08.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

143.

Na temelju članka 16. stavak (2) Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 18. stavak (6) Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2019.godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/18), članka 24. stavak (2) Zakona o plaćama policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/17), člana 38. Kolektivnog ugovora za policijske službenike u Ministarstvu unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko dobojskog kantona“, broj: 4/18) i članka 14. stavak (1) Uredbe o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja naknada i drugih materijalnih prava policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj:10/18), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 2. vanrednoj sjednici, održanoj dana 08.05.2019. godine, d o n o s i

O D L U K U
o utvrđivanju visine naknade za topli obrok policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-prosinac 2019.godine

Članak 1.
(Utvrđivanje visine naknade za topli obrok)

(1) Utvrđuje se visina naknade za topli obrok policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-prosinac 2019. godine, u iznosu od 8,00 KM (slovima:osam konvertibilnih maraka) po radnom danu.

(2) Policijskim službenicima Specijalne policijske jedinice Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona, pored naknade za topli obrok iz stavka (1) ovog članka, pripada i dodatna naknada za pojačanu ishranu u iznosu od 5,00 KM po radnom danu.

(3) Policijski službenik ima pravo na naknadu ishrane (topli obrok) za vrijeme rada samo za dane prisustva na poslu.

(4) Pravo na naknadu za topli obrok ne ostvaruje se u slučaju odsustva s posla po bilo kojem temelju (godišnji odmor, neplaćeno/plaćeno odsustvo, službeni put, odsustvo zbog bolesti, suspenzije, porođajnog odsustva i sl.).

Članak 2.
(Realiziranje)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 3.
(Stupanje na snagu i datum primjene)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, primjenjuje se za period siječanj-prosinac 2019.godine i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-7688/19 **P R E M I J E R**
Datum, 08.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

144.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 101. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj: 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11) i člankom 26. Zakona o ustanovama („Službeni list RBiH“, broj: 8/93 i 13/94), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 5. sjednici, održanoj dana 14.05.2019. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E
o razrješenju predsjednika i članova Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

I.

Razrješavaju se dužnosti predsjednik i članovi Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona prije isteka mandata i to:

1. Nermina Krzić,
2. Mersiha Bećirović,
3. Haša Begić,
4. Zoran Berberović,
5. Nezir Huseinspahić,
6. Indira Krujeziu,
7. Slaven Radoš i
8. Dženan Čolan.

II.

Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-34-8203/19 **P R E M I J E R**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

145.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 105. stavak 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18) i članka 30. stavak 2. Statuta Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 11/16), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E
o razrješenju dužnosti ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

I.

Mirzeta Subašić, dipl. ecc. iz Matuzića, Općina Doboj Jug, razrješava se sa pozicije ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, zbog opstrukcija rada Upravnog odbora i neusvajanja Izvješća o izvršenju Financijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2018. godinu.

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-34-8902/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

146.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 105. stavak 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18) i članka 4. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 12/03, 34/03 i 65/13), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 6. sjednici, održanoj dana 24.05.2019. godine d o n o s i

R J E Š E N J E
o imenovanju na kraći period ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

I.

Haša Begić, dipl. pravnica iz Zenice, imenuje se na poziciju ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja

Zeničko-dobojskog kantona, na kraći period, a najviše od tri (3) mjeseca, do okončanja postupka javnog oglasa.

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-34-8903/19 **P R E M I J E R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

147.

Na temelju članka 16. stavak 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), članka 9. i 10. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 29/05), na prijedlog Ministarstva zdravstva Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 4. sjednici, održanoj dana 07.05.2019. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I.

Zadužuje se JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica da provede postupak javne nabave usluga provođenja obvezne preventivne sustavne deratizacije u objektima i površinama kojima upravlja Zeničko-dobojski kanton, sukladno sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 39/14).

II.

Predmet javne nabavke su sljedeći objekti i površine iz mjerodavnosti Kantona:

1. obale površinskih vodotokova u gradskim i prigradskim zonama,
2. odgojno – obrazovni (škole, vrtići, fakulteti) i kulturni objekti sa pripadajućim vanjskim površinama,
3. kolektivni centri za smještaj i boravak izbjeglih i prognanih osoba,
4. objekti kantonalnih javnih zdravstvenih ustanova sa pripadajućim vanjskim površinama (obuhvaćajući: podrume, tavane, magacinski prostor, dvorišta, smetljarnike, garaže, otvorena i zatvorena odlagališta otpada, prostori za skladištenje i pripremu hrane, te pripadajuće površine kao što su dvorišta i parkovi),
5. kantonalne institucije i njihove ispostave sa pripadajućim vanjskim površinama (obuhvaćajući: podrume, tavane, magacinski prostor, dvorišta, smetljarnike, garaže, otvorena i zatvorena odlagališta otpada, prostori za skladištenje i pripremu hrane, te pripadajuće površine kao što su dvorišta i parkovi) i
6. vjerski objekti i groblja u gradskim naseljima kojima upravljaju vjerske zajednice.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-37-7585/19 **P R E M I J E R**
Datum, 07.05.2019. godine
Z e n i c a **Mirza Ganić, v.r.**

.....

MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU

148.

Na temelju članka 46. stavak 3. a u svezi sa člankom 45. stavak 6. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02 i 30/16) ministar za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E
o opozivu stalnog zamjenika notara

I.

Opoziva se postavljenje Adnana Husaomanovića, notarski pomoćnik u notarskom uredu Senade Husomanović, sa službenim sjedištem u Visokom, ulica Alije Izetbegovića 49., za stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara Senade Husomanović u toku 2019. godine.

II.

Službena ovlaštenja Adnana Husomanovića, kao zamjenika notara za sve slučajeve odsustva ili spriječenosti za rad notara Senade Husomanović tokom kalendarske 2019. godine, po temelju Rješenja Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj 06/04 -34-1048-1/19, od 29.01.2019.godine, prestaju danom opoziva.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu Senade Husomanović, notar sa službenim sjedištem u Visokom, ulica Alije Izetegovića 49., broj 06-34-1048/19, od 23.01.2019. za postavljenje Adnana Husomanovića, notarskog pomoćnika, za stalnog zamjenika u notarskom uredu naprijed navedenog podnositelja zahtjeva, za sve slučajeve njene spriječenosti za rad kao notara u 2019. godini, Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona donijelo je rješenje o postavljenju imenovanog za stalnog zamjenika za sve slučajeve spriječenosti podnositelja zahtjeva za rad kao notara u 2019. godini.

Odredbom članka 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH”, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zakon) propisana su pravila koja se primjenjuju u slučaju odsustvovanja notara iz službe u smislu postavljenja zamjenika notara, a u članku 46. propisan je način njegovog postavljenja. U stavku 5. članka 45. propisano je da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik, a u stavku 6. da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe, neujednačenu praksu u njihovoj primjeni, a sa ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za postavljenje pomoćnika notara za zamjenike notara i u tom smislu zakonitog postupanja, ovo ministarstvo je aktom broj 06/04/2-34-1048-2/19/19, od 01.02.2019. godine, zatražilo izjašnjenje notarskog ureda Senade Husomanović o posjedovanju notarskog ispita Adnana Husomanovića, pomoćnika notara. Na temelju izjašnjenja notarskog ureda Senade Husomanović utvrđeno je da pomoćnik notara Adnan Husomanović nema položen notarski ispit. Na upit Federalnom ministarstvu pravde koje shodno članku 130. Zakona, vrši nadzor nad primjenom Zakona, radi pojašnjenja navedenih uredbi i davanja daljih uputa za postupanje po zahtjevima notarskih ureda za postavljenje notarskih pomoćnika za zamjenike notara, dostavljen je odgovor, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, zaprimljen dana 14.02. 2019.godine. U odgovoru je između ostalog navedeno da je u članku 45. stavak (6) propisano da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe Zakona koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona koja se odnosi na osiguranje od odgovornosti. Dalje se navodi da s obzirom da u člancima 46.i 47. nisu utvrđeni uvjeti za postavljenje zamjenika notara, primjenjuje već navedena upućujuća norma iz članka 45. stavak (6) Zakona. Kako su u članku 26. Zakona propisani uvjeti za obavljanje službe notara gdje je stavkom (1) točka 7) propisano za ispunjavanje uvjeta posjedovanje položenog notarskog ispita, ova odredba se direktno primjenjuje na notarske zamjenike. Zaključak Federalnog ministarstva pravde je da se dvojba u provedbi Zakona pojavljuje zbog odredbe članka 45. stavak (5) Zakona gdje stoji da se između ostalog za zamjenika notara može postaviti notarski pomoćnik, ali da se njenim pravilnim postavljanjem u kontekst sa drugim zakonskim normama ista može otkloniti, posebno ako se uzme činjenica da se notarski pomoćnik osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara i polaganje notarskog ispita, dok zamjenik notara mora imati utvrđeno predznanje da bi mogao vršiti sve poslove umjesto notara. U prilog ovome ide i odredba članka 43. stavak (1) koja propisuje da notarski pomoćnik može obavljati sve poslove za koje je po zakonu notar ovlašten, ali samo pod neposrednim nadzorom notara, dok se u slučajevima za koje se postavlja zamjenik notara nema neposrednog nadzora notara i da zamjenik notara mora obavljati poslove u njegovom odsustvu samostalno kao i sam notar, kao i da su članom 47. Zakona izjednačena prava i dužnosti zamjenika sa pravima notara S obzirom na činjenicu da je notarska služba javna služba u kojoj mora biti zastupljen stručan i educiran kadar, za zamjenika notara mogu biti postavljene samo osobe koja imaju položen notarski ispit.

Slijedom naprijed navedenog, a uzimajući u obzir naknadno utvrđenu činjenicu da notarski pomoćnik Adnan Husomanović ne posjeduje notarski ispit, te uvažavajući suglasno odredbi članka 83. i 84. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine stavak i mišljenje Federalnog ministarstva pravde, dat u aktu, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, sukladno članku 46. stavak (3) Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH, broj: 45/02) donesena je odluka kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu pravde u roku od petnaest dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se izjavljuje putem Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 06/04 -34-1048-3/19 **M I N I S T A R**
Datum, 22.02.2019. godine
Z e n i c a **Mirnes Bašić, v.r.**

.....

149.

Na temelju članka 46. stavak 3. a u svezi sa člankom 45. stavak 6. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02 i 30/16) ministar za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E
o opozivu stalnog zamjenika notara

I.

Opoziva se postavljenje Denisa Beganovića, notarski pomoćnik u notarskom uredu Ramiza Pivića, sa službenim sjedištem u Zenici, ulica Braničaca Bosne broj 2., za stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara Ramiza Pivića u toku 2019. godine.

II.

Službena ovlaštenja Denisa Beganovića, kao zamjenika notara za sve slučajeve odsustva ili spriječenosti za rad notara Ramiza Pivića tokom kalendarske 2019. godine, po temelju Rješenja Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj 06/04 -34-785-1/19, od 22.01.2019.godine, prestaju danom opoziva.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu Ramiza Pivića, notar sa službenim sjedištem u Zenici, ulica Branilaca Bosne broj 2., broj 06-34-785/19, od 16.01.2019. za postavljenje Denisa Beganovića, notarskog pomoćnika, za stalnog zamjenika u notarskom uredu naprijed navedenog podnositelja zahtjeva, za sve slučajeve njene spriječenosti za rad kao notara u 2019. godini, Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona donijelo je rješenje o postavljenju imenovanog za stalnog zamjenika za sve slučajeve spriječenosti podnositelja zahtjeva za rad kao notara u 2019. godini.

Odredbom članka 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH”, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zakon) propisana su pravila koja se primjenjuju u slučaju odsustvovanja notara iz službe u smislu postavljenja zamjenika notara, a u članku 46. propisan je način njegovog postavljenja. U stavku 5. članka 45. propisano je da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik, a u stavku 6. da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe, neujednačenu praksu u njihovoj primjeni, a sa ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za postavljenje pomoćnika notara za zamjenike notara i u tom smislu zakonitog postupanja, ovo ministarstvo je aktom broj 06/04-02-785-2/19, od 07.02.2019. godine, zatražilo izjašnjenje notarskog ureda Ramiza Pivića o posjedovanju notarskog ispita Denisa Beganovića, pomoćnika notara. Na temelju izjašnjenja notarskog ureda Ramiza Pivića utvrđeno je da pomoćnik notara Denis Beganović nema položen notarski ispit. Na upit Federalnom ministarstvu pravde koje shodno članku 130. Zakona, vrši nadzor nad primjenom Zakona, radi pojašnjenja navedenih uredbi i davanja daljih uputa za postupanje po zahtjevima notarskih ureda za postavljenje notarskih pomoćnika za zamjenike notara, dostavljen je odgovor, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, zaprimljen dana 14.02.2019. godine. U odgovoru je između ostalog navedeno da je u članku 45. stavak (6) propisano da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe Zakona koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona koja se odnosi na osiguranje od odgovornosti. Dalje se navodi da s obzirom da u članovima 46.i 47. nisu utvrđeni uvjeti za postavljenje zamjenika notara, primjenjuje već navedena upućujuća norma iz članka 45.

stavak (6) Zakona. Kako su u članku 26. Zakona propisani uvjeti za obavljanje službe notara gdje je stavkom (1) Točka 7) propisano za ispunjavanje uvjeta posjedovanje položenog notarskog ispita, ova odredba se direktno primjenjuje na notarske zamjenike. Zaključak Federalnog ministarstva pravde je da se dvojba u provedbi Zakona pojavljuje zbog odredbe članka 45. stavak (5) Zakona gdje stoji da se između ostalog za zamjenika notara može postaviti notarski pomoćnik, ali da se njenim pravilnim postavljanjem u kontekst sa drugim zakonskim normama ista može otkloniti, posebno ako se uzme činjenica da se notarski pomoćnik osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara i polaganje notarskog ispita, dok zamjenik notara mora imati utvrđeno predznanje da bi mogao vršiti sve poslove umjesto notara. U prilog ovome ide i odredba članka 43. stavak (1) koja propisuje da notarski pomoćnik može obavljati sve poslove za koje je po zakonu notar ovlašten, ali samo pod neposrednim nadzorom notara, dok se u slučajevima za koje se postavlja zamjenik notara nema neposrednog nadzora notara i da zamjenik notara mora obavljati poslove u njegovom odsustvu samostalno kao i sam notar, kao i da su člankom 47. Zakona izjednačena prava i dužnosti zamjenika sa pravima notara S obzirom na činjenicu da je notarska služba javna služba u kojoj mora biti zastupljen stručan i edukovan kadar, za zamjenika notara mogu biti postavljene samo osobe koja imaju položen notarski ispit.

Slijedom naprijed navedenog, a uzimajući u obzir naknadno utvrđenu činjenicu da notarski pomoćnik Denis Beganović ne posjeduje notarski ispit, te uvažavajući suglasno odredbi članka 83. i 84. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine stav i mišljenje Federalnog ministarstva pravde, dat u aktu, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, sukladno sa člankom 46. stavak (3) Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH, broj: 45/02) donesena je odluka kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu pravde u roku od petnaest dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se izjavljuje putem Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 06/04 -34-785-3/19 **M I N I S T A R**
Datum, 22.02.2019. godine
Z e n i c a **Mirnes Bašić, v.r.**

.....

150.

Na temelju članka 46. stavak 3. a u svezi sa člankom 45. stavak 6. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02 i 30/16) ministar za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E
o opozivu stalnog zamjenika notara

I.

Opoziva se postavljenje Dragana Miletića, notarski pomoćnik u notarskom uredu Elze Dilber, sa službenim sjedištem u Zenici, ulica Aska Borića broj 26., za stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara Elze Dilber u toku 2019. godine.

II.

Službena ovlaštenja Dragana Miletića, kao zamjenika notara za sve slučajeve odsustva ili spriječenosti za rad notara Elze Dilber tokom kalendarske 2019. godine, po temelju Rješenja Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj 06/04-34-721-1/19, od 22.01.2019.godine, prestaju danom opoziva.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu Elze Dilber, notar sa službenim sjedištem u Zenici, ulica Aska Borića broj 26., broj 06-06-721/19, od 15.01.2019. za postavljenje Dragana Miletića, notarskog pomoćnika, za stalnog zamjenika u notarskom uredu naprijed navedenog podnosioca zahtjeva, za sve slučajeve njene spriječenosti za rad kao notara u 2019. godini, Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona donijelo je rješenje o postavljenju imenovanog za stalnog zamjenika za sve slučajeve spriječenosti podnositelja zahtjeva za rad kao notara u 2019. godini.

Odredbom članka 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH”, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zakon) propisana su pravila koja se primjenjuju u slučaju odsustvovanja notara iz službe u smislu postavljenja zamjenika notara, a u članku 46. propisan je način njegovog postavljenja. U stavku 5. članka 45. propisano je da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik, a u stavku 6. da se na sva pitanja koja nisu regulisana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe, neujednačenu praksu u njihovoj primjeni, a sa ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za postavljenje pomoćnika notara za zamjenike notara i u tom smislu zakonitog postupanja, ovo ministarstvo je aktom broj 06/04/2-34-721-2/19, od 07.02.2019. godine, zatražilo izjašnjenje notarskog ureda Elze Dilber o posjedovanju notarskog ispita Dragana Miletića, pomoćnika notara. Na temelju izjašnjenja notarskog ureda utvrđeno je da pomoćnik notara Dragan Miletić nema položen notarski ispit. Na upit Federalnom ministarstvu pravde koje shodno članku 130. Zakona, vrši nadzor nad primjenom Zakona, radi pojašnjenja navedenih uredbi i davanja daljih uputa za postupanje po zahtjevima notarskih ureda za postavljenje notarskih pomoćnika za zamjenike notara, dostavljen je odgovor, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, zaprimljen dana 14.02.2019. godine. U odgovoru je između ostalog navedeno da je u članku 45. stavak (6) propisano da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe Zakona koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona koja se odnosi na osiguranje od odgovornosti. Dalje se navodi da s obzirom da u člancima 46.i 47. nisu utvrđeni uvjeti za postavljenje zamjenika notara, primjenjuje već navedena upućujuća norma iz članka 45. stavak (6) Zakona. Kako su u članku 26. Zakona propisani uvjeti za obavljanje službe notara gdje je stavkom (1) točka 7) propisano za ispunjavanje uvjeta posjedovanje položenog notarskog ispita, ova odredba se direktno primjenjuje na notarske zamjenike. Zaključak Federalnog ministarstva pravde je da se dvojba u provedbi Zakona pojavljuje zbog odredbe članka 45. stavak (5) Zakona gdje stoji da se između ostalog za zamjenika notara može postaviti notarski pomoćnik, ali da se njenim pravilnim postavljanjem u kontekst sa drugim zakonskim normama ista može otkloniti, posebno ako se uzme činjenica da se notarski pomoćnik osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara i polaganje notarskog ispita, dok zamjenik notara mora imati utvrđeno predznanje da bi mogao vršiti sve poslove umjesto notara. U prilog ovome ide i odredba članka 43. stavak (1) koja propisuje da notarski pomoćnik može obavljati sve poslove za koje je po zakonu notar ovlašten, ali samo pod neposrednim nadzorom notara, dok se u slučajevima za koje se postavlja zamjenik notara nema neposrednog nadzora notara i da zamjenik notara mora obavljati poslove u njegovom odsustvu samostalno kao i sam notar, kao i da su člankom 47. Zakona izjednačena prava i dužnosti zamjenika sa pravima notara S obzirom na činjenicu da je notarska služba javna služba u kojoj mora biti zastupljen stručan i edukovan kadar, za zamjenika notara mogu biti postavljene samo osobe koje imaju položen notarski ispit.

Slijedom naprijed navedenog, a uzimajući u obzir naknadno utvrđenu činjenicu da notarski pomoćnik Dragan Miletić ne posjeduje notarski ispit, te uvažavajući suglasno odredbi članka 83. i 84. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine stavak i mišljenje Federalnog ministarstva pravde, dat u aktu, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, sukladno sa člankom 46. stavak (3) Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH, broj: 45/02) donesena je odluka kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu pravde u roku od petnaest dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se izjavljuje putem Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 06/04 -34-721-3/19 **M I N I S T A R**
Datum, 22.02.2019. godine
Z e n i c a **Mirnes Bašić, v.r.**

.....

151.

Na temelju članka 46. stavak 3. a u svezi sa člankom 45. stavak 6. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02 i 30/16) ministar za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E
o opozivu stalnog zamjenika notara

I.

Opoziva se postavljenje Mirsada Redžića, notarski pomoćnik u notarskom uredu Salihe Redžić, sa službenim sjedištem u Kaknju, ulica Alije Izetbegovića bb., za stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara Salihe Redžić u toku 2019. godine.

II.

Službena ovlaštenja Mirsada Redžića, kao zamjenika notara za sve slučajeve odsustva ili spriječenosti za rad notara Salihe Redžić tokom kalendarske 2019. godine, po temelju Rješenja Ministarstva za pravosuđe i upravu, broj 06/04 -34-397-1/19, od 22.01.2019.godine, prestaju danom opoziva.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu Salihe Redžić, notar sa službenim sjedištem u Kaknju, ulica Alije Izetbegovića bb., broj 06-34-397/19, od 09.01.2019. za postavljenje Mirsada Redžića, notarskog pomoćnika, za stalnog zamjenika u notarskom uredu naprijed navedenog podnositelja zahtjeva, za sve slučajeve njene spriječenosti za rad kao notara u 2019. godini, Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona donijelo je rješenje o postavljenju imenovanog za stalnog zamjenika za sve slučajeve spriječenosti podnositelja zahtjeva za rad kao notara u 2019. godini.

Odredbom članka 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH”, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zakon) propisana su pravila koja se primjenjuju u slučaju odsustvovanja notara iz službe u smislu postavljenja zamjenika notara, a u članku 46. propisan je način njegovog postavljenja. U stavku 5. članka 45. propisano je da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik, a u stavku 6. da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe, neujednačenu praksu u njihovoj primjeni, a sa ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za postavljenje pomoćnika notara za zamjenike notara i u tom smislu zakonitog postupanja, ovo ministarstvo je aktom broj 06/04/2-34-397-2/19, od 07.02.2019. godine, zatražilo izjašnjenje notarskog ureda Salihe Redžić o posjedovanju notarskog ispita Mirsada Redžića, pomoćnika notara. Na temelju izjašnjenja notarskog ureda utvrđeno je da pomoćnik notara Mirsad Redžić nema položen notarski ispit. Na upit Federalnom ministarstvu pravde koje shodno članku 130. Zakona, vrši nadzor nad primjenom Zakona, radi pojašnjenja navedenih uredbi i davanja daljih naputaka za postupanje po zahtjevima notarskih ureda za postavljenje notarskih pomoćnika za zamjenike notara, dostavljen je odgovor, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, zaprimljen dana 14.02.2019. godine. U odgovoru je između ostalog navedeno da je u članku 45. stavak (6) propisano da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe Zakona koje vrijede za notara, osim odredbe članka 59. Zakona koja se odnosi na osiguranje od odgovornosti. Dalje se navodi da s obzirom da u člancima 46.i 47. nisu utvrđeni uvjeti za postavljenje zamjenika notara, primjenjuje već navedena upućujuća norma iz članka 45. stavak (6) Zakona. Kako su u članku 26. Zakona propisani uvjeti za obavljanje službe notara gdje je stavkom (1) točka 7) propisano za ispunjavanje uvjeta posjedovanje položenog notarskog ispita, ova odredba se direktno primjenjuje na notarske zamjenike. Zaključak Federalnog ministarstva pravde je da se dvojba u provedbi Zakona pojavljuje zbog odredbe članka 45. stavak (5) Zakona gdje stoji da se između ostalog za zamjenika notara može postaviti notarski pomoćnik, ali da se njenim pravilnim postavljanjem u kontekst sa drugim zakonskim normama ista može otkloniti, posebno ako se uzme činjenica da se notarski pomoćnik osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara i polaganje notarskog ispita, dok zamjenik notara mora imati utvrđeno predznanje da bi mogao vršiti sve poslove umjesto notara. U prilog ovome ide i odredba članka 43. stavak (1) koja

propisuje da notarski pomoćnik može obavljati sve poslove za koje je po zakonu notar ovlašten, ali samo pod neposrednim nadzorom notara, dok se u slučajevima za koje se postavlja zamjenik notara nema neposrednog nadzora notara i da zamjenik notara mora obavljati poslove u njegovom odsustvu samostalno kao i sam notar, kao i da su člankom 47. Zakona izjednačena prava i dužnosti zamjenika sa pravima notara S obzirom na činjenicu da je notarska služba javna služba u kojoj mora biti zastupljen stručan i edukovan kadar, za zamjenika notara mogu biti postavljena samo lica koja imaju položen notarski ispit.

Slijedom naprijed navedenog, a uzimajući u obzir naknadno utvrđenu činjenicu da notarski pomoćnik Mirsad Redžić ne posjeduje notarski ispit, te uvažavajući saglasno odredbi članka 83. i 84. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine stavak i mišljenje Federalnog ministarstva pravde, dat u aktu, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019. godine, sukladno sa člankom 46. stavak (3) Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH, broj: 45/02) donesena je odluka kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu pravde u roku od petnaest dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se izjavljuje putem Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 06/04 -34-397-3/19 **M I N I S T A R**
Datum, 22.02.2019. godine
Z e n i c a **Mirnes Bašić, v.r.**

.....

152.

Na temelju članka 46. stavak 3. a u svezi sa člankom 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02), ministar za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E
o opozivu stalnog zamjenika notara

I.

Opoziva se postavljenje Harisa Sarvana notarski pomoćnik u notarskom uredu Sabire Sarvan, notara sa službenim sjedištem u Zenici, ulica M.Tita broj 22, za stalnog zamjenika notara za sve slučajeve spriječenosti za rad notara Sabire Sarvan, u toku 2019. godine.

II.

Službena ovlaštenja Harisa Sarvana kao zamjenika notar za sve slučajeve odsustava ili spriječenosti za rad notara Sabire Sarvan tokom kalendarske 2019.godine. po temelju Rješenja Ministarsatva za pravosuđe i upravu, broj:06/04-34-945-1/19, od 22.01.2019.godine, prestaju danom opoziva.

III.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu Sabire Sarvan, notar sa službenim sjedištem u Zenici, ulica M. Tita, broj 22, broj broj 06-34-945/19, od 21.01.2019. godine za postavljenje Harisa Sarvana, notarskog pomoćnika, za stalnog zamjenika u notasrkom uredu naprijed navedenog podnositelja zahtjeva, za sve slučajeve njene spriječenosti za rad kao notara u 2019.godini, Minstarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona donijelo je rješenje o postavljenju imenovanog za stalnog zamjenika za sve slučajeve spriječenosti za rad notara u 2019.godini.

Odrebom članka 45. Zakona o notarima („Službene novine Federacije Bih“, broj: 45/02) (u daljem tekstu: Zakon) propisna su pravila koja se promjenjuju u slučaju odsustvovanja notara iz službe u smislu postavljenja zamjenika notara, a u članku 46. propisan je način njegovog postavljenja. U stavku 5. članka 45. propisano je da za zamjenika notara može biti postavljen drugi notar ili notarski pomoćnik, a u stavku 6. da se na sva pitanja koja

su regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe koje vrijede za notare, osim odredbe članka 59. Zakona.

Imajući u vidu navedene odredbe, neujednačenu praksu u njihovoj primjeni, a sa ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za postavljenje pomoćnika notara za zamjenika notara i u tom smislu zakonitog postupanja, ovo ministartvo je aktom broj: 06/04/2-34-945-2/19 od 07.02.2019.godine, zatražilo izjašnjenje notarskog ureda Sabire Sarvan o posjedovanju notarskog ispita za Harisa Sarvana, pomoćnika notara. Na temelju izjašnjenja notarskog ureda utvrđeno je da pomoćnik notara Haris Sarvan nema položen notarski ispit. Na upit Federalnog ministarstva pravde koje shodno članku 130. Zakona, vrši nadzor nad primjenom Zakona, radi pojašnjenja navedenih uredbi i davanja daljih naputaka za postupanje po zahtjevima notasrkih ureda za postavljanje notarskih pomoćnika za zamjenike notara, dostavljen je odgovor, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019.godine, zaprimljen dana 14.02.2019.godine. U odgovoru je između ostalog navedeno da je u članku 45. stavak (6) propisano da se na sva pitanja koja nisu regulirana odredbama članka 46. i 47. Zakona primjenjuju odredbe Zakona koje vrijede za notare, osim odredbe članka 59. Zakona koja se odnosi na osiguranje od odgovornosti. Dalje se navodi sa s obzirom da u člancima 46. i 47. nisu utvrđeni uvjeti za postavljanje zamjenika notara, primjenjuje već navedena upućujuća norma iz članka 45. stavak (6) Zakona. Kako su u članku 26. Zakona propisani uvjeti za obavljanje službe notara gdje je stavkom (1) točka 7. propisano za ispunajvanje uvjeta posjedovanje položenog notarskog ispita ova odredba se direktno primjenjuje na notarske zamjenike. Zaključak Federanog ministarstva pravde je da se dvojba u provedbi Zakona pojavljuje zbog odredbe članka 45. stavak (5) Zakona gdje stoji da se između ostalog za zamjenika notara može postaviti notarski pomoćnik, ali da se njenim pravilnim postupanjem u kontekstu sa drugim zakonskim normama ista može otkloniti, posebno ako se uzme činjenica da se notarski pomoćnik osposobljava za kasnije samostalno vršenje poslova notara i polaganja notarskog ispita, dok zamjenik notara mora imati utvrđeno predznanje da bi mogao vršiti ove poslove umjesto notara. U prilogu ovome ide i odredba članka 43. stavak (1) koja propisuje da notarski pomočnik može obavljati sve poslove za koje je po zakonu notar ovlašten, ali samo pod neposrednim nadzorom notara, dok se u slučajevima za koje se postavlja zamjenik notara nema neposrednog nadzora notara i da zamjenik notara mora obavljati poslove u njegovom odsustvu samostalno kao i sam notar, kao i da su člankom 47. Zakona izjednačena prava i dužnosti zamjenika sa pravim notara. S obzirom na činjenicu da je notarska služba javna služba u kojoj mora biti zastupljen stručan i edukovan kadar, za zamjenika notara mogu biti postavljene samo osobe koje imaju položen notarski ispit.

Slijedom naprijed navedenog, a uzimajući u obzir naknadno utvrđenu činjenicu da notarski pomoćnik Haris Sarvan ne posjeduje notarski ispit, te uvažavajući suglasno odredbi članka 83. i 84. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne I Hercegovine“, broj: 35/05 stavak i mišljenje Federalnog ministarstva pravde, dat u aktu, broj: 02-49-320/19 od 11.02.2019.godine, sukladno sa člankom 46. stavak (3) Zakona o notarima („Službene novine FederacijeBiH, broj: 45/02) donesena je odluka kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pravna pouka:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu pravde u roku od petnaest dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se izjavljuje putem Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 06/04-34-945-3/19 **M I N I S T A R**
Datum, 27.01.2019. godine
Z e n i c a **Mirnes Bašić, v.r.**
.....

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST, KULTURU I SPORT

153.

Na temelju članka 156. stavak (1) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 6/09, 9/13, 13/13, 4/15 i 5/18), Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona donosi:

PRAVILNIK O PRIZNAVANJU INOZEMNIH OBRAZOVNIH KVALIFIKACIJA

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Pravilnika)

(1) Pravilnikom o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuju se uvjeti, načini, postupak, minimalni kriteriji i organi za provođenje postupka priznavanja inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija i perioda studija, kao i svih drugih vidova obrazovanja, što uključuje i priznavanje prethodnog učenja.

(2) Ovaj Pravilnik obavezna je primjenjivati svaka akreditirana visokoškolska ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 2.
(Definicije pojmova)

U Pravilniku se koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

a) *Obrazovna isprava* je svaki stupanj, diploma ili drugi certifikat izdat od mjerodavne vlasti kojim se potvrđuje da je nositelj obrazovne isprave završio, u potpunosti ili djelimično, odgovarajuće obrazovanje, odnosno stekao određenu kvalifikaciju sukladno propisima zemlje u kojoj je izdata.

b) *Priznavanje inostrane visokoškolske obrazovne kvalifikacije* je formalno potvrđivanje vrijednosti inozemnih kvalifikacije od mjerodavnog ministarstva ili obrazovne ustanove u svrhu nastavka obrazovanja ili pristupa tržištu rada.

c) *Akademsko priznavanje* je formalno potvrđivanje razine postignutog obrazovanja, stečenih, znanja, vještina i kompetencija podnosioca zahtjeva u svrhu studentskog pristupa daljim studijima što može uključivati priznavanje neformalnog i informalnog učenja te kratkih perioda obrazovanja vezanih za mobilnost.

d) *Stručno priznavanje* je potvrđivanje razine postignutog obrazovanja, stečenih znanja, vještina i kompetencija nositelja visokoškolske kvalifikacije u svrhu pristupa tržištu rada, odnosno u svrhu zapošljavanja.

e) *Priznavanje perioda obrazovanja* je priznavanje perioda obrazovanja u inozemstvu s ciljem nastavka obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

f) *Vrjednovanje* je dio postupka priznavanja u kome se utvrđuju sve bitne činjenice o stečenom obrazovanju u inozemstvu na temelju koga se donosi rješenje o priznavanju.

g) *Formalno učenje* je učenje koje se odvija i stiče u okviru organiziranog i strukturiranog konteksta učenja, u obrazovnim ustanovama i prema verifiiciranim programima, a završava izdavanjem javne isprave o stečenom stupnju obrazovanja, odnosno o stečenoj i općepriznatoj kvalifikaciji.

h) *Neformalno učenje* je učenje koje se stiče izvan zvaničnog obrazovnog sustava, ali se odvija u okviru fleksibilno strukturiranog konteksta učenja usmjerenog na osposobljavanje za rad i druge socijalne aktivnosti, kao i osobni razvoj. Ovo obrazovanje ne vodi sticanju opće priznate javne isprave, ali se može okončati formaliziranom provjerom ishoda učenja, odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, te sticanjem odgovarajuće isprave o tome.

i) *Informalno učenje* je učenje koje je rezultat svakodnevnih životnih aktivnosti vezano za rad, obitelj i odmor. Nije strukturirano i ne završava se sticanjem isprave.

Članak 3.
(Cilj i principi)

(1) Cilj Pravilnika je olakšavanje međunarodne mobilnosti, unapređenje i olakšavanje postupka priznavanja različitih vidova obrazovanja.

(2) Priznavanje inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija treba da se bazira na sljedećim principima:

a) svaki podnositelj zahtjeva, prema vlastitoj potrebi, ima pravo da zatraži priznavanje u Bosni i Hercegovini odnosno na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona određenog oblika obrazovanja, odnosno da mu se omogući pristup daljem obrazovanju;

b) postupak priznavanja je jednak za sve, nije dopuštena diskriminacija prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi, kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status odnosno bilo koja druga okolnost koja nije povezana s vrijednošću inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije čije se priznavanje traži;

c) kriteriji vrednovanja su transparentni i dosljedni što osigurava jednako priznavanje za svakog podnositelja zahtjeva;

d) informacije o postupku priznavanja su dostupne podnositelju zahtjeva;

e) iako vrednovanje podrazumijeva pojedinačnu evaluaciju, slični postupci se slijede i konačna odluka je uvijek racionalna i lako objašnjiva podnositelju zahtjeva;

f) postupkom priznavanja podnositelju zahtjeva se priznaju sva prava kao u zemlji u kojoj je obrazovna kvalifikacija stečena;

g) svaki podnositelj zahtjeva ima pravo žalbe na rješenje o priznavanju.

(3) Kada se uz određenu inozemnu visokoškolsku obrazovnu kvalifikaciju, odnosno odgovarajuće obrazovanje u zemlji porijekla vežu formalna prava, postupak vrednovanja i priznavanja se treba vršiti na način da se nositelju priznaju usporediva formalna prava u Bosni i Hercegovini, u onoj mjeri u kojoj postoje i proizlaze iz kompetencija koje potvrđuje inozemno obrazovanje.

(4) U postupku priznavanja primjenjuju se i drugi principi i pravila sukladno preporukama Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u europskoj regiji ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03-Međunarodni ugovori) i njenih pratećih dokumenata, UNESCO-vom Preporukom o priznavanju studija i kvalifikacija u visokom obrazovanju (27. sjednica, Pariz, 13.11.1993. godine), UNESCO-vim Smjernicama za priznavanje, validaciju i akreditaciju neformalnog i informalnog učenja te drugim propisima u oblasti obrazovanja.

Članak 4.
(Predmet priznavanja)

(1) Predmet priznavanja su inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije o započetom ili završenom obrazovanju u inozemstvu, kao i svi drugi vidovi obrazovanja, koje njenim nositeljima omogućavaju pristup vrjednovanju postignute razine obrazovanja ili stečenih kompetencija, u svrhu daljeg obrazovanja, zapošljavanja ili korištenja stečene kvalifikacije.

(2) Postupku priznavanja ne podliježu visokoškolske obrazovne kvalifikacije stečene u bivšim republikama SFRJ prije 06. aprila 1992. godine, kao ni visokoškolske obrazovne kvalifikacije čije je automatsko priznavanje regulirano posebnim sporazumima zaključenim između Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine ili Zeničko-dobojskog kantona i drugih zemalja.

(3) Javne isprave o stečenim kvalifikacijama iz stavka (2) važe u pravnom prometu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o važnosti javnih isprava u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 23/04).

Članak 5.
(Pravo na priznavanje)

(1) Pravo na priznavanje imaju državljani Bosne i Hercegovine, strani državljani, osobe bez državljanstva, azilanti, osobe kojima je priznat izbjeglički status te osobama kojima je priznat status supsidijarne zaštite.

(2) Pravo na priznavanje imaju sve osobe koje iz opravdanih razloga i uprkos njihovim istrajnim naporima ne mogu dokumentirati visokoškolske obrazovne kvalifikacije za koje zahtijevaju da im se priznaju.

Članak 6.
(Način pokretanje postupka priznavanja)

Postupak priznavanja pokreće se na zahtjev nositelja inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije.

Članak 7.
(Provjera vjerodostojnosti)

(1) U postupku priznavanja mjerodavni organ obvezno provjerava vjerodostojnost inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije.

(2) Provjera vjerodostojnosti iz stavka (1) ovog članka vrši se direktno ili posredstvom Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

(3) Ukoliko su za provjeru vjerodostojnosti potrebna novčana sredstva, ista uplaćuje podnositelj zahtjeva.

Članak 8.
(Automatsko priznavanje)

(1) U slučajevima kada postoji opravdan razlog, ministar Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: ministar) može donijeti odluku o automatskom priznavanju za određene inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije.

(2) Opravdani razlog za donošenje odluke o automatskom priznavanju može biti međunarodni bilateralni ili multilateralni sporazum o međusobnom automatskom priznavanju inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija.

(3) Odluka iz stavka (1) ovog članka obvezno sadržava izvorni naziv inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije, prava koje obrazovna kvalifikacija ima u zemlji u kojoj je stečena, te sve druge relevantne informacije o obrazovnom i kvalifikacijskom sustavu zemlje u kojoj je obrazovna kvalifikacija izdata.

(4) Nakon stupanja na snagu odluke iz stavka (1) ovog članka postupak priznavanja inostrane visokoškolske obrazovne kvalifikacije se ne provodi.

DIO DRUGI - POSTUPCI PRIZNAVANJA

POGLAVLJE I. POSTUPAK STRUČNOG PRIZNAVANJA

Članak 9.
(Mjerodavni organi za priznavanje)

(1) Mjerodavni organi za provođenje postupka stručnog priznavanja su visokoškolske ustanove na području Zeničko-dobojskog kantona uz obvezu prethodnog pribavljanja preporuke Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

(2) Postupak stručnog priznavanja u dijelu u kojem nije propisan ovim Pravilnikom svojim aktima propisuje visokoškolska ustanova, a sukladno principima sadržanim u ovom Pravilniku.

(3) Na postupke priznavanja iz stavka (1) ovog članka primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ("Službene novine FBiH", broj 2/98, 48/99).

(4) Postupak priznavanja odnosi se i na visokoškolske obrazovne kvalifikacije obuhvaćene Direktivom 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivom 2013/55/EU o izmjeni Direktive 2005/36/EC o priznavanju stručnih kvalifikacija Europskog parlamenta Vijeća Europske unije, do izmjene zakonskih propisa u Bosni i Hercegovini kojima će se bliže regulirati ova oblast.

Članak 10.
(Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za stručno priznavanje)

(1) Uz zahtjev za stručno priznavanje inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije prilaže se:

a) obrazovna isprava o stečenom inozemnom visokoškolskom obrazovanju, odnosno svaki drugi dokument koji u potpunosti zamjenjuje original, odnosno dokument iz koga je vidljivo da je podnositelj zahtjeva stekao odgovarajuće obrazovanje i/ili titulu, sukladno propisima zemlje u kojoj je izdata obrazovna isprava u originalu ili ovjerenoj presliki;

b) prijevod inozemne obrazovne isprave na jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, ovjeren od strane sudskog tumača, odnosno ovjerena fotopreslika obrazovne isprave ukoliko se radi o ispravi na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini;

c) dodatak diplomi ili drugi dokument koji je izdala visokoškolska ustanova iz koga su vidljivi stečeni rezultati učenja, nastavni plan i program ili drugi dokument koji detaljnije opisuje sadržaj i tok obrazovanja;

d) ovjerena preslika osobne karte ili pasoša;

e) ovjerena preslika dokumenta iz koga je vidljivo da je podnositelj zahtjeva promijenio ime i/ili prezime;

f) suglasnost za provjeru podataka;

g) dokaz o izvršenoj uplati svih troškova postupka.

(2) Zahtjevu se mogu priložiti:

a) drugi dokumenti iz kog su vidljivi stečeni rezultati učenja, nastavni plan i program, te dokumenti koji detaljnije opisuje sadržaj i tok obrazovanja;

b) preslika dokumenta o prethodno završenom obrazovanju.

(3) Visokoškolska ustanova može zatražiti i drugu dokumentaciju koja nije navedena u stavcima (1) i (2) ovog članka, ukoliko će ti dokumenti omogućiti brže i efikasnije provođenje postupka.

(4) Po završetku postupka priznavanja, obrazovna isprava, odnosno svaki drugi dokument koji u potpunosti zamjenjuje original, sukladno propisima zemlje u kojoj je izdata obrazovna isprava, se vraća podnositelju zahtjeva.

Članak 11.
(Sadržaj postupka priznavanja)

(1) Postupak stručnog priznavanja obuhvaća administrativnu provjeru, stručnu provjeru i provjeru vjerodostojnosti.

(2) Administrativna provjera odnosi se na utvrđivanje sadrži li dostavljeni zahtjev svu potrebnu i valjanu dokumentaciju te da li ga je podnijela ovlaštena osoba.

(3) Stručna provjera podrazumijeva utvrđivanje:

a) Informacije o obrazovnom i kvalifikacijskom sustavu zemlje i informacije o statusu ustanove koja je izdala obrazovnu ispravu koje obuhvaćaju informaciju o postojanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira te ako je primjenjivo njegove povezanosti sa Europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje (EQF-LLL) i sa Kvalifikacijskim okvirom europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), statusu obrazovne ustanove i obrazovnog programa, te sve druge informacije bitne za vrjednovanje obrazovne kvalifikacije.

b) Informacije o stečenoj visokoškolskoj obrazovnoj kvalifikaciji koja uključuju informaciju o razini inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije na temelju informacije o njezinom položaju u kvalifikacijskom sustavu zemlje u kojoj je izdata odnosno položaju u nacionalnom kvalifikacijskom okviru (ukoliko postoji), te ako je primjenjivo povezanosti sa Europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje i sa Kvalifikacijskim okvirom europskog prostora visokog obrazovanja, te informacije o nivou završenog obrazovnog programa prema UNESCO-voj Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovnih programa, ISCED. Informacije o visokoškolskoj obrazovnoj kvalifikaciji uključuju i informacije o pravima koja se stiču posjedovanjem obrazovne isprave u zemlji u kojoj je obrazovna isprava stečena, o mogućnosti za sticanje obrazovne isprave kroz vrjednovanje neformalnog i informalnog učenja te sticanje inozemne obrazovne isprave, djelimično ili u cjelini, na daljinu.

c) Drugih informacija neophodnih za vrjednovanje.

(4) Provjera vjerodostojnosti podrazumijeva provjeru javne obrazovne isprave o stečenom obrazovanju koja je priložena zahtjevu o priznavanju, na način da se utvrdi je li riječ o javnoj ispravi koju je izdala ovlaštena obrazovna ustanova nositelju koji je podnio zahtjev za priznavanje.

(5) Provjere iz stavka (3) i (4) mogu se izvršiti elektronskom (e-mail) poštom, na jedan ili više službenih e-mailova obrazovne ustanove koja je izdala obrazovnu ispravu ili redovnom poštom na zvaničnu adresu obrazovne ustanove.

(6) U provođenju postupka priznavanja inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije, visokoškolska ustanova je obvezna zatražiti prethodnu preporuku Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

Članak 12.
(Kriteriji stručnog vrjednovanja i priznavanja)

(1) Vrjednovanje i priznavanje inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije treba da se zasniva na tome šta podnositelj zahtjeva zna, razumije i šta je u stanju da primijeni.

(2) U postupku vrjednovanja i priznavanja u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji:

a) status ustanove na kojoj je inozemna visokoškolska obrazovna kvalifikacija stečena;

b) rezultati učenja;

c) sadržaj studijskog programa;

d) kvalitet odnosno akreditacija studijskog programa;

e) formalna prava u zemlji u kojoj je obrazovna isprava stečena;

f) razina inozemne obrazovne kvalifikacije u kvalifikacijskom okviru zemlje, ukoliko kvalifikacijski okvir postoji, odnosno nacionalni kvalifikacijski deskriptori razina;

g) radno opterećenje studijskog programa;

h) nominalno trajanje studija obrazovanja;

i) uvjeti pristupa studijskom programu;

j) druge informacije o stečenom obrazovanju odnosno kompetencijama;

k) drugi kriteriji koje visokoškolska ustanova ocijeni potrebnim u postupku vrjednovanja i priznavanja.

Članak 13.
(Bitne razlike)

(1) Inozemna visokoškolska obrazovna kvalifikacija se priznaje sve dok se ne utvrdi da postoji bitna razlika, koja može biti prepreka za njeno uspješno vrjednovanje i priznavanje.

(2) Pod bitnom razlikom koja karakterizira inozemnu visokoškolsku obrazovnu kvalifikaciju može se podrazumijevati:

a) da je izdata isključivo u svrhu korištenja u zemlji u kojoj je izdata;

b) da su uvjeti pristupa studijskom programu bitno drugačiji u odnosu na studijski program koji se izvodi u Bosni i Hercegovini;

c) da je nominalna dužina trajanja studijskog programa bitno kraća (za više od jednog semestra) od nominalne dužine trajanja studija za sticanje takve ili najsličnije kvalifikacije u Bosni i Hercegovini;

d) da studijski program ne sadrži ključne elemente koje sadrži studijski program koji se izvodi u Bosni i Hercegovini;

e) druge razlike koje visokoškolska ustanova ocijeni kao bitnim, a koje mogu biti prepreka u postupku vrjednovanja i priznavanja.

Članak 14.
(Vremenski rokovi i sadržaj rješenja)

(1) Zahtjev za priznavanje rješava se hitno, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(2) O zahtjevu se odlučuje rješenjem koga donosi rektor/ravnatelj visokoškolske ustanove.

(3) U dispozitivu rješenja o priznavanju navode se svrha priznavanja i izvorni naziv inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije i/ili titule osim ako nije pisan alfabetom. U tom slučaju izvršiće se transliteracija zvanja na alfabet pismo. Uz izvorni naziv, navodi se i naziv ustanove i države u kojoj je inozemna obrazovna isprava stečena.

(4) Ukoliko je svrsishodno, uz izvorni naziv inostrane visokoškolske obrazovne kvalifikacije, navodi se i naziv na engleskom i/ili jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

(5) U obrazloženju rješenja, uz sadržaj propisan Zakonom o upravnom postupku, navode se sve relevantne informacije na temelju kojih je donesena odluka u izreci rješenja.

(6) Protiv prvostupanjskog rješenja, podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu drugostupanjskom organu, odnosno senatu visokoškolske ustanove.

Članak 15.
(Korištenje izvornog naziva)

Nositelj inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije stečeni naziv koristi u njegovom izvornom obliku.

POGLAVLJE II. POSTUPAK AKADEMSKOG PRIZNAVANJA

Članak 16.
(Mjerodavni organ za priznavanje)

(1) Mjerodavni organ za provođenje postupka akademskog priznavanja je visokoškolska ustanova odnosno organizacijska jedinica visokoškolske ustanove na kojoj se želi nastaviti obrazovanje u sklopu svog upisnog postupka.

(2) Priznavanje perioda visokog obrazovanja provedenog u inozemstvu, a koje nije rezultiralo obrazovnom kvalifikacijom, provodi obrazovna ustanova u kojoj se

želi nastaviti obrazovanje sukladno odredbama ovog Pravilnika, zakonima iz područja obrazovanja i svojim aktima.

(3) Postupak akademskog priznavanja u dijelu u kojem nije propisan ovim Pravilnikom svojim aktima propisuje visokoškolska ustanova, a sukladno principima sadržanim u ovom Pravilniku.

(4) Informacije o proceduri i kriterijima priznavanja trebaju biti javno dostupne.

(5) Postupci priznavanja dio su unutarnjeg sustavom osiguranja kvaliteta na visokoškolskim ustanovama te, kao i ostale djelatnosti visokog obrazovanja, podliježu vanjskom vrednovanju, sukladno postojećim propisima.

(6) U provođenju postupka priznavanja inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije, stečenog obrazovanja odnosno kompetencija, visokoškolska ustanova je obvezna zatražiti prethodnu preporuku Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.

(7) Visokoškolska ustanova dodjeljuje puno priznavanje inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije ukoliko ne utvrdi bitne razlike.

(8) Ukoliko se potpuno priznavanje ne može dodijeliti zbog bitnih razlika, mjerodavni organ razmatra mogućnost alternativnih formi priznavanja: uvjetnog, djelomičnog i alternativnog, sukladno principima iz dokumenata spomenutih u članku 3., stavak (4) ovog Pravilnika.

(9) Principi i stavovi iz dokumenata spomenutih u članku 3. stavak (4) ovog Pravilnika primjenjuju se u svim slučajevima priznavanja obrazovanja, a posebno obrazovanja koje nije formalno učenje.

(10) Bitne razlike iz člana 13. ovog Pravilnika primjenjuju se i u postupku akademskog priznavanja.

(11) O zahtjevu za akademsko priznavanje odlučuje se rješenjem.

DIO TREĆI -EVIDENCIJA, OBVEZE, ŽALBA, NADZOR I NAKNADE

Članak 17.
(Vođenje evidencije o postupcima stručnog i akademskog priznavanja)

(1) Visokoškolska ustanova dužna je u elektronskom obliku voditi evidencije o svim provedenim postupcima stručnog i akademskog priznavanja, te o svim odlukama o automatskom priznavanju.

(2) Mjerodavne visokoškolske ustanove na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona dužne su jednom godišnje dostaviti Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) statistički izvješće o procedurama stručnog i akademskog priznavanja.

(3) Evidencija iz stavka (1) ovog članka obvezno sadržava:

a) podatke o osobi kojoj je izdato rješenje: ime i prezime, godina rođenja, spol i državljanstvo;

b) podatke o rješenju o priznavanju inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije: datum i broj rješenja;

c) podatke o inozemnoj visokoškolskoj obrazovnoj ispravi: naziv u izvorniku, naziv institucije i zemlje koja je izdala obrazovnu ispravu i podatak o godinama obrazovanja.

(4) Evidencija iz stavka (3) ovog članka, pored obveznih elemenata, može sadržavati i druge dodatne elemente.

(5) Izvješće iz stavka (2) ovog članka obvezno sadržava:

a) podatke o inozemnoj visokoškolskoj obrazovnoj ispravi: naziv u izvorniku i naziv institucije i zemlje koja je izdala obrazovnu ispravu;

b) podatke o osobi kome je izdato rješenje: ime i prezime, godina rođenja, spol i državljanstvo;

c) podatke o rješenju o priznavanju inozemne obrazovne kvalifikacije: datum i broj rješenja;

d) podatake o kvalifikaciji (zvanju) koja je priznata, odnosno godini studiranja i ciklusu visokog obrazovanja na koji je omogućen upis nositelju inozemne visokoškolske obrazovne kvalifikacije na visokoškolskoj ustanovi na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 18.
(Obveze Ministarstva)

Ministarstvo ima obvezu da:

a) vodi službenu evidenciju inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija za koje je donesena odluka o priznavanju, nastavku obrazovanja odnosno automatskom priznavanju;

b) objavljuje i ažurira propise vezano za priznavanje inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija na web stranici Ministarstva;

c) koordinira rad svih mjerodavnih organa za priznavanje, potiče njihovu suradnju i razmjenu informacija, a sve u svrhu unapređenja postupaka priznavanja inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija;

d) surađuje sa Centrom za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja te drugim mjerodavnim organima, posebno s ciljem unapređenja sustava priznavanja inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija;

e) prati međunarodne politike u području priznavanja inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija i surađuje s međunarodnim institucijama.

Članak 19.
(Pravo na žalbu)

(1) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju u slučaju stručnog i akademskog priznavanja, podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu senatu visokoškolske ustanove u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(2) Senat visokoškolske ustanove je obvezan donijeti odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe.

(3) Protiv odluke senata iz stavka (2) ovog članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred mjerodavnim sudom u Zenici u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Članak 20.
(Nadzor nad zakonitošću rada)

Nadzor nad primjenom odredbi ovog Pravilnika vrši Ministarstvo.

Članak 21.
(Visina naknade)

(1) O visini naknade za troškove akademskog i stručnog priznavanja odlučuje svaka visokoškolska ustanova posebnom odlukom o cijeni provođenja postupka akademskog i stručnog priznavanja inozemnih visokoškolskih obrazovnih kvalifikacija.

(2) Visina naknade ne može biti veća od stvarnih troškova postupka priznavanja.

(3) Podnositelj zahtjeva oslobođen je troškova postupka priznavanja ukoliko ima status azilanta, osobe kome je priznat izbjeglički status ili osobe kome je priznat status supsidijarne zaštite.

DIO ČETVRTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.
(Okončanje započetih postupaka)

Svi slučajevi, odnosno postupci koji do dana stupanja na snagu ovog propisa nisu pravomoćno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme donošenja.

Članak 23.
(Usklađivanje akata visokoškolske ustanove sa Pravilnikom)

Visokoškolske ustanove obvezne su uskladiti svoje akte o priznavanju sa ovim Pravilnikom odnosno donijeti nove akte sukladno odredbama ovog Pravilnika, u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 24.
(Stupanje na snagu Pravilnika)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 10-38-6905/19 **M I N I S T A R**
Datum, 24.04.2019. godine
Z e n i c a **Prof. dr. Spahija Kozlić, v.r.**

154.

Na temelju članka 18., stavak 1., Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 10/15), a u svezi sa člancima 29., 30., 31., 32. i 33. Zakona o srednjoj školi („Službene novine Zeničko – dobojskog kantona“, broj: 9/17), akta Srednje tehničke škole Tešanj broj: 98/2019., od 25.01.2019. godine, mišljenja Pedagoškog zavoda Zenica broj: 10-38-1229/19., od 30.04.2019. godine Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, d o n o s i:

Izmjene i dopune nastavnog programa za nastavni predmet Praktična nastava za III i IV razred Elektrotehničke škole za stručno zvanje elektrotehničar energetike

Članak 1.
(Predmet)

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, na temelju akta Srednje tehničke škole Tešanj broj: 98/2019., od 24.01.2019. godine i mišljenja Pedagoškog zavoda Zenica broj: 10-38-1229/19., od 30.04.2019. godine donosi Izmjene i dopune nastavnog programa nastavni predmet Praktična nastava za III i IV razred Elektrotehničke škole za stručno zvanje elektrotehničar energetike.

Članak 2.
(Kazalo nastavnog programa)

Izmjene nastavnog plana i programa iz prethodnog članka odnose se na nastavni predmet praktična nastava u svrhu osuvremenjavanja nastavnog procesa i usklađivanja istog sa zahtjevima tržišta rada, i to u segmentu predstavljanja obrađivanja novih tehnologija i postupaka koji se primjenjuju u oblasti projektovanja i izrade električnih instalacija, nadzor i daljinsko upravljanje električnih strojeva i pogona te primjenu novih modela dijagnostike električnih strojeva.

Članak 3.
(Uporaba nastavnog programa)

Izmjene i dopune nastavnog programa iz članka 1. koje su sastavni dio ovog akta odnose se samo na Srednju tehničku školu Tešanj.

Članak 4.
(Početak primjene)

Izmjene i dopune nastavnog programa iz točke 1. primjenjivat će se od školske 2019/2020. godine.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ovaj akt stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljen u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj : 10-38-1299-1/19. **M I N I S T A R**
Datum, 24.05.2019. godine
Z e n i c a **Prof. dr. Spahija Kozlić, v.r.**

Nastavni predmet:

PRAKTIČNA NASTAVA

Stručno zvanje:

ELEKTROTEHNIČAR ENERGETIKE

Razred: III
Tijedno sati: 3
Godišnje sati 105

- **CILJ** nastave ovog predmeta je da doprinese obrazovanju i formiranju osobnosti učenika sticanjem praktičnih znanja i razvijanjem vještina za praktičan rad u elektrotehničkoj struci.

- **ZADACI** nastave su:
  - Praktično upoznavanje učenika sa montažom, te ispitivanjem ispravnosti i funkcionalnosti instalacionih elemenata i instalacionih sistema,
  - Praktično upoznavanje učenika sa montažom svih vrsta stubova, izolatora, vodova i ostale opreme za nadzemnu elek. mrežu,
  - Praktičan rad na polaganju, spajanju, ispitivanju i održavanju kablova, te izradi kablovskih nastavaka i završetaka,
  - Mjerenje elek. veličina na elektroenergetskim instalacijama i uređajima.

r.b.	Radni zadaci	Fond časova
1.	Korištenje SOFTWER-a za projektovanje električnih instalacija	9
2.	Postavljanje i ugradnja instalacionih elemenata	18
3.	Ugradnja i spajanje instalacionih elemenata	18
4.	Sastavljanje, dizanje i montaža svih vrsta stubova za nadzemnu mrežu	9
5.	Razvlačenje, zatezanje i fiksiranje užadi za nadzemnu mrežu	12
6.	Izrada kablovskih nastavaka i završetaka i učešće u polaganju	12
7.	Senzori u industrijskim postrojenjima	15
8.	Mjerenje na elektroenergetskim instalacijama i uređajima	12
	UKUPNO	**105**

SADRŽAJI ZADATAKA

1. KORIŠTENJE SOFTWER-A ZA PROJEKTOVANJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJA

a) Cilj radnog zadatka:

- Naučiti i osposobiti učenika za korištenje različitog softwera za izradu projekata električnih instalacija

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje i korištenje različitih softwera za izradu projekata električnih instalacija i samostalan rad učenika sa softverskim aplikacijama

c) Sredstva za rad:

- Računar, softwerski paketi

2. POSTAVLJANJE I UGRADNJA INSTALACIONIH SISTEMA

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobiti učenika da samostalno obilježava, priprema i ugrađuje elemente cijevi, kanale, obujmice, kutije, nosače i druge elemente i na njih polaže vodove i kablove.
- Upoznati učenika sa raznim načinima polaganja elemenata i vodova. Razviti sposobnost manipulacije i korištenja bušilica, brusilica, aparata za električno zavarivanje, spojnog i pričvrsnog pribora, vijaka, obujmica i sličnih elemenata.
- Utvrditi znanja iz poznavanja crteža i planova električnih instalacija i postupke prenošenja detalja pomoću obilježavanja na zidove, podove i stropove objekata i pamćenje osnovnih i standardnih propisanih rastojanja i uvjeta polaganja vodova i kablova.
- Upoznati učenika sa Pravilnikom o normama i o materijalnom poslovanju u OOUR-u i školi (razvijati odgovornost za čuvanje materijala i imovine). Razvijati muskulturne funcije za fizičke radnje pravilnog bušenja, rezanja, brušenja, električnog varenja i razviti perceptivne funkcije predočavanja na temelju skica, šema i planova, posebno razviti psihofizičke i fizičke sposobnosti za rad na visini, na skelama, na ljestvama, na čeličnim konstrukcijama, okretnost, sigurnost i mjere zaštite na radu. Razviti odgovornost za izvršenje radnog zadatka.

c) Opis radnih postupaka:

- Preuzimanje crteža i planova i upoznavanje sa zadatkom.
- Preuzimanje i prenos materijala, pribora, vodova i alata
- Prenos i obilježavanje elemenata strujnih kola sa planovima i crteža na mjestu ugradnje, trase, polaganje i slično.
- Ugradnja pričvrsnih elemenata cijevi, kanala, obujmica, razvodnih kutija, raznih držača, konzola i slično.
- Razmjeravanje, polaganje, učvršćenje i odsjecanje vodova i kablova, učvršćenje sa vezivanjem u kutijama i kanalima.
- Obilježavanje i osiguranje krajeva vodova i kablova.

d) Sredstva za rad:

- Monterska torba sa garniturama osnovnog monterskog alata, odvijača, kliješta, burgija, ključeva, turpija i drugog,
- Ručna bušilica i brusilica sa pločama za rezanje,
- Aparat, kablovi i maska za električno zavarivanje.
- Ljestve za rad-prislanjače, nastavljače i druge do 12 m,
- Kašika za malter, gips i špahtla,
- Alat za savijanje i ispravljanje cijevi, čelične žice i trake, alat za zemljene radove-lopata, pijuk, ašov.
- Garniture nareznica i ureznica.

Zaštita na radu:

- Obvezna uporaba sljedećih zaštitnih sredstava:
- Zaštitno odjelo, zaštitna kapa, zaštitne cipele, šljem, zaštitne rukavice, opasač za rad na visini;
- Ostala zaštitna sredstva: zaštitne naočale kod električnog varenja, bušenja i brušenja zida na stropu i zidovima.
- Mjere zaštite i osiguranja prislonjenih ljestvi, montažnih i pokretnih skela za rad na visini.
- Ručna apoteka za prvu pomoć i sredstva za sušenje zaštitnih odijela i cipela.

3. UGRADNJA I SPAJANJE INSTALACIONIH ELEMENATA

a) Cilj radnog zadatka

- Osposobiti učenika i polaznika da samostalno ugrađuje krajnje elemente instalacija i potrošača i da ih povezuje u projektovana strujna kola.
- Upoznati učenika sa raznim vrstama instalacionih elemenata ovisno o uvjetima i mjestu ugradnje i vrsti instalacije kao i načinu ugradnje - pod žbuku, nad žbuku, na čeličnu, drvenu i druge vrste podloga, kao i u suhe prostorije, mračne i vlažne prostorije,prostorije sa zapaljivim i eksplozivnim sredstvima.
- Razvijanje muskulaturnih funkcija za fizičke radnje pravilnog ugrađivanja, naročito brušenja raznih otvora u ranim vrstama materijala, žbuka, opeka, beton, drvo, čelik i drugi. Takođe razviti sve potrebne sposobnosti za rad na visini, na skelama i na čeličnim i drugim krovnim konstrukcijama. Razviti odgovornost za finalizaciju poslova i izvršenje faze, radnog zadatka.

b) Opis radnih postupaka:

- Preuzimanje i prenos materijala, pribora i alata.
- Ugradnja pričvrsnih elemenata, bušenje otvora, ugradnja kutija, nosača na već označena i obilježena mjesta u objektu,
- Ugradnja i učvršćenje sa povezivanjem priključnih kutija, utičnica, prekidača, rasvjetnih tijela i drugih standardnim krajnjih elemenata elek. instalacija i jednostavnih elektromotora

c) Sredstva za rad:

- Ručna monterska torba sa kompletnim garniturama alata
- Ručna bušilica, brusilica

- Ljestve za rad na visini
- Kašika za malter, špahtla

d) Zaštita na radu

- Obvezna uporaba zaštitnih sredstava: zaštitno odijelo, zaštitne rukavice, zaštitni šljem, opasač za rad na visini zaštitne cipele,
- Ostala zaštitna sredstva: zaštitne naočale za sve vrste varenja, bušenja, i rezanja, naročito na stropu i zidovima
- Mjerenje zaštite i osiguranja na prislonjene ljestve, montažne skele kod rada na visini.
- Ručna apoteka za prvu pomoć.

4. SASTAVLJANJE, DIZANJE I MONTAŽA SVIH VRSTA STUBOVA ZA NADZEMNU ELEKTRIČNU MREŽU

- Cilj radnog zadatka:

- Osposobljavanje učenika i polaznika za poslove sastavljanja, dizanja i montaže stubova za nadzemnu električnu mrežu,
- Sticanje znanja o tehničkoj pripremi sastavljanja, dizanja i montaže stubova. Utvrđivanje stručnih znanja za sastavljanje, dizanje i montažu stubova, o funkcijama i kriterijima kvaliteta stubova iz predmeta električne mreže. Sticanje novih znanja u vidu fabričkih naputaka i projektne dokumentacije,
- Razvijanje vizuelne funkcije praćenja, pokazivanja i položaja pojedinih dijelova kod sastavljanja i montaže stubova. Predočavanje na shemi i crtežu, te tehničkoj dokumentaciji. Razvijanje intelektualnih funkcija dopunjavanja percepcijom u svim fazama rada.
- Razvijanje odgovornosti prilikom sastavljanja i montaže.

b) Opis radnih zadataka;

- Upoznavanje sa tehničkom dokumentacijom, projektom i upoznavanje sa uputama za funkciju stubova,
- Trasiranje mreže, obilježavanje i iskop jame za stub,
- Sastavljanje i opremanje stubova na zemlji,
- Rukovanje spravama i pripremanje sprava za dizanje stubova, podizanje stubova (drvenih, betonskih željeznih),
- Penjanje na stubove,
- Montaža izolatora (nosni i zatezni),
- Montaža ovjesnog materijala i montaža podupirača na svim vrstama stubova.

c) Sredstva za rad:

- Stubovi, izolatori, vijci, pila za drvo, sjekira, garnitura viljuškastih ključeva, francuski ključ, čekić, metar, koturača, špicevi, ragulje, svrdla za drvo, dizalica za podizanje stubova.

d) Zaštita na radu

- Kontrola sajli za dizanje teških predmeta
- Konzola dizalica i obvezna uporaba HTZ opreme
- Uporaba radnog odijela, gumenih čizama, kožnih rukavica i zaštitnog šljema.

5. RAZVLAČENJE, ZATEZANJA, FIKSIRANJE UŽADI ZA NADZEMNU ELEKTRIČNU MREŽU

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobiti učenika i polaznika za poslove razvlačenja, zatezanja, fiksiranja užadi za nadzemnu mrežu.
- Sticanje znanja o tehničkoj pripremi razvlačenja, zatezanja i znanja za razvlačenje, zatezanje i fiksiranje provodnika, o funkcijama i kriterijumima kvaliteta provodnika, načinu vezivanja električnih mreža. Sticanja novih znanja u vidu fabričkih uputstava i projektne dokumentacije.
- Razvijanje vizuelnih funkcija praćenja pokazivanja položaja pojedinih dijelova prilikom razvlačenja zatezanja i fiksiranja provodnika, predočavanje na šemi, crtežu ili u tehničkoj dokumentaciji. Razvijanje intelektualnih funkcija dopunjavanjem percepcijom u svim fazama rada. Razvijanje odgovornosti prilikom rada na stubu.

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje s tehničkom dokumentacijom.
- Upoznavanje s naputcima za funkciju mreže. Pripremanje i postavljanje provodnika za vodove.
- Razvlačenje vodova.
- Postavljanje vodiča na konzole ili u koloture.
- Zatezanje vodiča, određivanje provjesa.
- Vezivanje provodnika za izolator.
- Izrada vezova: unakrsni, pojačani, stremenasti i dvostruki vez.
- Izrada vezova za ugaoni stub. Izrada vezova za zatezni stub.
- Montaža svih stezaljki.
- Postavljanje katodnih odvodnika i priključaka na provo dnik. Postavljanje uzemljenja i priključak.

c) Sredstva za rad:

- Provodnici, stezaljke, katodni odvodnici, garnitura ključeva, francuski ključ, čekić, koturače, dinamomentar, elek. bušilica sa borerima, lopata, kanap, veliki čekić.

d) **Zaštita na radu:**

- Radno odijelo, zaštitne rukavice, gumene čizme, šljem,
- Kontrola ispravnosti opasača, koturača, stepenica itd...

6. IZRADA KABLOVSKIH NASTAVAKA I ZAVRŠETAKA I UČESTOVANJE U POLAGANJU KABLOVA

a) Cilj radnog zadataka:

- Osposobljavanje učenika i polaznika za poslove i radne zadatke polaganja, završavanja i spajanja kablova.
- Sticanja znanja o tehničkoj pripremi za održavanje, otvaranje, spajanje i završavanje kablova.
- Utvrđivanje stručnih znanja za održavanje i intervencije na kablovima, polaganje, otvaranje i završavanje kablova iz električnih mreža. Razvijanje vizuelne funkcije praćenja, pokazivanja i položaja pojedinih dijelova tijela prilikom rada u kanalu ili polici.
- Predočavanje na shemi, crtežu raspored kablova i oznake. Razvijanje intelektualnih funkcija dopunjavanjem i percepcijom u svim fazama rada.

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje s projektnom dokumentacijom.
- Izbor trase, iskop kanala.
- Razvlačenje i postavljanje kablova.
- Pokrivanje kablova.
- Paralelno polaganje dva ili više kablova.
- Križanje kablova sa vodovima, plinskim cijevima ili drugim kablovima.
- Prelaz ispod tramvajske pruge ili ceste.
- Polaganje kablova u betonske kanale.
- Polaganje kablova na policama.
- Polaganje kablova u zgradama, u kanalima, u podu. kablovskim hodnicima, na zidu ili u posebnim stalažama i ormarima.
- Izvedba kablovskih kućnih priključaka.
- Rezanje kablova, otvaranje, ispitivanje i električno ispitivanje. Mehaničko ispitivanje kablova.
- Standardna ispitivanja kablova
- Završavanje kablova niskog i visokog napona. Spajanje kablova mehaničkim putem. Spajanje vodiča kabla mehaničkim putem.
- Izolovanje žila. Izolovanje kablovskih glava i spojnica.
- Priključak na sabirnice.

c) Sredstva za rad:

- Sredstva za rad su: kablovi niskog i visokog napona, spojnice, čahure, glave, stopice, ključevi viljuškasti, pila za metal, metar, plinski gorionik, strojeva za polaganje kablova, lopate.

d) Zaštita na radu:

- Radno odijelo, zaštitne rukavice, gumene čizme, šljem.
- Opasnost i zaštita od električne struje. Uzemljenje kabla.

7. SENZORI U INDUSTRIJSKIM POSTROJENJIMA

a) Cilj radnog zadatka:

- Upoznati učenika sa različitim vrstama senzora.
- Naučiti i osposobiti učenika za korištenje različitih vrsta senzora u u industrijskim postrojenjima.

b) Radni postupci:

- Upoznavanje, korištenje i zamjena senzora temperature.
- Upoznavanje, korištenje i zamjena senzora prisutnosti (pokreta): kapacitivni senzori, mehanički My-Com senzori, magnetski senzori, optički senzori, ultrazvučni senzori i

radarski senzori

- Upoznavanje, korištenje i zamjena senzora razina.
- Upoznavanje, korištenje i zamjena senzora pritiska.
- Upoznavanje, korištenje i zamjena senzora protoka.
- Enkoderi.

c) Ishodi učenja

- Učenik je osposobljen za korištenje, izbor i zamjenu različitih vrsta senzora u industrijskim postrojenjima.

8. MJERENJA NA ELEKTROENERGETSKIM INSTALACIJAMA I UREĐAJIMA

a. Cilj radnog zadatka je obavljanje praktičnih znanja iz elek. mjerenja i primjena na elek. instalacije i uređaje.

b. Radni postupci:

- Praktično ponavljanje načina rada sa mjernim instrumentima (univerzalnim i namjenskim).
- Praktično mjerenje otpora izolacije i uzemljenja.
- Praktično mjerenje aktivne snage u monofaznim i trofaznim sistemima.
- Praktično mjerenje aktivne energije.
- Osnovna mjerenja na električnim uređajima.

c. Sredstva za rad:

- Alat, pribor, mjerni instrumenti,
- Odgovarajuća monofazna i trofazna instalacija,
- Odgovarajući električni uređaji,
- Pribor za pružanje prve pomoći.

d. Zaštita na radu:

- Zaštita od mehaničkih povreda,
- Zaštita od opasnog napona dodira,
- Provjera osobne i kolektivne zaštitne opreme.

E. NAPUTAK ZA REALIZIRANJE PROGRAMA PRAKTIČNE NASTAVE S PROIZVODNIM RADOM

Praktična nastava realizuje se u školskoj radionici opremljenoj tehničkim sredstvima neophodnim za realiziranje radnih zadataka naznačenih u programu ili u kompanijama koje imaju materijalno tehničke uvjete i obučene kadrove.

- Za realiziranje zadatka 1. neophodan je opremljen kabinet sa računarima i odgovarajućim softwerom.
- Za realiziranje zadataka 2. i 3. neophodno je da je radionica opremljena instalacionim panoima (zidovima) na kojim će se realizovati sve vrste energetskih instalacija.
- Za realiziranje zadatka 4,5. i 6. iz programa potrebno je da škola ima opremljen poligon sa izlazom 10 kV, stubnom trafostanicom, niskonaponskom mrežom i javnom rasvjetom.
- Svi poslovi i radni zadaci iz ovoga programa izvode se u beznaponskom stanju.

- Pri uključivanju napona neophodno je obezbijediti propisane mjere zaštite na radu. Uključivanje može vršiti samo nastavnik.

Pri realiziranju zadataka nastavnik će posvetiti posebnu pažnju pridržavanju i upotrebi zaštitnih sredstava (izolacioni tepisi, izolacione rukavice, čizme, ipitivač napona 10 KV, uporaba zaštitnog uzemljenja).

Kod obavljanja zadataka praktične nastave odjeljenje se dijeli u grupe sukladno sa Pedagoškim standardima.

Nastavni predmet: PRAKTIČNA NASTAVA

Stručno zvanje: ELEKTROTEHNIČAR ENERGETIKE

Razred IV

Sedmično časova: 3
Godišnje časova: 90

CILJ nastave ovog predmeta je da doprinese obrazovanju i formiranju osobnosti učenika sticanjem praktičnih znanja i razvijanjem praktičnih vještina za rad u elektrotehničkoj struci.

ZADACI nastave su:

- Praktično upoznavanje učenika sa montažom pojedinih elemenata i njihove opreme u elektroenergetskim postrojenjima,
- Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti pojedinih elemenata opreme i sklopova u postrojenjima,
- Praktično upoznavanje učenika sa sklapanjem, rasklapanjem, montažom, puštanjem u pogon i održavanjem asinhronih motora, sinhronih motora i generatora, te istosmjernih mašina.

r.b.	Radni zadaci	Fond časova
1.	Montaža opreme sklopova	16
2.	Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti opreme i sklopova	15
3.	Asinhroni motori	12
4.	Sinhroni motori i generatori	10
5.	Istosmjerni motori	10
6.	PLC kontroleri	9
7.	Frekventni pretvarači	9
8.	SCADA sistemi	9
	UKUPNO	**90**

D. SADRŽAJI ZADATAKA

1. MONTAŽA OPREME I SKLOPOVA

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobljavanje učenika i polaznika za poslove montera opreme u: trafostanicama, elektranama i postrojenjima,
- Sticanje znanja o tehničkoj pripremi: za montažu opreme u TS, u elektropostrojenjima.
- Sticanje novih znanja u vidu fabričkih naputaka - projektne dokumentacije.
- Razvijanje vizuelnih funkcija praćenja, pokazivanja i položaja pojedinih dijelova kod montaže opreme i sklopova. Predočavanje na shemi (crtežu) rasporeda rada u postrojenju.
- Razvijanje intelektualnih funkcija dopunjavanjem i percepcijom u svim fazama rada.
- Razvijanje odgovornosti prilikom rada na elektroenergetskim postrojenjima.

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje s tehničkom dokumentacijom. Montažni crteži, sheme djelovanja, sheme vezivanja, priključni plan, plan kablova, sastavnica materijala, sastavnica tehničke dokumentacije.
- Montaža nosača izolatora. Montaža potpornih i provodnih izolatora.
- Postavljanje nosača sabirnica. Izrada i montaža sabirnica. Način spajanja pljosnatih neizolovanih vodiča. Izrada nosača aparata i postavljanje istih.
- Montaža VN osigurača, rastavljača, prekidača, pogona rastavljača, mjernih transformatora, katodnih odvodnika, transformatora, generatora, agregata, aku - baterije i ispravljača.
- Montaža transformatora vlastite potrošnje. Montaža podstanica. Montiranje zaštita u postrojenju.
- Montaža niskonaponskih aparata i instrumenata.
- Spajanje aparata fleksibilnim vodičima. Izrada kablovskih polica i kanala. Polaganje kablova, učvršćivanje kablova.
- Označavanje kablova i sabirnica. Otvaranje kablova, ispitivanje žila kabla. Spajanje kablova, završavanje kablova.
- Uzemljenje pojedinih aparata, uzemljenje konstrukcije postrojenja. Izvedba gromobranskog uzemljenja. Izrada mjernih mjesta uzemljenja.

c) Sredstva za rad:

- Oprema koja dolazi za montažu: garnitura viljuškastih ključeva, garnitura kliješta, izvijača, turpija, francuski ključ, čekić, sjekač, probijač, tačkaš, nož, dvometar, pila za metal, libela, avometar, ispitivač napona, elek. bušilica, brusilica, spiralne burgije, ljestve, prenosni signali, aparati za varenje, presa za stopice, lemilo, dizalica i nužna rasvjeta.

d) Zaštita na radu:

- Mjere zaštite od udara električne struje.
- Zaštita na električnoj bušilici i brusilici.
- Zaštita na radu na visini. Uporaba radnog odijela, šljema, rukavica.

2. ISPITIVANJE ISPRAVNOSTI I FUNKCIONALNOSTI OPREME I SKLOPOVA

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobljavanje učenika i polaznika za poslove ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti opreme i sklopova.
- Sticanje znanja o tehničkoj pripremi za ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti opreme, sklopova elektroenergetskih postrojenja.
- Sticanje novih znanja putem fabričkih naputaka i projektne dokumentacije.
- Razvijanje vizuelnih funkcija praćenja pokazivanja i položaja pojedinih dijelova kod ispitivanja opreme i sklopova. Predočavanje na šemi crtežu raspored rada kod ispitivanja opreme i sklopova.
- Razvijanje intelektualnih funkcija dopunjavanjem, percepcijom u svim fazama rada.
- Razvijanje odgovornosti prilikom rada sa ispitnom opremom.

b) Opis radnih postupaka:

- Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti opreme izolatora.
- Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti sklopki, rastavljača, pogona, energetskih transformatora.
- Tehnička dokumentacija, atesti ispitne opreme i sklopova.
- Vođenje protokola o ispitivanju.

c) Pregled sredstava za rad:

- Oprema koja se upotrebljava pri ispitivanju opreme je garnitura ključeva, kliješta, izvijača, turpija, čekić, avometar. Takođe je potreban pristroj za ispitivanje sklopki i rastavljača.

d) Zaštita pri radu:

- Mjere zaštite pri udaru električne struje.
- Kontrola zaštitnih uzemljenja.
- Zaštita na radu, na visini.

3. A SINHRONI MOTORI

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobljavanje učenika i polaznika za poslove sastavljanja, rastavljanja, montaže, puštanja u rad i održavanja asinhronih motora.
- Sticanje znanja o tehničkoj pripremi za obavljanje ovih poslova.
- Razviti muskulaturne funkcije za fizičke radnje pravilnog bušenja, rezanja.
- Razviti perceptivne funkcije predočavanja na temelju skica, šema i planova.
- Posebno razviti psihofizičke i fizičke sposobnosti za rad na visini, na čeličnim konstrukcijama, (muskulaturu, okretnost, sigurnost i mjere zaštite na radu).
- Razviti odgovornost za izvršenje radnog zadatka.
- Upoznati učenika i polaznika o mogućim kvarovima na asinhronim motorima i načinu njihovog otklanjanja.

b) Opis radnih postupaka:

- Preuzimanje crteža i planova i upoznavanje sa zadatkom. Preuzimanje i prenos materijala, pribora. Sastavljanje, rastavljanje i montaža asinhronih motora:
  1. kavezni, monofazni i trofazni;
  2. kolektorski, monofazni i trofazni;
  3. kolektorski repulzioni;
  4. s kliznim kolutima.
- Pokretanje asinhronih motora direktno i daljinskim putem. Promjena smjera vrtnje, lijevi, desni hod. Pokretanje motora zvjezda-trougao. Pokretanje motora sa više brzina. Vršiti održavanje asinhronih motora u pogonu prema naputcima proizvođača, podmazivanja ležaja, kontrola šumova u ležajima. Kontrola priljučenih stezaljki. Kod motora s kliznim kolutima pregled četkica na varničenja, pritisak i istrošenje, te kontaktnu površinu uređaja za podizanje četkica i naprave za kratko spajanje. Kod kolektorskih motora pregled kolektora, neravnine obraditi na strugu, ostrugati čađ između lamela.
- Montaža motora izvršiti prema naputku proizvođača. Osigurači, prekidači, preklopke, sklopnici, napuštači moraju djelovati ispravno. Kod uljanih napuštača povremeno kontrolirati čistoću \ razinu ulja.
- Izrada maketa za direktno pokretanje asinhronih motora (lijevi-desni hod) ručnom preklopkom, pomoću kombinacije elektromagnetskih sklopnika.
- Automatsko puštanje u rad asinhronog motora pomoću elekromagnetskog sklopnika i vremenskog releja. Puštanje u rad asinhronog motora ručnom preklopkom (zvijezda-trougao). Izrada makete.

c) Pregled sredstava za rad:

- Viljuškasti ključevi, okasti ključevi, cjevasti ključevi, kliješta za sječenje žice, skidanje izolacije, gnječenje kabla stopica, kombinovana kliješta, ravna kliješta, čekić gumeni, čekić metalni, odvijači raznih veličina, električno lemilo, metar, libela, visak, ručna električna bušilica, nužna rasvjeta, ljestve, kran, brusilica.

d) Zaštita na radu:

- Mjere zaštite od udara električne struje zaštitna sredstva: radno odijelo, plitke cipele, peškir.

4. SINHRONI MOTORI I GENERATORI

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobiti učenika ili polaznika da samostalno izvrši montažu sinhronog motora ili generatora prema planovima montaže i spajanja u elektranama ili pogonima.
- Razvijanje muskulturnih funkcija za fizičke radnje pravilnog ugrađivanja.
- Razviti odgovornost za finalizaciju poslova i izvršenje faze radnog zadatka.

b) Opis radnih postupaka:

- Preuzimanje i prenos materijala, pribora i alata. Ugradnja pričvrsnih elemenata. Montaža sinhronog generatora.
- Detaljno provjeravanje spojeva poslije završene montaže. Provjera motora ili generatora, a naročito okretnih dijelova.
- Prekontrolisati sve zavrtnje (da li su dovoljno pritisnuti).
- Spojevi između generatora i turbine (da li su pravilno izvedeni i da neće nastati smetnje već prilikom prvog probnog puštanja).
- Provjera cjevovoda za ulje i vodu, isprobavanje njihove cirkulacije.
- Kontrola ispravnosti kočnica i njihovo djelovanje.
- Montaža mora biti čisto izvedena, nimalo prljavštine i prašine ne smije biti u generatoru ili u turbini ili na njima.
- Po mogućnosti čitav agregat ručno vrtjeti prije puštanja turbine i kontrolirati ekscentričnost hoda (bacanje rotora).
- Pratiti rad ležaja, šumove i vibracije.
- Izvršiti električna ispitivanja.
- Mjerenje otpora U-l metodom.
- Kontrola regulatora napona.
- Kontrola pobuđivača.
- Ispitivanje sinhronizacionog uređaja.
- Priključivanje sinhronih motora direktno, zvijezda-trougao, preko otpornika.

c) Sredstva za rad:

- Garnitura elektromehaničarskog alata, mjerni instrumenti, univerzalni mjerni instrumenti, voltmetri, ampermetri, tahometri.
- Pomoćni materijali: kalaj, vijčani elementi, kontaktsprej, materijali za podmazivanje ležaja.
- Osnovni materijali: motori, generatori, sklopnici, prekidači.

d) Zaštita na radu:

- Osobna sredstva zaštite na radu.
- Radno odijelo, plitke cipele, peškir.
- Kolektivna sredstva zaštite na radu.
- Zaštitno uzemljenje, aparat za gašenje požara.

5. ISTOSMJERNI MOTORI

a) Cilj radnog zadatka:

- Osposobiti učenika i polaznika da samostalno obavlja poslove: sastavljanja, rastavljanja, montaže puštanja u pogon i održavanja motora istosmjerne struje.
- Razviti odgovornost za izvršenje radnog zadatka. Utvrditi znanja iz poznavanja elektrotehničkih grafičkih simbola kojima se prikazuju električni strojevi.

b) Opis radnih postupaka:

- Priprema alata i materijala.
- Sastavljanje i rastavljanje motora istosmjerne struje:
  - serijskog,
  - paralelnog,
  - kompaudnog.

- Puštanje u pogon motora istosmjerne struje:

  - serijskog,

  - paralelnog,

  - kompaudnog.

- Kombinacija električnih mašina. Leonardov spoj.
- Održavanje. Ono što je rečeno za održavanje strojeva naizmjenične struje važi i za istosmjerne mašine.
- Održavanje čistoće, podmazivanje, uredna ventilacija, kontrola dozvoljenog zagrijavanja.
- Čišćenje kolektora, čišćenje nožem između lamela kolektora.
- Čišćenje i obrada četkica.
- Čišćenje pokretača, kontrola razine ulja i zamjena.

c) Sredstva za rad:

- Stalno korišteni alati: kombinirke, sječice, ravna kliješta, špicasta kliješta, kliješta za skidanje izolacije, viljuškasti ključevi, okasti ključevi, cjevasti ključevi, čekić gumeni, čekić metalni (1 kg9, čaure za ležajeve, ručna elekt. bušilica, univerzalni mjerni instrumenti, ampermetri, voltmetri i tahometri.

d) Zaštita na radu:

- Osobna sredstva zaštite na radu: radno odijelo, plitke cipele, peškir.

6. PLC KONTROLERI

a) Cilj radnog zadatka:

- Upoznati učenika sa osnovama PLC kontrolera i osposobiti učenika za samostalno programiranje PLC kontrolera.

b) Opis radnih postupaka:

-Upoznavanje sa PLC kontrolerom,

-Ulazne i izlazne varijable PLC kontrolera,

-Način programiranja PLC kontrolera.

c) Sredstva za rad:

- PLC kontroleri, ampermetri, voltmetri i lični pribor.

e) Zaštita na radu:

- Osobna sredstva zaštite na radu: radno odijelo, plitke cipele.

7. FREKVENTNI PRETVARAČI

a) Cilj radnog zadatka:

Upoznati učenika sa osnovama frekventnih pretvarača i njihovim korištenjem u industrijskim pogonima

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje sa regulacijom brzine asinhronih motora,
- Upoznavanje sa frekventnim pretvaračem,
- Upoznavanje sa frekventnim pretvaračima bez međukola,
- Upoznavanje sa frekventnim pretvaračima sa međukolom,
- Izbor i eksploatacija frekventnog pretvarača.

8. SCADA sistem

a) Cilj radnog zadatka:

- Upoznati učenika sa temeljima SCADA sistema i njihovom korištenju u industrijskim pogonima.

b) Opis radnih postupaka:

- Upoznavanje sa elementima SCADA sustava.
- Korištenje SCADA sistema u industrijskim pogonima.

E. NAPUTAK ZA REALIZIRANJE PROGRAMA

Praktična nastava realizuje se u školskoj radionici opremljenoj tehničkim sredstvima neophodnim za realiziranje radnih zadataka naznačenih u programu u kompanijama koje imaju materijalno tehničke uvjete i obučene kadrove.

Za realiziranje radnog zadatka 1. i 2. radionica treba da je opremljena razvodnim postrojenjima 10 KV, sa neophodnim poljima (dalekovodno, spojno, mjerno, trafo i kompenzaciono polje), kao i neophodnim zaštitama (distantna, diferencijalna, Buholcova, termička, preko-strujna, PA podnaponske), te neophodnim komandama za upravljanje u postrojenju.

Za realiziranje zadataka 3, 4. i 5. potrebno je da škola ima opremljenu radionicu sa asinhronim motorima, sinhronim motorima i generatorima, kao i sa mašinama istosmjerne struje.

Za realiziranje zadataka 6. potrebno je da škola ima opremljenu radionicu sa PLC kontrolerima.

Za realiziranje zadataka 7. potrebno je da škola ima opremljenu radionicu sa frekventnim pretvaračima i trofaznim motorima.

Za realiziranje zadataka 8. potrebno je da škola ima opremljenu radionicu / kabinet sa računarima, određenim SCADA sistemom, te motorima.

Sve poslove i radne zadatke iz ovoga programa izvoditi u beznaponskom stanju.

Pri uključivanju napona neophodno je obezbijediti propisane mjere zaštite na radu. Uključivanje može vršiti samo nastavnik.

Pri realizaciji zadataka nastavnik će posvetiti posebnu pažnju pridržavanju i upotrebi zaštitnih sredstava (izolacioni tepisi, izolacione rukavice, čizme, ispitivač napona 10 KV, uporaba zaštitnog uzemljenja).

Kod obavljanja zadataka Praktične nastave u grupi može biti osam učenika.

.....

MINISTARSTVO ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU

155.

Na temelju članka 92. stavak 5. Zakona o vodama ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06), članka 52. stavak 4. Zakona o vodama („Službene novine Zeničko-dobojskog Kantona“, broj 17/07) i članka 43. stavak 2. Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/09), kantonalni ministar za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, donosi

IZMJENE KANTONALNOG OPERATIVNOG PLANA ODBRANE OD POPLAVA

U Kantonalnom operativnom planu odbrane od poplava (u daljnjem tekstu: KOP) („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 1/15 i 3/15) pod točkom 1.2. Glavni rukovoditelji odbrane od poplava, prema članku 22. stavak 5. Uredbe za Vodno područje sliva rijeke Save – za vodotoke II kategorije na području Zeničko-dobojskog kantona, Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Zeničko-dobojskog kantona, riječi „Himzo Smajić“ zamjenjuju se riječima „Mirnes Bašić“, a brojevi: “+387(0)32/460-570; 460-571“ se zamjenjuju brojevima “+387(0)32/460-750; 460-753“.

Izmjena KOP-a stupa na snagu danom donošenja, a objaviti će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona ".

MINISTAR

Mirnes Bašić, v.r.

.....

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, PROMET I KOMUNIKACIJE I ZAŠTITU OKOLINE

156.

Na temelju članka 25. stavak 4. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj:33/03), Zaključka o usvajanju Programa utroška sredstava Fonda za zaštitu okoline za 2019. godinu broj: 02-14-8906/19 od 24.05.2019.godine i Instrukcije o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupaka za raspodjelu namjenskih sredstava zaštite okoliša, Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) raspisuje:

J A V N I P O Z I V
za dodjelu sredstava za realiziranje programa, projekata i srodnih aktivnosti iz oblasti zaštite okoliša za 2019.godinu

I. P R E D M E T J A V N O G P O Z I V A

Predmet javnog poziva je prikupljanje prijava za programe/projekte za raspodjelu sredstava koja će se odnositi na sljedeće programske/projektne aktivnosti:

LOT 1 - <u>Projekti iz oblasti upravljanja otpadom:</u>

- Raspoloživi proračun: 900.000,00 KM

Ovaj Lot podrazumijeva sufinanciranje/financiranje projekata koji se odnose na zatvaranja tehnički neuređenih općinskih deponija, sustava primarnog odvajanja otpada (nabavka kanti, kontejnera i zelenih otoka) radi smanjenja nastajanja otpada i korištenje njegovih vrijednih svojstava, opremanje reciklažnih dvorišta, transfer postaja, unapređenje postojeće infrastrukture i postrojenja za upravljanje otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona.

Cilj projekta i potencijalni korisnici sredstava:

U cilju realiziranja Akcionog plana Federalne strategije zaštite okoliša (2008.-2018.godina) i Plana upravljanja otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona (2009.-2029.godina) neophodno je osigurati podršku općinama i subjektima koji upravljaju deponijama komunalnog otpada.

Upravljanje komunalnim otpadom podrazumijeva uspostavu odgovarajuće infrastrukture za prikupljanje i odlaganje komunalnog otpada, izgradnju pretovarnih postaja, selektiranje i selektivno prikupljanje komunalnog otpada, izgradnju reciklažnih dvorišta i odlaganje neiskoristivog dijela na uređenu regionalnu deponiju.

Da bi se postigao željeni cilj, potrebno je unaprijediti postojeće infrastrukture i postrojenja za upravljanje komunalnim otpadom u Zeničko-dobojskom kantonu.

Projektima koje apliciraju na javni poziv Grad, općine, odnosno, komunalna poduzeća, moraju nastojati smanjiti količine otpada koji se dovozi i odlaže na RDM Mošćanica čime se postižu značajni ekološki i financijski efekti.

Sve ove aktivnosti potrebno je sprovoditi sukladno Zakonu o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/03 i 72/09) i Pravilnikom o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje poduzima mjerodavni organ („Službene novine Federacije BiH“ broj: 09/05).

Maksimalni iznos sredstava koja se mogu dodijeliti po projektu je 100.000,00 KM.

LOT 2 - <u>Projekti čišćenja obala rijeke Bosne:</u>

- Raspoloživi proračun: 500.000,00 KM

Ovaj Lot podrazumijeva sufinanciranje/financiranje projekata koji se odnose na pružanje pomoći općinama Zeničko-dobojskog kantona u realiziranju projekata koji se odnose na aktivnosti uklanjanja divljih deponija sa obala i korita rijeke Bosne, čišćenje priobalnog pojasa od krutog otpada, PET i PVC otpada, kao i svih drugih vrsta ambalažnog otpada, omogućavanje prohodnosti i pješaćenja kroz aktivnosti kresanja granja, drveća i šiblja.

Cilj projekta i potencijalni korisnici sredstava:

U cilju realiziranja Plana upravljanja otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona (2009.-2029.godina) potrebno je osigurati podršku općinama i komunalnim poduzećima u postupku čišćenja obala rijeke Bosne odgovarajućim okolišno prihvatljivim metodama sa definiranim mjerama.

Organiziranim sustavskim tehničkim i financijskim mjerama, programima i projektima, kroz provođenje aktivnosti čišćenja doprinosi se nestajanju prakse ponovnog bacanja smeća na sanirane površine,

Projektima koje apliciraju na javni poziv Grad, općine, odnosno, komunalna poduzeća, moraju nastojati smanjiti količine otpadnih materijala duž korita i obala rijeke Bosne čime se postižu značajni ekološki efekti.

Maksimalni iznos sredstava koja se mogu dodijeliti po projektu je 70.000,00 KM.

LOT 3 - Projekti iz oblasti zaštite okoliša na području Zeničko-dobojskog kantona:

- Raspoloživi proračun: 144.000,00 KM

Ovaj Lot podrazumijeva sufinanciranje/financiranje projekata koji se odnose na poticanje izbjegavanja nastajanja otpada, selektivno prikupljanje, recikliranje, ponovnu uporabu i obradu otpada, korištenje alternativnih izvora energije u cilju smanjenja zagađenja okoliša, jačanje ekološke kulture građana itd. Podržavanjem apliciranih projekata propagira se zaštita okoliša i podizanje svijesti građana o potrebi okolišno održivog ponašanja.

Cilj projekta/programa i potencijalni korisnici sredstava:

U cilju realiziranja Akcionog plana Federalne strategije zaštite okoliša (2008-2018. godina), neophodno je intenzivirati mjere na razvijanju i jačanju ekološke kulture i svijesti građana, na način da se propagira zaštita okoliša i potreba okolišno održivog ponašanja.

Između ostaloga, potrebno je kreirati i implementirati niz kvalitetnih projekata iz oblasti zbrinjavanja otpada, smanjenja zagađenja zraka, zaštite prirode i prirodnih bogatstava, vode i tla.

Potrebno je uključiti što veći broj građana kroz medijske kampanje, edukativne i promotivne aktivnosti, rad na terenu, školama, obdaništima i slično.

Korisnici sredstava mogu biti nevladine organizacije i udruge građana, javne ustanove, obrazovne institucije i medijske kuće.

Maksimalni iznos sredstava koja se mogu dodijeliti po projektu je 5.000,00 KM.

II. UVJETI KOJE PODNOSITELJI PRIJAVE MORAJU ISPUNJAVATI

Pravne osobe kojima se dodjeljuju financijska sredstva (u daljem tekstu: Korisnici) moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

1. Da imaju sjedište na teritoriji Federacije BiH,
2. Da aplicirane projekte realiziraju/implementiraju na području Zeničko-dobojskog kantona,
3. Podnesu zahtjev za korištenje finansijskih sredstava sukladno objavljenom Javnim pozivu,
4. Udovoljavaju i drugim uvjetima utvrđenim Javnim pozivom,

Prijave programa/projekata Korisnika dostavljaju se na posebnom prijavnom obrascu i treba da sadrže:

1. Ime aplikanta/podnositelja prijave,
2. Naziv i opis projekta,
3. Finacijske podatke o projektu koji je predmet prijave,
4. Ciljeve projekta,
5. Aktivnosti koje će se provesti da bi se postigli postavljeni ciljevi,
6. Dinamiku provođenja projekta,
7. Financijsku analizu,
8. Opis očekivanih rezultata projekta,
9. Mjerljivost ostvarenja ciljeva koji se postižu realizacijom predloženog projekta,
10. Monitoring i evaluaciju projekta.

III. P R A V O SUDJELOVANJA

Pravo sudjelovanja u javnom pozivu imaju sve općine i gradovi, subjekti koji upravljaju deponijama i otpadom, komunalna poduzeća, regionalni centar za upravljanje otpadom, nevladine organizacije i udruge građana, javne ustanove, obrazovne institucije, vrtići i medijske kuće, kako sljedi:

LOT 1: Jedinice lokalne uprave (grad i općine), komunalna poduzeća, subjekti koji upravljaju deponijama i regionalni centar za upravljanje otpadom.

LOT 2: Jedinice lokalne uprave (grad i općine), komunalna poduzeća.

LOT 3: Nevladine organizacije, udruge građana, javne ustanove, obrazovne institucije, vrtići i medijske kuće.

IV. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Sredstva iz Javnog poziva dodjeljuju se na temelju zahtjeva i obvezne dokumentacije.

Svi dokumenti koji se predaju uz zahtjev kao temeljna dokumentacija moraju biti originali ili ovjerene preslike, ne starije od 3 mjeseca.

Posebna dokumentacija mora biti pregledna, vjerodostojna i tehnički korektna.

Nekompletni zahtjevi se neće razmatrati.

Dokumenti koji se šalju na Javni poziv se ne vraćaju aplikantu.

Aplikanti moraju projekat realizirati na području Zeničko-dobojskog kantona.

Obvezna dokumentacija mora sadržavati:

- Prijavu projekta na Javni natječaj - popunjen i potpisan obrazac od strane odgovorne osobe (preuzima se sa web stranice: www.zdk.ba/javni-pozivi).
- Ovjerenu izjavu o namjenskom trošenju sredstava (ovjerena kod mjerodavnog organa uprave ili notara).
- Ako se radi o sufinanciranju, ovjerenu izjavu o visini sredstava s kojima će aplikant sudjelovati u sufinanciranju realiziranja projekta koji predlaže (ovjerena kod mjerodavnog organa uprave ili notara).
- Rješenje o upisu u Registar udruga (ovjerena preslika) – samo za LOT 3.
- Uvjerenje o poreskoj registraciji - ID broj i PDV broj ukoliko su PDV obveznici (ovjerena preslika).

V. TEMELJNI KRITERIJI ODABIRA

- **Kriteriji za evaluaciju i izbor projekata iz oblasti upravljanja otpadom:**

1. Pripremljenost projekta (pripremljenost tehničko-tehnološke dokumentacije, postojeće suglasnosti i dozvole, stupanj pripremljenosti za početak radova, itd.)
2. Usklađenost planiranih aktivnosti sa akcionim planom Federalne strategije zaštite okoliša, Kantonalnim ekološkim akcionim planom Zeničko-dobojskog kantona, Planom upravljanja otpadom Zeničko-dobojskog kantona, planskim dokumentima na lokalnoj razini (LEAP) kao i sa relevantnom prostorno-planskom dokumentacijom.
3. Kvalitet ponuđenog tehničkog rješenja i plana prilagođavanja sukladno Pravilniku o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnosti koje poduzima mjerodavni organ („Službene novine Federacije BiH“ broj: 09/05).
4. Mjerljivi efekti koji se postižu predloženim projektima su: količina otpada koji će se organizirano prikupljati, proširenje područja prikupljanja komunalnog otpada, količine otpada koji će se selektivno prikupljati, količine otpada koje će se reciklirati i količine otpada koji će se odlagati na tehnički uređenu deponiju.
5. Izvještavanje o utrošku sredstava dodijeljenih po temelju prethodnih javnih poziva Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.
6. Osiguranje sredstava od strane korisnika u odnosu na ukupno potrebnu financijsku konstrukciju.

- **Kriteriji za evaluaciju i izbor projekata čišćenja obala rijeke Bosne:**

1. Pripremljenost projekta (usklađena i dobro definirana stručna priroda projekta, detaljano razrađena metodologija, stupanj pripremljenosti za početak radova, i sl.)
2. Usklađenost planiranih aktivnosti sa relevantnim strateškim dokumentima i prioritetnim područjima.

3. Kapaciteti aplikanta koji podnosi zahtjev za realiziranje projekta (ljudski resursi predviđeni za realiziranje projekta, angažiranje vanjskih konsultanata, referense aplikanta i navedenih partnera u pogledu realiziranja projekta i sl).
4. Socio-ekološki pokazatelji i stupanj ugroženosti okoliša (značaj projekta i očekivanih rezultata predloženog projekta na smanjenje onečišćenja okoliša i negativnog utjecaja na okoliš, te uticaja na život i zdravlje stanovnika, doprinos poboljšanju kvaliteta života i stanovanja).
5. Stupanj povoljnog uticaja na okoliš i održivost projekta (očekivano poboljšanje kvaliteta okoliša, širi korisni uticaj projekta na okruženje i sl.).
6. Izvještavanje o utrošku sredstava dodijeljenih po temelju prethodnih javnih poziva Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.
7. Osiguranje sredstava od strane korisnika u odnosu na ukupno potrebnu financijsku konstrukciju.

- **Kriteriji za evaluaciju i izbor projekata iz oblasti zaštite okoliša:**

1. Pripremljenost projekta sukladno zahtjevanim sadržajem programa (sveobuhvatnost, projektno partnerstvo, broj korisnika i obuhvat populacije, angažman volontera ili nezaposlenih, ciljna grupa kojoj je projekat namijenjen, usklađenost sa Akcionim planom i Strategijom).
2. Realnost proračuna i vlastito sudjelovanje.
3. Stupanj ugroženosti okoliša u postojećem stanju, koji je predmet projektnog zadatka.
4. Izvještavanje o utrošku sredstava dodijeljenih po temelju prethodnih javnih poziva Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.
5. Referentna lista već implementiranih sličnih projekata.
6. Rokovi za realiziranje, spisak i reference eksperata koji će biti angažirani na realizaciji projekta.
7. Mjerljivi efekti kao što su: originalnost u pristupu promotivnim i edukativnim aktivnostima, inicijative u slabije razvijenim zajednicama i učinak projekta na okruženje i zajednicu.
8. Kvalitet javne prezentacije i promocije projekta.

VI. V R J E D N O V A N J E P R O J E K A T A

Vrjednovanje i rangiranje projekata pristiglih na Javni poziv vršit će posebna komisija koju imenuje ministar Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.

Povjerenstvo razmatra zahtjeve i dokumentaciju zaprimljenu na temelju Javnog poziva, ocjenjuje ispunjenost uvjeta i kriterija za odobravanje projekta i prijedlog dostavlja ministru koji donosi konačnu Odluku o korisnicima sredstava.

Prije donošenja konačne odluke o odabiru ministarstvo zadržava pravo da od predlagača projekata traži dodatna pojašnjenja dokumentacije, kao i pravo odbijanja pristiglih projekata bez posebnog obrazloženja.

Sa odabranim predlagačima zaključit će se ugovor o međusobnim pravima i obvezama u realiziranju projekta koji se financira/sufinancira. Nakon završetka projekta odabrani predlagatelji su dužni dostaviti izvješće o namjenskom korištenju dobivenih sredstava.

VII. O P Ć E O D R E D B E

Prijava za sudjelovanje s obveznom projektnom dokumentacijom dostavlja se osobno ili putem pošte na adresu:

Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, Kučukovići br. 2, 72000 Zenica.

Prijava se dostavlja u zatvorenim neprovidnim kovertama sa naznakom:

„Ne otvaraj - Prijava na Javni poziv LOT br. “.

Rok za podnošenje prijava je **05. 07. 2019.godine**.

Javni oglas će biti objavljen na web stranici Vlade Zeničko-dobojskog kantona, „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, RTV Zenica, listu „Dnevni avaz“ i NIPD „Naša riječ“.

Sve dodatne informacije vezano za Javni poziv mogu se dobiti svakim radnim danom putem e-maila: min.prostorno@zdk.ba.

Broj:12-23-8906-JP/19 **M I N I S T A R**
Datum, 30.05.2019. godine
Z e n i c a **Arnel Isak, v.r.**

.....

P E D A G O Š K I Z A V O D

157.

Na temelju članka 35., stavak (2) Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 3/18), Pedagoški zavod Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

M E T O D O L O G I J U
za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole

I

Metodologijom za izradu godišnjeg programa rada osonovne škole utvrđuje se oblik i raspored odgojno-obrazovnog rada, njegov obim i sadržaj za tekuću školsku godinu.

II

Godišnji program rada izrađen sukladno Metodologiji predstavlja temelj za praćenje realiziranja odgojno-obrazovnog rada osnovne škole.

III

Osnovne škole dužne su da izrade godišnji program rada sukladno ovoj jedinstvenoj metodologiji, po postupku i u rokovima utvrđenim Zakonom o osnovnoj školi.

IV

Metodologija za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole tiskana je u posebnom separatu i sastavni je dio ovog akta.

V

Stupanjem na snagu ovog akta stavlja se izvan snage Metodologija za izradu godišnjeg plana i programa rada redovne i specijalne osnovne škole i Metodologija za izradu godišnjeg plana i programa rada paralelne osnovne škole („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 2/12).

VI

Ova Metodologija stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se od školske 2019/20. godine.

Broj: 10-1-38-7907/19 **R A V N A T E L J I C A**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Aida Salkić, v.r.**

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport
PEDAGOŠKI ZAVOD ZENICA

M E T O D O L O G I J A

za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole

Zenica, svibanj 2019. godine

Polazne osnove za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole su[5]*:*

- *zakoni,*
- *nastavni planovi i okvirni programi,*
- *pedagoški standardi,*
- *ostali podzakonski akti i opći akti škole,*
- *resursi sa kojima škola raspolaže i dr.*

Pri izradi godišnjeg programa rada škole potrebno je, između ostalog, ispoštovati sljedeća načela:

- *načelo objektivne procjene i ocjene uvjeta i mogućnosti isključivo na realnoj osnovi,*
- *načelo uvažavanja jedinstvene metodologije izrade godišnjeg programa rada,*
- *načelo aktuelnosti nastavnih planova i okvirnih programa.*

Prijedlog Godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće na prijedlog direktora, a donosi školski odbor, uz prethodnu suglasnost Pedagoškog zavoda.

Zvaničnu verziju Godišnjeg programa rada škole, te eventualne izmjene i dopune u Godišnjem programu rada škole nastale tokom školske godine, škola dostavlja Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

Direktor škole odgovoran je za provođenje Godišnjeg programa rada škole.

Realiziranje aktivnosti planiranih Godišnjim programom rada škole prati se kontinuirano tokom školske godine od strane školskog odbora, ravnatelja i pomoćnika ravnatelja škole, stručnih organa škole i tokom pedagoško-stručnog nadzora koji vrši Pedagoški zavod.

Osnovna škola za djecu s teškoćama u razvoju, paralelna osnovna škola i škola koja u svom sastavu ima odjeljenja paralelne osnovne škole, odnosno odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju, mogu određene tabele prilagoditi svojim potrebama ili, eventualno, kreirati nove.[6]

[5] Tekst u Metodologiji za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole koji je naznačen italikom predstavlja uputstvo za izradu istog i kao takav ne treba prepisivati

[6] Pri kreiranju novih tabela voditi računa da se ne odstupi od numeracije tabela navedenih ovom metodologijom

SADRŽAJ GODIŠNJEG PROGRAMA RADA ŠKOLE[7]

Uz svaku stavku sadržaja potrebno je navesti broj stranice.

1. KRAĆI HISTORIJAT I DJELATNOST ŠKOLE

2. OPĆI PODACI O ŠKOLI I UČENICIMA

2.1. Opći podaci o školi
2.2. Opći podaci o učenicima
2.3. Uspjeh učenika u učenju i vladanju u prethodnoj školskoj godini
2.4. Osnovno obrazovanje odraslih u prethodnoj školskoj godini

3. UVJETI RADA

3.1. Školski prostor i namještaj
3.2. Nastavna sredstva, pomagala i ostala oprema

4. SADRŽAJ I OBIM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

4.1. Brojno stanje razreda, odjeljenja i učenika
4.2. Tijedni fond sati nastave stranih jezika i brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju
4.3. Tijedni fond sati nastave islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/pravoslavne vjeronauke/kulture i zajednice i brojno stanje učenika prema predmetu koji izučavaju
4.4. Pregled tijednog i godišnjeg fonda sati po predmetima
4.5. Broj sati redovne nastave po razredima
4.6. Broj sati ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada
4.7. Struktura nastavnika, rukovodnog osoblja, stručnih saradnika i saradnika
4.8. Struktura ostalog osoblja
4.9. Obaveze za siječan, ožujak, lipanj i kolovoz

5. PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

5.1. Planiranje i programiranje nastave
5.2. Planiranje nastavnog kalendara, smjena, rasporeda radnog vremena za nenastavno osoblje i dežurstva
5.3. Planiranje i programiranje izvannastavnih aktivnosti
5.4. Planiranje natjecanja
5.5. Planiranje izleta, posjeta, ekskurzija, škole u prirodi, studijskih posjeta
5.6. Planiranje rada sa pripravnicima
5.7. Ostali planovi i programi Škole

6. PRILOZI

[7] Godišnji program rada škole (u daljem tekstu: GPR škole)

1. KRAĆI HISTORIJAT I DJELATNOST ŠKOLE

U ovom dijelu se navodi kraća retrospektiva rada škole od njenog osnivanja i opis trenutne djelatnosti. U ovom dijelu potrebno je uvrstiti i aktuelne fotografije objekata škole (po jedna reprezentativna fotografija objekta/objekata centralne i objekta/objekata područne-područnih škola sa njihovim tačnim nazivima).

2. OPĆI PODACI O ŠKOLI I UČENICIMA

2.1. Opći podaci o školi

Tabela 1

Naziv škole			
Adresa			
Akt o osnivanju			
Akt o upisu u sudski registar			
Akt o upisu u registar Ministarstva			
Direktor		Telefon	
Pomoćnik direktora		Telefon	
Pedagog		Telefon	
Sekretar		Telefon	
Fax			
E-mail			
Web site			
Broj učenika			
Broj odjeljenja			
Prosječan broj učenika po odjeljenju			
Ukupan broj radnika u školi	*	**	
Broj nastavnika	*	**	
Broj stručnih saradnika	*	**	
Broj saradnika	*	**	
Broj administrativno-finansijskog osoblja	*	**	
Broj pomoćnog i tehničkog osoblja	*	**	
Broj područnih škola			
Školsko područje (adrese/MZ)			

** Navesti ukupan broj radnika (podaci se iskazuju cijelim brojevima)*
*** Navesti broj radnika u skladu sa nastavnom normom/Pedagoškim standardima (podaci se iskazuju decimalnim brojevima sa dvije decimale)*

2.2. Opći podaci o učenicima

Tabela 2

Redni broj	Porodično okruženje	Brojno stanje po razredima									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Svega
1.	Djeca sa oba roditelja										
2.	Djeca bez majke										
3.	Djeca bez oca										
4.	Djeca bez oba roditelja										
5.	Djeca roditelja RVI/HVIDRA										
6.	Živi sa oba roditelja										
7.	Živi sa jednim roditeljem										
8.	Živi u drugoj porodici										
9.	Živi sa starateljima										
10.	Živi u ustanovi za djecu bez roditeljskog staranja										

Tabela 2a

Razred	Podaci o učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama														
	Spol		Ukupno	Učenici sa teškoćama u razvoju									Učenici pripadnici romske populacije	Učenici povratnici	Učenici migranti
				Oštećenje vida	Oštećenje sluha	Teškoće u govorno - jezičkoj komunikaciji	Tjelesne teškoće	Hronične bolesti	Intelektualne teškoće	Poremećaji u ponašanju	Kombinovane smetnje	Autistični spektar			
I	M														
	Ž														
II	M														
	Ž														
III	M														
	Ž														
IV	M														
	Ž														
V	M														
	Ž														
VI	M														
	Ž														
VII	M														
	Ž														
VIII	M														
	Ž														
IX	M														
	Ž														
Ukupno	M														
	Ž														

U dijelu Tabele 2a, koji se odnosi na podatke o učenicima sa teškoćama u razvoju, unose se podaci za one učenike koji posjeduju nalaz i mišljenje nadležne zdravstvene ili socijalne ustanove.

Tabela 3

Redni broj	Obrazovni status roditelja	Školska sprema roditelja										
		Bez škole	OŠ	SSS III	SSS IV	VKV	VŠ	VSS	Master	Magisterij	Doktorat	Svega
1.	Oca											
2.	Majke											

Tabela 4

Redni broj	Način dolaska u školu	Broj učenika koji dolaze			Svega
		pješice	autobusom	željeznicom	
1.	Udaljenost do 2 km				
2.	Udaljenost od 2 km do 3 km				
3.	Udaljenost od 3 km do 4 km				
4.	Udaljenost od 4 km do 5 km				
5.	Udaljenost preko 5 km				
	Svega:				

Uz ovu tabelu potrebno je navesti eventualne poteškoće u vezi sa dolaskom, odnosno prevozom učenika od kuće do škole i nazad.

2.3. Uspjeh učenika u učenju i vladanju u prethodnoj školskoj godini

Tabela 5a

R. br.	OCJENJIVANJE	RAZREDI									Ukupno
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1.	Broj učenika koji se ocjenjuju opisno										
2.	Broj učenika koji se ocjenjuju brojčano										
3.	Ukupan broj učenika po razredima koji su ocijenjeni na kraju školske 20__ /20__ . godine										
4.	Ukupan broj učenika po razredima koji nisu ocijenjeni na kraju školske 20__ /20__ . godine										
5.	Broj učenika koji su prevedeni u viši razred u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi										
6.	Broj učenika iz GPR-a za školsku 20__ /20__ . godinu										
7.	Razlika u broju učenika (podaci iz GPR-a škole za školsku 20__ /20__ . godinu u odnosu na podatke o broju učenika na kraju školske godine)										

U Tabeli 5a dati prikaz brojnog stanja učenika na kraju prethodne školske godine. Uz tabelu je potrebno navesti detaljnije obrazloženje razlike u broju učenika na početku i na kraju školske godine.

NAPOMENA: *Dijelovi osjenčeni sivom bojom u tabeli se ne popunjavaju.*

Tabela 5b

RAZRED	BROJ UČENIKA			BROJ UČENIKA SA POZITIVNIM USPJEHOM										BROJ UČENIKA SA NEDOVOLJNIM USPJEHOM								Neocijenjeni	%	Prevedeni[4]	%	Svega	%	Srednja ocjena uspjeha
	Muških	Ženskih	Svega	Odličnih	%	Vrlo dobrih	%	Dobrih	%	Dovoljnih	%	Svega	%	1 nedovoljna ocjena	%	2 nedovoljne ocjene	%	3 i više nedov. ocjena	%	Svega	%							
II																												
III																												
IV																												
V																												
VI																												
VII																												
VIII																												
IX																												
SVEGA																												

U Tabeli 5b dati pregled općeg uspjeha učenika na kraju prethodne školske godine.

[4] Učenicima od 1. do 5. razreda koji su prevedeni u viši razred u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi utvrđuje se opći uspjeh "preveden" i njihov broj se ne uzima u obzir prilikom izračunavanja srednje ocjene uspjeha.

Tabela 5c

RAZRED	Broj učenika			OCJENE IZ VLADANJA														ODGOJNO-DISCIPLINSKE MJERE										Svega	
				Primjerno		Vrlo dobro		Dobro		Zadovoljava		Loše		Neocijenjeni		Svega		Ukor razrednika		Ukor odjeljenskog vijeća		Ukor direktora		Ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje		Ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugu školu			
	M	Ž	SV	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
I																													
II																													
III																													
IV																													
V																													
VI																													
VII																													
VIII																													
IX																													
Svega																													

U Tabeli 5c dati pregled vladanja učenika na kraju prethodne školske godine.

Tabela 5d

R. br.	IZOSTANCI	RAZREDI									Ukupno
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1.	Broj opravdanih izostanaka										
2.	Broj neopravdanih izostanaka										
3.	Ukupan broj izostanaka										
4.	Prosječan broj opravdanih izostanaka po učeniku										
5.	Prosječan broj neopravdanih izostanaka po učeniku										
6.	Prosječan broj ukupnih izostanaka po učeniku										

U Tabeli 5d dati pregled izostanaka učenika na kraju prethodne školske godine.

2.4. Osnovno obrazovanje odraslih u prethodnoj školskoj godini

Tabela 5e

USPJEH U UČENJU	Razred								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Broj polaznika									
Odličan									
Vrlo dobar									
Dobar									
Dovoljan									
Ukupno prolazi									
Nedovoljan									
Srednja ocjena uspjeha									

3. UVJETI RADA

3.1. Školski prostor i namještaj

Uz kratki deskriptivni prikaz ukupne zatvorene i otvorene površine kojom raspolaže škola, potrebno je procijeniti i kvalitet, tj. stanje školskog namještaja, opisati koliko je zastupljena kabinetska nastava, koji su prioriteti u pogledu sanacije prostorija u školi. Podatke iz ovog segmenta potrebno je prikazati u Tabeli 6.

Tabela 6

Redni broj	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA u m^2	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	**VLASTITI ZATVORENI PROSTOR**			
1.	učionice			
2.	kabineti			
3.	laboratorij			
4.	radionice			
5.	sale za tjelesni odgoj			
6.	biblioteka			
7.	čitaonica			
8.	ostali zatvoreni prostor			
II	**VLASTITI OTVORENI PROSTOR**			
1.	sportska igrališta			
2.	dvorište			
3.	školski vrt			
4.	ostali otvoreni prostori			
III	**KORIŠTENI PROSTOR U TUĐEM VLASNIŠTVU**			
1.				
IV	**IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU**			
1.				

U koloni za napomenu u tačkama I i II funkcionalnost se može izraziti terminima: u upotrebi, djelimično u upotrebi (navesti razlog), nije u upotrebi (navesti razlog), devastirano, u izgradnji, a u tačkama III i IV navodi se čiji je korišteni prostor, odnosno kome je prostor iznajmljen.

3.2. Nastavna sredstva, pomagala i ostala oprema

U ovom dijelu potrebno je prikazati nastavna sredstva, pomagala i ostalu opremu (Tabela 7), te opisati kako postojeće stanje utiče na kvalitetnu realizaciju odgojno-obrazovnog procesa.

Tabela 7

Red. broj	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	POSJEDUJE	STANJE ISPRAVNOSTI
1.	TV prijemnik		
2.	grafoskop		
3.	DVD player		
4.	CD player/kasetofon		
5.	računari u nastavi – van kabineta informatike		
6.	fonolaboratorija		
7.	komplet – matematika		
8.	komplet – fizika		
9.	komplet – hemija		
10.	komplet – biologija		
11.	računari u nastavi – u kabinetu informatike		
12.	projekciono platno		
13.	projektor		
14.	laptop		
15.	…….		
16.	…….		
	OSTALA OPREMA		
1.	računari u kancelarijama/kabinetima nastavnika		
2.	aparat za kopiranje		
3.	telefon		
4.	fax		
5.	printer		
6.	…		
7.	…		

4. SADRŽAJ I OBIM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

U ovom dijelu neophodno je navesti nastavne planove i okvirne programe na osnovu kojih se realizira odgojno-obrazovni proces u školi (broj i datum rješenja, broj i datum saglasnosti i dr.).

4.1. Brojno stanje razreda, odjeljenja i učenika

PRIKAZ BROJNOG STANJA NA NIVOU ŠKOLE

Tabela 8

Razred	ODJELJENJA																Svega	
	1		2		3		4		5		6		7		8			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno	
I																		
II																		
III																		
IV																		
V																		
Ukupan broj odjeljenja od I do V razreda: _____															Svega I – V			
VI																		
VII																		
VIII																		
IX																		
Ukupan broj odjeljenja od VI do IX razreda: _____															Svega VI – IX			
Ukupan broj odjeljenja od I do IX razreda: _____															Svega I – IX			

Prosječan broj učenika po odjeljenju na nivou škole _____.

Ukoliko škola u svom sastavu ima kombinirana odjeljenja i/ili odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju, prilikom utvrđivanja prosječnog broja učenika po odjeljenju na nivou škole ne uzimati u obzir ta odjeljenja, niti broj učenika u tim odjeljenjima.

Ispod Tabele 8 navesti broj i datum saglasnosti za sva odjeljenja koja odstupaju od Pedagoških standarda.

Redovna osnovna škola koja u svom sastavu ima odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju treba ispod Tabele 8 naznačiti koja odjeljenja su odjeljenja za učenike sa teškoćama u razvoju.

Osnovna škola za djecu s teškoćama u razvoju, paralelna osnovna škola i škola koja u svom sastavu ima odjeljenja paralelne osnovne škole, odnosno odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju, tabelu 8 trebaju prilagoditi svojim potrebama ili, eventualno, kreirati dodatne tabele (pri kreiranju dodatnih tabela voditi računa da se ne odstupi od numeracije tabela navedenih ovom metodologijom).

Organizacija nastave u svim odjeljenjima V razreda

Tabela 8a

Odjeljenje	Predmeti koje podučavaju nastavnici razredne nastave	Predmeti koje podučavaju nastavnici predmetne nastave

Ispod Tabele 8a potrebno je navesti broj i datum saglasnosti za organizaciju predmetne nastave u odjeljenjima V razreda.

PRIKAZ BROJNOG STANJA U MATIČNOJ ŠKOLI

Tabela 8b

Razred	ODJELJENJA																Svega	
	1		2		3		4		5		6		7		8			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno	
I																		
II																		
III																		
IV																		
V																		
Ukupan broj odjeljenja od I do V razreda: _____															Svega I – V			
VI																		
VII																		
VIII																		
IX																		
Ukupan broj odjeljenja od VI do IX razreda: _____															Svega VI – IX			
Ukupan broj odjeljenja od I do IX razreda: _____															Svega I – IX			

Prosječan broj učenika po odjeljenju _____.

Ukoliko matična škola ima kombinirana odjeljenja i/ili odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju, prilikom utvrđivanja prosječnog broja učenika po odjeljenju na nivou škole ne uzimati u obzir ta odjeljenja, niti broj učenika u tim odjeljenjima.

Za sva kombinirana odjeljenja navesti način organiziranja nastave.

PRIKAZ BROJNOG STANJA U PODRUČNOJ ŠKOLI _____
područna škola

Za svaku područnu školu potreban je pojedinačni tabelarni pregled.

Tabela 8c

Razred	**ODJELJENJA**																**Svega**	
	1		**2**		**3**		**4**		**5**		**6**		**7**		**8**			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno		ukupno	
I																		
II																		
III																		
IV																		
V																		
Ukupan broj odjeljenja od I do V razreda: _____															Svega I – V			
VI																		
VII																		
VIII																		
IX																		
Ukupan broj odjeljenja od VI do IX razreda: _____															Svega VI – IX			
Ukupan broj odjeljenja od I do IX razreda: _____															Svega I – IX			

Prosječan broj učenika po odjeljenju _____.

Ukoliko područna škola ima kombinirana odjeljenja i/ili odjeljenja za obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju, prilikom utvrđivanja prosječnog broja učenika po odjeljenju na nivou škole ne uzimati u obzir ta odjeljenja, niti broj učenika u tim odjeljenjima.

Za sva kombinirana odjeljenja navesti način organiziranja nastave.

UKUPAN PREGLED BROJA UČENIKA I BROJA ODJELJENJA

Tabela 9

R.br.	Škola	Broj učenika										Broj odjeljenja									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	SVEGA	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	SVEGA
1.	Matična škola																				
2.	Područna škola:_____																				
3.	Područna škola:_____																				
4.	Područna škola:_____																				
5.	Područna škola:_____																				
UKUPNO																					

U kolonama za prikazivanje broja odjeljenja, kombinirana odjeljenja se iskazuju decimalnim brojem.

PREGLED KOMBINIRANIH ODJELJENJA

Matična škola

Tabela 10

R. br.	Kombinirano odjeljenje	Broj učenika						Razrednik
		I	II	III	IV	V	Svega	
1.								
2.								
3.								
4.								
UKUPNO								

Područna škola:_____

Tabela 10a

R. br.	Kombinirano odjeljenje	Broj učenika						Razrednik
		I	II	III	IV	V	Svega	
1.								
2.								
3.								
4.								
UKUPNO								

4.2. Sedmični fond sati nastave stranih jezika i brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju

U Tabeli 11a potrebno je iskazati sedmični fond sati nastave stranih jezika.

Tabela 11a

ODJELJENJE	JEZIK	RAZRED									Svega
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1	E										
	NJ										
2	E										
	NJ										
3	E										
	NJ										
4	E										
	NJ										
UKUPNO	**E**										
	NJ										

U Tabeli 11b potrebno je iskazati brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju. Ispod Tabele 11b potrebno je navesti kombinacije razreda u nastavi stranih jezika.

Tabela 11b

ODJELJENJE	JEZIK	RAZRED									Svega
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1	E										
	NJ										
2	E										
	NJ										
3	E										
	NJ										
4	E										
	NJ										
UKUPNO	**E**										
	NJ										

4.3. Sedmični fond sati nastave islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/pravoslavne vjeronauke/kulture i zajednice i brojno stanje učenika prema predmetu koji izučavaju

U Tabeli 12a potrebno je iskazati sedmični fond sati nastave islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/pravoslavne vjeronauke i kulture i zajednice.

Tabela 12a

ODJELJENJE	PREDMET	RAZRED									Svega
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
2	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
3	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
UKUPNO	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										

U Tabeli 12b potrebno je iskazati brojno stanje učenika prema predmetu koji izučavaju.

Ispod Tabele 12b potrebno je navesti kombinacije odjeljenja/razreda u nastavi islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/pravoslavne vjeronauke/kulture i zajednice.

Tabela 12b

ODJELJENJE	PREDMET	RAZRED									Svega
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
2	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
3	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										
UKUPNO	Islamska vjeronauka										
	Katolički vjeronauk										
	Pravoslavna vjeronauka										
	Kultura i zajednica										

4.4. Pregled sedmičnog i godišnjeg fonda sati po predmetima

Tabela 13

R.br.	Nastavni predmet/ Razredna nastava	Broj sati po razredima i predmetima									Svega	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Sedmično	Godišnje
	Razredna nastava											
1.	Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost											
2.	Engleski jezik											
3.	……. jezik											
4.	……. jezik											
5.	Matematika											
6.	Fizika											
7.	Hemija/Kemija											
8.	Biologija											
9.	Geografija/Zemljopis											
10.	Historija/Povijest/Istorija											
11.	Građansko obrazovanje											
12.	Osnove tehnike											
13.	Kultura življenja											
14.	Tehnička kultura											
15.	Informatika											
16.	Likovna kultura											
17.	Muzička/Glazbena kultura											
18.	Tjelesni i zdravstveni odgoj/Fizičko i zdravstveno vaspitanje											
19.	Islamska vjeronauka											
20.	Katolički vjeronauk											
21.	Pravoslavna vjeronauka											
22.	.....											
	UKUPNO											

U slučaju kombiniranih odjeljenja broj sati iskazuje se u koloni za onaj razred koji ima veći sedmični fond sati.

4.5. Broj sati redovne nastave po razredima

Tabela 14

Razred	Broj odjeljenja	Sedmični fond	Broj sedmica	Ukupan broj sedmično	Ukupan broj godišnje
I					
II					
III					
IV					
V					
VI					
VII					
VIII					
IX					
UKUPNO					

4.6. Broj sati ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada

Tabela 15

Oblik	Broj grupa/ odjeljenja	Sedmični fond	Broj sedmica	Ukupan broj sati sedmično	Ukupan broj sati godišnje
Odjeljenska zajednica					
Dodatna nastava					
Dopunska nastava					
Vannastavne aktivnosti					
UKUPNO					

4.7. Struktura nastavnika, rukovodnog osoblja, stručnih saradnika i saradnika

Tabela 16

R. br.	Nastavni predmet/ Razredna nastava	Ukupan sedmični broj sati redovne nastave	Potreban broj nastavnika u skladu sa nastavnom normom	Stručni nastavnici	Nastavnici koji izvode nastavu verificirano	Nastavnici koji izvode instruktivnu nastavu
	Razredna nastava					
1.	Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost					
2.	Engleski jezik					
3.	……. jezik					
4.	……. jezik					
5.	Matematika					
6.	Fizika					
7.	Hemija/Kemija					
8.	Biologija					
9.	Geografija/Zemljopis					
10.	Historija/Povijest/Istorija					
11.	Građansko obrazovanje					
12.	Osnove tehnike					
13.	Kultura življenja					
13.	Tehnička kultura					
14.	Informatika					
15.	Likovna kultura					
16.	Muzička/Glazbena kultura					
17.	Tjelesni i zdravstveni odgoj/Fizičko i zdravstveno vaspitanje					
18.	Islamska vjeronauka					
19.	Katolički vjeronauk					
20.	Pravoslavna vjeronauka					
21.	….....					
	UKUPNO					

Podaci u Tabeli 16, izuzev prikaza ukupnog sedmičnog broja sati, iskazuju se decimalnim brojem.

Tabela 17

R. br.	IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Kvalifikaciona struktura								
				Dr.	Mr.	MA	VSS	VŠ	VSS 180 ECTS	VSS 240 ECTS	SSS	VKV
1.	Nastavnici razredne nastave											
2.	Nastavnici predmetne nastave											
3.	Direktor											
4.	Pomoćnik direktora											
5.	Pedagog											
6.	Bibliotekar											
7.	….....											
UKUPNO												

Podaci u Tabeli 17 u kolonama "Broj potrebnih izvršilaca" i "Broj raspoloživih izvršilaca" iskazuju se decimalnim brojem sa dvije decimale.

4.8. Struktura ostalog osoblja

Tabela 18

R. br.	IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Kvalifikaciona struktura							
				VSS	VŠ	VSS 180 ECTS	VSS 240 ECTS	SSS	VKV	KV	NKV
1.	Sekretar										
2.	Administrativno-finansijski radnik										
3.	Higijeničar										
4.	Domar										
5.	Ložač										
6.	.....										
UKUPNO											

Podaci u Tabeli 18 u kolonama "Broj potrebnih izvršilaca" i "Broj raspoloživih izvršilaca" iskazuju se decimalnim brojem sa dvije decimale.

4.9. Obaveze za januar, mart, juni i august

U Tabeli 19 potrebno je planirati broj radnih dana i sati za sve radnike škole za navedene periode kada nema redovne nastave, te ispod tabele opisati planirane aktivnosti. Broj nastavnika i broj ostalih radnika iskazuje se decimalnim brojem.

Tabela 19

Period	Broj nastavnika	Broj ostalih radnika	Broj radnih dana	Ukupan broj radnih sati
Januar				
Mart				
Juni				
August				
UKUPNO				

5. PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

5.1. Planiranje i programiranje nastave

Nastava se planira na osnovu utvrđenih ciljeva, zadataka, ishoda učenja i pokazatelja, oblika rada i sadržaja koji proističu iz Nastavnog plana i okvirnog programa, Pedagoških standarda te uputstava Ministarstva i Pedagoškog zavoda. Planiranje i programiranje nastave je godišnje (globalno), mjesečno (operativno) i izvedbeno (priprema za nastavne sate). U okviru planiranja i programiranja nastave neophodno je primjenjivati adekvatne nastavne metode i oblike rada, pristupe u nastavi, različite tehnike praćenja i vrednovanja učeničkih postignuća, nastavna sredstva i pomagala koja odgovaraju potrebama i mogućnostima učenika te nastavnim sadržajima.

Pri planiranju i programiranju nastave neophodno je koristiti savremena dostignuća iz pedagoške teorije i prakse, didaktike, dokimologije i metodika pojedinih nastavnih predmeta. Veoma važan segment je i primjena savremene tehnologije u nastavi u skladu sa uvjetima koji postoje u školi. Sastavni dio planiranja i programiranja je inoviranje sadržaja koji treba da prate aktuelna dešavanja i potrebe učenika, zajednice i sl., te prilagođavanje sadržaja učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama kroz izradu individualnih obrazovnih programa. Prema tome, potrebno je odrediti i vremenski plan za izradu godišnjih (globalnih) planova, mjesečnih (operativnih) planova i izvedbenih planova (priprema za nastavne sate).

5.2. Planiranje nastavnog kalendara, smjena, rasporeda radnog vremena za nenastavno osoblje i dežurstva

a) *Navesti termine početka i završetka polugodišta, odmora za učenike (zimskog, proljetnog i ljetnog), popravnih i drugih ispita, kao i obilježavanja praznika.*
b) *Navesti kratak opis smjena (naznačiti rotaciju ako postoji) i raspored zvonjenja.*
c) *Navesti radno vrijeme za svo nenastavno osoblje (po danima u sedmici).*
d) *Navesti način organizacije dežurstva, koje se planira u skladu sa specifičnostima škole.*

5.3. Planiranje i programiranje vannastavnih aktivnosti

Tabela 20

R.br.	Vannastavne aktivnosti	Broj grupa/ odjeljenja	Broj učenika	Sedmični fond sati	Godišnji fond sati	Ime i prezime nastavnika
A	KULTURNO-UMJETNIČKE SEKCIJE					
B	NAUČNO-TEHNIČKE I NASTAVNE SEKCIJE					
C	SPORTSKE SEKCIJE					
D	OSTALE SEKCIJE					
UKUPNO						

5.4. Planiranje takmičenja

Tabela 21

Oblast takmičenja	Razred	Nivo takmičenja	Vrijeme realizacije

5.5. Planiranje izleta, posjeta, ekskurzija, škole u prirodi, studijskih posjeta ...

Planira se mjesto, vrijeme, uzrast, razred i cilj oblika izvanškolskih aktivnosti kao i kratki sadržaj.

Tabela 22

Oblik	Razred	Sadržaj – cilj	Lokacija	Vrijeme realizacije

U slučajevima kada je to potrebno, Škola će za realizaciju navedenog plana pribaviti neophodne saglasnosti nadležnog ministarstva.

5.6. Planiranje rada sa pripravnicima/licima na stručnom osposobljavanju u školi

Tabela 23

R.br.	Pripravnik/ Lice na stručnom osposobljavanju u školi	Predmet	Godine rada u nastavi	Mentor	Naziv škole iz koje je mentor	Pripravnički staž kandidata	
						Početak	Završetak
1.							
2.							
3.							
...							

5.7. Ostali planovi i programi u Školi

R.br.	Ostali planovi i programi Škole
1.	Plan i program stručnog usavršavanja
2.	Plan i program rada odjeljenskih zajednica
3.	Plan i program razvoja Škole
4.	Plan i program saradnje sa porodicom
5.	Plan i program saradnje sa lokalnom i širom zajednicom
6.	Plan i program rada Nastavničkog vijeća
7.	Plan i program rada odjeljenskih vijeća
8.	Plan i program rada stručnih aktiva nastavnika
9.	Plan i program rada razrednika
10.	Plan i program rada direktora škole
11.	Plan i program rada pomoćnika direktora škole
12.	Plan i program rada stručnih saradnika i saradnika
13.	Plan i program rada Vijeća učenika
14.	Plan i program rada Vijeća roditelja
15.	Plan i program prevencije neprimjerenih oblika ponašanja učenika
16.	Plan i program profesionalne orijentacije učenika
17.	Plan i program aspekta "Kultura zaštite"
18.	Plan i program aktivnosti u okviru borbe protiv korupcije
19.*	Plan i program organizacije produženog boravka u školi
20.*	Plan i program organizacije škole u bolnici

*****_Plan i program pod rednim brojem 19. i 20. sačinjavaju škole koje su prethodno dobile saglasnost nadležnog ministarstva._

5.7.1. Plan i program stručnog usavršavanja

Plan stručnog usavršavanja treba da sadrži opisane oblike kolektivnog stručnog usavršavanja i načine individualnog stručnog usavršavanja. U okviru ovog segmenta neophodno je sačiniti i tabelarni prikaz realizacije tema za stručno usavršavanje i tabelarni prikaz za realizaciju oglednih sati.

Tabela 24

Redni broj	Prezime i ime	Tema za stručno usavršavanje	Način realizacije	Vrijeme

U koloni "Način realizacije" navesti: Nastavničko vijeće (NV), Odjeljensko vijeće (OV), stručni aktiv (SA).

Tabela 25

Redni broj	Prezime i ime	Termin za ogledni sat							Predmet
		X	XI	XII	II	III	IV	V	

5.7.2. Plan i program rada odjeljenskih zajednica

Plan i program rada odjeljenske zajednice treba da obuhvati cilj i zadatke rada, oblast rada, sadržaj rada, način realizacije i vrijeme realizacije.

Okvirni program rada odjeljenske zajednice od I do IX razreda:

Tabela 26

Oblast	Tematski sadržaji	Razred						Vrijeme realizacije
		IV	V	VI	VII	VIII	IX	
Prevencija nasilja koje uključuje djecu	Potrebe i nasilje	1	1	1				*novembar*
	Komunikacija	1	1	1				*mart*
	Nenasilno rješavanje konflikta	1	1	1				*april*
	Kodeks ponašanja	1	1	1				*maj*
	Nasilje				1	1	1	*novembar*
	Prava djece				1	1	1	*decembar*
	Predrasude, stereotipi i diskriminacija				1	1	1	*mart*
	Aktivizam i nenasilje				1	1	1	*april*
	Maloljetnici u sukobu sa zakonom				1	1	1	*maj*
Kulturno i prirodno naslijeđe								
Moralni odgoj								
Aktuelna zbivanja								
Životna sredina								
Rad i odnos prema radu								
Pedagoško-psihološka i saznajna komponenta								
Humani odnosi								
Prevencija bolesti ovisnosti i zaštita zdravlja								
Profesionalna orijentacija								
Obrazovanje za mir								
UKUPNO		**35**	**35**	**35**	**35**	**35**	**34**	

Oblast "Prevencija nasilja koje uključuje djecu" predstavlja primjer planiranja rada odjeljenske zajednice.

Ukoliko se na satima odjeljenske zajednice realiziraju i sadržaji u okviru projekata koji imaju saglasnost Ministarstva potrebno ih je navesti u Tabeli.

Imajući u vidu da su sadržaji Didaktičkog kompleta o prevenciji nasilja kroz obrazovni sistem Bosne i Hercegovine, koji sadrži i Priručnik za nastavnike o prevenciji nasilja koje uključuje djecu, namijenjeni i učenicima uzrasta od I do III razreda, potrebno je ispod Tabele planirati realizaciju odgovarajućih tema, način i vrijeme realizacije (bez obzira što u ovim razredima nema predviđenog sata za odgojni rad sa odjeljenskom zajednicom).

5.7.3. Plan i program razvoja Škole

Plan razvoja škole služi kao sredstvo za planiranje razvoja, kao vodič za ostvarivanje željenih ciljeva, te kao mjera dinamike razvoja škole u određenom, zadatom periodu. Definira se nakon detaljne samoanalize i određivanja razvojnih prioriteta, a uključuje prikupljanje mišljenja djece, roditelja/ staratelja, uposlenika škole kao i predstavnika lokalne zajednice u kojoj se škola nalazi.

Ovaj plan treba da pruži jasan i lako razumljiv sažetak ciljeva i aktivnosti koje treba poduzimati kako bi školska kultura, politika i praksa bile u stalnom procesu unapređenja radi uključenja sve djece u proces obrazovanja i unapređenje kvaliteta obrazovanja. Škole su obavezne da planiraju razvoj na bazi tri školske godine.

U procesu samoprocjene/samovrednovanja stanja u školi kao polazišta za izbor razvojnih prioriteta vodilje su tri ključne dimenzije:

1. *Inkluzivna kultura (oblast: Izgradnja zajednice / Uspostavljanje inkluzivnih vrijednosti)*
2. *Inkluzivna politika (oblast: Razvijanje škole za sve / Organiziranje podrške različitostima)*
3. *Inkluzivna praksa (oblast: Organiziranje učenja / Mobiliziranje resursa)*

U cilju predstavljanja kontinuiteta školskog razvojnog planiranja, potrebno je prvo dati osvrt na prethodnu školsku godinu, koji će sadržavati odgovore na sljedeća pitanja:

- ✓ *Na koji način i od koga su prikupljene informacije u cilju definiranja prioriteta za razvoj škole i na koji način su u ove aktivnosti uključeni učenici, roditelji i članovi šire zajednice?*
- ✓ *Koji su prioriteti za razvoj identificirani u školi?*
- ✓ *Na koji način je organizirana izrada plana razvoja škole, koje poteškoće su se javile i kako su prevaziđene?*
- ✓ *Kako je tekla provedba plana razvoja, ko je sve bio uključen i na koji način, na koji način su učenici doprinosili provedbi plana razvoja škole?*
- ✓ *Kako su pronalaženi i korišteni resursi neophodni za realizaciju prioriteta iz plana razvoja škole?*
- ✓ *Na koji način su bilježene i praćene promjene koje su nastale provedbom plana razvoja škole?*
- ✓ *Na koji način je informirana škola i šira zajednica o postignutim promjenama?*
- ✓ *Kako su dobijane povratne informacije od učenika, školskog osoblja i članova lokalne zajednice o uticaju i rezultatima postignutim provođenjem prioriteta iz plana razvoja škole?*
- ✓ *Kako je radio školski razvojni tim: da li su svi članovi imali jednak doprinos i uticaj?*
- ✓ *Na koji način se ogleda napredak u odgojno-obrazovnom radu, odnosno da li su realizirani utvrđeni prioriteti i koji su mjerljivi pokazatelji napretka?*

Prije tabelarnog prikaza potrebno je navesti imena članova školskog razvojnog tima, koji treba da se sastoji od direktora, predstavnika nastavnog i nenastavnog osoblja, učenika, roditelja/staratelja i lokalne zajednice.

Tabela 27

Prioritetne oblasti Oblasti koje moramo unaprijediti u dimenzijama: 1. KULTURA 2. POLITIKA 3. PRAKSA	**Ciljevi** Koje ciljeve želimo ostvariti u svakoj od oblasti *Specifično, mjerljivo, relevantno, vremenski definirano i ostvarivo*	**Metode i aktivnosti** Šta ćemo poduzeti kako bi ostvarili ciljeve? Koji je najbrži, najbolji, najefikasniji način?	**Neophodni resursi** (finansijski, organizacijski, ljudski) Kako to ostvariti sa najmanje mogućih troškova? Koje organizacijske promake treba učiniti? Koje neiskorištene resurse možemo iskoristiti?	**Vremenski okvir** Realna procjena vremena koje je potrebno da bi se došlo do cilja? Kako ciljeve ostvariti što brže?	**Nadležna/odgovorna osoba** Ko preuzima odgovornost za cijeli postupak? Ko pruža podršku?	**Mjerljivi pokazatelji ostvarivanja ciljeva** Kako znamo da smo ostvarili ciljeve? Kako to možemo dokazati?
INKLUZIVNA KULTURA						
A.1 Izgradnja zajednice						
A.2 Uspostavljanje inkluzivnih vrijednosti						
INKLUZIVNA POLITIKA						
B.1 Razvijanje škole za sve						
B.2 Organiziranje podrške različitostima						
INKLUZIVNA PRAKSA						
C.1 Organiziranje učenja						
C.2 Mobiliziranje resursa						

5.7.4. Plan i program saradnje sa porodicom

U ovom dijelu potrebno je opisati načine saradnje sa roditeljima, odnosno način ostvarivanja partnerstva sa porodicama učenika. Potrebno je predvidjeti broj zajedničkih roditeljskih sastanaka, radionice/predavanja koja će se realizirati na roditeljskim sastancima, način organizacije informativnih sastanaka sa roditeljima i sl.

Saradnja sa porodicom realizira se i kroz rad Vijeća roditelja opisan pod tačkom 5.7.14.

5.7.5. Plan i program saradnje sa lokalnom i širom društvenom zajednicom

U ovom dijelu planiraju se oblici saradnje sa lokalnom i širom društvenom zajednicom, tj. javnim ustanovama, institucijama, nevladinim organizacijama, medijima i sl. Navodi se kratak opis načina na koji će se saradnja ostvarivati i cilj saradnje škole i partnera iz zajednice.

Također se predstavlja plan javnih manifestacija, odnosno planira se obilježavanje značajnih događaja za školu i lokalnu i širu zajednicu: Dan škole, državni, vjerski, međunarodni praznici itd.

Tabela 28

Manifestacija	Vrijeme realizacije	Mjesto	Sadržaj

5.7.6. Plan i program rada Nastavničkog vijeća

Kao sadržaj rada Nastavničkog vijeća, između ostalog, navodi se: utvrđivanje prijedloga GPR-a, analize uspjeha u učenju i vladanju, analize frekvencije ocjenjivanja i distribucije ocjena, praćenje i analize provedbe Plana razvoja škole, realizacija sati redovne nastave i ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada, realizacija plana stručnog usavršavanja itd.

Tabela 29

Redni broj	Sadržaj rada	Vrijeme realizacije

5.7.7. Plan i program rada odjeljenskih vijeća

Određuje se broj sjednica odjeljenskih vijeća (minimalno 5 u toku školske godine) i sadržaj rada sjednica odjeljenskih vijeća.

Tabela 30

Redni broj	Sadržaj rada	Vrijeme realizacije

5.7.8. Plan i program rada stručnih aktiva nastavnika

Potrebno je navesti stručne aktive na nivou škole, sastav stručnih aktiva i imena rukovodilaca aktiva za tekuću školsku godinu. Utvrđuje se broj sjednica stručnih aktiva za cijelu školsku godinu koji ne može biti manji od 10 (mjesečno jedanput). Stručni aktivi svoj rad, između ostalog, usmjeravaju na planiranje i programiranje rada (uključujući i pismenu provjeru učeničkih postignuća), evaluaciju nastavnih planova i programa, analizu frekvencije ocjenjivanja i distribucije ocjena, analizu stručnog usavršavanja, planove takmičenja itd.

5.7.9. Plan i program rada razrednika

U kratkim naznakama navodi se način i sadržaj rada razrednika.

5.7.10. Plan i program rada direktora

Uz kratak opis poslova koje obavlja direktor, u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu direktora u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, direktor sačinjava vlastiti godišnji i mjesečni plan i program rada i vodi evidenciju o realizaciji.

5.7.11. Plan i program rada pomoćnika direktora

Uz kratak opis poslova koje obavlja pomoćnik direktora, u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, pomoćnik direktora sačinjava vlastiti godišnji i mjesečni plan i program rada i vodi evidenciju o realizaciji istih.

5.7.12. Plan i program rada stručnih saradnika i saradnika

Uz kratak opis poslova koje obavljaju stručni saradnici (pedagog, bibliotekar, ...) i saradnici u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, stručni saradnici i saradnici sačinjavaju vlastite godišnje i mjesečne planove i programe rada i vode evidenciju o realizaciji istih.

5.7.13. Plan i program rada Vijeća učenika

U ovom dijelu potrebno je navesti strukturu Vijeća učenika, plan aktivnosti i ime osobe koja koordinira njegovim radom. Određuje se okvirni broj sastanaka i sadržaji koji će biti predmet rada i aktivnosti Vijeća učenika.

5.7.14. Plan i program rada Vijeća roditelja

U ovom dijelu potrebno je navesti strukturu Vijeća roditelja, plan aktivnosti i ime osobe koja koordinira njegovim radom. Određuje se okvirni broj sastanaka i sadržaji koji će biti predmet rada i aktivnosti Vijeća roditelja.

5.7.15. Plan i program prevencije neprimjerenih oblika ponašanja učenika

U ovom dijelu potrebno je navesti načine na koje škola doprinosi prevenciji neprimjerenih oblika ponašanja učenika, odnosno interni plan primarne, sekundarne i tercijarne prevencije u skladu sa vlastitim potrebama.

5.7.16. Plan i program profesionalne orijentacije učenika

U ovom dijelu potrebno je navesti načine provođenja programa profesionalne orijentacije učenika.

5.7.17. Plan i program aspekta "Kultura zaštite"

U ovom dijelu je potrebno planirati aktivnosti na podizanju nivoa opće kulture kod učenika:

- *saobraćajne kulture i sigurnosti u saobraćaju,*
- *zdravstvene zaštite*
- *ekološke kulture i potrebe očuvanja prirodnih resursa,*
- *zaštite od elementarnih nepogoda,*
- *zaštite od neeksplodiranih ubojitih sredstava,*
- *upoznavanje sa sistemom obavještavanja i sklanjanja itd.*

5.7.18. Plan i program aktivnosti u okviru borbe protiv korupcije

U ovom dijelu potrebno je navesti operativni plan i program borbe protiv korupcije.

5.7.19.* Plan i program organizacije produženog boravka u školi

U ovom dijelu potrebno je detaljno opisati plan i program organizacije produženog boravka u školi.

5.7.20.* Plan i program organizacije škole u bolnici

U ovom dijelu potrebno je detaljno opisati plan i program organizacije škole u bolnici.

**Plan i program pod rednim brojem 19. i 20. sačinjavaju škole koje su prethodno dobile saglasnost nadležnog ministarstva.*

6. PRILOZI

Sastavni dio GPR-a škole:

1. Evidentni list za nastavnike (Tabela 31)
2. 40-satna radna sedmica nastavnika (Tabela 32)
3. Ostali radnici u školi (Tabela 33)
4. Verificirana nastava (Tabela 34)
5. Instruktivna nastava (Tabela 35)
6. Raspored sati

Prijedlog GPR-a škole i GPR škole donesen od strane Školskog odbora treba da sadrži saglasnosti dobijene od Ministarstva (npr. za odjeljenja/grupe koja odstupaju od Pedagoških standarda, zbrinjavanje tehnološkog viška radnika, radno mjesto pomoćnika direktora i sl.).

Tabela 31

EVIDENTNI LIST ZA NASTAVNIKE

Redni broj	PREZIME (IME OCA) I IME NASTAVNIKA	DATUM I GODINA ROĐENJA	OSNOV RADNOG ANGAŽMANA[5]	ZAVRŠENA ŠKOLA, AKADEMIJA, FAKULTET	STEPEN STRUČNE SPREME I STRUČNO ZVANJE /NAZIV	PREDMET KOJI NASTAVNIK PREDAJE	DATUM POLAGANJA STRUČNOG ISPITA	PODLIJEŽE OCJENJIVANJU U SKLADU SA PRAVILNIKOM (DA/NE)	EVALUIRAN OD STRANE PEDAGOŠKOG ZAVODA ZA TEKUĆI CIKLUS OCJENJIVANJA (DA/NE)	UKUPNO PUNIH GODINA RADNOG STAŽA SA 1.9.20__.	SEDMIČNI BROJ SATI REDOVNE NASTAVE	NASTAVNICI KOJI NEMAJU PUNU NASTAVNU NORMU		RAD U DRUGOJ ŠKOLI U OKVIRU NASTAVNE NORME	
												BROJ SATI KOJI NEDOSTAJU	%	NAZIV ŠKOLE	BROJ SATI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
6.															
7.															
8.															
…															
										UKUPNO					

Nastavnike razredne nastave navesti na početku tabele, a redoslijed nastavnika predmetne nastave treba da prati redoslijed predmeta u Nastavnom planu. Poslije navođenja nastavnika škole, podvući deblju liniju i navesti nastavnike iz drugih škola koji dopunjavaju nastavnu normu ili imaju sate preko norme.

[5] *Osnov radnog angažmana: neodređeno radno vrijeme (NRV), određeno radno vrijeme (ORV)*

Tabela 32

40-SATNA RADNA SEDMICA NASTAVNIKA

Redni broj	Prezime (ime oca) i ime nastavnika	Nastavna norma	Razrednik u odjeljenju	NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD								OSTALI POSLOVI										Broj sati preko nastavne norme	UKUPNO
				Redovna nastava[6]	Razredništvo	Dodatna nastava	Dopunska nastava	Vannastavne aktivnosti	Ispravci pismenih, NZOT-a, lab. vježbe i grafički radovi	Pripremanje za nastavu	Ukupno (5+6+7+8+9+10+11)	Stručno usavršavanje	Rad u stručnim organima škole	Saradnja sa roditeljima	Rad na pedagoškoj dokumentaciji	Rad u okviru društvene i kulturne djelatnosti škole	Dežurstvo	Rad na inovacijama i novim metodama	Rad na razvojnim portfolijima učenika	Drugi oblici rada*	Ukupno (13+14+15+...+21)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
…																							
UKUPNO																							

Nastavnike razredne nastave navesti na početku tabele, a redoslijed nastavnika predmetne nastave treba da prati redoslijed predmeta u Nastavnom planu. Poslije navođenja nastavnika škole, podvući deblju liniju i navesti nastavnike iz drugih škola koji dopunjavaju nastavnu normu ili imaju sate preko norme. Pod rednim brojem 8 dat je primjer načina popunjavanja tabele za nastavnika koji izvodi nastavu iz predmeta sa različitom nastavnom normom.

**Napomena: Ispod tabele potrebno je specificirati ostale poslove iz kolone 21., npr.: izrada prilagođenih edukativnih programa, izrada rasporeda časova, softversko održavanje informatičke opreme u školi, rad sindikalnog povjerenika i dr. u skladu sa Pedagoškim standardima*

[6] U dijelu Tabele 32 koji se odnosi na broj sati redovne nastave (kolona 5) upisuje se broj sati redovne nastave bez sati honorara (nastavni sati preko nastavne norme) koji se upisuju u predviđenom dijelu tabele (kolona 23).

Tabela 33

OSTALI RADNICI U ŠKOLI

Redni broj	Prezime (ime oca) i ime	Datum i godina rođenja	Osnov radnog angažmana[7]	Posao ili funkcija koju obavlja	Završena škola/fakultet	Stepen stručne spreme i stečeno zvanje/naziv	Procentualna angažiranost u 40-satnoj sedmici	Godine radnog staža sa 01.09.20__.

Za pedagoga je potrebno, ispod Tabele 33, navesti da li podliježe ocjenjivanju u skladu sa Pravilnikom i da li je evaluiran od strane Pedagoškog zavoda za tekući ciklus ocjenjivanja.

[7] *Osnov radnog angažmana: neodređeno radno vrijeme (NRV), određeno radno vrijeme (ORV)*

Tabela 34 **VERIFICIRANA NASTAVA**

Redni broj	Prezime i ime nastavnika	Nastavni predmet	Broj sati verificirane nastave	Napomena
		UKUPNO		

U koloni "Napomena" naznačiti po kojoj tački Uputstva Ministarstva je nastavnik verificiran.

Ispod Tabele 34 treba obrazložiti razloge angažiranja verificiranog nastavnika, te vrijeme ponovnog raspisivanja konkursa za popunu radnog mjesta.

Tabela 35 **INSTRUKTIVNA NASTAVA**

Redni broj	Prezime i ime nastavnika	Nastavni predmet	Broj sati instruktivne nastave	Napomena
		UKUPNO		

U koloni "Napomena" naznačiti po kojoj tački Uputstva Ministarstva se nastava izvodi instruktivno.

Ispod Tabele 35 treba obrazložiti razloge angažiranja nastavnika u instruktivnom izvođenju nastave, te vrijeme ponovnog raspisivanja konkursa za popunu radnog mjesta.

158.

Na temelju članka 44., stavak (2) Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 9/17), Pedagoški zavod Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

M E T O D O L O G I J U

za izradu godišnjeg programa rada svih tipova srednje škole i doma učenika

I

Metodologijom za izradu godišnjeg programa rada svih tipova srednjih škola i doma učenika utvrđuje se oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj za tekuću školsku godinu.

II

Godišnji program rada izrađen sukladno jedinstvenoj metodologiji predstavlja temelju za praćenje realiziranja obrazovno-odgojnog rada svih tipova srednjih škola i doma učenika.

III

Srednje škole i dom učenika dužni su da izrade godišnji program rada sukladno ovoj jedinstvenoj metodologiji, po postupku i u rokovima utvrđenim Zakonom o srednjoj školi.

IV

Metodologija za izradu godišnjeg programa rada svih tipova srednje škole i doma učenika tiskana je u posebnom separatu i sastavni je dio ovog akta.

V

Stupanjem na snagu ovog akta stavlja se izvan snage Metodologija za izradu godišnjeg plana i programa rada svih tipova srednjih škola („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj:2/12).

VI

Ova Metodologija stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se od školske 2019/20. godine.

Broj: 10-1-38-7906/19 **R A V N A T E LJ I C A**
Datum, 14.05.2019. godine
Z e n i c a **Aida Salkić, v.r.**

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport
PEDAGOŠKI ZAVOD ZENICA

M E T O D O L O G I J A

za izradu godišnjeg programa rada svih tipova srednje škole i doma učenika

Zenica, svibanj 2019. godine

Polazne osnove za izradu godišnjeg programa rada su[1]:

- *zakoni,*
- *nastavni planovi i okvirni programi,*
- *pedagoški standardi,*
- *ostali podzakonski akti i opći akti škole,*
- *resursi sa kojima škola raspolaže i dr.*

Pri izradi godišnjeg programa rada potrebno je, između ostalog, ispoštovati sljedeća načela:

- *načelo objektivne procjene i ocjene uvjeta i mogućnosti isključivo na realnoj osnovi,*
- *načelo uvažavanja jedinstvene metodologije izrade godišnjeg programa rada,*
- *načelo aktuelnosti nastavnih planova i programa.*

Prijedlog Godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće na prijedlog direktora, a donosi školski odbor, uz prethodnu saglasnost Pedagoškog zavoda.

Zvaničnu verziju Godišnjeg programa rada škole, te eventualne izmjene i dopune u Godišnjem programu rada škole nastale tokom školske godine, škola dostavlja Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport[2] i Pedagoškom zavodu.

Direktor škole odgovoran je za provođenje Godišnjeg programa rada škole.

Realizacija aktivnosti planiranih Godišnjim programom rada škole prati se kontinuirano tokom školske godine od strane školskog odbora, direktora i pomoćnika direktora škole, stručnih organa škole i tokom pedagoško-stručnog nadzora koji vrši Pedagoški zavod.

Metodologija je predviđena za sve tipove srednjih škola: gimnazija, srednja umjetnička škola, srednja tehnička i srodna škola, srednja stručna škola, mješovita srednja škola, srednja škola za učenike sa teškoćama u razvoju, srednja vjerska škola, kao i za dom učenika.

Dom učenika i pojedine srednje škole, poput srednje umjetničke škole, srednje škole za učenike sa teškoćama u razvoju, srednje vjerske škole i dr., mogu određene tabele prilagoditi svojim potrebama ili, eventualno, kreirati nove.[3]

---

[1] Tekst u Metodologiji za izradu godišnjeg programa rada koji je naznačen italikom predstavlja uputstvo za izradu istog i kao takav ne treba prepisivati

[2] Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo)

[3] Pri kreiranju novih tabela voditi računa da se ne odstupi od numeracije tabela navedenih ovom metodologijom

SADRŽAJ GODIŠNJEG PROGRAMA RADA ŠKOLE[4]

Uz svaku stavku sadržaja navesti broj stranice.

1. KRAĆI HISTORIJAT I DJELATNOST ŠKOLE

2. OPĆI PODACI O ŠKOLI I UČENICIMA
2.1. Opći podaci o školi
2.2. Opći podaci o učenicima
2.3. Uspjeh učenika u učenju i vladanju u prethodnoj školskoj godini
2.4. Obrazovanje odraslih u prethodnoj školskoj godini

3. UVJETI RADA
3.1. Školski prostor i namještaj
3.2. Nastavna sredstva, pomagala i ostala oprema

4. SADRŽAJ I OBIM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA
4.1. Brojno stanje razreda, odjeljenja i učenika
4.2. Broj učenika po zvanju/zanimanju/izbornom području
4.3. Sedmični fond sati nastave stranih jezika i brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju
4.4. Brojno stanje učenika na nastavi islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/ pravoslavne vjeronauke i etike
4.5. Sedmični i godišnji fond sati
4.6. Prikaz nastavnog osoblja
4.6. Broj sati ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada
4.7. Struktura nastavnika, rukovodnog osoblja, stručnih saradnika i saradnika
4.8. Struktura ostalog osoblja
4.9. Obaveze za januar, mart, juni i august

5. PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA
5.1. Planiranje i programiranje nastave
5.2. Planiranje nastavnog kalendara, smjena, rasporeda radnog vremena za nenastavno osoblje i dežurstva
5.3. Planiranje i programiranje vannastavnih aktivnosti
5.4. Planiranje takmičenja
5.5. Planiranje izleta, posjeta, ekskurzija,...
5.6. Planiranje rada sa pripravnicima
5.7. Ostali planovi i programi Škole

6. PRILOZI

[4] Godišnji program rada škole (u daljem tekstu: GPR)

1. KRAĆI HISTORIJAT I DJELATNOST ŠKOLE

U ovom dijelu se navodi kraća retrospektiva rada škole od njenog osnivanja i opis trenutne djelatnosti. U ovom dijelu potrebno je uvrstiti i aktuelne reprezentativne fotografije objekata škole.

2. OPĆI PODACI O ŠKOLI I UČENICIMA

2.1. Opći podaci o školi

Tabela 1

Naziv škole			
Adresa			
Akt o osnivanju			
Akt o upisu u sudski registar			
Akt o upisu u registar Ministarstva			
Direktor		Telefon	
Pomoćnik direktora		Telefon	
Pedagog		Telefon	
Sekretar		Telefon	
Fax			
E-mail			
Web site			
Broj učenika			
Broj odjeljenja			
Prosječan broj učenika po odjeljenju			
Ukupan broj radnika u školi	*	**	
Broj nastavnika	*	**	
Broj stručnih saradnika	*	**	
Broj saradnika	*	**	
Broj administrativno-finansijskog osoblja	*	**	
Broj pomoćnog i tehničkog osoblja	*	**	

** Navesti ukupan broj radnika (podaci se iskazuju cijelim brojevima)*
*** Navesti broj radnika u skladu sa nastavnom normom/Pedagoškim standardima (podaci se iskazuju decimalnim brojevima sa dvije decimale)*

2.2. Opći podaci o učenicima

Tabela 2

R. br.	PORODIČNO OKRUŽENJE	BROJNO STANJE PO RAZREDIMA				
		I	II	III	IV	SVEGA
1.	Djeca sa oba roditelja					
2.	Djeca bez majke					
3.	Djeca bez oca					
4.	Djeca bez oba roditelja					
5.	Djeca roditelja RVI/HVIDRA					
6.	Živi sa oba roditelja					
7.	Živi sa jednim roditeljem					
8.	Živi u drugoj porodici					
9.	Živi sa starateljima					
10.	Živi u ustanovi za djecu bez roditeljskog staranja					

Tabela 2a

Razred		PODACI O UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA													
		Spol	Ukupno	UČENICI SA TEŠKOĆAMA U RAZVOJU									Učenici pripadnici romske populacije	Učenici povratnici	Učenici migranti
				Oštećenje vida	Oštećenje sluha	Teškoće u govorno - jezičkoj komunikaciji	Tjelesne teškoće	Hronične bolesti	Intelektualne teškoće	Poremećaji u ponašanju	Kombinovane smetnje	Autistični spektar			
I	M														
	Ž														
II	M														
	Ž														
III	M														
	Ž														
IV	M														
	Ž														
Ukupno	M														
	Ž														

U dijelu Tabele 2a, koji se odnosi na podatke o učenicima sa teškoćama u razvoju, unose se podaci za one učenike koji posjeduju nalaz i mišljenje nadležne zdravstvene ili socijalne ustanove.

Tabela 3

R.br.	OBRAZOVNI STATUS RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA										
		Bez škole	OŠ	SSS III	SSS IV	VKV	VŠ	VSS	Master	Magisterij	Doktorat	SVEGA
1.	Oca											
2.	Majke											

Tabela 4

R.br.	NAČIN DOLASKA U ŠKOLU	BROJ UČENIKA KOJI DOLAZE			SVEGA
		Pješice	Autobusom	Željeznicom	
1.	Udaljenost do 5 km				
2.	Udaljenost preko 5 km				

Uz ovu tabelu potrebno je navesti eventualne poteškoće u vezi sa dolaskom, odnosno prevozom učenika od kuće do škole i nazad.

2.3. Uspjeh učenika u učenju i vladanju u prethodnoj školskoj godini

Tabela 5a

R. br.	OCJENJIVANJE	RAZRED				Ukupno
		I	II	III	IV	
1.	Ukupan broj učenika po razredima koji su ocijenjeni na kraju školske 20__ /20__ . godine					
2.	Ukupan broj učenika po razredima koji nisu ocijenjeni na kraju školske 20__ /20__ . godine					
3.	Broj učenika iz GPR-a za školsku 20__ /20__ . godinu					
4.	Razlika u broju učenika (podaci iz GPR-a za školsku 20__ /20__ . godinu u odnosu na podatke o broju učenika na kraju školske godine)					

U Tabeli 5a dati prikaz brojnog stanja učenika na kraju prethodne školske godine. Uz tabelu je potrebno navesti detaljnije obrazloženje razlike u broju učenika na početku i na kraju školske godine.

Tabela 5b

RAZRED	BROJ ODJELJENJA	BROJ UČENIKA			BROJ UČENIKA SA POZITIVNIM USPJEHOM									BROJ UČENIKA SA NEDOVOLJNIM USPJEHOM									Neocijenjenih	%	Srednja ocjena uspjeha
		Muških	Ženskih	Svega	Odličnih	%	Vrlo dobrih	%	Dobrih	%	Dovoljnih	%	Svega	%	1 nedovoljna ocjena	%	2 nedovoljne ocjene	%	3 i više nedov. ocjena	%	Svega	%			
I																									
II																									
III																									
IV																									
SVEGA																									

U Tabeli 5b dati pregled općeg uspjeha učenika na kraju prethodne školske godine.

Tabela 5c

RAZRED	Broj odjeljenja	Broj učenika			OCJENE IZ VLADANJA														ODGOJNO-DISCIPLINSKE MJERE											
					Primjerno		Vrlo dobro		Dobro		Zadovoljava		Loše		Neocijenjeni		Svega		Ukor razrednika		Ukor razrednog vijeća		Ukor direktora		Ukor nastavničkog vijeća		Isključenje iz škole		Svega	
		M	Ž	SV	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
I																														
II																														
III																														
IV																														
Svega																														

U Tabeli 5c dati pregled vladanja učenika na kraju prethodne školske godine.

Tabela 5d

R. br.	IZOSTANCI	RAZRED				Ukupno
		I	II	III	IV	
1.	Broj opravdanih izostanaka					
2.	Broj neopravdanih izostanaka					
3.	Ukupan broj izostanaka					
4.	Prosječan broj opravdanih izostanaka po učeniku					
5.	Prosječan broj neopravdanih izostanaka po učeniku					
6.	Prosječan broj ukupnih izostanaka po učeniku					

U Tabeli 5d dati pregled izostanaka učenika na kraju prethodne školske godine.

2.4. Obrazovanje odraslih u prethodnoj školskoj godini

Tabele 5e i 5f popunjavaju srednje škole koje su u prethodnoj školskoj godini imale polaznike obrazovanja odraslih.

Tabela 5e

USPJEH U UČENJU	RAZRED			
	I	II	III	IV
Broj polaznika				
Odličan				
Vrlo dobar				
Dobar				
Dovoljan				
Ukupno prolazi				
Nedovoljan				
Neocijenjen				
Srednja ocjena				

Tabela 5f

ZVANJE/ ZANIMANJE	RAZRED								SVEGA	
	I		II		III		IV			
	Broj upisanih	Završilo s uspjehom	Broj upisanih	Završilo s uspjehom	Broj upisanih	Završilo s uspjehom	Broj upisanih	Završilo s uspjehom	Broj upisanih	Završilo s uspjehom

3. UVJETI RADA

3.1. Školski prostor i namještaj

Uz kratki deskriptivni prikaz ukupne zatvorene i otvorene površine kojom raspolaže škola, potrebno je procijeniti i kvalitet, tj. stanje školskog namještaja, opisati koliko je zastupljena kabinetska nastava, koji su prioriteti u pogledu sanacija prostorija u školi. Podatke iz ovog segmenta potrebno je prikazati u Tabeli 6.

Tabela 6

Red. broj	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA u m^2	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I	**VLASTITI ZATVORENI PROSTOR**			
1.	učionice			
2.	kabineti			
3.	laboratorij			
4.	radionice			
5.	sale za tjelesni odgoj			
6.	biblioteka			
7.	čitaonica			
8.	ostali zatvoreni prostor			
II	**VLASTITI OTVORENI PROSTOR**			
1.	sportska igrališta			
2.	dvorište			
3.	školski vrt			
4.	ostali otvoreni prostori			
III	**KORIŠTENI PROSTOR U TUĐEM VLASNIŠTVU**			
1.				
IV	**IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU**			
1.				

U koloni za napomenu u tačkama I i II funkcionalnost se može izraziti terminima: u upotrebi, djelimično u upotrebi (navesti razlog), nije u upotrebi (navesti razlog), devastirano, u izgradnji, a u tačkama III i IV navodi se čiji je korišteni prostor, odnosno kome je prostor iznajmljen.

3.2. Nastavna sredstva, pomagala i ostala oprema

U ovom dijelu potrebno je prikazati nastavna sredstva, pomagala i ostalu opremu (Tabela 7), te opisati kako postojeće stanje utiče na kvalitetnu realizaciju odgojno-obrazovnog procesa.

Tabela 7

Red. broj	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	POSJEDUJE	STANJE ISPRAVNOSTI
1.	TV prijemnik		
2.	grafoskop		
3.	DVD player		
4.	CD player/kasetofon		
5.	računari u nastavi – van kabineta informatike		
6.	fonolaboratorija		
7.	komplet – matematika		
8.	komplet – fizika		
9.	komplet – hemija		
10.	komplet – biologija		
11.	računari u nastavi – u kabinetu informatike		
12.	projekciono platno		
13.	projektor		
14.	laptop		
15.	…….		
16.	…….		
	OSTALA OPREMA		
1.	računari u kancelarijama/kabinetima nastavnika		
2.	aparat za kopiranje		
3.	telefon		
4.	fax		
5.	printer		
6.	…		
7.	…		

4. SADRŽAJ I OBIM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

U ovom dijelu neophodno je navesti nastavne planove i programe na osnovu kojih se realizira odgojno-obrazovni proces u školi (broj i datum rješenja, broj i datum saglasnosti i dr.).

4.1. Brojno stanje razreda, odjeljenja i učenika

Mješovite srednje škole osim zbirne Tabele 8 trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr. za gimnaziju, za tehničku i srodnu školu, za stručnu školu ..., i označiti ih kao 8a, 8b, 8c, ...

Za odjeljenja sa kombinacijom zvanja/zanimanja/izbornih područja potrebno je ispod Tabele 8 navesti broj i spolnu strukturu učenika za svako zvanje/zanimanje/izborno područje.

Tabela 8

RAZRED	ODJELJENJA																SVEGA	
	1		2		3		4		5		6		7		8			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
	UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO		UKUPNO	
I																		
II																		
III																		
IV																		
															SVEGA			
															I - IV			

Ukupan broj odjeljenja _____.

Prosječan broj učenika po odjeljenju _____.

U Tabeli 9 u koloni NPP potrebno je navesti po kojem nastavnom planu i programu se realizuje nastava u školi (npr. NPP iz 1994/95. i 1995/96., modularni NPP, ...)

Tabela 9

R.br.	ODJELJENJE	BROJ UČENIKA	ZVANJE/ZANIMANJE/ IZBORNO PODRUČJE	NPP
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
...				

4.2. Broj učenika po zvanju/zanimanju/izbornom području

Tabela 10

R.br.	ZVANJE/ZANIMANJE/ IZBORNO PODRUČJE	BROJ UČENIKA					BROJ ODJELJENJA				
		I	II	III	IV	SVEGA	I	II	III	IV	SVEGA
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											

4.3. Sedmični fond sati nastave stranih jezika i brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju

U Tabeli 11 potrebno je iskazati sedmični fond sati nastave stranih jezika.

Mješovite srednje škole osim zbirne Tabele 11 trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr. za gimnaziju, za tehničku i srodnu školu, za stručnu školu ..., i označiti ih kao 11a, 11b, 11c, ...

Tabela 11

RAZRED / ODJELJENJE	JEZIK	I			II			III			IV		
		I jezik	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*
1	E												
	NJ												
2	E												
	NJ												
3	E												
	NJ												
4	E												
	NJ												
UKUPNO	E												
	NJ												

U Tabeli 12 potrebno je iskazati brojno stanje učenika prema stranom jeziku koji izučavaju. Ispod tabele je potrebno navesti kombinacije razreda/odjeljenja u nastavi stranih jezika.

Mješovite srednje škole osim zbirne Tabele 12 trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr. za gimnaziju, za tehničku i srodnu školu, za stručnu školu ..., i označiti ih kao 12a, 12b, 12c, ...

Tabela 12

RAZRED / ODJELJENJE	JEZIK	I			II			III			IV		
		I jezik	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*	*I jezik*	*II jezik*	*III jezik*
1	E												
	NJ												
2	E												
	NJ												
3	E												
	NJ												
4	E												
	NJ												
UKUPNO	E												
	NJ												

4.4. Brojno stanje učenika na nastavi islamske vjeronauke/katoličkog vjeronauka/pravoslavne vjeronauke i etike

Tabela 13

R.br.	ODJELJENJE	BROJ UČENIKA U ODJELJENJU	BROJ UČENIKA NA NASTAVI VJERONAUKE/A			BROJ UČENIKA NA NASTAVI ETIKE
			ISLAMSKA VJERONAUKA	KATOLIČKI VJERONAUK	PRAVOSLAVNA VJERONAUKA	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
...						

Ispod Tabele 13 potrebno je navesti kombinacije odjeljenja/razreda na nastavi vjeronauke/a i etike.

4.5. Sedmični i godišnji fond sati

a) Pregled sedmičnog i godišnjeg fonda sati po predmetima

Zbirnu Tabelu 14 popunjavaju sve škole.

Tabela 14

R.br.	NASTAVNI PREDMET	BROJ SATI REDOVNE NASTAVE PO RAZREDIMA				SVEGA	
		I	II	III	IV	SEDMIČNO	GODIŠNJE
1.	Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost						
2.	Engleski jezik						
3.	..... jezik						
4.	..... jezik						
5.	Latinski jezik						
6.	Historija/Povijest						
7.	Geografija/Zemljopis						
8.	Islamska vjeronauka						
9.	Katolički vjeronauk						
10.	Pravoslavna vjeronauka						
11.	Etika						
12.	Demokratija i ljudska prava						
13.	Matematika						
14.	Fizika						
15.	Biologija						
16.	Hemija/Kemija						
17.	Informatika						
18.	Muzička/Glazbena kultura						
19.	Likovna kultura						
20.	Tjelesni i zdravstveni odgoj						
21.	(Stručni predmeti)						
22.	……						
	UKUPNO :						

Navesti tačne nazive predmeta i pratiti redoslijed njihovog navođenja u skladu sa NPP-om.

Uz Tabelu 14, srednje tehničke i srodne škole popunjavaju i Tabelu 14a za svako zvanje/ zanimanje pojedinačno.

Tabela 14a

R.br.	NASTAVNI PREDMET	BROJ SATI REDOVNE NASTAVE PO RAZREDIMA				SVEGA	
		I	II	III	IV	SEDMIČNO	GODIŠNJE
	Zvanje/zanimanje 1						
1.	*Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost*						
2.	*Engleski jezik*						
...	...						
...	*Stručni predmet 1*						
...	*Stručni predmet 2*						
...	...						
...	*Praktična nastava*						
	Ukupno za zvanje/zanimanje 1						
	Zvanje/zanimanje 2						
1.	*Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost*						
2.	*Engleski jezik*						
...	...						

...	*Stručni predmet 1*						
...	*Stručni predmet 2*						
...	...						
...	*Praktična nastava*						
Ukupno za zvanje/zanimanje 2							
Zvanje/zanimanje 3							
...							
...							
	UKUPNO ZA SVA ZVANJA/ZANIMANJA:						

Uz Tabelu 14, srednje stručne škole popunjavaju i Tabelu 14b za svako zanimanje pojedinačno.

Tabela 14b

R.br.	NASTAVNI PREDMET	SVEGA				
		I	II	III	SEDMIČNO	GODIŠNJE
Zanimanje 1						
1.	*Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost*					
2.	*Engleski jezik*					
...	...					
...	*Stručni predmet 1*					
...	*Stručni predmet 2*					
...	...					
...	*Praktična nastava*					
Ukupno za zanimanje 1						
Zanimanje 2						
1.	*Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost*					
2.	*Engleski jezik*					
...	...					
...	*Stručni predmet 1*					
...	*Stručni predmet 2*					
...	...					
...	*Praktična nastava*					
Ukupno za zanimanje 2						
Zanimanje 3						
...						
...						
	UKUPNO ZA SVA ZANIMANJA:					

NAPOMENA: Ukoliko postoje kombinirana odjeljenja sa dva zanimanja, fond sati zajedničkih predmeta naznačiti u prvom dijelu tabele, a nakon toga fond sati za predmete specifične za svako zanimanje.

Mješovite srednje škole, osim zbirne Tabele 14, trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr., za tehničku i srodnu školu (Tabela 14a), za stručnu školu (Tabela 14b) i za gimnaziju (Tabela 14c, napravljena po modelu Tabele 14).

U Tabeli 14d gimnazije trebaju navesti prikaz ličnog izbora učenika.

Tabela 14d

PREDMET	BROJ UČENIKA
1.	
2.	

b) Pregled sati praktične nastave

b1) Praktična nastava koja se realizuje u školi

Tabele 15 i 16 popunjavaju škole koje u svojim nastavnim planovima i programima imaju nastavni predmet Praktična nastava.

Mješovite srednje škole osim zbirnih Tabela 15 i 16 trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr. za tehničku i srodnu školu, za stručnu školu ..., i označiti ih kao 15a1, 15a2, ..., 16a1, 16a2, ...

Tabela 15

R. br.	ZVANJE/ZANIMANJE	RAZRED/ ODJELJENJE	BROJ GRUPA	BROJ UČENIKA	BROJ SATI	BROJ IZVRŠILACA
1.						
2.						
3.						
4.						
...						
UKUPNO:						

b2) Praktična nastava koja se izvodi izvan škole, tj. u privrednim subjektima, organizacijama, ustanovama i dr.

Ispod Tabele 16 navesti specifičnosti organizacije praktične nastave koja se izvodi izvan škole (npr. podaci koji se odnose na koordinaciju praktične nastave, ime i prezime mentora iz privrednog subjekta i sl.).

Tabela 16

R. br.	ZVANJE/ZANIMANJE	RAZRED/ ODJELJENJE	BROJ GRUPA	BROJ UČENIKA	BROJ SATI	MJESTO OBAVLJANJA PRAKSE
1.						
2.						
3.						
...						
UKUPNO:						

b3) Ferijalna praksa

Škole koje će imati učenike na ferijalnoj praksi trebaju opisati plan, program, mjesto obavljanja i vrijeme trajanja ferijalne prakse.

c) Ukupan broj sati redovne nastave po razredima

Mješovite srednje škole osim zbirne Tabele 17 trebaju posebno uraditi i tabele za sve tipove srednjih škola koje imaju u svom sastavu, npr. za gimnaziju, za tehničku i srodnu školu, za stručnu školu ..., i označiti ih kao 17a, 17b, 17c, ...

Tabela 17

RAZRED	BROJ ODJELJENJA	SEDMIČNI FOND	BROJ SEDMICA	UKUPAN BROJ SATI SEDMIČNO	UKUPAN BROJ SATI GODIŠNJE
I					
II					
III					
IV					
UKUPNO					

d) Broj sati ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada

Tabela 18

Oblik	Broj grupa/ odjeljenja	Sedmični fond	Broj sedmica	Ukupan broj sati sedmično	Ukupan broj sati godišnje
Odjeljenska zajednica					
Dodatna nastava					
Dopunska nastava					
Vannastavne aktivnosti					
UKUPNO					

4.6. Prikaz nastavnog osoblja

Podaci u Tabeli 19, izuzev ukupnog sedmičnog broja sati, iskazuju se decimalnim brojem. Navesti tačne nazive nastavnih predmeta po NPP-u.

Tabela 19

R.br.	Nastavni predmet	Ukupan sedmični broj sati redovne nastave	Potreban broj nastavnika u skladu sa nastavnom normom	Stručni nastavnici	Nastavnici koji izvode nastavu verificirano	Nastavnici koji izvode instruktivnu nastavu
1.	Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost					
2.	Engleski jezik					
3.	..... jezik					
4.	..... jezik					
5.	Latinski jezik					
6.	Historija/Povijest					
7.	Geografija/Zemljopis					
8.	Islamska vjeronauka					
9.	Katolički vjeronauk					
10.	Pravoslavna vjeronauka					
11.	Etika					
12.	Demokratija i ljudska prava					
13.	Matematika					
14.	Fizika					
15.	Biologija					
16.	Hemija/Kemija					
17.	Informatika					
18.	Muzička/Glazbena kultura					
19.	Likovna kultura					
20.	Tjelesni i zdravstveni odgoj					
21.	(Stručni predmeti)					
22.	……					
	UKUPNO :					

4.7. Struktura nastavnika, rukovodnog osoblja, stručnih saradnika i saradnika

Tabela 20

R. br.	IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Kvalifikaciona struktura								
				Dr.	Mr.	MA	VSS	VŠ	VSS 180 ECTS	VSS 240 ECTS	SSS	VKV
1.	Nastavnici											
2.	Direktor											
3.	Pomoćnik direktora											
4.	Pedagog											
5.	Bibliotekar											
6.	.....											
UKUPNO												

Podaci u Tabeli 20 u kolonama "Broj potrebnih izvršilaca" i "Broj raspoloživih izvršilaca" iskazuju se decimalnim brojem sa dvije decimale.

4.8. Struktura ostalog osoblja

Tabela 21

R. br.	IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Kvalifikaciona struktura							
				VSS	VŠ	VSS 180 ECTS	VSS 240 ECTS	SSS	VKV	KV	NKV
1.	Sekretar										
2.	Administrativno-finansijski radnik										
3.	Radnik na održavanju higijene										
4.	Domar										
5.	Ložač										
6.	.....										
UKUPNO											

Podaci u Tabeli 21 u kolonama "Broj potrebnih izvršilaca" i "Broj raspoloživih izvršilaca" iskazuju se decimalnim brojem sa dvije decimale.

4.9. Obaveze za januar, mart, juni i august

U Tabeli 22 potrebno je planirati broj radnih dana i sati za sve radnike škole za navedene periode kada nema redovne nastave, te ispod tabele opisati planirane aktivnosti. Broj nastavnika i broj ostalih radnika iskazuje se decimalnim brojem.

Tabela 22

PERIOD	BROJ NASTAVNIKA	BROJ OSTALIH RADNIKA	BROJ RADNIH DANA	UKUPNO RADNIH SATI
Januar				
Mart				
Juni				
August				
UKUPNO				

5. PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE ODGOJNO - OBRAZOVNOG RADA

5.1. Planiranje i programiranje nastave

Nastava se planira na osnovu utvrđenih ishoda, ciljeva, zadataka, oblika i sadržaja koji proističu iz Nastavnog plana i programa, Pedagoških standarda te uputstava Ministarstva i Pedagoškog zavoda. Planiranje i programiranje nastave je godišnje (globalno), mjesečno (operativno) i izvedbeno (priprema za nastavne sate). U okviru planiranja i programiranja nastave neophodno je primjenjivati adekvatne nastavne metode i oblike rada, pristupe u nastavi, različite tehnike praćenja i vrednovanja učeničkih postignuća, nastavna sredstva i pomagala koja odgovaraju potrebama i mogućnostima učenika te nastavnim sadržajima.

Pri planiranju i programiranju nastave neophodno je koristiti savremena dostignuća iz pedagoške teorije i prakse, didaktike, dokimologije i metodika pojedinih nastavnih predmeta. Veoma važan segment je i primjena savremene tehnologije u nastavi u skladu sa uvjetima koji postoje u školi. Sastavni dio planiranja i programiranja je inoviranje sadržaja koji treba da prate aktuelna dešavanja i potrebe učenika, zajednice i sl., te prilagođavanje sadržaja učenicima koji nailaze na prepreke u učenju i učešću. Prema tome, potrebno je odrediti i vremenski plan za izradu godišnjih (globalnih) planova, mjesečnih (operativnih) planova i izvedbenih planova (priprema za nastavne sate).

5.2. Planiranje nastavnog kalendara, smjena, rasporeda radnog vremena za nenastavno osoblje i dežurstva

a) Navesti termine početka i završetka polugodišta, odmora za učenike (zimskog, proljetnog i ljetnog), vrijeme popravnih i drugih ispita, kao i obilježavanja praznika.
b) Navesti kratak opis smjena (naznačiti rotaciju ako postoji) i raspored zvonjenja.
c) Navesti radno vrijeme za svo nenastavno osoblje (po danima u sedmici).
d) Navesti način organizacije dežurstva, koje se se planira u skladu sa specifičnostima škole.

5.3. Planiranje i programiranje vannastavnih aktivnosti

Tabela 23

R. br.	VANNASTAVNE AKTIVNOSTI	BROJ GRUPA/ ODJELJENJA	BROJ UČENIKA	SEDMIČNI FOND SATI	GODIŠNJI FOND SATI	IME I PREZIME NASTAVNIKA
A	KULTURNO-UMJETNIČKE SEKCIJE					
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
B	NAUČNO-TEHNIČKE I NASTAVNE SEKCIJE					
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
C	SPORTSKE SEKCIJE					
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
D	OSTALE SEKCIJE					
1.						
2.						
3.						
4.						
	UKUPNO					

5.4. Planiranje takmičenja

Tabela 24

OBLAST TAKMIČENJA	RAZRED	NIVO TAKMIČENJA	VRIJEME REALIZACIJE

5.5. Planiranje izleta, posjeta, ekskurzija ...

Planira se mjesto, vrijeme realizacije, uzrast, razred i cilj realizacije izvanškolskih aktivnosti, kao i kratki sadržaj planiranih aktivnosti.

Tabela 25

OBLIK	RAZRED	SADRŽAJ – CILJ	LOKACIJA	VRIJEME REALIZACIJE

U slučajevima kada je to potrebno, Škola je dužna da za realizaciju navedenog plana dobije neophodne saglasnosti Ministarstva.

5.6. Planiranje rada sa pripravnicima/licima na stručnom osposobljavanju u školi

Tabela 26

R. br.	PRIPRAVNIK/ LICE NA STRUČNOM OSPOSOBLJAVANJU U ŠKOLI	PREDMET	GODINE RADA U NASTAVI	MENTOR	NAZIV ŠKOLE IZ KOJE JE MENTOR	PRIPRAVNIČKI STAŽ KANDIDATA	
						POČETAK	ZAVRŠETAK
1.							
2.							
3.							

5.7. Ostali planovi i programi u Školi

R.br.	Ostali planovi i programi Škole
1.	*Plan i program stručnog usavršavanja*
2.	*Plan i program rada odjeljenskih zajednica*
3.	*Plan i program saradnje sa porodicom*
4.	*Plan i program saradnje sa lokalnom i širom zajednicom*
5.	*Plan i program rada Nastavničkog vijeća*
6.	*Plan i program rada razrednih vijeća*
7.	*Plan i program rada stručnih aktiva nastavnika*
8.	*Plan i program rada razrednika*
9.	*Plan i program rada direktora škole*
10.	*Plan i program rada pomoćnika direktora škole*
11.	*Plan i program rada stručnih saradnika i saradnika*
12.	*Plan i program rada Vijeća učenika*
13.	*Plan i program rada Vijeća roditelja*
14.	*Plan i program prevencije neprimjerenih oblika ponašanja učenika*
15.	*Plan i program aspekta "Kultura zaštite"*
16.	*Plan i program aktivnosti u okviru borbe protiv korupcije*

5.7.1. Plan i program stručnog usavršavanja

Plan stručnog usavršavanja treba da sadrži opisane oblike kolektivnog stručnog usavršavanja i načine individualnog stručnog usavršavanja. U okviru ovog segmenta neophodno je sačiniti i tabelarni prikaz plana realizacije tema za stručno usavršavanje i tabelarni prikaz za realizaciju oglednih sati.

Tabela 27

R. br.	PREZIME I IME	TEMA ZA STRUČNO USAVRŠAVANJE	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
...				

U koloni "Način realizacije" navesti: Nastavničko vijeće (NV), Razredno vijeće (RV), stručni aktiv (SA).

Tabela 28

R. br.	PREZIME I IME	TERMIN ZA OGLEDNI SAT							PREDMET
		X	XI	XII	II	III	IV	V	
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
...									

5.7.2. Plan i program rada odjeljenskih zajednica

Plan i program rada odjeljenske zajednice treba da obuhvati cilj i zadatke rada, oblast rada, sadržaj rada, način realizacije i vrijeme realizacije.

Okvirni program rada odjeljenske zajednice od I do IV razreda:

Tabela 29

OBLAST	SADRŽAJ (područje rada)	CILJ (cilj u okviru područja rada)	DIDAKTIČKO-METODIČKA UPUTSTVA (način realizacije)	VRIJEME REALIZACIJE (mjesec realizacije)
Pedagoško– psihološka i saznajna komponenta	*- Usvajanje metoda i tehnika učenja* *- Lični identitet* *- Donošenje odluka* *- Psihosocijalna zrelost* ...	*- Vlastite mogućnosti učenja i rada, usvajanje novih metoda* *- Spoznaja sebe, svog identiteta, sposobnosti i zrelosti za donošenje odluka* ...	*- Diskusija* *- Prezentacija i ilustracija kroz razgovor* *- Radionice* *- Debata* *- Gost predavač* ...	*Septembar* *Oktobar* *Decembar* ...
Kulturno i prirodno naslijeđe				
Moralni odgoj				
Aktuelna zbivanja				
Životna sredina				
Rad i odnos prema radu				
Humani odnosi				
Prevencija bolesti ovisnosti i zaštita zdravlja				
Profesionalna orijentacija				
Obrazovanje za mir				
Prevencija u cilju jačanja svijesti o opasnostima trgovine ljudima				
Projektne aktivnosti (obuhvataju projekte koji imaju saglasnost Ministarstva, npr. Učimo toleranciju, Gender, i dr.)				

Oblast "Pedagoško– psihološka i saznajna komponenta" predstavlja primjer planiranja rada odjeljenske zajednice.

5.7.3. Plan i program saradnje sa porodicom

U ovom dijelu potrebno je opisati načine saradnje sa roditeljima, odnosno način ostvarivanja partnerstva sa porodicama učenika. Potrebno je predvidjeti broj zajedničkih roditeljskih sastanaka, radionice/predavanja koja će se realizirati na roditeljskim sastancima, način organizacije informativnih sastanaka sa roditeljima i sl.

Saradnja sa porodicom realizira se i kroz rad Vijeća roditelja opisan pod tačkom 5.7.13.

5.7.4. Plan i program saradnje sa lokalnom i širom društvenom zajednicom

U ovom dijelu planiraju se oblici saradnje sa lokalnom i širom društvenom zajednicom, tj. javnim ustanovama, institucijama, nevladinim organizacijama, medijima i sl. Navodi se kratak opis načina na koji će se saradnja ostvarivati i cilj saradnje škole i partnera iz zajednice.

Također se predstavlja plan javnih manifestacija, odnosno planira se obilježavanje značajnih događaja za školu i lokalnu i širu zajednicu: Dan škole, državni, vjerski, međunarodni praznici itd.

Tabela 30

MANIFESTACIJA	VRIJEME REALIZACIJE	MJESTO	SADRŽAJ

5.7.5. Plan i program rada Nastavničkog vijeća

Kao sadržaj rada Nastavničkog vijeća, između ostalog, navodi se utvrđivanje prijedloga GPR-a, analiza uspjeha u učenju i vladanju, analiza frekvencije ocjenjivanja i distribucije ocjena, realizacija sati redovne nastave i ostalih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada, realizacija plana stručnog usavršavanja itd.

Tabela 31

R.br.	SADRŽAJ RADA	VRIJEME REALIZACIJE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
...		

5.7.6. Plan i program rada razrednih vijeća

Određuje se broj sjednica razrednih vijeća (minimalno 5 u toku školske godine) i sadržaji koji će biti predmet sjednica razrednih vijeća.

Tabela 32

R.br.	SADRŽAJ RADA	VRIJEME REALIZACIJE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

5.7.7. Plan i program rada stručnih aktiva nastavnika

Potrebno je navesti stručne aktive na nivou škole, sastav stručnih aktiva i imena rukovodilaca aktiva za tekuću školsku godinu. Utvrđuje se broj sjednica stručnih aktiva za cijelu školsku godinu koji ne može biti manji od 10 (mjesečno jedanput). Stručni aktivi svoj rad, između ostalog, usmjeravaju na planiranje i programiranje rada (uključujući i pismenu provjeru učeničkih postignuća), evaluaciju nastavnih planova i programa, analizu frekvencije ocjenjivanja i distribucije ocjena, analizu stručnog usavršavanja, planove takmičenja itd.

5.7.8. Plan i program rada razrednika

U kratkim naznakama se određuje način i sadržaj rada razrednika.

5.7.9. Plan i program rada direktora

Uz kratak opis poslova koje obavlja direktor, u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu direktora u skladu sa Zakonom o srednjoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, direktor sačinjava vlastite godišnje i mjesečne programe rada i vodi evidenciju o realizaciji istih.

5.7.10. Plan i program rada pomoćnika direktora

Uz kratak opis poslova koje obavlja pomoćnik direktora, u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu pomoćnika direktora u skladu sa Zakonom o srednjoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, pomoćnik direktora sačinjava vlastite godišnje i mjesečne programe rada i vodi evidenciju o realizaciji istih.

5.7.11. Plan i program rada stručnih saradnika i saradnika

Uz kratak opis poslova koje obavljaju stručni saradnici (pedagog, bibliotekar, ...) i saradnici u ovom dijelu potrebno je sačiniti tabelu za 40-satnu radnu sedmicu u skladu sa Zakonom o srednjoj školi, Pedagoškim standardima, ostalim podzakonskim aktima i uputstvima Ministarstva. Na osnovu 40-satne radne sedmice, stručni saradnici i saradnici sačinjavaju vlastite godišnje i mjesečne planove i programe rada i vode evidenciju o realizaciji istih.

5.7.12. Plan i program rada Vijeća učenika

U ovom dijelu potrebno je navesti strukturu Vijeća učenika, plan aktivnosti i ime osobe koja koordinira njegovim radom. Određuje se broj sastanaka i sadržaji koji će biti predmet rada i aktivnosti Vijeća učenika.

5.7.13. Plan i program rada Vijeća roditelja

U ovom dijelu potrebno je navesti strukturu Vijeća roditelja, plan aktivnosti i ime osobe koja koordinira njegovim radom. Određuje se broj sastanaka i sadržaji koji će biti predmet rada i aktivnosti Vijeća roditelja.

5.7.14. Plan i program prevencije neprimjerenih oblika ponašanja učenika

U ovom dijelu potrebno je navesti načine na koje škola doprinosi prevenciji neprimjerenih oblika ponašanja učenika, odnosno interni plan primarne, sekundarne i tercijarne prevencije u skladu sa vlastitim potrebama.

5.7.15. Plan i program aspekta "Kultura zaštite"

U ovom dijelu je potrebno planirati aktivnosti na podizanju nivoa opće kulture kod učenika:

- *saobraćajne kulture i sigurnosti u saobraćaju,*
- *zdravstvene zaštite,*
- *ekološke kulture i potrebe očuvanja prirodnih resursa,*
- *zaštite od elementarnih nepogoda,*
- *zaštite od neeksplodiranih ubojitih sredstava,*
- *upoznavanje sa sistemom obavještavanja i sklanjanja itd.*

5.7.16. Plan i program aktivnosti u okviru borbe protiv korupcije

U ovom dijelu potrebno je navesti operativni plan i program borbe protiv korupcije.

X Prilozi

Sastavni dio GPR-a:

1. Evidentni list za nastavnike (Tabela 33)
2. 40-satna radna sedmica nastavnika (Tabela 34)
3. Ostali radnici u školi (Tabela 35)
4. Verificirano zastupljena nastava (Tabela 36)
5. Instruktivna nastava (Tabela 37)
6. Raspored sati

Prijedlog GPR-a i GPR donesen od strane Školskog odbora treba da sadrži saglasnosti dobijene od Ministarstva (npr. za odjeljenja/grupe koja odstupaju od Pedagoških standarda, zbrinjavanje tehnološkog viška radnika, radno mjesto pomoćnika direktora i sl.).

EVIDENTNI LIST ZA NASTAVNIKE

Tabela 33

Redni broj	PREZIME (IME OCA) I IME NASTAVNIKA	DATUM I GODINA ROĐENJA	OSNOV RADNOG ANGAŽMANA[5]	ZAVRŠENA ŠKOLA, AKADEMIJA, FAKULTET	STEPEN STRUČNE SPREME I STRUČNO ZVANJE /NAZIV	PREDMET KOJI NASTAVNIK PREDAJE	DATUM POLAGANJA STRUČNOG ISPITA	PODLIJEŽE OCJENJIVANJU U SKLADU SA PRAVILNIKOM (DA/NE)	EVALUIRAN OD STRANE PEDAGOŠKOG ZAVODA ZA TEKUĆI CIKLUS OCJENJIVANJA (DA/NE)	UKUPNO PUNIH GODINA RADNOG STAŽA SA 1.9.20__.	SEDMIČNI BROJ SATI REDOVNE NASTAVE	NASTAVNICI KOJI NEMAJU PUNU NASTAVNU NORMU		RAD U DRUGOJ ŠKOLI U OKVIRU NASTAVNE NORME	
												BROJ SATI KOJI NEDOSTAJU	%	NAZIV ŠKOLE	BROJ SATI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
6.															
7.															
8.															
…															
										UKUPNO					

Redoslijed navođenja nastavnika treba da prati redoslijed predmeta u Nastavnom planu. Poslije navođenja nastavnika škole, podvući deblju liniju i navesti nastavnike iz drugih škola koji dopunjavaju nastavnu normu ili imaju sate preko norme.

[5] *Osnov radnog angažmana: neodređeno radno vrijeme (NRV), određeno radno vrijeme (ORV)*

40-SATNA RADNA SEDMICA NASTAVNIKA

Tabela 34

Redni broj	Prezime (ime oca) i ime nastavnika	Nastavna norma	Razrednik u odjeljenju	NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD								OSTALI POSLOVI										Broj sati preko nastavne norme	UKUPNO
				Redovna nastava[6]	Razredništvo	Dodatna nastava	Dopunska nastava	Vannastavne aktivnosti	Ispravci pismenih, NZOT-a, lab. vježbe i grafički radovi	Pripremanje za nastavu	Ukupno (5+6+7+8+9+10+11)	Stručno usavršavanje	Rad u stručnim organima škole	Saradnja sa roditeljima	Rad na pedagoškoj dokumentaciji	Rad u okviru društvene i kulturne djelatnosti škole	Dežurstvo	Rad na inovacijama i novim metodama	Rad na razvojnim portfolijima učenika	Drugi oblici rada*	Ukupno (13+14+15+...+21)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.																							
2.																							
3.																							
4.																							
5.																							
6.																							
7.																							
8.																							
…																							
UKUPNO																							

Redoslijed navođenja nastavnika treba da prati redoslijed predmeta u Nastavnom planu. Poslije navođenja nastavnika škole, podvući deblju liniju i navesti nastavnike iz drugih škola koji dopunjavaju nastavnu normu ili imaju sate preko norme. Pod rednim brojem 8 dat je primjer za nastavnika koji izvodi nastavu iz predmeta sa različitom nastavnom normom.

**Napomena: Ispod tabele potrebno je specificirati ostale poslove iz kolone 21., npr.: izrada rasporeda časova, softversko održavanje informatičke opreme u školi, rad sindikalnog povjerenika i dr. u skladu sa Pedagoškim standardima*

[6] U dijelu tabele 25. koji se odnosi na broj sati redovne nastave (kolona 5) upisuje se broj sati redovne nastave bez sati honorara (nastavni sati preko nastavne norme) koji se upisuju u predviđenom dijelu tabele (kolona 23).

OSTALI RADNICI U ŠKOLI

Tabela 35

Redni broj	Prezime (ime oca) i ime	Datum i godina rođenja	Osnov radnog angažmana[7]	Posao ili funkcija koju obavlja	Završena škola/fakultet	Stepen stručne spreme i stečeno zvanje/naziv	Procentualna angažiranost u 40-satnoj sedmici	Godine radnog staža sa 01.09.20__.

Za pedagoga je potrebno, ispod Tabele 35, navesti da li podliježe ocjenjivanju u skladu sa Pravilnikom i da li je evaluiran od strane Pedagoškog zavoda za tekući ciklus ocjenjivanja.

[7] *Osnov radnog angažmana: neodređeno radno vrijeme (NRV), određeno radno vrijeme (ORV)*

Tabela 36 **VERIFICIRANA NASTAVA**

Redni broj	Prezime i ime nastavnika	Nastavni predmet	Broj sati verificirane nastave	Napomena
		UKUPNO		

U koloni "Napomena" naznačiti po kojoj tački Uputstva Ministarstva je nastavnik verificiran.

Ispod Tabele 36 treba obrazložiti razloge angažiranja verificiranog nastavnika, te vrijeme ponovnog raspisivanja konkursa za popunu radnog mjesta.

Tabela 37 **INSTRUKTIVNA NASTAVA**

Redni broj	Prezime i ime nastavnika	Nastavni predmet	Broj sati instruktivne nastave	Napomena
		UKUPNO		

U koloni "Napomena" naznačiti po kojoj tački Uputstva Ministarstva se nastava izvodi instruktivno.

Ispod Tabele 37 treba obrazložiti razloge angažiranja nastavnika u instruktivnom izvođenju nastave, te vrijeme ponovnog raspisivanja konkursa za popunu radnog mjesta.

OGLASNI DIO

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton

OPĆINSKI SUD U TEŠNJU
Zemljišno-knjižni ured

Broj: 039-0-Dn-19-000 075
Dana, 08.05.2019.godine

Općinski sud u Tešnju, izdaje sljedeći:

O G L A S

O POSTAVLJANJU PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

Općinski sud u Tešnju, zemljišnoknjižni referent Enida Kapić, u postupku predlagatelja Hasanić Farzijale kći Alije iz Doboj Juga, Mravići bb, radi uspostave zemljišnoknjižnog uloška, na temelju čl. 296. st. 2. Točka 4. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH a sukladno čl. 72. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, protivnicima predlagača Kruško (Suljo) Sejfi, Muminović rođ. Kruško Fati, Kadušić (Hamid) Mustafi, Hasanić (Osmo) Aliji, Kruško (ud. Ismeta) Fatimi, Kruško (Ismet) Hamzaliji, Avdić (Ismet) Azemini rođ. Kruško, Kruško (Ismet) Sulejmanu, Kruško (Ismet) Nusretu, Škiljo (Ismet) Zehri rođ. Kruško, Kruško (Ismet) Mehi, Kruško (Ismet) Ibrahimu, Kruško (Ismet) Rukiji, Halilović (Ismet) Muhibi rođ. Kruško, Čaušević (Osman) Remziji, Ćosić (Hajrudin) Elvedini, Spahić (Hajrudin) Elvedinu, Spahić (Hajrudin) Bećiru, Spahić (Hajrudin) Admiru, Spahić (Hajrudin) Hani, Spahić (Hajrudin) Mini i Spahić (Hajrudin) Muji, koji su upisani kao suvlasnici nekretnina u ZK ul. br. 625 k.o. SP Šije, postavio je Rješenjem br. 039-0-Dn-19-000 075 od 08.05.2019.godine privremenog zastupnika u osobi Bošnjak Berina, odvjetnik iz Tešnja, pošto su navedene osobe nepoznate adrese.

Privremeni zastupnik ima u ovom postupku sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika, i ista će se izvršavati do okončanja postupka, sve dok se protupredlagatelji ili njihovi punomoćnici ne pojave pred sudom, ili dok im organ starateljstva ne postavi staratelja.

Zemljišnoknjižni referent

Enida Kapić, v.r.

.....

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton

OPĆINSKI SUD U TEŠNJU
Zemljišno-knjižni ured

Broj: 039-0-DN-18-014 057
Dana, 14.05.2019.godine

Općinski sud u Tešnju, rukovoditelj zemljišnoknjižnog ureda Aldin Šabanović, u postupku predlagatelja Ćeman Ramiza sin Saliha iz Tešnja, Miljanovci 29, radi uspostave zemljišnoknjižnog uloška, na temelju čl. 296. st. 2. točka 4. i 5. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, a u vezi sa čl. 72. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, izdaje sljedeći

O G L A S

O POSTAVLJANJU PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

Protuvpredlagateljima Ćeman (Huse) Abdi, Ćeman (Huseina) Salihu, Ćeman (Huseina) Halidu, Ćeman r. Smajić (ud. Muje) Hani i Klepić r. Ćeman (ž. Rame) Salihi, koji su upisani kao suvlasnici nekretnine u ZK ul. br. 1032 k.o. SP-Miljanovci, postavio je Rješenjem br. 039-0-Dn-18-014 057 od 14.05.2019.godine privremenog zastupnika u osobi Salihbašić Emina- odvjetnik iz Jelaha, pošto su navedene osobe nepoznatog prebivališta i boravišta.

Privremeni zastupnik ima u ovom postupku sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika, i ista će se izvršavati do okončanja postupka, sve dok se protupredlagatelji ili njihovi punomoćnici ne pojave pred sudom, ili dok im organ starateljstva ne postavi staratelja.

Rukovoditelj ZK ureda

Aldin Šabanović, v.r.

.....

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton

OPĆINSKI SUD U TEŠNJU
Zemljišno-knjižni ured

Broj: 039-0-DN-18-013 903
Dana, 07.05.2019.godine

Općinski sud u Tešnju, rukovoditelj ZK ureda Aldin Šabanović, u postupku predlagatelja Kotorić Belmina sin Abdulaha iz Tešnja, Čifluk, radi uspostave zemljišnoknjižnog uloška, na temelju čl. 296. st. 2. Točka 4. i 5. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, a u svezi sa čl. 72. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, izdaje sljedeći

O G L A S

O POSTAVLJANJU PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

Protupredlagateljima Kotorić (Mehe) Smajlu, Ćosanović r. Kotorić Đuli i Ibrahimkadić r. Kotorić Ajiši, koji su upisani kao suvlasnici nekretnine u ZK ul. br. 9567 k.o. SP- Tešanj, postavio je Rješenjem br. 039-0-Dn-18-013 903 od 07.05.2019.godine privremenog zastupnika u osobi Brkić Alemdar- odvjetnik iz Tešnja, pošto su navedene osobe nepoznatog prebivališta i boravišta.

Privremeni zastupnik ima u ovom postupku sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika, i ista će se izvršavati do okončanja postupka, sve dok se protupredlagatelji ili njihovi punomoćnici ne pojave pred sudom, ili dok im organ starateljstva ne postavi staratelja.

Rukovoditelj ZK ureda

Aldin Šabanović, v.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton

OPĆINSKI SUD U TEŠNJU
Zemljišno-knjižni ured

Broj: 039-0-DN-18-014 082
Dana, 24.05. 2019. godine

Općinski sud u Tešnju, izdaje sljedeći:

O G L A S

O POSTAVLJANJU PRIVREMENOG ZASTUPNIKA

Općinski sud u Tešnju, zemljišnoknjižni referent Duvnjak Ivan, u postupku predlagatelja Ljevak Aldina sin Hajrudina iz Tešnja, Trepče bb., radi uspostave zemljišnoknjižnog uloška, na temelju čl. 296. st. 2. Točka 4. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH a sukladno čl. 72. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama Federacije BiH, protivnicima predlagača Hambašić (Sulejman) Šerifi i Hambašić (Sulejman) Sedifi, postavio je Rješenjem br. 039-0-DN-18-014 082 od 24.05. 2019. godine privremenog zastupnika u osobi odvjetniku Cerovac Mustafi, pošto su navedene osobe nepoznate adrese ili su umrla.

Privremeni zastupnik ima u ovom postupku sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika, i ista će se izvršavati do okončanja postupka, sve dok se protupredlagatelji ili njihovi punomoćnici ne pojave pred sudom, ili dok im organ starateljstva ne postavi staratelja.

Zemljišnoknjižni referent

Duvnjak Ivan, v.r.

.....

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

OPĆINSKI SUD U ZENICI

Broj: 43 0 P 165512 18 P
Zenica, 09.05.2019. godine

O G L A S

U predmetu Općinskog suda u Zenici Broj: 43 0 P 165512 18 P u pravnoj stvari po tužbi tužiteljice Kokić Senade zastupane po punomoćniku Lepir Mirzi, odvjetniku iz Travnika protiv tuženog Kokić Abdulla Khaled, nepoznatog prebivališta i boravišta, radi razvoda braka, tuženom u ovom postupku Kokić Abdulla Khaledu je postavio privremenog zastupnika u osobnosti Ribić Adisa, odvjetnika iz Travnika na temelju čl. 296. st. 1. tač. 4. ZPP-a, jer je prebivalište odnosno boravište tuženog nepoznato, a nema punomoćnika, a redovan postupak oko postavljanja zakonskog zastupnika tuženika bi dugo trajao, pa bi za stranke mogle nastati štetne posljedice.

Prema članu 297. stav 2. Zakona o parničnom postupku privremeni zastupnik obavljat će prava i dužnosti u tom svojstvu sve dok se tuženi ili njihov punomoćnik ne pojavi pred sudom, odnosno dok organ starateljstva ne obavijesti sud da je istom postavio staratelja.

Ovaj oglas se objavljuje u „Službenim novinama Federacije BiH”, „Službenim novinama ZE- DO kantona“ i na oglasnoj ploči Općinskog suda u Zenici .

S U T K I NJ A

Rankica Jerković, v.r.

.....

K A Z A L O

U S T A V N I S U D F B i H

108. PRESUDA Broj: U-22/16 (Hrvatski jezik) 929
109. IZDVOJENO MIŠLJENJE (Hrvatski jezik) 954
110. PRESUDA Broj: U-22/16 (Srpski jezik) 959
111. IZDVOJENO MIŠLJENJE (Srpski jezik) 986

S K U P Š T I N A

112. Odluka o izmjeni Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona 992
113. Odluka o izboru predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Skupštine Zeničko-dobojskog kantona 992
114. Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju Kluba zastupnika Bošnjaka 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona 993
115. Odluka o dopuni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine 993
116. Odluka o izmjeni Odluke o potvrđivanju prijedloga kandidata za mjesto predsjedatelja i/ili zamjenika predsjedatelja Skupštine 994
117. Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine 994

V L A D A

118. Odluka o načinu izvršenja Presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Dujak Vinko i 52 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 17303/15 i dr i Hrnjić i 57 druga protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 20954/13 i dr. 995
119. Odluka o preraspodjeli sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 995
120. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 997
121. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 998
122. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 998
123. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 999
124. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 1000
125. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 1001
126. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 1001
127. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 1002
128. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2019. godinu 1003
129. Odluka o odobravanju sredstava za nabavku opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva 1004
130. Odluka o odobravanju sredstava za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva 1005

131. Odluka o odobravanju sredstava za nabavku stalnih sredstava u obliku prava prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - redovna sredstva 1006

132. Odluka o odobravanju sredstava za nabavku opreme prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu - namjenska sredstva 1007

133. Odluka o odobravanju sredstava za rekonstrukcije i investiciono održavanje prema Programu utroška sredstava za kapitalna ulaganja za 2019. godinu namjenska sredstva 1008

134. Odluka o odobravanju sredstava JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za provođenje obvezne preventivne sustavske dratizacije u objekatima i površinama kojima upravlja Zeničko-dobojski kanton za 2019. godinu 1009

135. Odluka o odobravanju financijskih sredstava Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona 1010

136. Odluka o odobravanju financijskih sredstava Udrugi gospodarstvenika „Biznis centru“ Jelah-Tešanj u svrhu sufinanciranja organiziranja 15. međunarodnog sajma gospodarstva Tešanj 2019 1010

137. Odluka o odobravanju financijskih sredstava Udrugi poslodavaca Usora 1011

138. Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona za mjesec travanj 2019. godine 1012

139. Odluka o davanju ovlaštenja za potpisivanje ugovora, mjenica i mjeničnih ovlaštenja i drugih dokumenata potrebnih za realiziranje ugovora za projekat „Izgradnja regionalnog vodovoda Plava voda“ 1013

140. Odluka o pristupanju provođenja procedure dodjele koncesije za istraživanje i eksploataciju krečnjaka na lokalitetu “Trebačko brdo”, Općina Tešanj 1013

141. Odluka o pravnim osobama koja su obvezna organizirati zaštitu ljudi i imovine iz mjerodavnosti Zeničko-dobojskog kantona 1015

142. Odluka o utvrđivanju visine naknade za topli obrok zaposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima na koje se primjenjuje Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj - prosinac 2019. godine 1016

143. Odluka o utvrđivanju visine naknade za topli obrok policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj - prosinac 2019.godine 1017

144. Rješenje o razrješenju predsjednika i članova Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona 1017

145. Rješenje o razrješenju dužnosti ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona 1018

146. Rješenje o imenovanju na kraći period ravnatelja Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona 1018

147. Z A K L J U Č A K 1019

MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU

148. Rješenje o opozivu stalnog zamjenika notara 1019

149. Rješenje o opozivu stalnog zamjenika notara 1021

150. Rješenje o opozivu stalnog zamjenika notara 1022

151. Rješenje o opozivu stalnog zamjenika notara 1024

152. Rješenje o opozivu stalnog zamjenika notara 1025

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST, KULTURU I SPORT

153. PRAVILNIK O PRIZNAVANJU INOSTRANIH OBRAZOVNIH KVALIFIKACIJA 1027

154. Izmjene i dopune nastavnog programa za nastavni predmet Praktična nastava za III i IV razred Elektrotehničke škole za stručno zvanje elektrotehničar energetike..... 1034

MINISTARSTVO ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU

155. IZMJENE KANTONALNOG OPERATIVNOG PLANA ODBRANE OD POPLAVA..... 1045

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, PROMET I KOMUNIKACIJE I ZAŠTITU OKOLINE

156. J A V N I P O Z I V za dodjelu sredstava za realiziranje programa, projekata i srodnih aktivnosti iz oblasti zaštite okoliša za 2019.godinu 1046

P E D A G O Š K I Z A V O D

157. METODOLOGIJA za izradu godišnjeg programa rada osnovne škole 1050

158. METODOLOGIJA za izradu godišnjeg programa rada svih tipova srednje škole i doma učenika..... 1086

OGLASNI DIO 1117

Izdavač: Zeničko-dobojski kanton, ul. Kučukovići br. 2, Zenica
Glavna i odgovorna urednica: Berjana Ačkar, **Telefon:** 032/460-675
Redakcija i pretplata: 032/460-676; **Tisak:** „PETICA“ Zenica, **Telefon:** 062/211-347
pretplata se vrši u korist depozitnog računa Zeničko-dobojskog kantona broj 1340100000001672
otvorenog kod ASA D.D. Sarajevo